

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sanat Tarihi Anabilim Dalı

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ: 1980-2011

Özge Gençel

Yüksek Lisans Tezi

ANKARA, 2014

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ: 1980-2011

Özge Gençel

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

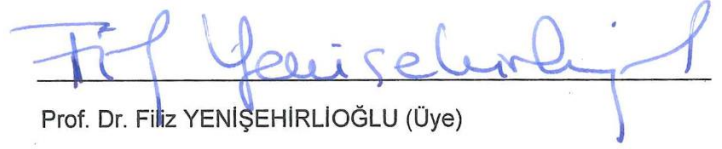
ANKARA, 2014

KABUL ONAY

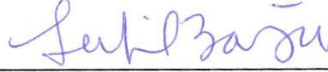
Özge Gençel tarafından hazırlanan "GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ: 1980-2011" başlıklı bu çalışma, 17.06.2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Zeynep YASA YAMAN (Başkan ve Danışman)

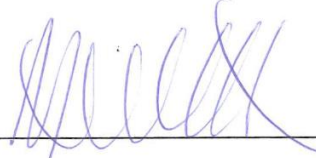
Prof. Dr. Filiz YENİŞEHİRLİOĞLU (Üye)

Prof. Dr. Serpil BAĞCI (Üye)

Doç. Dr. A. Pelin ŞAHİN TEKİNALP (Üye)

Öğr. Gör. Dr. Ç. Buket TOSUN (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf ÇELİK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ..3.. yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

17.06.2014

Özge GENÇEL

Annem ve Babam
Melek ve Orhan Gençel'e...

TEŞEKKÜR

Çalışmamın kütüphane taraması kısmında kolaylık gösteren Bilkent Üniversitesi ve Milli Kütüphane Süreli Yayınlar çalışanlarına teşekkür ediyorum. Tezimin en başından tamamlanmasına kadar geçen süreçte yardımlarını esirgemeyen Gönül Nuhoglu'na; bana vakit ayırdıkları için Leyla Belli ve Yusuf Taktak'a çok teşekkürler.

Bölüm başkanımız Prof. Dr. M. Sacit Pekak başta olmak üzere tüm hocalarıma ve araştırma görevlisi arkadaşlarıma, tez çalışmam boyunca bana gösterdikleri anlayış ve verdikleri moral desteği için teşekkürlerimi sunuyorum.

Kaynak ve görüş paylaşımında her zaman cömert davranan Arş. Gör. Bora Gürdaş'a teşekkür ederim. Çalışmamın en stresli günlerinde benimle birlikte mesai yapan Arş. Gör. Hatice Özdoğan Türkyılmaz ve Arş. Gör. Begüm Sönmez'e özel olarak teşekkür ederim.

Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu, Prof. Dr. Serpil Bağcı, Doç. Dr. Pelin Şahin Tekinalp, Öğr. Gör. Dr. Ç. Buket Tosun'a tezime katkılarından dolayı minnettarım.

Tez çalışmamla ilgili en büyük teşekkürlerden birini Doç. Dr. Zeynep Yasa Yaman'a borçluyum. Beni bu konuyu çalışmaya yönlendirdiği, eleştiri ve görüşlerini esirgemediği için kendisine çok teşekkür ediyorum.

Yıllar içinde ailemin bir parçası haline gelen Gülgün Şerefoğlu'na, tezimin özellikle teknik düzenlemelerine hiç sıkılmadan emek verdiği ve her konuda olduğu gibi tez çalışmamda da heyecanımı paylaştığı, bana destek olduğu, beni sabırla dinlediği için ne kadar teşekkür etsem azdır. Her konuda yardım etmeye hazır olduğunu bildiğim, fikirlerine hep güvendiğim ağabeyim Yiğit Gençel'e teşekkür ederim. Aile olmanın getirdiği koşulsuz sevgiyi, desteği ve tüm güzellikleri bana her zaman hissettiren, bugüne dek benim için her türlü fedakarlığı tereddütsüz yapan sevgili anne ve babam, Melek-Orhan Gençel'e duyduğum sevgi ve minneti anlatacak sözcük bulamıyor, tüm aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Temmuz 2013

Özge Gençel

ÖZET

GENÇEL, Özge. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri: 1980-2011 Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014.

“Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri: 1980-2011” konulu tezde, Resim Heykel Müzeleri Derneği tarafından düzenlenen Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri (1980-) ele alınmış, dönemin kültürel sanatsal ortamı içinde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. 1980’lerden itibaren tartışılan küreselleşme politikalarına uyum döneminde Türkiye’nin sanat ortamında farklı açılımlar sağlayan etkinliklerinden biri olan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, 34 yıllık geçmişiyle modern/çağdaş sanat tarihinde önemli bir yer tutar.

1980’lerin sanatında disiplinler arası iletişim artmış; resim, heykel, grafik, seramik gibi disiplinler, formalist sanat biçimleri yerini bireysel, özgür ifade biçimlerine ve içeriğe bırakmıştır. Türkiye’de de tuvale bağlı geleneksel sanat algısına alternatifler üretilerek sanatçıların sorunsallarını yerleştirme, fotoğraf, video gibi farklı yöntemlerle görselleştirmelerine ortam hazırlanmış; 1980’lerden sonra dünya sanatçılarının eserlerinin Türkiye’de sergilendiği, Türk sanatçıların da dünya sanatçılarıyla ilişkiye geçmeyi denediği bir süreç başlamıştır.

Sürecin başlangıcı,1977’den 1987’ye kadar devam eden Yeni Eğilimler Sergileri’ne dayanmaktadır. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri; Bienaller, Öncü Türk Sanatından Bir Kesit (1984-1988) ve ABCD Sergileri (1989-1993) ile birlikte dönemin ruhunu yansıtan önemli etkinlikler arasında yer almıştır.

1980’ler aynı zamanda müze, müzecilik ve müzeoloji alanındaki yeni arayışların hız kazandığı bir dönemdir. 2 Nisan 1980’de Ankara’da yeni bir resim heykel müzesi açılırken 1937’de kurulan İstanbul Resim Heykel Müzesi, çoğu zaman olduğu gibi 1980 yılında da kapalıdır ancak Akademi ve çevresinin çabalarıyla 1981’de yeniden açılıp Müzeye yaşamsallık kazandırılacaktır. Müzeyi ayağa kaldırmak için gösterilen çabalardan bir tanesi Resim Heykel Müzeleri Derneği’nin kurulmasıdır. Müzenin varlığına, sorunlarına dikkat çekip kamuoyu oluşturma ve yeni bir çağdaş sanat müzesinin kurulmasına katkıda bulunma amaçlarıyla hareket eden Dernek, kuruluşunun hemen ardından 1980 yılının yaz aylarında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ve Müze ile işbirliği içinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri’nin ilkinin gerçekleştirilmiştir.

Sanatçıların yaratıcı deneyimlerini bir araya getiren bu yarışmalı sergi, yılda bir kez, çoğunlukla da yaz aylarında düzenlenmiştir. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin başlangıçtaki amacı, Müze'yi desteklemenin yanı sıra sanatı ilgi çekici hale getirip halka sevdirmek, yaygınlaştırmak; farklı sanat disiplinleri arasında iletişim kurmak, sanat etkinliklerinin azaldığı yaz aylarında görsel sanat etkinliklerini hareketlendirmektir.

Çoğalan galeri ve müzayede evleri gibi kurumların ticari kaygılarla tanınmış sanatçılarla çalışmayı tercih etmesi nedeniyle, genç sanatçılar kendilerini gösterebilecekleri bir ortam olarak gördükleri Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne giderek daha çok katılım göstermiştir. Dernek de eğitimini yeni tamamlamış ya da sürdürmekte olan genç kuşağın ilgisine ve ihtiyacına kayıtsız kalmayarak 1990 yılı itibariyle genç kuşağın desteklenmesini serginin amaçlarından biri olarak dile getirmiştir.

1990'lar boyunca gündemde yerini koruyan küratörlük, küratörlü sergi anlayışı ve disiplinler arası yaklaşımlar üzerindeki tartışmalar GSİS'in de yapısını değiştirmiştir. 2001 yılında seçici kurullu geleneksel sergileme modelinin terk edilerek sergilerin artık küratörler tarafından düzenlenmesi ile çeşitli konu ve kavramların öne çıkarılmasının benimsenmesi; performans, işitsel sanat ve yeni medya sanatının da izleyiciyle buluşturulmaya başlanması, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin genç kuşağın küratör ve izleyicilerle ilk iletişimlerini kurabileceği bir platform haline dönüştürmüştür.

Anahtar Sözcükler: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi, Resim Heykel Müzeleri Derneği, yarışmalı sergi, sergileme, sanat etkinlikleri.

ABSTRACT

GENÇEL, Özge. Contemporary Artists Istanbul Exhibition. 1980-2011, Master Thesis, Ankara, 2014.

In the thesis on “Contemporary Artists Istanbul Exhibition. 1980-2011”, Contemporary Artists Istanbul Exhibitions (1980 -), which are organized by The Association of Painting and Sculpture Museums, are examined and evaluated in terms of cultural and artistic developments of the period.

In the period of adaptation to globalization policy since 1980s, Contemporary Artists Istanbul Exhibitions, which is an activity to offer new extensions with its past 34 years, have a significant role in modern/contemporary art history of Turkey.

In 1980s, interdisciplinary connections increased; disciplinary, formalist art styles such as painting, sculpture and ceramics, gave their place to individual and free expression styles and contents. Alternatives to traditional art perception which is based on canvas were produced, and artists started to visualise their questions via different methods such as installation, photography and video. After 1980s, a period in which the productions of the artists from all around the world were exhibited in Turkey, and artists from Turkey contacted with other artists in universal manners started.

The beginning of this period was based on New Tendencies Exhibitions (1977-1987). Contemporary Artists Istanbul Exhibitions were located among important events together with Biennales, A Section from Avant-Garde Turkish Art (1984-1988) and ABCD Exhibitions (1989-1992).

1980s, at the same time, is a period in which museum and museology studies intensified. Although in 2nd April 1980, a new Painting and Sculpture Museum was opened in Ankara; during 1980, Istanbul Painting and Sculpture Museum was closed most of the time. However, with the efforts of Academy of Fine Arts and its supporters, Istanbul Painting and Sculpture Museum was resurrected in 1981. The Association of Painting and Sculpture Museums is one of the projects to support the Museum in that period. Association acted with the aims of pointing out the problems of the Museum, moulding public opinion about it and taking a role to found a new contemporary art museum. After the foundation of the Association, they immediately held the first

Contemporary Artists Istanbul Exhibitions in the summer of 1980 in cooperation with Academy of Fine Arts and the Museum.

Gathering the creative experiences of the artists, these competitive exhibitions have been held once a year and mostly in summer. The first aim of the Contemporary Artists Istanbul Exhibitions, right along with supporting the Museum, was to make contact among different art disciplines and push up the visual art events which were slowdown in summer.

Increasing number of galleries and auction houses preferred to cooperate with well-known artists because of commercial concerns; so, young artists started to think Contemporary Artists Istanbul Exhibitions as an activity to show their abilities and participated in them more and more. After realising the interest and the need of the young generation, in 1990, The Association of Painting and Sculpture Museums mentioned that one of the aims of Contemporary Artists Istanbul Exhibitions was to support young artists.

During 1990s, the discussions about curatorship, curated exhibitions and interdisciplinary approaches changed the structure of Contemporary Artists Istanbul Exhibitions. In 2001, the traditional method of organizing competitive exhibitions was abandoned and various curators started to work as selectors in the Exhibitions. At the same time, some contents and concepts were become prominent; new approaches such as performance art, sound art, and new media art were included in the categories.

With all the changes it has undergone, Contemporary Artists Istanbul Exhibitions subsist as a platform by which young artist can manifest themselves and contact with the curators and spectators at the beginning of their careers.

Key Words: Contemporary Artists Istanbul Exhibitions, The Association of Painting and Sculpture Museums, competitive exhibitions, exhibiting, art activities.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTIMA LİSTESİ.....	x
RESİM LİSTESİ.....	xi
I. GİRİŞ.....	1
I.I. KONU VE KAPSAM.....	1
I.II. AMAÇ VE SORUNSALLAR.....	2
I.III. SORUNLAR.....	3
I.IV. YÖNTEM.....	4
I.V. YAYINLAR VE ARAŞTIRMALAR.....	5
I.VI. TEZİN BÖLÜMLERİ.....	6
II. 1980-2011 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE SİYASİ, KÜLTÜREL VE SANATSAL ORTAM	8
II.I. 1980-2010 ARASI TÜRKİYE’DE TARİHSEL SÜREÇ	8
II.II. 1980 – 2010 ARASI TÜRKİYE’DE KÜLTÜR VE SANAT ORTAMI	14
III. RESİM HEYKEL MÜZELERİ DERNEĞİ.....	21
IV. ÇAĞDAŞ TÜRK SANATINDA SERGİLER.....	25
IV.I. 1950-1970.....	26
IV.II. 1970’LER	27
IV.III. 1980’LER	27
IV.IV. 1990’LAR.....	30
IV.V. 2000’LER	31
IV.VI. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ	34
IV.VI.I. 1980-1984: Sezon Sonu Karma Sergiler.....	36
IV.VI.II. 1985-2000: Teknik/Malzeme Arayışları	37
IV.VI.III. 2001 - 2011 : Küratöryel Seçicilik/Kavramların Öne Çıkması.....	40
V. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ:1980-2011	43

V.I.	GÜNÜMÜZ İSTANBUL SANATÇILARI 1. AÇIKHAVA SERGİSİ	43
V.II.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 2. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ	46
V.III.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 3. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ	47
V.IV.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 4. İSTANBUL SERGİSİ	49
V.V.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 5. İSTANBUL SERGİSİ	51
V.VI.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 6. İSTANBUL SERGİSİ	53
V.VII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 7. İSTANBUL SERGİSİ	57
V.VIII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 8. İSTANBUL SERGİSİ	60
V.IX.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 9. İSTANBUL SERGİSİ	62
V.X.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 10. İSTANBUL SERGİSİ	66
V.XI.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 11. İSTANBUL SERGİSİ	71
V.XII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 12. İSTANBUL SERGİSİ	74
V.XIII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 13. İSTANBUL SERGİSİ	76
V.XIV.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 14. İSTANBUL SERGİSİ	77
V.XV.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 15. İSTANBUL SERGİSİ	79
V.XVI.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 16. İSTANBUL SERGİSİ	81
V.XVII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 17. İSTANBUL SERGİSİ	83
V.XVII.	18. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	86
V. XIX.	19. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	87
V.XX.	20. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	89
V.XXI.	21. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ: İMAJA GÜVENİYORUZ	91
V.XXII.	22. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	95
V.XXIII.	GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 23. ULUSLARARASI İSTANBUL SERGİSİ	97
V.XXIV.	24. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	99
V.XXV.	25. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	101
V.XXVI.	26. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	103
V.XXVII.	27. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	105
V.XXVIII.	28. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	108
V.XXIX.	29. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	109
V.XXX.	30. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ	110

VI. DEĞERLENDİRME.....	113
VII. KATALOG.....	119
KAYNAKÇA.....	201
EKLER	227
EK-I. RESİM KATALOĞU.....	228
EK-I.I. Ödüllü Eserler	228
EK-I-II. Fotoğraflar ve Arşiv Belgeleri	273
EK-II: SÖYLEŞİLER.....	277
EK- II.I. Yusuf Taktak Söyleşisi	277
EK-II.II. Leyla Belli ve Gönül Nuhoglu Söyleşisi.....	286
EK-II.III. Derya Bigalı ile Kişisel İletişim.....	295

KISALTMA LİSTESİ

GSİS	: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi
GSF	: Güzel Sanatlar Fakültesi
İKSV	: İstanbul Kültür Sanat Vakfı
PSD	: Plastik Sanatlar Derneği
RHMD	: Resim Heykel Müzeleri Derneği
MSÜ	: Mimar Sinan Üniversitesi
MÜ	: Marmara Üniversitesi
UPSD	: Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği
tuval	: t.
üzeri	: ü.
yağlıboya	: yğb.
suluboya	: sb.

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Mustafa Aslier, İnsanlar, 1973.....	228
Resim 2: İpek Aksüğürdüben, Şerife, 1980	228
Resim 3: Şükrü Erdiren, Göç, 1970	228
Resim 4: N. Fehmi Erdoğan, Boşluk, 1980	228
Resim 5: Ayşe Erkmen, Adsız, 1980	229
Resim 6: Özer Kabaş, Köy Postası, 1979	229
Resim 7: Erol Kınalı, Abdi İpekçi Anısına İnsanlar, 1980	229
Resim 8: Zekai Ormancı, Siluet, 1976.....	229
Resim 9: Mevlut Akyıldız, Talkıncı, 1981.	230
Resim 10: Mete Demirbaş, Kadın Erkek, 1981	230
Resim 11: Tayfun Erdoğan, Adsız, 1981	230
Resim 12: Hüsamettin Koçan, Adsız, 1981	230
Resim 13: Azmi Sekban, Gerilim, 1980	231
Resim 14: Uğur Mine Tamay, Soyutlama, 1981.....	231
Resim 15: Güngör Taner, Fantastik Tutku, 1981.....	231
Resim 16: Mehmet Uyanık, Doğurgan Form, 1981.....	231
Resim 17:Mevlüt Akyıldız, Fayton Sefası, 1982.....	232
Resim 18: Aydın Ayan, Ay Karanlık, 1982.....	232
Resim 19:Güngör Güner, Çözümü Güç Bir Durum, 1981.	232
Resim 20: Mümtaz İşingör, Soyut, 1982	232
Resim 21:Ergin İnan, Yazıt II, 1982.	233
Resim 22:Gülcan Sagun Karadağ, Kompozisyon, 1982.....	233
Resim 23:Zekai Ormancı, Görüntü On, 1982	233
Resim 24:Erkan Özdilek, ...'dan Sonra, 1982.....	233
Resim 25:Tuğrul Selçuk, Serbest Form, 1982	233
Resim 26:Süleyman Saim Tekcan, Ustaya Saygı, 1982	234
Resim 27:Haluk Tezcan, Büst, 1977	234
Resim 28:Burhan Uygur, Ölü Doğan Çocuklar İçin Şarkılar.	234
Resim 29:Aydın Ülken, İsimless Bir, 1980.....	234
Resim 30: Mustafa Ata, Denge, 1983	235

Resim 31: Tomur Atagök, Yıldızlar, 1983.....	235
Resim 32: Tuğrul Selçuk, Gelişim I, 1983.....	235
Resim 33: Tuğrul Selçuk, Gelişim II, 1983.	235
Resim 34: Tuğrul Selçuk, Gelişim III, 1983	235
Resim 35: Oktay Anılanmert, Sanatçılar, 1984	236
Resim 36: Çetin Bilgin, Küçük Kadın, 1983.	236
Resim 37: Atilla Galatalı, - Yuvarlak Pano, 1969	236
Resim 38: Can Göknül, Dut Ağacı (Adak), 1984.....	236
Resim 39: Ahmet Kuseyrioğlu, Yabancılaşma, 1983	237
Resim 40: Kadri Özayten, Anılar, 1983.....	237
Resim 41: Rafet Ekiz, Hitit’li Dostum Teşup’tan, Koordinatsız Bir Ölüm Duyarlığında Cennetlenmiş Hepet’lere Kurşuni Lagün Gecelerinden Yitik Bir Cehennem İçin Sevi Ezgisi, 1984	238
Resim 42: Gülsün Karamustafa, Sıradan Bir Aşk Halısı, 1985	238
Resim 43: Şeyma Reisoğlu Nalça, Yaşam Örtüsü, 1980.....	238
Resim 44: Mustafa Ata, Siyah/Afrika ve Sonsuz Yolculuk, 1985.....	239
Resim 45: Şükrü Aysan, Urbi et Orbi No:9, 1985	239
Resim 46: Mine Çobanoğlu Yılmaz, Son Perde İçin, 1986	239
Resim 47: Atilla Galatalı, Örgensel Bağlantı, 1986.....	240
Resim 48: Ergün Kurdoğlu, Cinsellik I, 1986.....	240
Resim 49: Hayri Karay, İsimsiz, 1986.....	241
Resim 50: Yavuz Tanyeli, ?	241
Resim 51: Cengiz Çekil, Süreklilik, 1988.....	242
Resim 52: A ² Ann Dorsay (Aksel), Ayakkabı Satıcısının Keçeci Tezgahı, 1988.	242
Resim 53: Nur Özalp, Adsız, 1988	242
Resim 54: Mümtaz Demirkalp, Duygu ile Yüklü ama Duygusal Değil, 1989	243
Resim 55: Server Demirtaş, İsimsiz, 1989.....	243
Resim 56: Tülin Onat, Hareket Serisi, 1989	243
Resim 57: Bünyamin Özgültekin, Paralel Process, 1988.....	244
Resim 58: Bora Türkkkan, heykel, metal, taş, 1989.	244
Resim 59: Elvan Alpay, Adsız, 1990	245
Resim 60: Tanju Demirci, Sistemantik Soyut, 1990.....	245

Resim 61: Burcu Or, Adsız, 1990	245
Resim 62: Hakan Pehlivan, Düzenleme, 1990.....	245
Resim 63: Cem Çaltuluoğlu, --- , 1991	246
Resim 64: Ahmet Öner Gezgin, ‘Ve Birgün Gökyüzü Büsbütün Kararacak’, 1990.	246
Resim 65: Zafer Mintaş, Düzenleme, 1991.	246
Resim 66: Hakan Onur, ‘Sessiz Film’, 1991.....	246
Resim 67: Nur Gökbulut, Deniz Yırtılınca, 1992	247
Resim 68: Sibel Karaçoban, Düzenleme, 1992.....	247
Resim 69: Mustafa Karyağdı, Adsız, 1991.	247
Resim 70: Zafer Mintaş, Zaman, 1992.	248
Resim 71: Ayşe Topbaş, Zamansız, 1991	248
Resim 72: Fatma Başoğlu, Öznenin Nesneye Bağımlılığı, 1992.....	249
Resim 73: Ayfer Kalsın, Adsız, 1992	249
Resim 74: Suzy Hug Levy, ahşap, Sabah Gazetesi, Hürriyet Gazetesi, ?.....	249
Resim 75: Aydan Murtezaoğlu, ?, 1992.	250
Resim 76: Figen Uslu, Güler Kosovalı, Beyhan Selçuk, ?	250
Resim 77: Füsün Çağlayan, 1994.....	251
Resim 78: Atalay Elpe, Bosna – Hersek, 1994	251
Resim 79: Sevilay Erdoğan, Kitsch Üzerine Bir Proje Dosyası, 1994	251
Resim 80: Ahmet Müderrisoğlu, 1994.....	252
Resim 81: Nurdan Özşeker, 1994, Kaplamsal Formların Yerçekimli Tasarımları, 1994	252
Resim 82: Gülay Semercioğlu, İlkbahar, 1994.	252
Resim 83: Gamze Tekin, ?, 1994.....	252
Resim 84: Elif Çelebi, ?, 1995	253
Resim 85: Tuba Ersen, Kimlik, ?.....	253
Resim 86: Nur Gökbulut, Zamanı Yarına Saklamak, 1995	253
Resim 87: Nihat Murat Işık, Impossible, 1995	254
Resim 88: Gönül Nuhoğlu, Utangaç Mavi Kralları, 1995	254
Resim 89: Süheyla Çağlayan, Yol, 1996	255
Resim 90: Mehmet Özen,, 1996.....	255
Resim 91: Birsen Şenoğlu Canbaz, Yoklama, 1996.	255

Resim 92: Mohaç Yücel,, 1996.....	255
Resim 93: Yasemin Aydın, Döngü, ?	256
Resim 94: BaşırBorlakov, Söz,?	256
Resim 95: Mehmet Özen, İsimsiz,?.	256
Resim 96: Güneş Savaş, Meşk,?.	256
Resim 97: Zeliha Burtek, 2001 Hermafroditi, 1998.	257
Resim 98: Yasemin Erengezgin, 1998.....	257
Resim 99: Betül Merkan, Taşıyıcı, 1998	257
Resim 100: Derya Altınel, Pullar, 1999	258
Resim 101: Burcu Arısoy, ‘Amiral Battı’ Serisi, 1999.....	258
Resim 102: Füzuan Erkuş, Medcezir, 1999.....	258
Resim 103: Şinasi Güneş, 1999	258
Resim 104: Kurucu Koçanoğlu, Akşam Yemeği, 1999.....	258
Resim 105: BaşırBorlakov-Sefer Memişoğlu, Adsız, 2001.....	259
Resim 106: Burak Delier, Adsız, 2001.....	259
Resim 107: Mehmet Erdener, Arapsaçı, Extramücadele, 2001	259
Resim 108: Yasemin Özcan Kaya, -Yasemin Senin Adın Ne? –Ayşeciik, 2001	259
Resim 109: Derya Altınel, Lunaparkta Empati II, 2003	260
Resim 110: Ragıp Basmazölmez, Yoz duruş, 2003	260
Resim 111: Nurdan Karasu Gökçe, Platin Çivi Düzenleme, 2003	260
Resim 112: Yıldız Şermet, Kerpiç Kayıklar, 2002.	260
Resim 113: Bengisu Bayrak, Fast-İman, 2001-2003	261
Resim 114: Evrensel Belgin, Anti-pop.com, 2003-2004.	261
Resim 115: Berat Işık, EyesWideShut 2001	261
Resim 116: Berat Işık, Psycho, 2001	261
Resim 117: Dancer in the Dark, 2003.....	261
Resim 118: Özgür Özlem Sulak, Wright in Time, 2002.....	262
Resim 119: Özgür Özlem Sulak, Rocinante, 2003	262
Resim 120: Özgür Özlem Sulak,Kabuk Deniz, 2004	262
Resim 121: Banu Taylan, Can Türkinan, Sinekliler, 2004.	262
Resim 122: Can Türkinan, Sinekliler ve tüm sergi için ses tasarımı, 2004.	262
Resim 123: Bahar Arı, Ne Giyse Yakışır, 2006.....	263

Resim 124: Bülent Bulduk, Tetris, 2006.....	263
Resim 125: Çınar Eslek, Ilizorof, 2006.....	263
Resim 126: Çınar Eslek, Beden-mekân, 2006	264
Resim 127: Altuğ Katmer, Kontrol Altı/Dışı, 2005	264
Resim 128: Ebru Adıyaman, Sonbahar, 2006.....	265
Resim 129: Ebru Adıyaman Sokak, 2006	265
Resim 130: Ebru Adıyaman Gece, 2006.....	265
Resim 131: Kerem Ozan Bayraktar, İsimsiz, 2007.....	265
Resim 132: Burcunur Şanal, Taşınma, 2006.....	266
Resim 133: Mehmet Vanlıoğlu, Çöpler, 2006.	266
Resim 134: Bahadır Yıldız, N1, 2007	266
Resim 135: Bahadır Yıldız,N2, 2007.....	266
Resim 136: Bahadır Yıldız,N3, 2007.....	266
Resim 137: Seçil Alkış, İsimsiz, ?	267
Resim 138: Mehmet Dere, Blog Action: ThinkYour Environment!, ?.....	267
Resim 139: Nejat Satı, Kuklalar, 2008.	267
Resim 140: VironVert, İçine Karıştırmak,?	268
Resim 141: VironVert,Gece Hayatı,?.	268
Resim 142: VironVert,İmparatorun Yeni Elbisesi, HansChristian Andersen Masalı için illüstrasyon, ?	268
Resim 143: VironVert, Kuğu, Bit, Çekirge, Hans Christian Andersen Masalı için illüstrasyon,?	268
Resim 145: ReysiKamhi, Albüm, 2008	269
Resim 146: Ali İbrahim Öcal, Pound Along, 2009	269
Resim 147: Yağız Özgen, Michael.4.0. (dammedface), 2009	269
Resim 148: Nermin Adanır, Sen Doğmadan Önce Birçok Şeye Karar Verilmişti, 2009-2010	270
Resim 149: Aslıhan Özdemir, Cangıl Saati, 2009	270
Resim 150: Aslıhan Özdemir, Cangıl Öğle Yemeği, 2009.....	270
Resim 151: Deniz Üster, A Machine or an Ifrit, 2009	271
Resim 152: Deniz Üster, Being an Ear Guestto a Gossip, 2010.....	271
Resim 153: İlgenArzık, Ruh Kapanı, 2011	272

Resim 154: Ali Bozan, Üçüncü Göz, ?.....	272
Resim 155: Onur Gökmen, İvedik O.S.B. Buluntuları, 2011.	272
Resim 155: Günümüz Sanatçıları 1. İstanbul Açık hava Sergisi, Ödül Töreni.....	273
Resim 156:Günümüz Sanatçıları 1. İstanbul Açık hava Sergisi, Bale Gösterisi.	273
Resim 157:Günümüz Sanatçıları 1. İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi Davetiyesi.....	273
Resim 158: Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi, Açılış.....	274
Resim 159:Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi, Katılım Belgesi.	274
Resim 160:Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi Davetiyesi.....	274
Resim 161: Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi Broşürü Kapağı.....	275
Resim 162: Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi, Sergi Afişi.	275
Resim 163: Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi, Sergi Açılışı.	275
Resim 164: Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi, Sergi Açılışı.	276
Resim 165:Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi, Sergiden Bir Fotoğraf.	276

I. GİRİŞ

“Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri”, bugüne kadar tek başına lisansüstü tezlerine konu olmamış, bazı yüksek lisans ve doktora tezlerinde alt başlıklar halinde ele alınmıştır. Başladığı 1980 yılından bu yana sürmesi, 30 yılı aşkın bir geleneğe sahip olması, bir anlamda bu süreç içinde değişen sanat anlayışlarını görünür kılmaları açısından önemsenen “Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri” tez konusu olarak seçilmiş ve derinliğine incelenerek Türkiye sanat ortamındaki yerinin tartışılması hedeflenmiştir.

II. KONUSU VE KAPSAM

İlki 1980 yılında gerçekleştirilen “Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri” 1937’de Atatürk’ün direktifleriyle Dolmabahçe Sarayı Veliht Dairesi’nde açılan Resim ve Heykel Müzesi ile doğrudan ilişkilidir. Açılışından sonra uzun bir süre (1938-1950) kamuya kapalı tutulan müze, yıllar içinde bir açık bir kapalı oluşuyla giderek bir tür depoya dönüşmüş, yeterince etkin olamamıştır. 1937’den beri bir müzeye sahip olan Türk sanat ortamı, etkinlik göstermeyen bu kurumun varlığına karşın yokluğundan hoşnut olmamış ve müzeye işlerlik kazandırılması gerektiği düşünmüştür.

Küreselleşme politikalarının yaygınlık kazandığı 1980’lerde bütün dünyada yeni müze yapıları ve müzecilik anlayışları önem kazanmış, Türkiye’de de gündemde tutulmuştur. 1980’de kurulan Resim ve Heykel Müzeleri Derneği’nin amaçlarından biri de İstanbul Resim ve Heykel Müzesi’nin sorunlarını gündeme getirmek ve yaşayan bir kurum haline dönüştürmektir. “Toplumda sanatsal yaratıcılığı cesaretlendirmek ve desteklemek, resim ve heykel müzelerinin işlerliğini sürdürmeye yardımcı olmak, çağdaş müzecilik kavramına uygun yeni müze yapıları gerçekleştirmek” amacıyla kurulan dernek, müzeye ve çağdaş sanata hizmet vermeyi önemsemiştir. Dernek önceliğini, müzenin tanıtılması, koleksiyonunun zenginleştirilmesi, güzel sanatların topluma benimsetilmesi olarak ifade etmiştir. Dernekçe, 1986 yılına kadar Resim ve Heykel Müzesi ile işbirliği yaparak düzenlenen ve İstanbul Sanat Festivali kapsamına alınan “Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri”yle, müzeye dikkat çekilmesi, sorunlarının gündemde tutulması,

güncel sanatın desteklenmesi, sanatın topluma tanıtılması, toplumda yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi öngörülmüştür¹.

1980'den bu yana, amaç ve yöntem açısından Yeni Eğilimler (1977-1987), Öncü Türk Sanatından Bir Kesit (1984-1988), A, B, C, D (1989-1992), Genç Etkinlik (1995-1998), Yeni Öneriler/Yeni Önergeler (1998-2005) gibi bir çok sergi düzenlenmiş, ancak Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri bunlar arasında sürdürülebilirliğini günümüze taşıyan tek sergi olmuştur.

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin esin kaynağı, 1974-1977 yılları arasında İstanbul Arkeoloji Müzesi bahçesinde İstanbul Arkeoloji Müzeleri Sevenler Derneği tarafından düzenlenen Açık Hava Sergisi olmuştur. Devlet Resim ve Heykel Sergileri, Güzel Sanatlar Birliği Sergileri, DYO Sergileri gibi geleneksel, belli disiplinler sınırları içinde kalan sergilere bir alternatif olmuş, sanat galerilerinin kapılarını satış olanağı olan yaşlı ve orta kuşak sanatçılarına açtığı o günlerde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, çağdaş/güncel sanatın görünürlük kazanmasını sağlamış, verdiği ödüllerle sanatçılara destek olmuştur. Otuz yıllık süre içinde serginin mekânları, yöntemleri ve sponsorları değişmiş, kendini günün koşullarına göre güncellemeyi başarmıştır. 1980-1986 arasında, 1986-2003 arasında çeşitli sponsorlarla, 2003 yılından itibaren ise Akbank sponsorluğunda düzenlenen sergiler üç farklı dönemde etkin olmayı başarmıştır.

Tez kapsamında serginin yaklaşık 31 yıllık serüveni ele alınmış, değişip dönüşen sanat ortamındaki yeri ve önemi tartışılmış, sanat yaşamına katkıları belirlenmeye çalışılmıştır. “Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri” tez çalışmamız kapsamında, ‘1980-1984: Karma Sergiler’, ‘1985-2000: Teknik/Malzeme Arayışları’ ve ‘2001-2011 Küratöryel Seçicilik/Kavramların Öne Çıkması’ olarak üç dönemde incelenmiştir.

III. AMAÇ VE SORUNSALLAR

“Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri”, bir dönemin kültürel ve sanatsal ortamına tanıklık etmeye olanak veren bir etkinlik olmuştur. Bu nedenle söz konusu sürecin serginin içeriğini nasıl belirlediği önemli ve öncelikli sorunsallardan biri olmuştur.

¹ <http://rhmd.org.tr/anasayfa/> (Erişim: 19 Eylül 2012)

Serginin öyküsü, bir anlamda Türkiye sanat ortamındaki değişim ve dönüşümlerin bir göstergesidir. Bu amaçla tezde;

1. Resim ve Heykel Müzeleri Derneği'nin kuruluşu ve amaçları,
2. Derneğin hizmetleri ve etkinlikleri,
3. İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin 1980'lerdeki koşulları ve durumu,
4. Müze ile dernek ilişkileri,
5. "Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri"nin Türkiye'deki sergileme geleneği içindeki yeri ve önemi,
6. Serginin amaç/ları ve 30 yıllık öyküsü,
7. Dönemi için önemi, değişen yöntem, mekân ve içeriği, geçirdiği dönüşümler,
8. Sanatçı profilleri,
9. Ödüller, sergileme ve eleştiriler,
10. Serginin yarattığı tartışma ve eleştiri ortamı, sanatçılara tanıdığı açılımlar,
11. Sergiler kapsamında beliren yeni konu yönelimleri, ifade biçimleri,
12. Modern/çağdaş Türkiye sanatına katkıları gibi konu ve sorunsallar ele alınmıştır.

I.III. SORUNLAR

Tez çalışmasının değişik aşamalarında araştırmayı zorlaştıran sorunlarla karşılaşmıştır. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin uzun bir zaman dilimine yayılması, veri toplamak, belge ve kataloglarını elde etmek açısından zorlu bir süreci beraberinde getirmiştir. Serginin müze ile başlayan organizasyonu, 1982'den itibaren çeşitli sponsorlar ve 2003 yılından sonra da Akbank gibi değişik kurumlarla işbirliğini gerektirmiş, sergileme anlayışındaki değişikliklerin saptanmasında, tezin bölümlenmesinde ve kurulacak ilişkilerde dağınıklığa yol açmıştır.

En önemli sorunlardan birini, sergi katalog ya da broşürlerine ulaşabilmek oluşturmuştur. 1980 yılında düzenlenmeye başlanan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin 1982 yılına kadar bir broşürünün/ katalogunun olmaması, sergiye katılan sanatçıların ve ödüllerin belirlenmesi ve kataloglanması açısından önemli bir eksikliğe sebep olmuştur. 1982'de basılan ilk broşürle birlikte ödül alan eserlerin fotoğraflarıyla

birlikte sanatçıları hakkında bilgilere yer verilmiş, diğer katılımcılar ve eserleri ise isim ve eser listesi olarak anılmış, tüm eserlerin görsellerine yer veren kataloglar ancak 1987'den itibaren basılmaya başlanmıştır. Tez kataloğunun eksiksiz sayılabilecek bir biçimde tamamlanabilmesi; ilk on iki yılının broşür ve kataloglarına ulaşılabilmesi, sergilerin ilk yıllarında organizasyonda emeği geçen, sanatçı Yusuf Taktak'ın kişisel arşivinin paylaşılması ve sahaflardan satın alınması sonucunda mümkün olabilmektedir.

Bir diğer önemli sorun, şartnamelere ve arşiv belgelerine ulaşmakta yaşanmıştır. İstanbul Resim Heykel Müzesi'nin kapalı olması belgelere ulaşma imkanlarını kısıtlamıştır. Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin de bir kaç kez adres değiştirmesi nedeniyle Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri ile ilgili arşivler bir şekilde kaybolmuş, belgelere ulaşmak zorlaşmıştır. Şartnamelerin bir çoğu süreli yayın taraması sonucu elde edilmişse de bazı yıllarda, ne yazık ki, boşluklar kalmıştır. Fotoğraf ve görseller konusundaki sorunların çözümünde Ayşe Hazar Köksal'ın "Sanatın Kurumsallaşma Sürecinde İstanbul Resim ve Heykel Müzesi" (2011) başlıklı doktora tezi ve 20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi kataloğu da önemli ölçüde yardımcı olmuştur.

LIV. YÖNTEM

Araştırmalara öncelikle YÖK tez merkezi, Milli Kütüphane, Bilkent Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Galeri Nev'in kütüphanelerinde başlanmış, ilgili tezlere ve kitaplara ulaşılmıştır.

1980-2011 arasına yayılan gazete ve dergilere ulaşılmış, bunlar arasından teze katkısı olabileceği düşünülen *Sanat Çevresi*, *Milliyet Sanat*, *Hürriyet Gösteri*, *Türkiye'de Sanat*, *Genç Sanat*, *Ankara Sanat*, *Tempo*, *Anons*, *Art Decor*, *Antik ve Dekor*, *Tasarım*, *Artist*, *Sanat Olayı*, *Yeni Boyut* dergileri ile *Cumhuriyet*, *Milliyet*, *Radikal*, *Sabah*, *Tercüman* ve *Yeni Yüzyıl* gazeteleri taranmış, araştırma internet ortamında da sürdürülmüş, ilgili yazı, makale, eleştiri yazıları ve görsel malzemeler fotokopilenerek ya da fotoğrafları çekilerek değerlendirilmiş, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi kataloglarının tümüne ulaşılmıştır.

Sergilerin düzenlenmesiyle ilgili ilk ağızdan bilgi alabilmek için Resim Heykel Müzeleri Derneği Başkanı Leyla Belli ve Yönetim Kurulu Üyesi Gönül Nuhoglu ile

görülmüş, ellerinde bulunan sergi davetiyesi, katılım belgesi, sergilerden fotoğraflar yazışmalar, vb. yazılı ve basılı malzemeye ulaşılmaya çalışılmıştır. Yusuf Taktak'la iletişime geçilmiş, o döneme dair görüşlerine ve bilgilerine başvurulmuştur. 2003-2011 yılları arasında sergilerin ana sponsoru, 2013'ten itibaren de ortak düzenleyicisi olan Akbank Sanat yöneticisi Derya Bigalı, görüşülen diğer bir kişi olmuş ve görüşmeler döküman olarak tezin sonuna eklenmiştir.

Sergilerin tarihleri, mekânları, sponsorları, seçici kurulları, ödüller, katılan sanatçılar, görseller, vd. önemli bilgileri içeren bir katalog hazırlanmıştır.

I.V. YAYINLAR VE ARAŞTIRMALAR

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri ile ilgili yapılan araştırmalarda konuyla ilgili tezler YÖK Kütüphanesi'nde incelenmiştir.

Nilgün Özayten'in, bir bölümü *Kullanma Kılavuzu: Türkiye'de Güncel Sanat 1986-2006* isimli kitapta da yer alan, 1992 tarihli "Batıda Objeler Sanatı/Kavramsal Sanat/Post-Kavramsal Sanat ve Türkiye'de 1965-1992 Yılları Arasındaki Benzer Eğilimler" ile Nancy Atakan'ın 1995 yılında tamamladığı "Türkiye'de Kavramsal Sanat" başlıklı doktora tezleri dönemi ve eğilimleri anlamak açısından faydalı olmuştur.

Güler Bek'in "Bienal Etkinlikleri ve Türk Sanat Ortamındaki Etkileri" (2000) başlıklı yüksek lisans tezinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne kısaca değinilmiştir.

Begüm Akkoyunlu'nun 2003 tarihli "Çağdaş Türk Sanatında İstanbul Bayramı ve Yeni Eğilimler Sergileri ve Yeninin Kimliği" başlıklı yüksek lisans tezinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne "Kültürel Sanatsal Ortam" alt başlığında yer verilmiştir. 1977-1987 yılları arasında iki yılda bir düzenlenen Yeni Eğilimler Sergileri'nin alt yapısını oluşturan koşulların ele alındığı bölümler, tezimiz kapsamında da aydınlatıcı olmuştur.

Güler Bek'in "1970-1980 Yılları Arasında Türkiye'de Kültürel ve Sanatsal Ortam" (2007) konulu doktora tezinde ise 1970'ten 1980 yılına kadarki süreç detaylı olarak tanıtılmıştır. Bu bilgiler, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin başladığı dönem öncesindeki koşullar hakkında verdiği bilgilerle, çalışmada yararlı olmuş ve kullanılmıştır.

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne en çok yer ayıran Solmaz Bunulday'ın "1975-2005 Arası Türkiye Sanat Üretiminde 'Toplu Sergiler' ve 'Kavramsallaştırma'" başlıklı 2008 tarihli doktora tezidir. Yazar, tezin "1980'ler ve Niceliksel Çeşitlilik" alt başlığında Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni özetleyip, etkinlik hakkında genel bilgiler vermiştir.

Yararlanılan diğer bir çalışma, Burcu Pelvanoğlu'nun 2009 yılında tamamladığı "1980 Sonrası Türkiye'de Sanat: Dönüşümler" başlıklı doktora tezidir. Konu, "Sergiler ve Sergileme Biçimleri" alt başlığı içinde ele alınmış, yirmi yedi sergimin jürileri ve katılımcıları listelemiştir.

"Sanatın Kurumsallaşma Sürecinde İstanbul Resim ve Heykel Müzesi" başlıklı 2011 tarihli doktora tez çalışmasıyla konuya yer veren bir başka isim de Ayşe Hazar Köksal'dır. Derneğin Müze'den çıkarıldığı 1996 yılına kadarki Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, "Sanatın Özelleşmesi Sürecinde İstanbul Resim ve Heykel Müzesi" başlığı altında tanıtılmıştır. Tezde yer alan Müze'nin dernek ve sergilere dair arşiv belgeleri konumuz açısından yararlı olmuş ve kullanılmıştır.

Öte yandan, 2000li yıllarda yayınlanan *Kullanma Kılavuzu: Türkiye'de Güncel Sanat 1986-2006*, *Modern ve Ötesi* (2007) sergi kataloğu, *Unleashed: Contemporary Art From Turkey* (2010), *101 Yapıt: Türkiye Güncel Sanatı'nın Kırk Yılı* (2011); dönemin sergileri, sanatçı profilleri ve güncel sanat etkinlikleri hakkında bilgilenmek açısından yararlanılan önemli kitaplar olmuştur.

I.VI. TEZİN BÖLÜMLERİ

"Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri (1980-2011)" başlıklı tez çalışması "Giriş", "1980-2011 Yılları Arasında Türkiye'de Siyasi, Kültürel ve Sanatsal Süreç", "Çağdaş Türk Sanatında Sergileme Geleneği", "Resim Heykel Müzeleri Derneği", "Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri", "Değerlendirme", "Katalog", "Kaynakça" ve "Ekler"den oluşmaktadır.

"1980-2011 Yılları Arasında Türkiye'de Siyasi, Kültürel ve Sanatsal Süreç" başlığı altında siyasi süreç genel hatlarıyla çizilmiş ardından kültür-sanat ortamı ele alınmış, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin doğduğu ve sürdüğü ortamın geri planı çizilmiştir.

“Çağdaş Türk Sanatında Sergileme Geleneği” bölümünde, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri’ne kadar Türkiye’deki sergi geleneği özetlenmeye çalışılmıştır.

“Resim Heykel Müzeleri Derneği”, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri’nin düzenleyicisi olarak ayrıca ele alınmış, müze ve sergiye olan katkıları belirtilmiştir.

“Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri”nde sergilerin geçirdiği dönüşüme genel bir bakış sunulmaya çalışılmış, 1980-2011 yılları arasındaki 30 sergi tek tek incelenerek seçici kurulları, ödülleri ve aldığı eleştiriler sunulmuştur.

“Değerlendirme”, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri’nin dönemin siyasi, kültürel, sanatsal ortamındaki yeri, aynı dönemin benzer sergileriyle karşılaştırılmış, geçirdiği dönüşümler, sanat ortamındaki yeri ve işlevi yorumlanmıştır.

Katalog kısmında sergilerin tarih, mekan, seçici kurul, ödül, katılımcı ve sponsorları ile kaynakları listelenmiştir.

Tezin iki eki bulunmaktadır. İlkinde, ödüllü eserler, sergilerden fotoğraflar ve basılı malzeme örnekleri; ikincisinde ise Leyla Belli, Gönül Nuhoglu ve Yusuf Taktak ile yapılan söyleşilerin deşifreleri ve Derya Bigalı’ya email aracılığıyla yönlendirilen sorular ve cevapları yer almaktadır.

II. 1980-2011 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE SİYASİ, KÜLTÜREL VE SANATSAL ORTAM

1970’ler boyunca sıkıntılı bir ekonomik dönemden geçilmiş, hissedilen ekonomik bunalım, toplumda artan sağ-sol çatışması, şiddet olayları ve cinayetler 1980’de yeni bir askeri müdahaleyi beraberinde getirmiştir (Aydın ve Taşkın, 2014, s.289-305; Bek, 2007, s.17-25; Gürdaş, 2008, s.7-8; Zürcher, 2013, s.143-303).

II.I. 1980-2010 ARASI TÜRKİYE’DE TARİHSEL SÜREÇ

12 Eylül 1980’de Türk Silahlı Kuvvetleri, anarşi, terör ve bölücülüğe seyirci kalınması ve uyarıların dikkate alınmaması gerekçeleriyle, ‘Bayrak Harekatı’ adını verdiği bir hamleyle yönetime el koymuştur (Tanör, 2014, s.30-32). Demirel hükümetinin yönetimden uzaklaştırılıp 14 Eylül’de Kenan Evren’in devlet başkanı olmasının ardından sadece askeri üyelerden oluşan Milli Güvenlik Kurulu, emekli amiral Bülent Ulusu’nun yönetiminde Bakanlar Kurulu’nu oluşturmuş ve geniş yetkilerle donatılmış bölgesel/ yerel komutanlarla sıkıyönetimi sürdürmüştür (Ahmad, 2011, s.260; Zürcher, 2013, s.402).

Ordu, köklü değişiklikler yapma yolunda adımlar atmıştır. Siyasi partiler kapatılmış; parti liderleri Süleyman Demirel, Bülent Ecevit, Necmettin Erbakan ve Alparslan Türkeş siyasetten men edilmiştir. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) (1967) ve Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu’nun (MİSK) (1970) faaliyetlerine son verilmiş; Türk Hava Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay hariç tüm derneklerin faaliyetleri durdurularak örgütlü sivil yaşamı kesintiye uğratılmıştır (Aydın ve Taşkın, 2014, s.326). 1981’de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) kurularak tüm üniversiteler bu kurula bağlanmış ve merkezi denetime tabi tutulmuştur. Kamu özgürlükleri ve temel haklar daraltılmış, basın organları sansürlenerek gazeteler kapatılmış, sakıncalı bulunan yayınlar toplatılarak imha edilmiştir. Gazetecilerin de saldırıya uğradığı bu dönemde siyasi sebeplerle sayısız gözaltı, dava, tutuklama ve fişleme gerçekleştirilmiş; işkenceler, idam cezaları söz konusu olmuş, 1981 Haziran’da siyasi konuların alenen tartışılması yasaklanmıştır (Tanör, 2014, s.96).

1982'ye kadar yürürlükte kalan 1961 anayasası, bu dönemde toplantı ve gösteri yürüyüşü, dernek kurma, sendikal faaliyetler, partisel özgürlükler gibi konulara kısıtlamalar getirecek şekilde düzenlenmiş ve 7 Kasım 1982'de halk oylamasına sunularak kabul edilmiştir (Tanör, 2014, s.39-66; Zürcher, 2013, s.402-405).

Yeni Anayasa'nın onaylanmasının ardından siyasi partilerin kurulmasına izin verilmiştir ancak memur ve öğrencilere artık parti üyesi olma hakkı tanınmadığından yeni partilerin toplumda kök salması olanaksızlaşmış ve depolitizasyon başlamıştır (Tanör, 2014, s.39-66; Zürcher, 2013, s.402-405). Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP), Büyük Türkiye Partisi (BTP), Anavatan Partisi (ANAP), Halkçı Parti (HP) Sosyal Demokrat Parti (SODEP) ve Refah Partisi (RP) kurulmuştur. BTP, 1970'lerin Adalet Partisi'ne yakın olması nedeniyle bir ay içinde kapatılmış; ardından Doğru Yol Partisi (DYP) kurulmuştur. Ancak DYP, RP ve SODEP'in üyelerinin bir kısmının veto edilmesi nedeniyle 1983 genel seçimlerine yalnızca üç parti katılabilmektedir (Aydın ve Taşkın, 2014, s.345-346).

Kenan Evren, lideri emekli orgeneral Turgut Sunalp olan MDP'yi ve kısmen CHP'ye yakın bir duruş sergileyen HP'yi desteklerken; liberal, sosyal demokrat, milliyetçi ve İslamcı grupların birleşmesinden oluşan ANAP seçimlerden galip çıkarak, mecliste salt çoğunluğu sağlamış ve Turgut Özal'ın 1989'a kadar sürecek başbakanlık dönemini başlatmıştır (White, 2011, s.386; Zürcher, 2013, s.406-407). Bu süreçte siyasi yasaklar yavaş yavaş kaldırılmış, yeni partiler kurulmuş, 1985'te SODEP ile HP birleşerek sosyal demokratçı Halk Parti'yi oluşturmuştur. 19 Temmuz 1987'de sıkıyönetimin sonlandırılmasının ardından, partilerini perde arkasından yöneten liderler tekrar parti başkanı olmuştur² (Tanör, 2014, s.64-73).

Özal iktidarının politikasında etkili olan ideoloji; özellikle MSP ve MHP tarafından desteklenerek 'Aydınlar Ocağı' ile ifade alanı yaratılan 'Türk-İslam' sentezidir. İslam'ı, solcu fikirlerin karşısında bir tür iyileştirici, birleştirici güç olarak kabul eden ordu da görüşe destek vermiş; sol kesimin toplumsal, siyasal ve kültürel tartışma ortamındaki gücünü kırarak milliyetçilik ve İslam'ın Batı görüşleriyle birlikte benimsenmesi çabasında olmuştur. Özal hükümeti, ordunun da desteğini alarak cami yapımını ve din

² Bülent Ecevit DSP'nin, Süleyman Demirel DYP'nin, Alparslan Türkeş MÇP'nin, Necmettin Erbakan RP'nin başına 1987 yılında yeniden geçmiştir.

eğitiminin yaygınlaşmasını teşvik etmiş, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini zorunlu hale getirmiştir (White, 2011, s.386; Zürcher, 2013, s.414-415).

Özal hükümeti, darbe öncesi Demirel'in sunduğu ekonomide liberalleşme politikalarını desteklemiştir. Ödemeler dengesini düzeltme, enflasyonu düşürme ve piyasa ağırlıklı ihracata dayanan bir ekonomi yaratma hedefi, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarında desteğini almıştır (Pamuk, 2011, s.296-297; Zürcher, 2013, s.408).

Özal'ın 1980'ler boyunca iktidarda kalmasına rağmen, yüksek enflasyon, azalan satın alma gücü, yolsuzluklar gibi sebeplerle ANAP'ın gücü yavaş yavaş zayıflamış ve farklı siyasi anlayışlar yükselişe geçmiştir. 26 Mart 1989 yerel seçimlerinde ANAP; SHP ve DYP'nin ardından üçüncü parti olarak çıkmasıyla da genel seçimlerde başarısını sürdürmeyeceğinin sinyallerini vermiştir. 6 Kasım 1989'da Evren'in görev süresi dolunca Turgut Özal, TBMM'deki sandalye çokluğunun ve sivil cumhurbaşkanı fikrinin olumlu karşılanmasını avantaja dönüştürerek görevi devralmıştır. ANAP liderliği ve Başbakanlık görevlerini önce Yıldırım Akbulut, 1991 yılından itibaren ise Mesut Yılmaz yürütmüştür (Tanör, 2014, s.82-84).

İstikrarsız geçen Cumhurbaşkanlık döneminde (1989-1993) Özal sadece muhalefetten değil, kendi partisindeki bölünmelerden de eleştiriler almaktaydı. Büyüyen Kürt meselesi, 'İslami Köktendincilik', siyasi suikastlar ve ekonomik sorunlarla etkin şekilde baş ettiği düşünülmeyen ANAP iktidarı, DYP'nin 1991 seçimlerinden lider çıkıp SHP ile koalisyon hükümeti kurmasıyla sonlanmıştır. Seçimin bir başka önemli sonucu da RP'nin meclise girmesiyle Müslüman orta sınıfın siyasette artan etkisini göstermeye başlamasıdır (Ahmad, 2011, s.262; Zürcher, 2013, s.413-420). Yeni hükümet, kadın ve insan hakları sorunları konusunda iki bakan görevlendirmekte; programında basında daha fazla özgürlük, demokratikleşme ve insan haklarına daha çok saygı vaat etmekteydi. Ancak Cumhurbaşkanı Özal'ın Bakanlar Kurulu politikalarını açıkça eleştirmesi, kararnameleleri imzalamayı reddetmesi nedeniyle işlerlik kazanmakta gecikmiştir (Tanör, 2014, s.93; Zürcher, 2013, s.420-422).

1993'te Özal'ın kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmesinden sonra, Demirel Cumhurbaşkanı olarak göreve başlamış ve parti başkanlığını Tansu Çiller devralmıştır. Bu arada Deniz Baykal'ın 1992 yılında CHP'yi yeniden kurmasıyla 1990'ların yeni parti liderleri; Mesut Yılmaz, Tansu Çiller ve Deniz Baykal siyasette yerlerini almıştır (Zürcher, 2013, s.423-427).

1995'te Meclis'ten geçirilen bir paketle dernek ve sendikaların siyasete katılımına; devlet memurlarının sendika üyeliklerine; partilerin gençlik ve kadın kolları kurmalarına izin verilerek hem vaatlerin yerine getirilmesi için adım atılmış hem de 1980 darbesinin izleri hafifletilmeye çalışılmıştır (Zürcher, 2013, s.423-427).

RP, 1980'lerde 'Adil Ekonomik Düzen', toplumsal eşitsizlik ve yolsuzlukların önlenmesi, küçük girişimcilerin desteklenmesi söylemleriyle yandaşlarını artırmış ve iş çevrelerini kendine çekmiştir. Partiye finansal destek sağlayan bu kesim, bağış yaparak, okullar ve yurtlar açıp burslar vererek İslamcı hareketin temelini sağlamlaştırmıştır (White, 2011, s.389). 1994 yerel seçimlerinde İstanbul ve Ankara dâhil yirmi sekiz büyük şehir belediyesini kazandıktan sonra 1995 genel seçimlerinden de en çok oyu alması, RP'nin çabalarının sonuç verdiğini göstermektedir. Tek başına iktidar için yeterli oranı sağlayamaması nedeniyle Erbakan'a koalisyon hükümeti kurma görevi verilmiş ancak hiçbir parti işbirliğine yanaşmayınca süreç, ülkeyi kısa ömürlü ANAP-DYP (30 Ekim 1995-6 Mart 1996) koalisyonuna götürmüştür. ANAP'ın, RP'nin Çiller hakkında istediği yolsuzluk davasını desteklemesi; Çiller'in koalisyondan çekilmesi, Yılmaz'ın da istifa etmesiyle sonuçlanmıştır. Erbakan'ın Çiller hakkındaki davayı askıya alması sonucu RP-DYP (28 Haziran 1996 – 30 Haziran 1997) koalisyonuyla yeni bir hükümet kurulmuştur (Ahmad, 2011, s.263; Akşin, 2014, s.167-169; Zürcher, 2013, s.428-429).

Erbakan yönetiminin icraatları laiklik ve Atatürkçülük ilkelerine aykırı bulunmuş, hem ordudan hem de siyasetçiler tarafından kendisine tepki duyulmaya başlanmıştır. Ordu, rahatsızlığını Bakanlar Kurulu'na, İslamcıların ekonomi, eğitim ve devlet kurumlarındaki etkisini azaltmayı amaçlayan bir istek listesi sunarak göstermiştir; örneğin devlet okullarındaki zorunlu eğitimi beş yıldan sekiz yıla çıkartarak ortaokul seviyesindeki İmam Hatip Liseleri'nin kapatılmasını hedeflemiştir. RP hükümetine tepki olarak DYP'den istifa eden Demirel destekçileri, 1997'de Demokratik Türkiye Partisi'ni (DTP) kurmuştur. Aynı yıl Erbakan'ın Türkiye'yi Batı yerine İslam dünyasına yöneltmeye dair politikaları ile artan gerilim, Erbakan'ın istifaya zorlanıp 1998'de RP'nin yasaklanmasına ve onun devamı olarak görülen Fazilet Partisi'nin (FP) kurulmasına sebep olmuştur (Akşin, 2014, s.173; White, 2011, s.390-391; Zürcher, 2013, s.431-432).

Yeni bir hükümet kurmak için görevlendirilen ANAP, DTP ve DSP işbirliği ile başa gelmiştir. Giderek artan Kürt meselesine çözüm olarak 1999 yılında PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının ardından milliyetçilik duygularıyla girilen seçim süreci DSP, MHP ve ANAP koalisyonuyla sonuçlanmıştır (White, 2011, s.390-391; Zürcher, 2013, s.431-432).

1990'lar ekonomisi, liberalleşme yolunda atılan adımlarla gelen dış sermaye değişimleri karşısında kırılganlığın arttığı hassas bir dönem olmuştur. Küçük işletmelere yönelik krediler, düşük emeklilik yaşı, artan emekli ikramiyeleri ve tarım ürünlerindeki yüksek destekleme fiyatları, kamu sektörü açıklarının çoğalmasına neden olmuştur. Özel bankalar dış borçlarla hükümete borç verme yarışına girmiş, kamu teşekküllerini özelleştirme girişimleri de siyasetçilerin karıştığı skandallara sebep olmuştur. Yüksek enflasyon ve faiz oranları gelir dağılımını daha da dengesizleştirince 1990'ların ekonomisi, biri atlatılmadan yenisi yaşanan mali krizler dönemi haline gelmiştir (Pamuk, 2011, 299-300).

16 Mayıs 2000'de Demirel'in Cumhurbaşkanlığı görev süresi dolmuş ve Ecevit'in tüm çabalarına rağmen tekrar görev alması mümkün olmamıştır. Anayasa Mahkemesi Başkanı Ahmet Necdet Sezer Cumhurbaşkanlığı'na seçilmiş, Çankaya'da yeni bir dönem başlamış ve Başbakanlıkla aralarındaki anlaşmazlıklar hissedilir olmuştur. Yolsuzluklara göz yumulduğu iddiasıyla 2001'de çıkan gerilimi Ecevit'in basına yansıtması, ülkede 90'lı yıllardakilerden daha şiddetli bir krize sebep olmuş ve borsa çökmüştür (Ahmad, 2011, s.266; Aydın ve Taşkın, 2014, s.455; Zürcher, 2013, s. 437-438). Hükümet, 2001 yılının başlarında, Türkiye'de Ekonomi Bakanı olarak görev yapması için Dünya Bankası'ndan Kemal Derviş'i davet etmiştir. Derviş, dalgalı kur rejimiyle geliştirdiği programla ekonomideki açığın giderilmesi için adımlar atılmasını sağlamıştır. Aynı zamanda yaklaşan 2002 seçimleri sürecinde, önce Dışişleri Bakanı İsmail Cem ile birlikte hareket ederek Yeni Türkiye Partisi'ni (YTP) kurma girişiminde bulunmuş; sonra vazgeçerek CHP'ye solda birlik kurma fikriyle katılmıştır (Aydın ve Taşkın, 2014; Pamuk, 2011, s.301).

Muhafazakâr kesim, devletin laiklik düşüncesiyle dini özgürlüğü bir şekilde kısıtladığını düşünerek, 1980'lerden itibaren harekete geçip başörtüsü gibi konuları siyasal eylem ve kitlesel gösterilerle gündeme taşımıştır. Yeni bir örtünme biçimi geliştirerek laik orta sınıfa ait alanlara girmiş ve konunun medyada tartışılır hale

gelmesine sebep olmuştur. Artık İslamcı kesim kendi içinde çeşitlenmektedir. Çoğu laik üniversitelerden mezun olan İslamcı Türk entelektüellerinden bir kısmı Batılı düşünörlere atıfta bulunmakta; bir kısmı Batılı çözümleri reddetmekte; kimileri şeraiti, kimileri ise feminist ve modernist eklemlemelerle postmodern İslam olarak tanımladıkları görüşü savunmaktadır (White, 2011, s.392-393).

FP'nin 2001'de kapatılması, kadrosunda bir bölünmeye sebep olmuştur. Bir taraf tam İslamcı çizgiyle partiyi merkez sağa çekmek isterken, yenilikçi kesim İslamcı söylemin terk edilmesini önermiştir. Siyaset yasaklı Erbakan, partiyi perde arkasından yönetmeye çalışsa da Recep Tayyip Erdoğan gibi isimlerin öne çıkarak liderliğe yönelmesine engel olamamıştır. Erdoğan 1994-98 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı görevini yürütmüştür. Aynı dönemde okuduğu bir şiirle dini nefreti kışkırtmak suçuyla hapis cezasına çarptırılmıştır. Cezaevinde kalırken, FP'nin kapatılmasını ve parti üyelerinin yenilikçi bir arayış içinde olmasını göz önüne alarak yeni bir parti kurma girişimlerine başlamıştır. Sonuçta yenilikçiler, Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) olarak; gelenekselciler ise Saadet Partisi (SP) olarak devam etmişlerdir (Aydın ve Taşkın, 2014, s.463; Zürcher, 2013, s.436).

2002 yılında Ecevit'in sağlık sorunları ile Derviş'in, Ecevit'in siyasi belirsizliğine işaret eden söylemleri erken seçimin yolunu açmıştır. 2002'de yapılan genel seçim sonucunda AKP çoğunluğu oluşturarak tek başına iktidar olmuştur (Akşin, 2014, s.183; Aydın ve Taşkın, 2014, s.459-463; Zürcher, 2013, s.439). Genel seçimi kazandıktan sonra AKP kendisini "seküler bir hükümet aygıtını işleten muhafazakâr demokrat bir parti" olarak merkez sağda tanımlasa da hükümet görevlileri Müslömanların ahlaki değerlerini koruduklarını ifade etmekten vazgeçmemiştir (Aydın ve Taşkın, 2014, s.471; White, 2011, s.399).

Bu dönemde Avrupa Birliği (AB) ile ilişkiler farklı bir boyut kazanarak uyum paketleriyle reformlar yapılmaya başlanmış ve 2005'te AB üyeliği için müzakereler fiilen başlamıştır. Fransa, Almanya gibi AB üyesi ölkelerden Türkiye'nin üyeliğine karşı görüşlerin gelmesi, Türkiye'de de AB üyeliğine karşı çıkışlara sebep olmuş ve konu gündemde yerini koruyarak uzun süre tartışılmıştır. 2008 yılında, gizlice örgütlendiği düşünülen emekli ve görevdeki askerler ile sivillerden oluşan bir grup,

2003'ten itibaren darbe planları yaptıkları gerekçesiyle, Ergenekon davasıyla yargılanmaya başlamıştır (Aydın ve Taşkın, 2014, s.474-475).

İktidarın ilk döneminde türbanı kamusal alanda serbestleştirememesi³ ve dini okullardan mezunların istihdam edilme olanaklarını artıramaması parti içindeki radikal İslamcı kanadı yabancılaştırmıştır. Yaklaşan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, İslamcı bir Cumhurbaşkanı seçilmesi halinde darbe olacağı imalarına rağmen, radikal İslamcıların sözcüsü konumundaki Bülent Arınç, İslamcı aday istediklerini, çıkmazsa kendisinin aday olacağını açıkladıktan sonra Dış İşleri Bakanı Abdullah Gül cumhurbaşkanlığına aday gösterilmiştir. Yeterli oy sağlanamayınca Gül istifa etmiş, 22 Temmuz 2007'de erken seçime gidilmiş, AKP oy oranını artırarak seçimleri kazanmış ve Abdullah Gül Cumhurbaşkanı olmuştur (Ahmad, 2011, s.270).

AKP'nin ikinci döneminde AB ilişkileri tartışması geri planda kalırken daha çok Kürt meselesine demokratik yaklaşım ve iktisadi konular tartışılmaya başlanmıştır (Aydın ve Taşkın, 2014, s.482). 2008 yılında Kürt milliyetçi partisi Barış ve Demokrasi Partisi'nin (BDP) siyaset hayatına katılmasıyla Kürt meselesi, demokratik yollarla Meclis'te tartışılacağı yeni bir boyuta ulaşmıştır. Ekonomi de 2008 yılından itibaren küresel krizden etkilenerek küçülmüştür. Ancak ekonomideki olumsuzluğun oy oranına yansımalarını söylemek mümkün değildir. 2011 seçimlerinden de birinci parti olarak çıkan AKP, iktidarını hâlen sürmektedir (Aydın ve Taşkın, 2014, s.482-490).

II.II. 1980 – 2010 ARASI TÜRKİYE'DE KÜLTÜR VE SANAT ORTAMI

1980'ler dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yeni ve radikal bir dönüşüm dönemini işaret etmektedir. 12 Eylül darbesi sonrasında Özal iktidarıyla biçimlenen liberal, muhafazakâr, milliyetçi ve İslamcı “yeni Türkiye” algısı, kültür ve sanat ortamında da etkili olmuş, yeni dönüşümleri beraberinde getirmiştir.

Bu yıllar, sanat ortamında yeni ifade biçimlerinin, sergileme yöntemlerinin, koleksiyon oluşumlarının ve müzeleşme tartışmalarının gündeme geldiği bir dönemdir. İmkânların daha kısıtlı olduğu 1970'lerin ardından 1980'lerde, bir yandan siyasi baskılarla yaşam alanları kısıtlansa da bilgisayar, reklamcılık, yayıncılık gibi yeni medya olanakları ile

³ Başörtüsü üniversitelerde 2011, kamuda 2013 yılında serbest bırakılmıştır.

dünyayla küresel anlamda ilişki kurularak resmi kültürün dışında başka bir ifade alanı da yaratılmıştır. Bir tarafta yasaklarla yönetilen siyasi hayat siyasi söylemleri kısıtlarken; öte yandan reklamcılığın kışkırtmasıyla keyfi ve nedensiz bir dilin gelişimi, tarihsel anlamları olmayan imgelerle yaygın tüketime açık ‘pop kültürü’ oluşturmuştur. Göç olgusuyla birlikte oluşan ‘arabesk kültür’ün de adı bu dönemde konmuş, müzikten görsel sanatlara kadar kendini göstermiştir. Kültürel çoğullaşma kendini hissettirmeye başlayarak kuşaklar ayrıştırılmış, cinsel eğilimler sınıflandırılmış ve feminist hareket yükselişe geçmiştir. Zenginlerle yoksulların sadece mahallelerinin değil iş mekânlarından eğlence yerlerine kadar tüm yaşam alanlarının farklılaşması da yine bu dönemin getirdiklerindedir (Gürbilek, 2011, s. 21-27, 68).

1980’lerde izlenen özelleştirme politikaları, Amerika ve Avrupa’daki yönetimlerin de sanattan devlet desteğini çekmesine neden olmuş, sanatı özel sektör için çekici hale getirmiş, şirketler ve üst düzey yöneticiler tarafından prestij göstergesi olarak kabul edilmeye başlanmıştır (Wu, 2002, 18-22). Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren devletin yanı sıra koleksiyon oluşturarak sanata destek veren bankalardan başka özel sektör kuruluşları sanat piyasasına dahil olmuştur. Güzel Sanatlar Fakülteleri’nin 1982’de YÖK kararıyla üniversitelere bağlanıp çoğalmasıyla sanatçı sayısı artmış; sanat yayınları ve sergileme mekânları çoğalmaya başlamıştır. Artışlarla birlikte sanat piyasası giderek kurumlar ve galerilerin hâkimiyetine girmiş ve sanat bir tüketim aracına dönüşmeye başlamıştır (Bek, 2012, s.454-456; Çalikoğlu, 2009, s.46; 2009; Ödekan, 2014, s.366; Yasa Yaman, 2011b, s.133; 2012, s.103-104).

1973 yılında kurulan İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (İKSV), artık kültür ve sanat yönetimine özel sektörün talip olduğunun bir habercisi olmuştur (Yasa Yaman, 2011b, s.131). Nejat Eczacıbaşı’nın girişimiyle bir sivil toplum kuruluşu olarak faaliyetlerine başlamış ve aynı yıl Uluslararası İstanbul Festivali’nin ilkinin gerçekleştirmiştir. İlk yıllarında ağırlıklı olarak müzik etkinliklerine yer vermiş; festivale zamanla tiyatro, film, balenin yanı sıra plastik sanatlar da dâhil edilmiş, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri’ni de kapsamına almıştır. 1980’lerde İKSV artık her bir dal için ayrı festivaller organize etmeye başlamış ve ilkinin 1987’de düzenlediği İstanbul Bienali’ni günümüze kadar sürdürmüştür.

1980’lerde özel sektörün kültür ve sanat etkinliklerine müdahil olmasıyla başlayan yeni süreçte, kurulduğu yıldan beri devletin sanat politikalarını yönlendiren Akademi’nin

iktidarı büyük ölçüde sekteye uğramıştır (Yasa Yaman, 2011b, s.127). Tarih içinde Akademi, eğitim-öğretim programını güncelleyerek Avrupa'dan sanatçı gruplarının getirdiği yenilikleri benimsemiştir (Yasa Yaman, 1992, s.89). 1970'lerde Akademi tarafından başlatılan Yeni Eğilimler Sergileri ve 1980'de Akademi'nin dolaylı olarak dahil olduğu Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, bienaller için bir ön hazırlık ortamı yaratmıştır. 1980'lerde bütün dünyada olduğu gibi neo-ekspresyonizm, Türkiye'de de gündeme gelmiş, Mehmet Gülerüz, Bedri Baykam gibi birçok sanatçının yeni ifade biçimleri arasına girmiştir. Ankara ve İstanbul'da özellikle 1980'lerin ortalarında başlayan bienalleşme süreciyle fotoğraf, video, enstelasyon gibi farklı ifade biçimleri öne çıkmaya başlamıştır (Altındere, 2007, s.5; Bek, 2012, s.454; Yasa Yaman, 2011b, s.133).

Altan Gürman, Sarkis, Füsün Onur, ve Nil Yalter gibi sanatçılar, Avrupa ve Amerika'ya açılıp yurtdışındaki sanat ortamını deneyimleyerek kavramsal sanat ve video sanatının Türkiye'deki öncüleri olmuşlardır. 1977'de kurulan Sanat Tanımı Topluluğu (STT) da kavramsal sanata odaklanarak sanat yapıtını belge, fotoğraf, dilbilim, göstergebilim üzerinden ele almışlardır (Altındere, 2007, s.4; Çebi, 2008, s.76; Erdemci, 2007, s.272-273; Madra, 2008, s.63; Yasa Yaman, 2012a, s.96-97). 1970'lerde görülen tekil çıkışlar, 1980'ler boyunca Yeni Eğilimler (1977-1987), Öncü Türk Sanatında Bir Kesit (1984-1988) sergileri gibi kavramsal sanata dair açılım olanağı sağlayan etkinliklerle artarak devam etmiş ve sanatçılar ekonomik durum, günlük yaşam, cinsellik, etnisite, kimlik-bellek konularını sorunlaştırmaya başlamışlardır (Altındere, 2007, s.4; Kahraman, 2013, s.253; Madra, 2006, s. 32-33; Özayten, 2006, s.11; Yasa Yaman, 2011b, s.135; 2012, s.96-97).

1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılması; 1992 yılında Avrupa Birliği'nin kurulması ve birliğe üye devletlerden yirmi yedisinin vatandaşlarının pasaportsuz seyahat edebilmesi; 1993'te Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği'nin dağılması, ulus devlet modelinin yerini çoğulcu yapıda küresel organizasyonlara bıraktığı dönemi getirmiştir (Erdemci, 2007, s.281; Yasa Yaman, 2011b, s.137).

1989 yılında Türkiye'nin ilk özel televizyon kanalı yayına başladıktan sonra 1990'lar boyunca yeni kanallar birbirini izlemiş, toplumsal ve siyasal alanda görsel medya etki yaratmaya başlamıştır (Aydın ve Taşkın, 2014, s.438). Aynı yıllarda hayatımıza giren internet ve mobil telefonlarla iletişim olanakları artmış, ülkeler arasında hava yoluyla

seyahat etmek kolaylaşmıştır. Dünya ile kurulan ilişkinin hızlanması yeni ifade biçimlerinin paylaşılmasında etkili olmuş, teknoloji ile birlikte gelen iletişim hızı ve medya kültürü Batı'yla eş zamanlılığı getirmiş ve bu yıllarda Türkiye küresel dünyaya eklemlenmiştir (Erdemci, 2007, s.283; Ödekan, 2014, s.359; Yasa Yaman, 2011b, s.137).

Bu dönemde Foucault, Delueze ve Guattari gibi kuramcılarının eserleri Türkçe'ye çevrilmiş, sanatla sosyoloji arasında bağlar kurulmaya başlanmıştır (Akay, 2007, s.54). Sanat eseri; mutlak orjinalliğin yıkıldığı, büyük anlatıların geçersizleştiği ve yapıtların her birey tarafından yeniden değerlendirilebileceği, çoğulculuğu benimseyen postmodern kavramı çerçevesinde yerini almıştır (Ödekan, 2014, s.356; Pelvanoğlu, 2009, s.115-116). Artık sanatçılar "insanlık projesi" yerine yaşadıkları toplulukları, kentlerini merkeze alan odak noktaları seçmektedirler. Kimlik politikaları, çok kültürlülük, kent ve çevre sorunları kültürel, sosyoekonomik açıdan tartışılmakta ve 1990'ların sanatını belirlemiştir. N. Bourriard'nun tanımıyla; artık sanat bağımsız ve özel bir alan olarak değil, insan ilişkilerini toplumsal bağlarıyla ele alarak var olmay başlamıştır ve bu değişim de mekâna özgü düzenlemeleri, müdahaleleri, etkileşimi, seyirci katılımı gerektiren projeleri, internet ve medya teknolojilerine bağlı denemeleri beraberinde getirmiştir (Erdemci, 2007, s.282).

Sanat ortamında 1980'lerde öne çıkan eğilimler, 1990'larda güçlü hareketlere dönüşmüştür. 1980'ler boyunca zayıflayan Akademi'nin bu yıllarda sanat ortamındaki hâkimiyetini giderek yitirdiğini söylemek mümkündür. Farklı alanlarda eğitim gören genç sanatçıların sanat üretimine katılması, usta-çırak ilişkisini yani akademik hiyerarşiyi yok etmiştir. Bu bağımsızlığın getirdiği özgürlükle, sanatçılar giderek daha muhalif ve tabulara meydan okuyan bir duruşa yönelmiştir. Sanatın kendi içine kapalı, şifreli dili pratik, izleyiciyle iletişim kurmaya çalışan bir yapıya dönüşmüş; etnik kimlik sorgulamaları, etnisitelerin temsil ediliş biçimleri sorgulanmaya başlanmış; Türkiye homojenlikten kültürel çeşitlilik algısına yönelmiştir (Çalıköğlü, 2009, s.49; Evren, 2011, s.14; Robins, 2008, s.50).

Bu dönemde ulusal ve kültürel kimliklerin nedenselliği sanatçılar tarafından sorunsallaştırılmış, Türkiye/Osmanlı/İslam geçmişi modernlik bağlamında incelenmiştir. Avrupa geleneğinin kodları sorgulanmış, kimlik arayışına yönelinmiştir. Erol Akyavaş, Ergin İnan, Murat Morova'nın da içinde bulunduğu bir grup sanatçı hat

ve minyatür geleneklerinden yola çıkarak yeni yorumlara varmışlardır (Özdoğan Türkyılmaz, 2013, s.45;Yasa Yaman, 2012a, s.118). Aydan Murtezaoğlu, Gülsün Karamustafa, Genco Gülan, Hakan Onur gibi sanatçılarsa Cumhuriyet ideolojisinin yarattığı imgeleri kullanarak gördükleri aksaklıkları muhalif duruşlarla sanatlarına yansıtmışlardır (Yasa Yaman, 2012a, s.120). Hüseyin Alptekin, Bülent Şangar, Ferhat Özgür, Osman Bozkurt gibi bazı sanatçılar göç olgusuyla kentsel yaşamın değişimi üzerine eleştiriler getirmişlerdir (Erdemci, 2007, s.291-292; Pelvanoğlu, 2009, s.125).

1991’de Türkiye’deki ilk sanat fuarının açılması, 1980’lerdeki özelleştirme politikalarının da etkisiyle yeni koleksiyonerleri ortaya çıkartmıştır. Koleksiyonerler yalnızca modern Türk sanatında yer edinmiş eserleri değil, genç sanatçıların çalışmalarını da toplamaya başlamışlardır. Galeriler ve sergi mekânları çoğalmış, 1990’ların özellikle ikinci yarısından itibaren küratörlük olgusu Türk sanatına girmiştir (Yasa Yaman, 2011b s.138-139). 1990’larda Ali Akay, Vasıf Kortun ve Beral Madra kimlik ve siyaset gibi konulara odaklanarak düzenledikleri sergilerle 1990’ların önde gelen tartışma konularını gündeme getirmişlerdir. 2000’lerde Levent Çalıköğü, Başak Şenova, Derya Yücel, Adnan Yıldız gibi çoğaltılabilecek isimlerle devam eden küratöryel yaklaşım yersiz yurtsuzlaşma, küreselleşme, medya eleştirisi gibi kavramlara odaklanarak devam etmiştir (Yasa Yaman, 2012a, s.124).

2000’lerde koleksiyonların da zenginleşmesiyle özel sektörün sanata desteği, özel müzelere dönüştürülmüştür. 2001 yılında Türkiye’nin ilk güncel sanat müzesi Proje 4L’nin kurulmasının ardından Platform Garanti Güncel Sanat Merkezi (2001), Sakıp Sabancı Müzesi (2002), İstanbul Modern (2004), Siemens Sanat (2004), Pera Müzesi (2005) ve Santralistanbul (2007) açılmıştır. Kurulan müze ve galerilerin sanat mekanlarını özelleştirmesi, kimi sanatçı ve küratörlerin inisiyatif alarak bireysel ya da işbirliği içinde toplumla iletişime geçen projeler üretmelerine sebep olmuştur. 1990’ların sonundan itibaren Oda Projesi (1997), Apartman Projesi (1999), NOMAD (2002), Pist (2006), K2 Art Center (2003) gibi sermayeden bağımsız alternatif oluşumlar, hem alternatif sergi mekânı oluşturmak ve galerilerde sergileme fırsatı bulamayan sanatçılara mekân sağlamak hem de kamunun sanatla karşılaşmasını kolaylaştırmak hedefiyle ortaya çıkmıştır (Bursalı, 2013, s.36-41; Altındere, 2007, s.9; Yasa Yaman, 2012a, s.126).

Küreselleşme süreciyle birlikte dünyada artık ulus coğrafyalarını aşip ticaret, ekonomi, kültür ve sanatta dünya merkezleri haline gelen küresel kentler oluşmuş; 2000'lerde New York, Tokyo, Londra gibi merkezlere İstanbul da eklenmiştir (Erdemci, 2007, s.289; Ödekan, 2014, s.359). Küresel kent sakinlerinin ihtiyaçlarına cevap verebilmek için kentte bir takım değişimlere gidilmekte; dev boyutlarda alışveriş merkezleri, dünya müziğini, yemeklerini, modasını benimseyen işletmeler artmıştır (Erdemci, 2007, s.290; Yardımcı, 2005, s.11-13). Kentsel yapıdaki dönüşüm, kamusal alan tanımına da yeniden dönülmesini gerektirmiştir. Kamusal alan artık yalnızca fiziksel bir mekân olarak değil, sosyal ve kültürel alanlardaki dönüşümleri biçimlendiren, eşitlik ve demokrasiyle ilgili bir kavram olarak tartışmaya açılmış; sanatın malzeme ve içeriğindeki dönüşümle enstalasyonlar ve performanslar kamusal alanlara taşınmıştır (Erdemci, 2007, s.290; Pelvanoğlu, 2009, s.97).

2000'lerin getirdiği tartışmalardan biri de, merkez-çevre tartışmalarıdır. 1990'lardan itibaren İstanbul dışından sanatçılar, 'merkez' kabul edilen İstanbul'a gelerek sanat ortamında yer almışlardır. Çevrenin merkeze alındığı bu yıllarda ise Avrupa Birliği destekli Diyarbakır Kültür Merkezi (2002) ve sanatçılar tarafından yürütülen İzmir K2 Güzel Sanatlar Merkezi (2003) gibi oluşumlar, merkeze alternatif olarak gündeme gelmiştir. İstanbul Bienali başta olmak üzere, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri gibi kimi etkinliklerin Diyarbakır Sanat Merkezi'ne taşınmasının yanı sıra bölgede yaşayan sanatçıların katılımıyla da sergiler düzenlenmiştir. Böylece çevrenin merkeze yönelmesi ya da merkezi biçimlendirmesi tartışılan konular haline gelmiş, 'çevre'deki etkinliklerinin ardından bazı sanatçılar İstanbul Bienali'ne ve yurtdışındaki sergilere katılmıştır (Akay, 2010, s.37; Altındere, 2007, s.9; Pelvanoğlu, 2009, s.144-145; Yasa Yaman, 2012a, s.120).

Küreselleşme sürecinde İstanbul Bienalleri, kentin çağdaş sanat alanında uluslararası platforma taşınmasında önemli rol oynamış, Türkiye'deki sanatçıların uluslararası dolaşıma girmesinde önemli katkı sağlamıştır. 1980'den 2000'lere uzanan süreçte Cengiz Çekil, Kezban Arca Batıbeki, Cevdet Erek, Ekrem Yalçındağ Hale Tenger, Bülent Şangar, Aydan Murtezaoğlu, Halil Altındere, Şükran Moral, Canan Şenol, İnci Eviner, Taner Ceylan, Ferhat Özgür, Hüseyin Alptekin, Şener Özmen, Nevin Aladağ, Banu Cennetoğlu, Burak Delier, Leyla Gediz, Seza Paker, Fuat Şahinler, Murat Şahinler, Vahit Tuna, Fikret Atay, Ramazan Bayraktaroğlu, Ömer Ali Kazma, Esra

Ersen, Borge Kantürk, Erdağ Aksel gibi çok sayıda sanatçı küresel dolaşıma girmiştir (Yasa Yaman, 2012a, s.126).

III. RESİM HEYKEL MÜZELERİ DERNEĞİ

1980'ler müze, müzecilik ve müzeoloji alanındaki yeni arayışların hız kazandığı bir dönemdir. 2 Nisan 1980'de Ankara'da yeni bir resim heykel müzesi açılırken 1937'de kurulan İstanbul Resim Heykel Müzesi, daha önce de zaman zaman olduğu gibi, 19 Mart 1976'dan itibaren kapalı durumdadır⁴.

Müze Müdürü Devrim Erbil, devlet desteğini beklemeden harekete geçilmesi gerektiğini düşünmüş ve farklı müze örneklerinden yola çıkarak Müze Derneği kurulmasını önermiştir. Müdür Yardımcısı Tomur Atagök'ün de çabalarıyla öğretim üyesi, galerici, sanatçı, sanat tarihçisi gibi sanat ortamında aktif olarak yer alan isimlerin yanı sıra üst sınıftan sanata ilgi gösteren kişilerin de çağrılmasıyla 1979 yılında kuruluş toplantısı yapılmış ve 1980 yılında dernek Prof. Dr. İsmail Tunalı'nın başkanlığında resmi olarak kurulmuştur⁵ (Atagök, 1987, s.41; Köksal, 2011, s.245; Nirven, 1991, s.72). Derneğin ismi, çalışmaların yalnızca MSÜ İstanbul Resim Heykel Müzesi ile sınırlı kalmaması, diğer sanat müzelerine ve kurulması hedeflenen çağdaş sanat müzesine de katkıda bulunulabilmesine dayanak olması amacıyla Resim Heykel Müzeleri Derneği olarak belirlenmiştir (Atagök ve Nirven, 1991, s.74).

Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin tüzüğünde amaçlar şöyle sıralanmıştır (RHMD arşivi, t.y.):

1. Ülkemizde Resim ve Heykel Müzelerinin işlerliğini sürdürmeye yardımcı olmak;
2. Çağdaş müzecilik kavramına uygun yeni müze yapılarını gerçekleştirmek;
3. Bu kurumların etkinliklerine çağdaş bir anlayışla katkıda bulunmak;
4. Yaygın sanat eğitimini kökleştirmek ve bu eğitime yardımcı olmak;

⁴ İstanbul Resim Heykel Müzesi ile ilgili detaylı bilgi için bkz: Köksal, A. (2011). *Sanatın Kurumsallaşma Sürecinde İstanbul Resim ve Heykel Müzesi*. Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

⁵ Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin Kurucuları: Nurhan Atasoy (Prof. Sanat Tarihçisi), Cengiz Bektaş (Mimar), Ferhan Bülent Berkarda (Doktor), Sabri Berkel (Ressam), Şadan Bezeyiş (Ressam), Ayten Bozdoğan (Ev Hanımı), Fatma Melek Cezzar (Ev Hanımı), Rabia Çapa (Galeri Sahibi), Emine Gül Derman (Ressam), Orhan Doğu (İç Mimar), D. Necati Dolunay (Müzeci), İpek Düben (Ressam ve Eleştirmen), Sebla Eczacıbaşı (Ev Hanımı), Devrim Erbil (Doç. Ressam Öğr. Üyesi), Şükrü Erdiren (Ressam), İrem Erez (Mimar), İsmail Selçuk Erez (Doç. Dr.), Bilge Gürman (Ev Hanımı), E. Gülseren Kayalı (Ressam, Öğretmen), Beral Seher Madra (Ev Hanımı), Tülin Oruç (Ev Hanımı), Selman Pınar (Matbaacı ve Galerî Sahibi), Mustafa Pilevneli (Ressam), Nurettin Sözen (Prof. Dr.), Yüksel Tomurcuk Smith (Ressam), Pınar Tanberg (Ev Hanımı), Süleyman Saim Tekcan (Ressam), İsmail Tunalı (Prof. Dr. Sanat Tarihçisi), Sabahattin Muhlis Türkmen (Prof. Mimar), Refia Uybadin (Ev Hanımı), (*Resim Heykel Müzeleri Derneği Tüzüğü*, 1980).

5. Günümüz müzecilik kavramı çerçevesinde bir kamuoyu yaratılmasını sağlamak;
6. Müze koleksiyonlarını zenginleştirmek.

Resim Heykel Müzeleri Derneği, faaliyetleri başlangıçta müzede kendilerine ayrılan bir mekânda, İstanbul Resim Heykel Müzesi ile işbirliği içinde gerçekleşmiştir. Kuruluşundan hemen sonra İstanbul Resim Heykel Müzesi'nin varlığına, sorunlarına dikkat çekip kamuoyu oluşturmak için 1980 yılının yaz aylarında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ve Müze ile işbirliği içinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin ilkini gerçekleştirmiştir. Akademinin, Resim Heykel Müzeleri ve Derneği'nin ve Müze yönetiminin çabaları sonucunda Müze, 3 Mart 1981'de, Atatürk'ün doğumunun 100. Yılı programı kapsamında yeniden açılmıştır (Atagök, 1987, s.42).

Askeri müdahale sürecinde bir süre faaliyetleri durdurulmuşsa da kısa süre içinde tekrar aktif olan Resim Heykel Müzeleri Derneği, özellikle ilk yıllarında müzeyi hem düzenlediği etkinliklerle canlandırma hem de fiziki yapının geliştirilmesi konusunda destekleme ve müzeyi ayağa kaldırma hedefleriyle hareket etmiştir (Atagök, 1987, s.41-42). 1985 yılında başkanlığı devralan Leyla Belli, toplayabildikleri bağışların tümünü Müze'ye aktardıklarını, yine de bağışların ve para kazandırabilecek etkinliklerin azlığı nedeniyle miktarların yeterli olmadığını söylemektedir. Müze'nin zaruri ihtiyaçlarının bir kısmını ancak karşılayabilirken eser alımına destek olamamışlardır. Kağıt işlerin onarımı, bodrum kattaki mulajların temizlenmesi, salonların temizlenmesi, boyanması, elektrik tesisatının onarımı, aydınlatmanın koruma koşullarına uygun iyileştirilmesi, bazı salonlar için klima ve halı alınması müzenin koşulları için gösterilen çabalar olmuştur (Atagök, 1987, s.42; Köksal, 2011, s.245-246; Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Yönetim Kurulu, 1997).

Eğitsel işlev gözetilerek düzenlenen çocuk, genç ve yetişkinler için resim kursları, ilk yıllarda düzenlenen İstanbul içi ve dışı geziler, müze gezileri, Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin diğer etkinliklerindedir (Atagök, 1987, s.42). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin (1980-) yanı sıra Kağıt İşler Sergisi (1995-1997), Uluslararası Workshop Sanatta Buluşma Sergisi (1997) ve Uluslararası Özgün Baskı Sergisi (2005-2011) derneğin sanatı desteklemek ve yaygınlaştırmak için başlattığı diğer girişimlerdir.

Dernek, amaçlarından bazılarını gerçekleştirmekte daha başarılı olurken bazılarında yetersiz kalmıştır. Örneğin İstanbul Resim ve Heykel Müzesi koleksiyonunun zenginleştirilmesinde istenen amaca ulaşılamamış, ancak 1987-1989 yıllarında Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'inin ödüllü eserleri, Müze'ye bağışlanarak katkı sağlanmıştır (Büyükcinal, 1991, s.67). Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin kuruluş amaçlarından biri olan bir çağdaş sanat müzesinin kurulması da çeşitli adımlar atılmasına rağmen gerçekleştirilememiştir⁶ (Belli ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013).

İstanbul Resim ve Heykel Müzesi yönetimi ile Resim Heykel Müzeleri Derneği arasındaki ilişkiler yıllar içinde değişime uğramıştır. Derneği Müze'nin organik bir parçası olarak gören Devrim Erbil'den sonra Müze Müdürü Belkıs Mutlu (1982-1996) da Dernek'le işbirliği içinde çalışmış ancak 1996'da yönetimi devralan Kemal İskender döneminde ilişkiler bozulmuştur (Atagök ve Nirven, 1991, s.74; Kınaytürk, 1997, s.50). İskender'in 15. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi'ne önerdiği seçici kurul üyelerinin Dernek tarafından kabul edilmemesi, Dernek ile Müze arasında sorunlara sebep olmuştur (Köksal, 2011, s.249). İskender'e göre Resim Heykel Müzeleri Derneği, Müze'ye yarar sağlamaktan çok Müze'den hizmet beklemektedir. İskender, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni ve bağışlanan eserleri beğenmemekte; derneğin ancak Osman Hamdi Bey ya da Çallı resimleri gibi yapıtları satın alarak Müze'ye katkı sağlayabileceğini düşünmektedir (İskender, 1996, 2-3; 1997, s.8). Belli ise MSÜ rektörüne derneğin faaliyetlerini rapor halinde sunmuş ve Müze Müdürü'nün değişmesini önermiştir. Müze yönetimi, restorasyon ve onarım nedeniyle Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin buldukları mekanı boşaltılmasını istemiş Dernek de 10 Nisan 1997'de Galatasaray Elhamra Pasajı'nda bir odaya taşınmıştır (Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Yönetim Kurulu, 1997).

Kemal İskender'in Resim Heykel Müzeleri Derneği'ne sergilediği tavır sanat dünyasında ses getirmiş ve *Sanat Çevresi Dergisi*'nin 1997 Mayıs sayısında Gürol Sözen, İsmail Tunalı, Yalçın Sadak, Bubi, Özkan Eroğlu, Özdemir Altan ve Hüseyin Gezer'in Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin Müze'den çıkartılması hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Yazar ve sanatçılar derneğin Müze'nin bir parçası olarak kalması gerektiğinde birleşmiş, olayın kişiselleştirildiğine işaret etmişlerdir. Bu tarihten sonra

⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz: Leyla Belli ve Gönül Nuhoğlu ile Söyleşi, 01 Nisan 2013.

Müze ile ilişkisini kesen Dernek, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni farklı sponsorlarla sürdürmüş, başlangıcındaki kuruluş amacından uzaklaşmıştır. Zaman zaman sanat dünyasına katkısı sorgulanarak yeni bir çağdaş sanat müzesi kurulması amaçları hatırlatılsa da (Gezgin, 2001, s.32), Resim Heykel Müzeleri Derneği yeni koşullara kendini adapte ederek, çağdaş sanatı ve genç sanatçıları desteklemeyi en temel amaç edinmiş ve varlığını devam ettirmiştir (Belli ile kişisel görüşme, 01 Nisan 2013)

IV. ÇAĞDAŞ TÜRK SANATINDA SERGİLER

Türkiye’de 19. yy’a dayanan sergileme etkinlikleri Cumhuriyet’in ilanıyla çoğalmıştır. 1839’da Tanzimat’ın ilanını izleyen ve II. Meşrutiyet’in ilanıyla ivme kazanan sergi etkinliklerinin en önemli ve geleneksel olanı, Osmanlı Ressamlar Cemiyeti’nin 1916 yılında Galatasaray Lisesi’nde açmaya başladığı “Galatasaray Sergileri”dir (Cezar, 1995, s.125, s.422; Şerifoğlu, 2003, 8-22;Yasa-Yaman, 2012b, s.95). Cumhuriyet’in ilanıyla, ‘Güzel Sanatlar Birliği Sergileri’ne dönüşerek her yıl yaz aylarında İstanbul’da ve ilkbahar aylarında Ankara’da düzenlenen sergilerde romantizme ve izlenimci estetiğe dayalı manzara resimlerine, figürlü kompozisyonlara ve portrelere rastlanır (Şerifoğlu, 2003, 8-22; Yasa Yaman, 2006, s.12). Cumhuriyet’le birlikte Osmanlı Ressamlar Cemiyeti’nin izlenimci sanat geleneğine karşı, kübizm, fütürizm, ekspresyonizm, toplumcu sanat gibi farklı sanat eğilimlerini savunan, Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Cemiyeti (1928), d Grubu (1933), Yeniler Grubu (1940), Türk Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği (1942), Tavanarası Ressamları Grubu (1951) gibi bir çok yeni gruplaşma içinde yer alan sanatçılar değişik zamanlarda sergiler açmış, grupların sayısı da giderek artmıştır. Yeni grup oluşumlarının genç sanatçıları, ‘yeni sanatı’ Türkiye’ye taşıma çabalarını sürdürürken Türk ocakları, Halkevleri ve devlet aracılığıyla yurt içinde ve yurt dışında birçok sergileme etkinlikleri gerçekleştirilmiştir (Giray, 1997, s.33-49; Orhan, 2011, s.27-34; Osma, 1990, s.1-53; Yasa Yaman, 1992, s.93-105; 1993, s.60-63; 2005, s.54; 2006, s.12, 27). İlki Cumhuriyet’in onuncu yıldönümünde açılan İnkılâp Sergileri (1933-1936), Birleşik Resim-Heykel Sergileri (1937-1938), Yurt Gezileri ve Sergileri (1938-1943), Halkevleri’nin, başta İstanbul ve Ankara olmak üzere, çeşitli kentlerde amatörler ve profesyoneller arasında düzenlediği resim ve fotoğraf sergileri bunlardan bazılarıdır (Yasa Yaman, 1992, s.148-183). Bu dönemde başlayıp günümüze gelen tek sergi etkinliği Devlet Resim ve Heykel Sergileri’dir. 1939’da başlayan yarışmalı sergiler, ilk yıllarında sadece Ankara’da açılırken sonrasında İstanbul ve İzmir’e de taşınmıştır. 1950’lerden itibaren sanat ortamındaki önemini kaybetmeye başlasa da günümüze kadar düzenli olarak sürdürülmüştür (Dolmacı, 2006, s.58-82; Tansuğ, 2012, s. 216-217).

Cumhuriyet’in ilk dönemlerinde Güzel Sanatlar Birliği, Devlet Resim ve Heykel Sergileri gibi başat, geleneksel sergiler ve d Grubu, Müstakil Ressamlar ve

Heykeltraşlar Birliği gibi grup sergileriyle sınırlı kalan sergileme geleneğinde, 1950'lilerin Demokrat Parti iktidarı ile belli bir değişim yaşandığı izlenir.

IV.I. 1950-1970

Devlet tarafından düzenlenen sergiler ile grup etkinlikleri 1950'lerden itibaren zayıflamaya başlarken bireysel çıkışların ve özel girişimlerin yavaş yavaş arttığı gözlenmektedir.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren her ne kadar bazı banka ve devlet kuruluşları tablo alımı yapsa da özel sektörün sanata desteği henüz yaygınlaşmamıştır. 1954 yılında Yapı ve Kredi Bankası, kuruluşunun onuncu yılında düzenlediği "İş ve İstihsal", ilk kez bir bankanın desteğiyle düzenlenen bir yarışmalı sergi olarak sanat tarihinde özel bir yer tutmaktadır (Elvan, 2004, s.17-31; Sönmez, 2004, s.41; Yasa Yaman, 2003, s.52-54). Kurumsal destekle gerçekleştirilen ilk düzenli resim yarışması ise 1967'de DYO tarafından başlatılmıştır. Sergi etkinliklerinin ağırlıklı olarak İstanbul ve bir nebze Ankara'ya sınırlı kaldığı bu yıllarda DYO Resim Yarışması İzmir'de, 1973 yılına kadar sadece Ege Bölgesi'nden sanatçılara açık olarak düzenlenmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye çapında organize edilmeye başlanmış, 1980'lerde de sergiler İzmir'den sonra İstanbul ve Ankara'da izleyiciye sunulurken ulusal niteliğe kavuşturulmuştur (Özsezgin, 1997, s.15-30).

Bu yıllarda, devlet galerileri ve bazı bakanlıkların salonları sergilemede kullanılmaya devam edilse de devlet destekli sergi etkinlikleri artık büyük ölçüde Devlet Resim Heykel Sergileri ile sınırlıdır (Özsezgin, 1997, s.15-30; Yasa Yaman, 1993, s.60-63). Türkiye'de galericiliğin ilk örneklerinden olan Maya Sanat Galerisi (İstanbul, 1950) ve Helikon Sanat Derneği (Ankara, 1952) başta olmak üzere çeşitli dernek, galeri ve sergi salonlarının 1960'lardaki artışı, sanatçılara bireysel olarak etkinlik gösterebilecekleri mekanlar sunmuştur (Gürdaş, 2008, s.43; Yasa Yaman, 1993, s.60-63; 1998, s.99, 120-122).

IV.II. 1970'LER

1970'lerde Türkiye'de kültür ve sanat festivallerinin çokluğu dikkat çekicidir. Yerel belediyelerce düzenlenen Ayvalık, Kartal, Kuşadası, Yarımca Kültür Sanat Festivalleri'nin yanı sıra 1973'te kurulan İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSİV) tarafından başlatılan Uluslararası İstanbul Sanat Festivali, plastik sanatları destekleyerek sergileme etkinliklerinin artışı sağlamıştır (Bek, 2007, s.133-147).

Bu dönemde birbirini tetikleyen ve etkileyen bir dizi sergi karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki İstanbul Arkeoloji Müzeleri Sevenler Derneği tarafından düzenlenen Açık Hava Sergileri'dir. 1974 yılından itibaren, her yıl bir kez Arkeoloji Müzesi'nin bahçesinde resim, heykel, seramik gibi farklı alan ve kuşaklardan sanatçıların katılımıyla çağdaş sanatı tarihsel mekanda sunan sergiler, çeşitli kurumlar ve isimlerin sponsorluğunda, seçici kurul ve ödül sistemiyle 1977'ye kadar yürütülmüştür (Antmen, 2005c, s.128-129; Bek, 2007, s.156-158). 1980'de başlayan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne de ilham kaynağı olmuştur.

Bu dönemde başlayan bir başka önemli etkinliği ise Yeni Eğilimler Sergileri'dir. Bu sergileri, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi 1977-1987 yılları arasında İstanbul Sanat Bayramı kapsamında iki yılda bir olmak üzere altı kez ve 1994 yılında son kez düzenlemiştir. Yeni Eğilimler Sergileri resim, heykel, obje sanatı, kavramsal sanat arasında ayırım yapmaksızın özgün çalışmalara özgür ifade ortamı sağlama amacı güden yarışmalı sergilerdir. Galerilerin ticari kaygılarla hareket ederek yeni denemelere yer vermediği göz önüne alındığında, sanat ortamındaki yeni yönelimleri açığa çıkarması açısından önemlidir (Akkoyunlu, 2003, s.129-145; Özyayten, 1992, s.108-113; 2007, s.10-17).

IV.III. 1980'LER

1980'lerden itibaren, Yeni Eğilimler Sergileri'nin de yansıttığı gibi, bir yandan disiplinlerarası iletişimin arttığı bir yandan da bireyselliğin ve özgürleşmenin daha yoğun hissedilmekte olduğu bir sanat ortamında kavramsal sanat ve yerleştirmelerin çoğaldığı sergi etkinlikleri görülmektedir (Boyacı, 2009, s.2).

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Resim Yarışmaları (TPAO) (1981), Esbank Yunus Emre Yarışmalı Sergileri (1984) gibi yarışmalı sergi etkinliklerinin artış gösterdiği dönemde, tezimizin ana konusunu oluşturan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri (1980-)⁷, Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergileri (1984-1988) ve A,B,C,D Sergileri (1989-1993) sanat ortamının ruhunu ve tartışmalarını yansıtan başlıca sergilerdir (Özayten, 1992, s.117-118).

Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergileri (1984-1988), yılda bir kez düzenlenen sergilerdir. Bu sergilerin, aynı dönemde düzenlenen diğer sergilerden farkı, devlet ya da özel kuruluş desteği olmaksızın, sanatçılar tarafından düzenlenen ortak sergi niteliğinde olmasıdır. Örneğin ilk sergi Füsun Onur, Serhat Kiraz, Mustafa Ata, Tomur Atagök, Ahmet Öner Gezgin, Hüsamettin Koçan, Zekai Ormancı, İbrahim Örs ve Yusuf Taktak'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir⁸. Resim, heykel, seramik, yerleştirme gibi farkı türlerde eserlerin sergilenirken “toplumun alışlagelmiş düşün ve beğeni sistemlerinin yenilenmesine katkıda bulunmak’ amacı güdülmüştür. Nilgün Özayten’in (2007, s.18-23) ifade ettiği üzere sergilerin isminde geçen ‘öncü’ ifadesi eleştirilere sebep olmuş; ‘öncü’ kavramının ulusal nitelikte kullanılıp kullanılamayacağı, sergilenen işlerin öncü değil evrensel çağdaş sanat paralelinde olduğu, sergiye katılım kriterlerinin belirgin olmadığı gibi tartışmalara yol açmıştır. Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergileri, 1988’den sonra tekrarlanmamış, ilk sergiden itibaren sergilerde düzenli olarak yer alan sanatçılardan bazıları toplu etkinliklerine A, B, C, D Sergileri ile devam etmiştir.

A, B, C, D Sergileri 1989 yılından itibaren, sergi yapıcılığını Beral Madra'nın üstlendiği C ve D sergileri dışında, sanatçılar tarafından düzenlenen ve isimlerini sanatçı

⁷ Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, ayrıca inceleneceğinden, bu bölümde detaylı biçimde yer verilmemiştir.

⁸ 2. Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergisine katılan sanatçılar (1985): Fuat Acaroğlu, Koray İş, Hale Arpacioğlu, Mustafa Ata, Bedri Baykam, Canan Beykal, Ünal Cimit, Ayşe Erkmen, Gülsün Karamustafa, Serhat Kiraz, Hüsamettin Koçan, Paul McMillan, Füsun Onur, Zekai Ormancı, Kemal Önsoy, Sarkis, Yasemin Şenel, Yusuf Taktak. Gural Yontan.

3. Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergisine katılan sanatçılar (1986): Hale Arpacioğlu, Mustafa Ata, Tomur Atagök, Bedri Baykam, Canan Beykal, Cengiz Çekil, Ayşe Erkmen, Adem Genç, Gülsün Karamustafa, Serhat Kiraz, Hüsamettin Koçan, Füsun Onur, Zekai Ormancı, Yusuf Taktak.

4. Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergisine katılan sanatçılar (1987): Erdağ Aksel, Hale Arpacioğlu, Tomur Atagök, Bedri Baykam, Canan Beykal, Cengiz Çekil, Osman Dinç, Ayşe Erkmen, Adem Genç, Gülsün Karamustafa, Serhat Kiraz, Füsun Onur, Kemal Önsoy, İsmail Saray, Yusuf Taktak, Adem Yılmaz.

5. Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergisine katılan sanatçılar (1988): Canan Beykal, Cengiz Çekil, Ayşe Erkmen, İsmail Saray, Serhat Kiraz, Füsun Onur, Osman Dinç.

sayılarından alan sergilerdir. 10 Sanatçı 10 İş: A Sergisi⁹ (1989), 8 Sanatçı 8 İş: B Sergisi¹⁰ (1990), 10 Sanatçı 10 İş: C Sergisi¹¹ (1992) ve 10 Sanatçı 10 İş: D Sergisi¹² (1993) sergileri de Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergileri gibi geleneksel malzeme ve tekniklerden uzaklaşarak ‘yeni’ bir sanatsal ifade türüne görünürlük kazandırma amacıyla düzenlenen sergilerdir. Yalnızca obje sanatı ile kavramsal sanata odaklanılmış, resim-heykele yer verilmemiştir (Özayten, 2007, s.23-26).

Bienal kavramının Türk sanatına girişi de bu döneme denk gelmektedir. Türkiye’de gerçekleştirilen ilk bienal Asya-Avrupa Sanat Bienali (1986-1992) Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından Ankara’da dört kez düzenlenmiştir. Resmi kanallarla başlatılan bienalde çağdaş sanat alanındaki yeni eğilimleri, farklı ülkelerden sanatçıların katılımıyla bir arada sergileyerek ülkeler arasında dostluk ve barışı pekiştirme amacı güdülmüştür (Bek, 2000, s.90-91). Uluslararası İstanbul Festivali kapsamında 1987 yılında düzenlenen ‘1. Uluslararası İstanbul Çağdaş Sanat Sergileri’ adıyla başlatılan İstanbul Bienali¹³ ise hem özel sektör desteğiyle düzenlenmesi hem de halen varlığını sürdürmesi bakımından Asya-Avrupa Sanat Bienali’nden farklılaşmıştır. İstanbul Bienali, küratöryel yaklaşım, sergileme mekanı ve biçimi gibi konularda değişimler geçirmiş, sanat ortamında tartışmalar açmıştır. Ülkelerin güncel sanat anlayışlarını ve sanatçılarını tanıma amacını yerine getirirken sanatçıların uluslararası dolaşıma girmesinde de önemli rol oynamıştır (Bek,

⁹ 10 Sanatçı 10 İş: A Sergisi’ne katılan sanatçılar (1989): Alpaslan Baloğlu, Canan Beykal, Cengiz Çekil, Osman Dinç, Ayşe Erkmen, Serhat Kiraz, Füsün Onur, Ahmet Öktem, Ergül Özkutan, İsmail Saray.

¹⁰ 8 Sanatçı 8 İş: B Sergisi’ne katılan sanatçılar (1990): Canan Beykal, Selim Birsnel, Cengiz Çekil, Osman Dinç, Ayşe Erkmen, Serhat Kiraz, Füsün Onur, İsmail Saray.

¹¹ 10 Sanatçı 10 İş: C Sergisi (1992): Canan Beykal, Selim Birsnel, Cengiz Çekil, Osman Dinç, Ayşe Erkmen, Serhat Kiraz, Füsün Onur, İsmail Saray, Adem Yılmaz, Knut Bayer.

¹² 10 Sanatçı 10 İş: D Sergisi (1993): Henri Bassmadjian, Canan Beykal, Selim Birsnel, Osman Dinç, Ayşe Erkmen, Serhat Kiraz, John Latham, Füsün Onur, İsmail Saray ve Veit Stratmann.

¹³ Bienallerin başlıkları ve küratörleri şöyledir:

1. Uluslararası İstanbul Çağdaş Sanat Sergileri, 1987, Beral Madra.
2. Geleneksel Mekanlarda Çağdaş Sanat, 1989, Beral Madra
3. Kültürel Farklılık, 1992, Vasıf Kortun
4. ORIENT/ATION (Paradoksal Bir Dünyada Sanatın Görünümü), 1995, René Block
5. Yaşam, Güzellik, Çeviriler/Aktarımlar Ve Diğer Güçlükler Üstüne, 1997, Rosa Martinez
6. Tutku ve Dalga, 1999, Paolo Colombo
7. Egokaç, 2001, Yuko Hasegawa
8. Şiirsel Adalet, 2003, Dan Cameron
9. İstanbul, 2005, Charles Esche ve Vasıf Kortun
10. İmkânsız Değil, Üstelik Gerekli: Küresel Savaş Çağında İyimserlik, 2007, Hou Hanru
11. İnsan Neyle Yaşat?, 2009, Ivet Čurlin, Ana Dević, Nataša Ilić ve Sabina Sabolović (What, How & for Whom (WHW) küratör kolektifi)
12. İsimli, 2011, Adriano Pedrosa, Jens Hoffmann
13. Anne Ben Barbar Mıyım?, 2013, Fulya Erdemci

2000, s.91-97; Graf, 2007, s.64-72; Madra, 2003, s.13). Ayrıca pek çok uluslararası kültürel etkinlik gibi İstanbul Bienalleri de küreselleşme politikaları çerçevesinde, İstanbul'u bir 'dünya kenti' olarak pazarlamanın, 'küresel sermayeye eklenme'nin kültürel boyutunu oluşturmuştur (Yardımcı, 2005, s.44-70).

IV.IV. 1990'LAR

1990'lardaki sanat ortamına bakıldığında disiplinlerarasılığın giderek arttığı, bienallerin de yardımıyla küratörlü/kavramlı sergilerle sanatın sosyoloji ve siyaset gibi farklı alanlarla kesişiminin tartışmaya açıldığı görülmektedir (Akay, 1996a, s.11-13; Boyacı, 2009, s.41). Bu yıllarda, Türkiye'nin ilk üç küratörü olarak sayabileceğimiz Beral Madra, Vasıf Kortun ve Ali Akay'ın düzenlediği sergiler ön plana çıkmaktadır. Beral Madra'nın video sanatının öncülerine yer verdiği düşünülen Somut Öngörüler (1993) ve Xample-Disiplinlerarası Sanat Sergileri (1995); Vasıf Kortun'un çeşitli ideolojileri sorgulayan Anı/Bellek I (1991) ve 50 Numara: Anı/Bellek II Sergileri (1993); Ali Akay'ın sanat, sosyoloji, felsefe, siyaset arasında bağlar kurmaya çalışan Marcel Duchamp'ın Pisuarının Bir Dekonstrüksiyonu (Emre Zeytinoğlu ile birlikte) (1994) ve Küreselleşme: Devlet-Sefalet-Şiddet (1995) sergileri 1990'lı yılların Türkiye'deki küratörlü sergilerinin önemli örneklerini oluşturmaktadır (Akay, 2007, s.54-55; Madra, 2007a, s.36).

Küratörlü sergiler, Türkiye'den sanatçıları uluslararası dolaşıma sokmak; yabancı izleyici, eleştirmen ve küratörlerle tanıştırmak gibi önemli işlevleri de yerine getirmiştir. Küratörlerle birlikte genç sanatçıların çalışmalarına yönelim artmış, ayrıca Türk sanatçıları yurtdışına toplu ya da yurtdışı ortaklı sergilerle taşınarak uluslararası dolaşıma girmeleri söz konusu olmuştur¹⁴ (Madra, 2008, s.34).

¹⁴ Vasıf Kortun küratörlüğünde Hollanda'da düzenlenen A Foreigner: A Traveller (1993); Beral Madra'nın eş-küratörlüğünü üstlendiği Yunanistan'da ve İstanbul'da yer alan SANAT, TEXNH On Dört Türk ve Yunan Çağdaş Sanatçı Sergisi (1992), Almanya'nın çeşitli kentlerinde düzenlenen İskele (1994), Orient Express (1995), Diyaloglar-Şeylerin Düzeni (1996), Labirent (1996-2000); Ali Akay'ın Macaristan'da düzenlediği Kesişen Coğrafyalar (1995); Fulya Erdemci ve René Block küratörlüğünde Almanya'da düzenlenen İskorpit Sergisi (1998) (Koyuncuoğlu, 2007, s.90-95; Madra, 1992, s.y.; 2007, s.36), İKSV, Cenevre Çağdaş Sanatlar Merkezi ve İsviçre Kültür Vakfı tarafından 1999-2000 yıllarında Cenevre'de ve İstanbul'da gerçekleştirilen Önermeler/Arguments Sergisi (Durschei ve Colombo, 1999, s.y.) Türk sanatçıları yurtdışına toplu olarak taşıyan sergilerdendir.

1990’larda açılım getiren başka bir sergi dizisi de Genç Etkinlik’tir. “Sanat alanında gerek eğitim, gerekse sanat ortamı tarafından tarif edilmekte ve bir bakıma kısıtlanmakta olan genç kuşak sanatçılara ve sanatçı adaylarına, özgür ve denetimden uzak bir söylem alanı açma” amacıyla Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği tarafından, 1995 yılında başlatılmış bir projedir (Koçan, 1995, s.6). Tek katılım koşulu 35 yaş sınırı olan Genç Etkinlik Sergileri yarışma, jüri, ödül gibi kavramlardan uzak durulmasının yanı sıra kavramsal çerçevelerle düzenlenmesi¹⁵ yönüyle farklılaşmıştır. Disiplin sınırlaması getirilmeyen etkinliklerde resim, heykel ve yerleştirmelerden happening, performans, dinleti, bildiriye kadar uzanan geniş bir yelpazede çalışmalar sergilenmiştir (Atagök, 1996, s.9-10; Beykal, 1996, s.11; Erentürk, 1996, s.18).

IV.V. 2000’LER

2000’lerin öne çıkan kavramları ‘kurumsallaşma’ ve ‘kamusal alanda sanat’ tartışmaları olarak görülebilir.

Sanata kurumsal destek 1980’lerden itibaren şirketler tarafından bir tür reklam ve markalaşma stratejisi olarak uygulanmıştır. Şirketler reklamlarını yapmak, sosyo-ekonomik açıdan üst sınıflara yakın tüketiciye ulaşmak için sanatı çeşitli şekillerde desteklemeye başlamışlardır. Koleksiyonerliğe soyunma, sergi mekanları açıp şirket bünyesinde istihdam edilen küratörlerle çalışma, yayımlarla destekleme gibi sanat ödülü uygulaması da özel sektörün faydalandığı stratejilerden biridir. Bankacılık, tütün sanayi, inşaat, petrol gibi farklı iş kollarından şirketlerin sanat ödülü vermeleri 1980’lerin ortalarından itibaren yaygınlaşan bir eğilime dönüşmüştür. Sanat ödülleri rekabetin ve kıyaslanmanın ardından verildiği için ortaya çeşitli değer yargıları koyup beğeni hiyerarşilerini gündeme getirmektedirler. İş dünyası ile sanat dünyası arasında kurulan ilişki genellikle yenilik kavramına temellendirilmekte, yeni tekniklerle ilerleme sağlanabileceği savunulmaktadır. Bu yolla tüketiciye ‘yenilikçi ve ilerici’ tavrın şirketin perspektifi olarak yansımaları hedeflenmektedir. İş dünyasının kendi verdiği ödül dolayısıyla kendi meşruluğunu sağlamak için başvuracağı yol da sanat dünyasında

¹⁵ Sırasıyla ‘Sınırlar ve Ötesi’ (1995), ‘Yurt-Yersizyurdsuzlaşma’ (1996), ‘Kaos’ (1997) kavramsal başlıklarıyla gerçekleştirilen ilk üçünün ardından, dördüncüsü kavramsız olarak düzenlenmiştir (Akay, 2007, s.62). Dördüncü etkinlikten sonra bir süre ara verilen Genç Etkinliklerin beşincisi ‘Özgürlük/Sil Baştan’ (2011) ve altıncısı ‘Yol, Işık, Tünel’ (2014) başlıklarıyla gerçekleştirilmiştir (Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği, t.y.).

prestijli kişilerin ya da kurumların işbirliğine başvurmadır. Sanat çevresinin egemen kişilerinin seçimiyle gelen bir ödül, eserin konuşulmasına sebep olacak, katılımcılara bir tür onaylanma olarak yansırken sanat ödülllerinin medyada sponsorun ismi ile anılması sonucu şirkete kamuda prestij ve statü getirecektir (Wu, 2005, s.210-218, 261-266).

2001 yılında Türkiye'nin ilk güncel sanat müzesi, Proje 4L'nin kurulmasının ardından Platform Garanti Güncel Sanat Merkezi (2001), Sakıp Sabancı Müzesi (2002), İstanbul Modern (2004), Siemens Sanat (2004), Pera Müzesi (2005) ve santralistanbul'un (2007) açılması sanat ortamında kurumsallaşmanın başladığının göstergeleridir. Tüm bu kurumlar, sergilerinde Türkiye'den veya yurtdışından yeni teknik ve yaklaşımları deneyimleyen çalışmalara ve sanatçılara yer vermiştir (Anonim, 2007g, s.21; Uşar, 2006, s.78-83) Bu durum, güncel tekniklerle üretilen sanata piyasa fırsatı sunarak Türkiye'den sanatçılara sergi mekanı sağlanmasının yanı sıra yurtdışından sanatçıların çalışmalarlarıyla da farklı bakış açılarını izleyiciyle buluşturmuştur (Sönmez, 2007, s.136-139; Uşar, 2006, s.79).

1990'lardan 2000'lere uzanan süreçte gençlere yönelik toplu ya da yarışmalı sergiler, kimi sergi etkinliklerinin odaklandığı bir nokta olarak değerlendirilebilir. Bu dönemin gençlik sergileri arasında Uluslararası Öğrenci Trienali (1997-), Ankara'da Genç Sanat (1998-2000) gibi etkinliklerle çoğaltılabilecek pek çok örnekten söz etmek mümkündür. Bunların arasından Yeni Öneriler/Yeni Önermeler (1998-2005) ve 2007'de başlayan Sınırlar Yörüngeler Sergileri genç kuşağa yönelen sergiler, özel sektörün markalaşma stratejilerinin arasına sanatsal etkinliklerin katılımının örneklerindedir.

Borusan Kültür Sanat (1997-2006) tarafından yürütülen Yeni Öneriler/Yeni Önermeler (1998-2005) Sergileri ile Siemens Sanat'ın Sınırlar Yörüngeler Sergileri (2007-) genç sanatçılar için yarışmalı olarak düzenledikleri sergilerdendir. Toplamda on dört kez düzenlenen 'Yeni Öneriler/Yeni Önermeler' ve sanat ortamına 2000'lerde katılan 'Sınırlar-Yörüngeler' şirketlerin istihdam ettiği sanat danışmanlarının organizasyonu ve seçici kurul yöntemiyle kendi galeri mekânlarında gerçekleştirilmiştir.

Aynı dönemlerde kurumsallaşmanın ve sektörleşmenin karşısında sanatçı gruplarının, kolektiflerin, inisiyatiflerin oluşarak devlet ve özel sektör ilişkiler ağına karşı alternatif bir duruş sergiledikleri ve sanatı kurumsal alanlardan kamusal alanlara da yönlendirdiği görülmektedir (Sönmez, 2007, s.137-140; Tan, 2007, s.130-134).

Türkiye’de kamusal alanda sanat 2000’lere kadar ağırlıklı olarak anıt-heykel uygulamaları ile sınırlı kalmıştır (Yasa Yaman, 2011a, s.75-91). 1960’lardan itibaren çeşitli binaların cephelerine yerleştirilen rölyefler zarar görmüş ya da sökülüştür. 1970’lerde ise, özellikle çeşitli festivallerde yapılan duvar resimleri tepki toplamış ve günümüze kadar kamusal alana yerleştirilen heykeller kimi zaman yönetimlerce uygun bulunmayıp kaldırılmış kimi zamanda halk tarafından zarara uğratılmıştır (Tayanç, 2010, s.51-54; Yasa Yaman, 2011a, s.75-91).

2000’lerde ise kamusal alanlarda, anıt-heykel-resim uygulamalarının yanı sıra sergiler düzenlenmiştir. Sokaklar, alışveriş merkezleri sergileme mekanı olarak kullanılmış ve bazı sanatçı oluşumları tarafından sanat için ‘kısıtlanmamış ifade alanları’ sağlanmaya çalışılmıştır. Kurumsallaşmayla birlikte müze ve galerilerin sanat mekanlarını özelleştirmesi, kimi sanatçı ve küratörlerin inisiyatif olarak bireysel ya da işbirliği içinde toplumla iletişime geçen projeler üretmelerine, sergiler düzenlemelerine ve mekanlar yürütmelerine yol açmıştır. 1996’da kurulan, 2007-2009 yılları arasında mekan da açarak faaliyet gösteren Hafriyat, Oda Projesi (1997-), Apartman Projesi (1999-) hem alternatif sergi mekanı oluşturarak galerilerde sergileme fırsatı bulamayan sanatçılara mekan sağlamış hem de kamunun sanatla karşılaşmasını kolaylaştırmayı hedeflemiştir (Bursalı, 2013, s.36-41).

Fulya Erdemci küratörlüğünde 2002 yılında başlatılan sergileme mekanı olarak sokakları, reklam panolarını kullanan İstanbul Yaya Sergileri’ne halkın gösterdiği tepki önceki yıllardan çok farklı olmamıştır. Mekansal düzenlemeler, kentsel ölçekte heykeller, duvar resimleri gibi çalışmalar ikinci sergi esnasında yok edici boyutta zarar gördüğünden, İstanbul Yaya Sergileri tekrar düzenlenmemiştir (Anonim, 2005d; 2005e)¹⁶. Öte yandan 2007’de Radikal gazetesinin 10. yıl etkinliği olarak ‘Radikalart: Sanat Sokağa Taştı’ etkinliğiyle reklam panolarına sanat eserleri yeniden yerleştirilmiştir. Kırk yedi sanatçının¹⁷ yüze yakın çalışmasınının Taksim, Nişantaşı ve Bağdat

¹⁶ İstanbul Yaya Sergileri’nin ikincisi 2005 yılında Fulya-Erdemci ve Emre Baykal küratörlüğünde Tünel-Karaköy çevresinde gerçekleştirilmiştir (Anonim, 2005d).Sergilere katılan sanatçılar: Haluk Akakçe, Loris Cecchini, Ingar Dragset & Michael Elmgreen , Ayşe Erkmen, Carmela Gross, John Körmeling, Ömer Ali Kazma, Callum Morton, Kemal Önsoy, Ebru Özseçen, Karin Sander, Eve Sussman, Canan Tolon, Murat & Fuat Şahinler & Ayten Başdemir, Hale Tenger, Auke de Vries.

¹⁷ Radikalart: Sanat Sokağa Taştı etkinliğine katılan sanatçılardan bazıları şöyledir: Erdağ Aksel, Ergin Çavuşoğlu, Nezaket Ekici, Ayşe Erkmen, İnci Eviner, Leyla Gediz, Deniz Gül, Hatice Güleriyüz, Hakan Gürsoytrak, Borga Kantürk Gülsün Karamustafa, Aydan Murtezaoğlu, Ceren Oykut, Şener Özmen, Sarkis (Anonim, 2007h; Anonim, 2007i).

Caddesi'ndeki panolarda izleyiciyle buluşturulmuştur (Anonim, 2005d; 2005e; 2007a; Kosova, 2007, s.80).

Sanatı günlük hayatın bir parçası haline getirmeyi hedefleyen diğer bir girişim Sanat Akmerkez'de Sergileri'dir (2003-). Sergiler, Akmerkez Alışveriş Merkezi'nin galerisinde solo ve karma çağdaş sanat sergileriyle varlığını günümüze kadar sürdürebilmiştir.

13. İstanbul Bienali'nin (2013) kamusal alan etkinlikleriyle planlanması ancak Taksim Gezi Parkı Protestoları'nın getirdiği koşullarla gerçekleştirilememesi kamusal alan tartışmaların halen sürdüğünü göstermiş ve yeniden hız kazanmasına sebep olmuştur.

IV.VI. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ

Halen devam etmekte olan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, Türkiye sanat ortamında müzecilik, galericilik olgularının, devlet-sermaye-sanat ilişkilerinin tartışılıp sivil oluşumların düzenlediği sergilerle renklenen 1980'lerde başlayan Öncü Türk Sanatı'ndan Bir Kesit, A, B, C, D Sergileri gibi Türk sanat ortamına yenilikler getiren sergilerden biridir.

İlki 1980'de açılan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, sanatçıların yaratıcı deneyimlerini bir araya getiren, yarışmalı olarak, yılda bir kez, çoğunlukla da yaz aylarında düzenlenmiştir. Sergi, sanatı halka ilgi çekici hale getirip sevdirmek, yaygınlaştırmak, farklı sanat disiplinleri arasında iletişim kurmak, sanat etkinliklerinin azaldığı yaz aylarında görsel sanat etkinliklerini hareketlendirmek ve o dönemde kapalı olan İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin varlığını duyurup sorunlarını gündemde tutabilmek gibi misyonlarla yola çıkmıştır (Atagök, 1993a, s.8-9; 1993b, s.15; Çakoloz, 1980; Köksal, 1980, s.120, Tunalı, 1983).

Müze ile Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin (RHMD)¹⁸ işbirliğiyle düzenlenen Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, İstanbul Festivali kapsamında başlatılmış ve 1988 yılına kadar festival bünyesinde yer almıştır. İKSV, düzenlenme sürecinde aktif olarak yer almasa da davetiye gibi malzeme giderlerinin bir kısmını karşılayarak sergiye maddi yardım sağlamış ve programında yer vererek uluslararası bir festival aracılığıyla

¹⁸ Bu bölümden itibaren Resim Heykel Müzeleri Derneği yerine RHMD kısaltması kullanılacaktır.

serginin duyurulmasına katkıda bulunmuştur (L. Belli ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013). Çağdaş Sanat Müzesi'nin yokluğunda, sergi, yerli ve yabancı turistlere, Çağdaş Türk Sanatı'ndan bir kesit sunulmasını sağlamıştır (Anonim, 1982e, s.26; Mutlu, 1990, s.y.). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin Festival içinde yer alması önemli bulunmuş ve Festival gibi sergilerin de uluslararası hale getirilmesi önerilmiştir (Çakaloz, 1982). Bununla birlikte festival komitesi sergiyle özel olarak ilgilenmemiş, bir yetkili atamamıştır (Günyaz, 1985, s.28). İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın (İKSV) ilkini 1987 yılında, 'Çağdaş Sanat Sergileri' adıyla başlattığı İstanbul Bienali'nden sonra Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin vakıf ve festivalle ilişkisi kesilmiştir. İKSV'nin kurucuları arasında yer alıp, yirmi yıl boyunca İstanbul Festivali'nin sanat yönetmenliğini yürüten ve bienali başlatan Aydın Gün, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin, İstanbul Bienali'nin esin kaynaklarından olduğunu ifade etmiştir (Atagök, 1987, s.42; Taktak, 1988, s.64).

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin ilham kaynağı ise 1974-1977 yılları arasında Arkeoloji Müzesi'nin bahçesinde düzenlenen Açık hava Sergileri'dir. Arkeoloji Müzesi'nin tarihi ortamıyla plastik sanatların birleştirilmesi, sanatçıların beğenisini kazanmış ve Devlet Resim Heykel Müzesi'ni bilmeyen ya da ziyaret etmeyen kesimin ilgisini çekerek müzenin sorunlarını duyurmak ve sanatı kitlelerle buluşturmak için aynı yöntem, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nde de benimsenmiştir (Atagök, 1983, s.y.).

RHMD'nin kuruluşundan hemen sonra gündeme gelen sergi düzenleme fikri üzerine bir seçici kurul oluşturulmuş, sergileme mekanı belirlenmiş, sanatçılar için gazete ve dergilerde katılım çağrısı yapılmıştır. Zaman içinde sergi, yöntemi, RHMD'nin Müze ile ilişkisi, koşulları, sanat ortamının ihtiyaçları doğrultusunda değişikliklere uğramıştır. Amaçlar, İstanbul Resim Heykel Müze'sini ayağa kaldırmaktan genç sanatçı ve eğilimleri ortaya çıkarmaya; sergileme mekanı Devlet Resim Heykel Müzesi'nden kurumsal galeri mekanlarına; seçici kurullar, sanatçı ağırlıklı üyelere, sanat eleştirmenleri ve küratörlere, ödüllere başarı plaketlerinden yurtdışı seyahatlerine dönüşmüştür.

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin geçirdiği değişim bazı temel noktalarla üç dönemde incelenebilir: 1980-1984: Müze'nin Sorunlarına Dikkat Çekme/Sezon Sonu

Karma Sergiler, 1985-2000: Yeni Malzeme ve Teknik Denemeleri, 2001-2011: Küratöryel Seçicilik/Kavramların  ne çıkması.

IV.VI.I. 1980-1984: Sezon Sonu Karma Sergiler

1980-1984 yılları arasındaki ilk beş organizasyon, sergilerin ilk dönemi olarak görülebilir. İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin sorunlarına dikkat çekme ve ağdaş sanatı destekleme amacına dayalı bu beş organizasyon disiplinler bir anlayışla gerçekleştirilmiştir. İlkinde, belirlenen resim, heykel, özgün baskı, seramik ve ikinci yılda eklenen duvar halısı ile beş disiplin çerçevesinde eser sergileyerek sürdürülen etkinlikte, 1985 yılına kadar farklı eğilimler ya da alternatif denemeler yönetmelik dışı tutulmuştur.

1980'de İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Resim ve Heykel Müzesi, Dolmabahçe Sarayı Veliht Dairesi binasının onarım sorunları ve içinde bulunduğu zor koşullar yüzünden uzun yıllardır kamuya kapalı durumdadır. 1937 yılından beri var olan Müze'nin etkinlik gösterememesi sanat çevrelerince eleştirilmiş, Müze'yi ayağa kaldırmak için harekete geçilmiştir. Bu amaçla kurulan RHMD, kurumun yeniden etkin hale getirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ile işbirliği yaparak Müze'nin bahçesinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni düzenlemeye başlamıştır.

Finansal destekten yoksun olması ilk iki serginin broşür ya da katalog ile belgelenmesine imkan vermemiştir.   nc  sergiyle birlikte ilk kez özel sektörün desteği alındığında, sergiye katılan sanatçıların ve eserlerinin yer aldığı bir broşür basılmış, para  d l  verilmesi de mümkün olmuştur. İlgiyi artırabilmek için ilk yıllarda, hem sergileme mekanında hem de müze binasında modern dans, bale gösterileri de gerçekleştirilerek etkinlik zenginleştirilmiştir. Açık hava koşulları eserlerin korunmasında güçlüklere sebep olmuş, dördüncü sergiden itibaren Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, Müze'nin salonlarına taşınmıştır (29 Mart 2013, Y. Taktak ile kişisel iletişim).

İlk yıllarda çok sayıda sanatçının katılımı esas alınmış, sergilerin ses getirmesi için dönemin tanınmış sanatçılarının temsiline önem verilmiştir. İlk sergilerde, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi  ğretim üyelerinin yanı sıra mezunlarının ağırlıkta olduğu

görülmektedir: İpek AksüğürDuben (1.), Ayşe Erkmen (1., 3., 4.), Mithat Şen (2., 3.), İnci Eviner (2., 3., 5.), Kemal Önsoy (2., 5.), Gülsün Karamustafa (2.), Selma Gürbüz (3.), Şükriye Dikmen (3., 4.), Burhan Uygur (3.), Koray Arış (3.), Cengiz Çekil (3.), Balkan Naci İslimyeli (4.), Şükrü Aysan (4.), Şenol Yorozlu (5.) sergilerin ilk beş yılında yer alan isimler arasındadır¹⁹.

Bu dönemdeki Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, daha çok sezon sonunda bir yıllık üretimi ortaya koyan karma sergiler olarak düzenlenmiştir (Tunalı, 1983, t.y.). Eserlerin belgelenmesindeki eksiklikler, konu yönelimlerinin tam olarak anlaşılmasına engel olsa da listelenen eser isimlerinden sergilerde peyzaj, natürmort gibi çalışmaların ağırlık kazandığı anlaşılmaktadır. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne yöneltilen eleştirilerin özünü seçim kriterlerinin net olmaması oluşturmuştur. Seçici kurulların ve katılımcıların genellikle Akademi çevresinden olması soru işaretleri yaratmış, seçimler esnasında dostluk ilişkilerinin gözetildiğine dair imalara sebep olmuştur. Seçici kurulun katılımlarda ne tür özellikler aradığının gerekçeli raporlarla açıklamaması eleştirilmiştir. Başka bir eleştiri konusu ise serginin adından kaynaklanmıştır. İlkinde “Günümüz İstanbul Sanatçıları” adının İstanbul sanatçılarının katılımına öncelik vermesi ve ülke ölçüğündeki sanatçıları göz ardı etmesi nedeniyle serginin ismi, “İstanbul Sanatçıları”ndan ikincisinde “İstanbul Sergileri”ne dönüştürülerek yanlış anlaşılma giderilmiştir.

IV.VI.II. 1985-2000: Teknik/Malzeme Arayışları

1985'te sergi şartnamesinde yapılan önemli değişiklikler Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri için yeni bir dönemin başlangıcı olarak kabul edilebilir. Beş yılını tamamlayan etkinliğin amacı sergi şartnamesinde “Resim ve Heykel Müzesi'nin çağdaş müzecilik anlayışı çerçevesinde üstlendiği, sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmak, sanatçıların öncü ve yeni eğilimlere yönelik atılımlarına sergileme olanağı sağlamaktır” şeklinde netleştirilmiştir (Anonim, 1985a, s.y.). Böylece dernek, müze ile ilgili hedeflerinin yanı sıra ‘öncü ve yeni eğilimler’e platform sağlama

¹⁹ Parantez içindeki rakamlar, sanatçıların kaçınıcı Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi'nde yer aldığını belirtmektedir.

hedeflerini de duyurmuştur.1987'den itibaren sergilerin düzenlenmesini tamamen üstelenen RHMD, Müze'den yalnızca sergi mekanı konusunda destek almıştır. Şartnameden de müze ile ilgili amacını zaman içinde çıkartmış, 9. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi'nde (1988) tanımdaki 'Resim ve Heykel Müzesi' ifadesi 'Resim ve Heykel Müzeleri Derneği' olarak güncellenmiş, 10. GSİS'nden (1989) sonra 'müzecilik anlayışı'na bir daha değinilmemiştir.

1985 yılında sergi şartnamesinde radikal bir değişiklik yapılarak disiplinler sınırlar kaldırılmış; sergi, kavramsal sanat, video, grafik, afiş alanlarına da açık hale getirilmiş; boyut, gereç, yöntem ve uygulamadaki kurallardan vazgeçilmiştir (Anonim, 1985a, s.y.).1987'de ise çevre düzenlemesi, fotoğraf dalları da projelerin uygulanabilirliği şartıyla şartnameye eklenerek sergide gittikçe daha esnek bir tavır benimsenmiştir (Anonim, 1987c; 1988a; 1989a; 1990c; 1991c; 1994b).

Sergilerin niteliğini geliştirip prestijini artırma çabasına giren RHMD, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin, yalnızca İstanbul'da sergilenmesine çözüm aramış, Ankara ve İzmir Resim Heykel Müzeleri'yle 1988-89 yıllarında hem eser kabulü hem de sergileme için işbirliğini denemiştir. Ödüllü yapıtları İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'ne bağışlamak için harekete geçmiş ancak maddi yetersizlikler nedeniyle bu atılımlarda istikrar sağlayamamıştır. 1990-1998 yılları arasında RHMD, sergilere küçük bir retrospektif bölüm eklemiş, önceki yıllarda ödül alan sanatçıları kronolojik olarak ve küçük gruplar halinde yarışma dışı davet ederek sanatın son on yılına dair değişimi görünür kılmayı amaçlamıştır.

Bu dönemde çoğalan galeri ve müzayede evleri gibi kurumların ticari kaygılarla tanınmış sanatçılarla çalışmayı tercih etmesi nedeniyle genç sanatçılar, kendilerini gösterebilecekleri bir ortam olarak gördükleri Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ne katılmayı önemsemişlerdir. RHMD, eğitimini yeni tamamlamış ya da sürdürmekte olan genç kuşağın ilgisine ve ihtiyacına kayıtsız kalmayarak katalog ve sergi tanıtım yazılarında genç sanatçılara kendilerini deneme, ifade olanağı sunma, araştırmacı tavırları destekleme, yeni çıkan eğilimleri yansıtmaya, günün plastik sanatlarının tanınmasına katkıda bulunma gibi amaçları öne çıkarmıştır (Anonim, 1988b; 1989b; 1990b; Atagök ve diğerleri, 1989, s.21; Aysan, 2000; Belli, 2003, s.7; 2004, s.7; 2005, s.3; 2009, s.2; Bunulday, 2006, s.60; Gökçe, 1988, s.y.;1996, s.5; Tenşi İnal, 1991). Zaman içinde güncellenen şartnamesiyle, sergilerde kavramsal sanat, hazır malzeme kullanımları,

video sanatı 1990'lardan itibaren sergilerde ağırlık kazanmıştır. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri bugün Türkiye'de çağdaş sanatın belirleyicileri olan ve o dönemde birçoğu yirmilerinde ya da otuzlu yaşlarının başında olan Kezban Arca Batıbeki (6., 7., 8., 10.), Erdağ Aksel (7.), Hale Tenger (7., 11.), Yavuz Tanyeli (8.), Server Demirtaş (8., 9., 10.), Yılmaz Aysan (11.), Hakan Onur (12.), Neriman Polat (12.), Bülent Şangar (12., 13., 14.), Aydan Murtezaoğlu (14.), Esra Ersen (14., 15., 16.), Gülay Semercioğlu (14., 15., 16., 18.), Genco Gülan (14., 15., 18.), Yasemin Baydar (15.,16.), Elif Çelebi (16.), Ferhat Özgür (17., 21.), Halil Altındere (18.), Şener Özmen(18.), Ahmet Elhan (18.), Başir Borlakov (18., 20., 21.), Canan Şenol (19.), Cem Gencer (19.), Demet Yoruç (19.), Yasemin Özçankaya (19., 21., 22.) gibi isimlere yer vermiştir.

Sergilerin bu döneminde belirgin konu yönelimlerinden söz etmek mümkün değildir. Eserlerle birlikte eleştiriler de daha çok teknik ve malzemedeki değişime odaklanmıştır. Genç sanatçıların yaratılarında yeni yaklaşımları benimsemeleri, güncel sanatı takip etmeleri, kendilerini geleneksel resim, heykel, grafik, seramik gibi disiplinler çalışma biçimleriyle sınırlandırmamaları, disiplinlerarası bir tutumu tercih etmeleri sanat ortamındaki değişimi de beraberinde getirmiştir. Öte yandan sanat çevrelerinde Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nde de genç sanatçıların çoğunlukta olması 'öncü', 'yenilikçi' ve 'araştırmacı' olarak nitelenen tavırların sergilenmesi eleştirilerin hedefi olmuştur²⁰. Türkiye'de yeni yeni yaygınlık kazanan 'öncü' uygulamaların Batı'da çoktan kabul gördüğü ve müzelere alındığı belirtilmiş, sergilerin ne kadar öncü ve yeni olduğu tartışılmış, yapılanların aslında bir uyarılma olduğu düşünülmüştür. Öte yandan da kavramsal sanat eserlerinin sunum ve satış olanaklarının sınırlılığı göz önünde bulundurularak Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin bu tür işleri öne çıkarması olumlu bir girişim olarak değerlendirilmiştir. RHMD eleştirilere cevap vererek serginin tamamen tuval dışı denemelere ayrılmış bir etkinlik olarak değerlendirilmesinin bir yanlış anlaşılma olduğunu, aksine güncel sanatın çoğulcu yapısını benimsediklerini ve değerlendirmelerde eğilimlerin değil eserlerin niteliklerinin çıkış noktası olduğunu belirterek tartışmalardaki 'öncü sanat' tanımları netleştirmeye çalışmıştır (Belli, 1998, s.y.).

²⁰ 'Öncü', 'yenilikçi' ve 'araştırmacı' nitelikleri dönemde tartışmalı sıfatlardır. Özellikle Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni bu türde yapıtlara yer verdiği yönünde eleştiren Ahmet Köksal'ın bu niteliklemlerle, geleneksel malzeme ve teknikten uzaklaşan, hazır malzeme, kavramsal sanat yönelimlerini kastettiği anlaşılmaktadır.

1990'ların sonuna doğru sıkça konu edilen bir başka eleştiri de serginin yarışmalı olmasıdır. Eleştirilerde, seçici kurulların yaptığı değerlendirmelerde ister istemez bir miktar öznel davranarak sergiyi özgür bir platform olmaktan uzaklaştırdığı, kararların oy çokluğuyla alınmasının, sergide uçları ortaya çıkarmaktan çok ortalamayı gösterdiği, hatta katılımcıların çoğunlukla sanatçılardan oluşan seçici kurul üyelerinin tercihlerini göz önünde bulundurarak üretim yaptığı ifade edilmiştir (Altan, 1995; Beykal, 1995).

Aynı yıllarda Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin sanat eserlerinin değişen sergileme ihtiyaçlarını karşılayamadığı yönünde görüşler bildirilmeye başlanmıştır. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin başlarda İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nde düzenlenmesi önceleri bir güvence olarak görülmüş; ancak özellikle 1990'ların ortalarında artık müzenin dokunulmazlığı çalışmaların gerektiği gibi sergilenemediği yönünde eleştirileri getirmiş ve dezavantaja dönüşmüştür (İslimyeli, 1996, 32-34; Zeytinoğlu, 1995, s.32-33; 1996, s.44-46). Mekan kullanımı, sergileme biçimi tartışmaları hız kazanmışken İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ile RHMD'nin yollarını ayırması bu tartışmaya son vermiştir.

RHMD ile Müze yönetimi arasında çıkan çeşitli anlaşmazlıklar, Nisan 1997'de derneğin müzeden ayrılmasıyla sonuçlanmış ve bu tarihten itibaren Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, Müze ile kurduğu sınırlı ilişkisini de kesmiştir. Bu ayrılıkla birlikte serginin devamlılığı sarsıntıya uğramıştır. O güne kadar her yıl düzenli olarak yaz aylarında açılan sergi, önce sonbahar ve kış aylarına kaymış, 1999'da ise ilk kez gerçekleştirilememiştir. 2000 yılında, geçmiş sergilerdeki çalışmalardan seçilen retrospektif bir sergi eşliğinde düzenlenen 20. sergi, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin seçici kurul ile düzenlenen sonuncu sergisi olmuştur.

IV.VI.III. 2001 - 2011 : Küratöryel Seçicilik/Kavramların Öne Çıkması

1990'lar boyunca gündemi tutan küratörlük, küratörlü sergi anlayışı ve disiplinlerarası yaklaşımlar, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nde yapısını değiştirmiştir. 2001 yılında sanatçı, galerici gibi üyelerle kurulan seçici kurullu geleneksel yarışmalı sergi modeli terk edilerek sergilerin artık küratörler tarafından düzenlenmesi kararlaştırılmış, çeşitli konu ve kavramların öne çıkarılması düşünülmüş; performans, işitsel sanat, yeni medya sanatı da izleyiciyle buluşturulmaya başlanmıştır.

Günceli takip eden, değişimlere açık RHMD, küratörlü sergi anlayışını bir gereklilik olarak görerek hareket etmiştir (Belli, 2001, s.3). 2001’de Beral Madra’nın küratörlüğünü yaptığı 21. sergide düzenleme yöntemi tamamen farklılaştırılmıştır. Madra, sanatçılara yapılan çağrıda ‘İmaja Güveniyoruz’ başlığına uygun düşen çalışmaları beklediklerini ifade ederek, 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi’nin kavramsal çerçevesini belirlemiş ve duyurmuştur.

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, genç kuşak sanatçılara özgür bir ifade ortamı sağlama, genç sanatçıların yönelimlerini ortaya çıkarma hedeflerini güçleştirdiği gerekçesiyle bir daha sergilere önceden kavram çerçevesi çizilmese de küratörlerle çalışma fikri yerleşmiştir. 22. sergiden itibaren Günümüz Sanatçıları Sergileri farklı ülkelerden davet edilen uzman ve eleştirmenlerden oluşan küratöryal ekiplerle gerçekleştirilmiştir²¹. Kimi sergilerde, küratörlerin tercihlerine göre “kültürel kimlik”, “emek” gibi kavramlara odaklanılmış, bazılarında ise konu ya da kavram belirleme yerine sanatçıların eleştirel duruşu, özgünlüğü, güncel olaylarla bağlantısı gibi kriterler üzerinden hareket edilmiştir. Artık sanatçıyı, başvuru için gönderdiği eser üzerinden değerlendirme anlayışı terk edilerek sanatçının duruşu önemsenmeye, seçimler portfolyolar üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Yenilikçi, alternatif tavırlarla farklı duruş ve sorgulamalar getiren, yerel ve evrensel anlamda hayatla bağlar kuran ve izleyiciyle iletişime geçen çalışmalar ve sanatçıların tercih edilmesi dönemin ortak seçim kriteri olarak ele alınmıştır. Sefer Memişoğlu (21.), Burak Delier (21.), Osman Bozkurt (22.), Mehmet Erdener (21.), Didem Özbek (22.) Berat Işık (23.), Ceren Oykut (23.), Halil Vurucuoğlu (27.), Yaşam Şaşmazer (28.) gibi sanat tarihi yazımına 2000’lerde giren genç sanatçılar, sergilerin bu döneminde yer almıştır (Batkova ve diğerleri, 2008, s.6; Baykal ve diğerleri, 2005, s.7; Danon ve diğerleri, 2004, s.10; Sönmez, 2003, s.14; Vidmar ve Yücel, 2009, s.5).

Sanatı kitlesel bir iletişim aracı olarak görerek desteklemeye başlayan özel sektörün sponsorluk sistemi ile 2003’ten sonra sergi, geçmişteki gibi yaz aylarında, Akbank’ın ana sponsorluğunda Akbank Sanat Galerisi’nde düzenlenmeye devam etmiştir. Çok sayıda eserin gösterilmesine yönelik sergileme anlayışı, hem alan kısıtlaması hem de küratörlerin tercihleri doğrultusunda terk edilmiş, daha az sayıda sanatçının yer aldığı

²¹ Maddi sorunların baş gösterdiği 25. ve 26. sergilerde tek seçici (küratör) yönteminin tekrar uygulanmıştır (Bunulday, 2006, s.5).

bir sergileme anlayışı benimsenmiş, hatta ilk sergilerdeki eser sayısı yüzün üzerindeyken 2004'te yediye kadar düşürülmüştür.

Genç kuşak sanatçıların sanat dünyasına tanıtılmasını amaçlayan serginin küratöryel çalışmalarla başlayan yeni sergileme yöntemlerini beğenmeyenler olduğu gibi olumlu eleştirenler de bulunmaktadır. Küratöryel manifestolarla belli konu ya da eğilimlere odaklanılmasının, bazı çalışmaların gözden kaçırılmasına ya da geri planda bırakılmasına sebep olacağını dillendirenler, genç sanatçılar için sanat dünyasına ilk adım olabilecek bu sergiye seçici kurul sistemiyle gelen çoklu bakış açısının daha uygun olduğunu savunmaktadır. Diğer taraftan, benimsenen yeni yöntemin güncel sanat ortamının gerçeklerine uygun olduğunu, sanatçıların uluslararası ilişkiler kurmasına imkan tanıdığını düşünenler de bulunmaktadır.

V. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİLERİ: 1980-2011²²

1980-2011 yılları arasında 30 kez düzenlenen Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri (GSİS)²³, amaç, yöntem, mekân değişiklikleri ile günümüze kadar gelebilmiş ender geleneksel sergilerden biridir.

V.I. GÜNÜMÜZ İSTANBUL SANATÇILARI 1. AÇIKHAVA SERGİSİ (28 Haziran – 15 Temmuz 1980, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi)

28 Haziran – 15 Temmuz 1980 tarihleri arasında İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ile RHMD'nin işbirliğiyle İstanbul Resim ve Heykel Müzesi bahçesinde gerçekleştirilen GSİS, günün sanatçılarının resim, heykel, seramik ve özgün baskı gibi belli disiplinlerdeki eserlerini bir arada gösteren bir Açık hava sergisi olarak başlatılmıştır²⁴.

'Günümüz İstanbul Sanatçıları I. Açık hava Sergisi' başlığıyla açılan ilk sergi bir anlamda fikirler olgunlaşmadan pratiğe döküldüğü için bazı aksaklıklarla gerçekleşmiştir. Örneğin sanat dergileri aracılığıyla yapılan çağrıda geç kalınmış²⁵, Akademi çevresindeki sanatçılar daha çok kişisel iletişimle davet edilmiş ve sergi, Müze'nin sürekliliğini destekleme isteğiyle hareket eden sanatçıların katılımıyla gerçekleştirilebilmiştir (Y. Taktak ile kişisel iletişim, 29 Mart 2014; L. Belli ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013). Çabalar sonucu ağırlıklı olarak orta kuşak ve dönemin isim yapmış sanatçılarından oluşan katılımcılarla düzenlenen ilk sergi, amacı daha sonra tamamen gençlere ve yenilikçi sanata yönelecek GSİS arasında, genç kuşağın beki de en az yer aldığı sergi olmuştur²⁶.

Devrim Erbil, O. Zeki Çakaloz, Sezer Tansuğ, Dinçer Erimez, Atilla Galatalı, Ali Teoman Germaner ve Balkan Naci İslimyeli'den oluşan sergi seçici kurulunun, 160 eser

²² Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, genel başlık olarak kabul edilmiş olup her bir sergi için kataloglarda kullanılan isimler altbaşlıklara taşınmıştır.

²³ Bu bölümden itibaren "Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi/Sergileri" için GSİS kısaltması kullanılacaktır.

²⁴ Yapılan duyuruda özgün baskı dışındaki resimlerin kısa kenarının en az 70 cm. olması şartı yer almıştır. Bu koşul ilk sergiden sonraki şartnamelerde kaldırılmıştır.

²⁵ Haziran 1980 tarihli Sanat Çevresi dergisinde duyurusu yapılan sergi, 102 yapıtın yer aldığı 28 Haziran 1980'de açılmıştır (Anonim, 1980a).

²⁶ Katılımcıların belgelenmesinde eksiklikler olduğundan kesin bir yargıya varmak mümkün değildir ancak listelenen isimler serginin ağırlıklı olarak, dönemin tanınan sanatçılarından oluştuğunu göstermektedir.

arasından yaptığı seçim sonucunda, resimde ve özgün baskıda üçer, heykelde iki, seramikte bir sanatçının eserleri ödüllendirilmiş, tüm sanatçılara katılım belgesi verilmiştir. Eserlerin kartpostal ve reproduksiyonlarının yaptırılacağı duyurulmuş ancak bu dilek gerçekleştirilememiştir (Anonim, 1980a; L. Belli ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013).

Ödüller, resimde İpek Aksüğür Duben ‘Şerife’ (Resim 2), Şükrü Erdiren ‘Göç’ (Resim 3), Zekai Ormancı ‘Siluet’ (Resim 8); özgün baskıda Mustafa Aslıer ‘İnsanlar’ (Resim 1), Ergin İnan ‘Dostlara’, Özer Kabaş ‘Köy Postası’ (Resim 6), Erol Kınalı ‘Abdi İpekçi Anısına İnsanlar’ (Resim 7); heykelde Ayşe Erkmen ‘Adsız’ (Resim 5); seramikte N. Fehmi Erdoğan ‘Boşluk’ (Resim 4) çalışmalarıyla katılımcıların profili paralelinde ağırlıklı olarak Devlet Güzel Sanatlar Akademisi mezunu hatta öğretim üyesi olan, dönemin isim yapmış sanatçılara paylaştırılmıştır.

Seçici kurulun seçimleri, eleştirilerin konusu olmuştur. Sanat yazarı Ahmet Köksal (1980, s.120-121), jüri üyelerinin kişisel ilişkileri nedeniyle değerlendirmede zaman zaman objektifliklerini yitirdiklerini, sergilenen eserler arasında kopukluk olduğunu, değerlendirmenin bir tutanakla gerekçelendirilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Örneğin, Mehmet Aksoy ve Zerrin Bölükbaşı gibi geleneksel heykelticiliğin yorumlarını yansıtan sanatçılar da sergide yer alırken Ayşe Erkmen’in minimalizme yaklaşan, Köksal’ın deyişiyle “avant-garde” çalışmasının ödüllendirilmesinin neden tercih edildiği açıklanmalıydı. Bir önceki kuşağı temsil eden Zahide Özar ve Celal Tutant’ın resimleriyle ilişki kuran eserlerin azlığı bir diğer eleştiri konusudur.

Serginin tutarsız olduğunu düşünen Köksal (1980, s.120-121), yine de sergiyi dönemin çeşitliliğini yansıtması açısından önemli bulmaktadır. Kristin Saleri, Nüzhet Kutluğ, Hüseyin Bilişik gibi orta kuşak ressamı figüratif soyutlamalarıyla, Cihat Aral, Aydın Ayan gibi daha genç kuşaktan isimler, somut yaşam gerçeklerini konu almalarıyla, Celal Tutant, Zahide Özar, Şükrü Erdiren, Müşerref Köktürk gibi bir başka grup da yurt görünülerinden esinlenen yöresel yaklaşımlarıyla farklı eğilim ve yaklaşımların sergideki görünürlüğünü sağlamışlardır. 12 Eylül müdahalesinden birkaç ay önce açılan sergide yer alan bazı çalışmalar, darbe öncesi sanat ortamına ve sanatçıların yeğlediği toplumsal içerikli konulara dair ipuçları da vermektedir. Yusuf Taktak’ın ‘Grev Hazırlığı’, Mehmet Aksoy’un ‘Türkiye’ konulu işleri 1970’lerde tırmanan toplumsal gerilimi yansıtan eserlerdendir. Şükrü Erdiren ve Faruk Cimok’un ‘Göç’ isimli eserleri,

Türkiye modern sanatı tarihinde özgün bir yer edinen İpek Aksüğür'ün 'Şerife' adlı çalışması köyden kente göç ve kimlik yitimi konularının örnekleri arasında yer almıştır (Çakaloz, 1980; Köksal, 1980, s.120-121).

İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin varlığını, sorunlarını İstanbul Festivali kapsamında düzenlenen sergiyle ses getirerek duyurma amacı güdülen etkinlikte yalnızca plastik sanatlara değil ilgiyi çekmek için gösteri sanatlarına da yer verilmiş, gösteriler basında yer alabilmek için itici bir güç olarak değerlendirilmişti (Atagök ve Nirven, 1991, s.75; Kulin, 1995). Sergi süresince koreograf Geyvan McMillan ve Şebnem Aksan, İstanbul Konservatuvarı öğrencileri ve İstanbul Balesi sanatçılarıyla birlikte bahçede başlayıp müzenin içinde devam eden modern dans gösterisi, serginin ilk üç gününde yinelenmiş, plastik sanatlarla dans performansını bir araya getirmiştir (Atagök ve Nirven, 1991, s.75; Anonim, 1980b; Tansuğ, 1980, s.16). Bugünden bakıldığında plastik sanatlarla beden sanatları arasındaki katı disiplinler ayrımların kalktığı bir etkinlik olarak görülebilecek bu uygulama olumlu ve olumsuz değerlendirmeleri beraberinde getirmiştir. Sanat tarihçisi Sezer Tansuğ, bale gösterilerinin sergiye renk kattığını düşünürken sanatçı Yusuf Taktak, bir şekilde halkın ilgisini çekmek amacıyla plastik sanatlar sergisi ile bir araya getirilen müzik dinletileri ve teatral gösterilerin Müze'nin sanatsal ortamına vurgu yapmaktan çok bahçeyi bir tür şenlik alanına dönüştürdüğünü, dolayısıyla "tuvalle teğet geçen" dansçıların serginin düzenlenme amaçlarına hizmet etmediğini savunmuştur (Taktak, 1988, s.64; Tansuğ, 1980, s.16; Y. Taktak ile kişisel iletişim, 29 Mart 2013). Bu olumsuz görüşler ya da uygun olmayan koşullar ağır basmış olmalı ki izleyen yıllarda sergiyle birlikte bu tür performansların düzenlenmesi gündeme getirilmemiştir.

İlk sergiyle birlikte ortaya çıkan başka bir sorun da sergiye verilen 'Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık hava Sergisi' başlığı olmuştur. Serginin adıyla, günün İstanbullu sanatçılarının eserlerine vurgu yapılmıştır, nitekim sanat eleştirmeni Ahmet Köksal, bu adı, 'İstanbul Sanatçıları Karması' olarak yorumlamış ve serginin İstanbul sanatında etkili pek çok ismi barındırmadığı yönünde eleştirmiştir. Yapılan eleştiriler üzerine ertesini yıl, serginin ismi 'Günümüz Sanatçıları İstanbul Açık hava Sergisi' olarak değiştirilmiş, İstanbullu sanatçı vurgusu yerine İstanbul kenti öne çıkarılarak farklı şehirlerden sanatçıların katılımlarının da hedeflendiği belli edilmiştir.

V.II. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 2. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ (04 – 31 Temmuz 1981, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi)

Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi, isimde yapılan güncelleme ve duvar halısının yarışma dallarından biri olarak eklenmesinden başka önemli bir değişikliğe uğramadan açılmıştır. RHMD ve GSİS, sanat çevrelerinde artık varlığını duyurmuş, ikinci yıl sergiye birinci sergidekinin iki katı kadar başvuru olmuş ve 334 yapıttan 144'ü seçilerek izleyiciye sunulmuştur. Bir önceki yıl yaşanan aksaklıklar da önemli ölçüde giderilmiştir, örneğin duyuru sanatçılara daha fazla süre tanınacak şekilde yapılmış ve eser adları belirtilmesi de katılan tüm sanatçılar belgelenmiştir.

Özdemir Altan, Tamer Başoğlu, Osman Zeki Çakaloz, Adnan Çoker, Ergin İnan, Füreyâ Koral, Zekai Ormancı, Mustafa Pilevneli ve İsmail Tunalı'dan oluşan seçici kurul başarı ödülleri resimde, Hüsametdin Koçan'ın 'İsimsiz' (Resim 12) ve Güngör Taner'in 'Fantastik Tutku' (Resim 15) eserlerine; heykelde Azmi Sekban'ın 'Gerilim' (Resim 13) ve Mete Demirbaş'ın 'Kadın Erkek' (Resim 10) yapıtlarına; özgün baskıda Mevlüt Akyıldız'ın 'Talkıncı' (Resim 9) ve Tayfun Erdoğan'ın 'İsimsiz' (Resim 11) çalışmalarına; seramikte Mehmet Uyanık'ın 'Doğurgan Form' (Resim 16); duvar halısında Uğur Mine Tamay 'Soyutlama' (Resim 14) eserlerine vermiştir (Anonim, 1981d). Katılımcı profili bir önceki sergiyle aynı çevrelerden olmakla birlikte serginin yeni mezunların ve daha genç kuşaktan isimlerin dikkatini çektiği görülmektedir.

Serginin çoğulcu yapısı olumlu ve olumsuz eleştirilerin konusu olmuştur. Peyzaj, portre, yerleşik figüratif kompozisyonların yanı sıra soyut akımlar, yenilikçi düzenlemeler, fantastik gerçeklik, naiflik gibi farklı yönelimlerin birlikte sergilenmiştir (Çakaloz, 1981a; 1981b, s.50; Köksal, 1981). Eleştirilerde, ilk sergiyle yapılan kıyaslamalar sonucunda karşıt görüşler ortaya çıkmıştır. Her iki serginin de seçici kurulunda bulunan Çakaloz (1981a; 1981b, s. 50), sergiyi bu yıl daha nitelikli ve dinamik bulurken sanat eleştirmeni Ahmet Köksal (1981), özellikle resim dalında günün eğilimlerinin yeterince yansıtılmadığını, ilkinde göre daha dar bir çerçevede kaldığını düşünmüştür. Özellikle Celal Tutant, İbrahim Örs, Emel Erkmenol, Vedat Can ve Yusuf Katiboğlu'nun tablolarını övgüye değer bulan Köksal, Güngör Taner, Tomur Atagök, Mete Demirbaş ve Azmi Sekban gibi birçok sanatçının soyut ya da deneysel eğilimleri benimsediğini, figüratif, geleneksel beğeni anlayışının yeterince örneklenmediğini savunmuştur.

Serginin İstanbul sanatı ve sanatçısının temsili ile ilgili de hayal kırıklığı yaşattığını belirten Köksal (1981), İstanbul temsilinin artırılmasını önermiştir. Bir önceki sergide olduğu gibi, bu yıl da değerlendirme kriterlerinin net olmadığını, kişisel ilişkilerin değerlendirme sonuçlarını belirlediğini, bu kayırcılığın önüne geçilmesi halinde serginin saygınlık kazanacağını dile getirmiştir. Bir başka eleştiri, serginin Uluslararası İstanbul Festivali içindeki görünürlüğüne ilişkindir. Festivali'n zayıf yönü olarak değerlendirilen sergi düzeyinin artırılması için uluslararası hale getirilmesi öneriler arasında yer almıştır (Anonim, 1981c; Köksal, 1981).

V.III. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 3. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ (03 – 21 Temmuz 1982, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi)

1982, serginin ilk kez özel sermaye tarafından desteklendiği yıl olmuştur. Bu yıldan itibaren çeşitli kurumların sponsorluğunda para ödülleri verilmiş, broşür basımına başlanmıştır. Hazırlanan broşürde ödüllü sanatçıların özgeçmişleri ve eserlerinin fotoğrafı yer alırken, diğer katılımcılar ve çalışmaları liste olarak sunulmuş, her eserin satış değerleri eklenmiştir. Bu uygulamalar serginin kurumlaşmaya başlaması olarak yorumlanmış, sanatçıların sergiye katılımında özendirici bir etki yaratacağı belirtilmiştir (Atagök, 1982, s.23; Çakaloz, 1982, Tunalı, 1982, s.y.)²⁷.

Sergi şartnamesinde yer alan dallarda herhangi bir değişikliğe gidilmezken bu kez ödüller serginin maddi destekçisi Hisarbank ödülleri ve başarı ödülleri olarak dağıtılmıştır. Sabri Berkel, Candeğer Furtun, Neşet Günal, Hüsamettin Koçan, Fusun Onur, İsmail Tunalı'dan oluşan seçici kurul Hisarbank ödülleri (3x50.000 TL), 'Fayton Sefası' (Resim 17) yağlıboyasıyla Mevlüt Akyıldız'a, 'Yazıt II' (Resim 21) özgün baskısıyla Ergin İnan'a ve 'İsimsiz I' (Resim 29) pastel çalışmasıyla Aydın Ülken'e vermiştir. Resim başarı ödülleri Aydın Ayan 'Askerlik Anıları Dizisi' (Resim 18), Zekai Ormancı, 'Görüntü 10' (Resim 23), Burhan Uygur 'Ölü Doğan Çocuklar İçin Şarkılar' (Resim 28) eserleriyle, heykel başarı ödülleri Mümtaz Işingör 'Soyut' (Resim 20), Haluk Tezozar 'Büst' (Resim 27) çalışmalarıyla; seramik başarı ödülleri

²⁷ Para ödülünün konulması Atagök (1982, s.22) tarafından katılımın artması olarak yorumlanmıştır ancak önceki sergiyle başvuru sayıları karşılaştırıldığında ikinci sergiye 334 eser başvuru için gönderilirken katılımın üçüncü sergide 313 eserle bir önceki serginin biraz altında kaldığı görülmüştür.

Güngör Güner ‘Çözümü Güç Bir Durum’ (Resim 19), Tuğrul Selçuk ‘Serbest Form’ (Resim 25) eserleriyle; baskı dalı başarı ödülleri Erkan Özdilek ‘...den Sonra’ (Resim 24), Süleyman Saim Tekcan ‘Ustaya Saygı’ (Resim 26) ve halı dalı başarı ödülünü Gülcan Sağun ‘Kompozisyon’ (Resim 22) yapıtıyla almıştır (Anonim, 1983a, s.y.).

Sergide, önceki yıllarda olduğu gibi çoğulcu bir yapı tercih edilmiştir. Soyut, fantastik gerçekçi gibi eğilimlerin yanında natürmortlar, figüratif resimler de sergilenmiştir (Atagök, 1982, s. 22-23; Köksal, 1982, s. 39-40). Katılımcılar arasında Koray Ariş, Mustafa Ashier, Tomur Atagök, Mustafa Pilevneli gibi Akademi ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu’nun öğretim üyeleriyle birlikte Tayfun Erdoğmuş, İnci Eviner, Mithat Şen gibi dönemde henüz adı duyulmamış genç kuşaktan sanatçılar da dikkati çeken isimler arasındaydı.

RHMD Başkanı İsmail Tunalı (1983, s.y.) sergi broşüründeki yazısında serginin amacını “Bir sanat mevsiminin sonunda Resim, Heykel, Seramik, Özgün Baskı ve Duvar Halısı sanat dallarında ortaya konan sanat yapıtlarını bir araya getirme” olarak ifade etmiştir. Eleştirmenler de serginin güncel sanat ortamının bir profilini çizdiği konusunda hemfikirdirler ve serginin sanat ortamındaki farklı eğilimlerin yansıtılmasını olumlu bulmuşlardır. Tanınmış sanatçıların daha yoğun katılımı beklenmişse de genç kesimden bir grup sanatçının kendilerini ifade etme olanağı yakalaması önemli bulunmuştur (Anonim, 1982c; Atagök,1982, s. 22-23; Köksal, 1982, s. 39-40). Öte yandan seçim kriterlerinin açıklanmaması bir sorun olarak gündeme taşınmıştır.

İstanbul Resim ve Heykel Müzesi’nde Müdür Yardımcısı, RHMD’nin kurucu üyelerinden ve serginin sanatçılarından Tomur Atagök, seçici kurulun ‘özgünlük’ üzerinde yoğunlaştığını belirtirken (1982, s. 22-23), ilk iki serginin seçici kurul üyesi, sanat yazarı Osman Zeki Çakaloz’a (1982) göre seçici kurul, diğer katılımcıların eserlerini objektif değerlendirmemiştir. Çakaloz, ödül dağıtımında kurumlar arasında gözetilmeye çalışılan zorlama dengeyi gereksiz görmüştür. Sergide ödüllendirilen on üç sanatçının dokuzunun Devlet Güzel Sanatlar Akademisi; dördünün ise Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu mezunu olması, seçici kurul açısından değerlendirmenin bu iki

kurum arasında yapılırken Akademi'nin önde tutulduğunu düşündürmüştür²⁸. Ona göre, ödüllerin sanat ortamının iki güçlü kurumunun öğretim üyeleri arasında dağıtılması, bu iki kurumun dışında kalan sanatçıların başarılarının gözden kaçırılmasına neden olmuştur. Öte yandan, Çakoloz için teknikler arasında kurulmaya çalışılan eşit koşullar ise gereklidir (Çakaloz, 1982).

Üçüncü serginin şartnamesinde eserlerin açık havada sergilemeye uygun olması koşuluna yer verilmemiştir (Anonim, 1982a). Bu koşula karşın, yaşanan sorunlar ve eserlerin gördüğü zarar nedeniyle GSİS'nin üçüncüsü, son açık hava etkinliği olmuştur. Değişen hava koşulları ve şiddetli yağmurun bazı eserlerde büyük hasara sebep olması, pişmemiş seramik eserleri yok etmesi, bu uygulamadan vazgeçilmesini gerekli kılmış, bir sonraki yılda sergi müze salonlarında gerçekleştirilmiştir (L. Belli ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013; Y. Taktak ile kişisel iletişim, 29 Mart 2013).

V.IV. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 4. İSTANBUL SERGİSİ

(2 Temmuz – 28 Ağustos 1983, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

Açık havadaki düzenlemeden vazgeçilmesi üzerine eserler iç mekânlarına taşınmış, sergileme olanaklarının Müze alanları ile sınırlandırılması bir yandan teşhir edilen eser sayısının azalmasına neden olmuştur. 4. sergi, Pamukbank'ın sponsorluğunda gerçekleştirilmiş, verilen ödüllerin niteliği ve parasal tutarı artırılmış, ödüller, 'Büyük Ödül' (300.000 TL) ve dört 'Başarı Ödülü' (50.000 TL) olmak üzere beş ödülle sınırlandırılmıştır.

Sergide büyük ödül Şükrü Aysan'ın şasi-tuval geleneğini parçalayıp beze çerçeveden ayrı işlev yüklediği 'Tentür No: 5, 3, 6' adlı kavramsal çalışmasına verilmiştir. Aysan'ın seyirciyi kabul edilmiş gerçekleri yeniden düşünmeye sevk eden çalışmasıyla ortaya koyduğu yeni yaklaşımı, yeni bir tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Heykel dalında ödüle değer eserin bulunmadığı serginin başarı ödülleri, İbrahim Örs'ün fotogerçekçi 'Çatı', Mustafa Ata'nın koyu zemin üzerine renk taramalarıyla oluşturduğu figüratif 'Denge' (Resim 30) tablosu, Tomur Atagök'ün alüminyum plaklar üzerine yaptığı

²⁸ Öte yandan tüm başvurular listelenmediği için elenen sanatçıların eğitim geçmişleri bilinmemektedir. Sergide eserleri yer alan sanatçıların büyük çoğunluğu bu iki okuldandır. Farklı okullardan ve yurt dışında eğitim görenler azınlıktadırlar.

‘Yıldızlar’(Resim 31) ve Tuğrul Selçuk’un soyut biçimli seramik ‘Gelişim I-II-II’ (Resim 32, 33, 34) isimli çalışmaları arasında paylaştırılmıştır (Atagök, 1983, s.92-93; Beykal, 1983, s. 30-32). Serginin genelinde natürmortlardan, peyzajlardan; geleneksel teknik ve malzeme kullanımlarından uzaklaşan eserlerde önceki yıllara göre artış görülmüş, karışık malzeme ve tekniklerle üretilen, geçmişe göndermeler yapan, göç, yalnızlık gibi çeşitli konulara yönelen eserler sergilenmiştir.

Önceki yıllarda GSİS’yi kapsamlı olmayan bir karma sergi olarak eleştiren Köksal, (1983, s. 37-38) bu kez de figüratif anlatımcılıktan soyuta yönelen sanatçıları, “avant-garde özentisi sınırlı bir kesim” olarak nitelemiş, “temsil kapsamının daraltıldığı”ndan söz etmiştir. Üzerinde durduğu bir başka konu ise sergi broşüründe yer alan “sanatı yaygınlaştırıp halka hizmet etme” amacının yerine getirilmediği ile ilgilidir (1982a, s.y.). Sergide sanatçıların başarısından çok seçicilerin tutumunun sergilendiği görüşünde olan Köksal, yine de Mustafa Ata, Rafet Ekiz, Hüsamettin Koçan, Mustafa Aslier, Faruk Cimok, Hakkı Karayiğit, Haluk Tezonar, Seyhun Topuz ve Ünal Cimit’in eserlerini umut verici bulmuştur. Görsel sanatlarda özgün eserlerle çağdaş gelişim amacının, toplumsal değerler göz önüne alınmaksızın gerçekleştirilemeyeceğini vurgulamış ve yerleşik beğenilere yer vermediğini düşündüğü serginin genel tavrını hatalı bulduğunu ifade etmiştir (Köksal; 1983, s.37-38).

Canan Beykal (1983, s. 30-32) ve Tomur Atagök (1983, s.y.), serginin nitelik açısından yükselişte olduğu görüşündedirler. Eser seçiminin ve sergilemenin giderek profesyonelleştiğini belirten Beykal, seçici kurulun benimsediği çağdaş ve yenilikçi olma kıstaslarının sergiye olumlu katkıda bulunduğunu düşünmektedir. Öte yandan, sergide heykel dalındaki katılımı yetersiz bulmuş, bu daldan sergiye katılımın ve üretimin azlığının bir panelle tartışmaya açılmasını önermiştir ancak bu öneri hayata geçirilmemiştir.

Atagök’e (1983, s.91) göre bu etkinlik, karma sergiden çok belli eğilimleri yansıtan niteliğiyle öne çıkmalıdır. Dolayısıyla GSİS, tanınmış sanatçıların birlikte sunulduğu yarışmalı bir sergiden çok genç sanatçıların kendilerini deneme, kanıtlama ve geleceğin başyapıtlarına platform sağlama işlevlerini üstlenmeli ve İstanbul Festivali kapsamında tüm eğilimlerin yarışmasız olarak sergilendiği bir etkinlik olmalıdır²⁹. Atagök ve Beykal

²⁹ Bu kapsamda bir sergi, yine RHMD tarafından GSİS paralelinde 1985 yılında, çağrılı olarak düzenlenmiştir.

(1983, s.2) GSİS'nin, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'ni kendini yenileyemeyen, yalnızca modern Türk sanatında kabul görmüş eğilimleri barındıran bir kurum olmaktan uzaklaştırarak yaşayan sanatı içine alan bir kuruma dönüştürmeye katkıda bulunabileceğini düşünmüş, genç sanatçıların yapıtları arasından yapılacak satın alımlarla koleksiyonun gençleştirmesini³⁰, genç sanatçı salonlarının oluşturulmasını önermişler (Beykal, 1983, s. 32). Böylelikle sonraki yıllarda, serginin genç kuşağa yönelerek müzeye farklı denemelerle yeni bir kan aşılması, katkı sağlaması isteği, tartışılan konular arasında yer almaya başlamıştır.

V.V. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 5. İSTANBUL SERGİSİ

(25 Haziran– 31 Ağustos 1984, İstanbul Resim Heykel Müzesi)

5. serginin Doğan Kuban, Beral Madra, Gürol Sözen, Süleyman Saim Tekcan ve İsmail Türemen'den oluşan seçici kurulu, değerlendirme sürecinde belli sanatsal eğilimlere “özgünlük, teknik, sunuş, sanatsal disiplin” öğelerini ölçüt almayı yeğlemiştir. Ödüller son kez dal ayrımları gözetilerek her dal için jüri özel ödülleri ve 100.000 TL olan başarı ödülleri ve jüri özel ödülleri olarak belirlenmiştir. Başarı ödülleri resim dalında Oktay Anılanmert ‘Sanatçılar (1983)’ (Resim 35), ‘Sanatçılar (1984)’, ‘Kemençe Profesörü’ ve Kadri Özyayten ‘Anılar’ (Resim 40); desende Mehmet Özer ‘Değişim’, ‘Figür I’, ‘Figür II’; özgün baskıda Çetin Bilgin ‘Küçük Kadın’ (Resim 36) eserleriyle almıştır³¹. Gülümser Atılgan ‘Kuşlar’, Ahmet Kuseyrioğlu ‘Yabancılaşma’ (Resim 39), Can Göknil ‘Dut Ağacı’ (Resim 38) resimleriyle; Atilla Galatalı ‘Yuvarlak Pano’(Resim 37) ve Güngör Güner ‘Seramik Pano’ eserleriyle teknik ve kompozisyonel açılarından başarılı bulunarak jüri onur ödülleri paylaşmıştır (Anonim, 1984e; Madra, 1984). Ödüllü sanatçıların haricinde Kasım Koçak, Aydın Ayan, Kemal Önsoy, Rafet Ekiz, Ünal Cimit, Tuğrul Selçuk gibi genç sanatçılar da eleştirmenlerin beğenisini kazanan isimlerden olmuşlardır (Girgin, 1984; Köksal, 1984, s.32-33).

³⁰ Bu öneri, 8, 9 ve 10. sergilerde ödüllendirilen eserlerin müzeye alınmasıyla bir ölçüde hayata geçirilebilmiştir.

³¹ 1984 100.000 TL, TÜFE'ye göre günümüze uyarlandığında Şubat 2014 itibarıyla yaklaşık 2.630 TL'ye denk gelmektedir, Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı, www3.tcmb.gov.tr/enflasyon/enflasyon_anayeni.php Erişim: 16 Mart 2014.

Sergiye dair eleştiriler eserlerden çok seçici kurulun niteliğine odaklanmış, ödül alan sanatçılar, genel anlamda teknik yetkinlikleriyle övgü toplamışlardır. Sergilemeye giren 84 eser içinde figüratif ve soyutlamacı pek çok eser, ödül alanlar kadar kaliteli bulunmuş; özgün baskının İnci Eviner, seramik dalının Tuğrul Selçuk, Feyzan Alaybeyoğlu, Ünal Cimit, Fehmi Erdoğan, Atilla Galatalı ve heykel dalının Ahmet Özge ile Faik Erdoğan Sözman ile sınırlı kalması dikkat çekmiştir. İlk sergiden itibaren dönemin tanınmış sanatçılarının katılımının artmasını dileyen Köksal (1984, s.32-33) tarafından, özellikle özgün baskı dalında Mustafa Aslier, Ergin İnan, Süleyman Saim Tekcan gibi alanın yetkin isimlerinin yokluğu dillendirilmiştir.

Eleştirilenlere göre sergiye beklenen katılımın sağlanamamasının temel sebebi seçici kurul üyelerine ve değerlendirme kriterlerine duyulan kuşku (Altan, 1984, s. 57; Girgin, 1984; Köksal, 1984, s. 32). Anlaşılan 1984 yılı seçici kurulu niteliksiz bulunmuş, değerlendirme ölçütlerine yeterince güven duyulmamıştır. Örneğin Ahmet Köksal (1984, s.32-33), seçici kurulun “özgünlük, teknik, sunuş, sanatsal disiplin” olarak açıkladığı değerlendirme ölçütlerinin yanı sıra “insan, toplum ve yaşama ilişkin içeriğin” de kriterler arasında yer alması gerektiğini savunmuştur. Özdemir Altan (1984, s. 59) da seçici kurula bağlı olarak serginin düşüş yaşamakta olduğunu dile getirmiş, jürinin kimi üyelerinin sanatla ilişkisini “yarı amatör düzeyde” bularak sergi için uygun görmemiş, hatta onları ‘halk jürisi’ olarak tanımlamıştır. Bir başka sanat yazarı Emin Çetin Girgin (1984) ise seçici kurulun niteliğine dair yapılan eleştirileri desteklemiş ancak tanınmış sanatçılardan genç kuşaktan öne çıkan isimlerin sergide olmayışını seçimleri tartışmalı hale getiren asıl nokta olarak görmüştür.

Etkinliğin tartışmalı yönleri ortaya koyulurken bir yandan da önemi vurgulanmıştır. Ahmet Köksal (1984) tüm eleştirilerine rağmen her eğilimi ve sanatçıyı memnun edebilecek ölçütlerin olmadığını dile getirirken Özdemir Altan (1984, s. 57), bu tür toplu sergilerin sanatı ‘monologtan diyaloga’ dönüştürdüğünü, galerilerdeki bireysel ve satışa yönelik sergilerle sağlanamayan tartışmaların GSİS aracılığıyla gündeme gelmesini sanat ortamı açısından olumlu bulduğunu belirtmiştir. Tüm tartışmalara rağmen beşinci yılında GSİS, İstanbul’da düzenlenen toplu/yarışmalı sergiler arasında ön plana çıkan ve artık oturmuş bir etkinlik olarak anılmaya başlamıştır (Anonim, 1984b; 1984e; Köksal, 1984, s. 32; Madra, 1984).

V.VI. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 6. İSTANBUL SERGİSİ (22 Haziran– 22 Ağustos 1985, İstanbul Resim Heykel Müzesi)

1985 yılında 13. Uluslararası İstanbul Festivali plastik sanatlar programı içinde yer alan 6. GSİS iki ayrı bölümde gerçekleştirilmiştir. Serginin yarışmalı olan birinci bölümü, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nde; GSİS'nin uzantısı olarak tanıtılan ikinci bir sergi de Atatürk Kültür Merkezi'nde (AKM) düzenlenmiştir. 24 Haziran - 15 Temmuz 1985 tarihleri arasında düzenlenen ikinci sergi yarışma dışı olarak sanatçılardan toplanan eserlerle açılmıştır. AKM'de açılan serginin amacı, "bilimsel kurgusu ve eğitsel niteliği olan, aynı zamanda Türk plastik sanatlarının bir bütünlük içinde tanıtılmasını sağlayan yapıtlara yer vermek" olarak açıklanmış, serginin tarihsel bir sıra içinde ve akımlara göre düzenlenmesiyle Türk plastik sanatlarına katkıda bulunmuş sanatçıların eserlerinin bir bütünlük içinde eğitici açıklamalarla tanıtılacağı belirtilmiştir (Berkman, 1985, s.12; Hızlan 1985, s.11; Girgin, 1985, s.4).

6. GSİS şartnamesinde, iki önemli değişiklik yapılmıştır. Serginin amacı "Resim ve Heykel Müzesi'nin çağcıl müzecilik anlayışında üstlendiği, sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim işlevine katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmak, sanatçıların öncü ve yeni eğilimlere yönelik atılımlara sergileme olanağı sağlamaktır." olarak ilk kez şartnameye eklenmiştir. İkinci değişiklik ise disiplinler ayrımların esnetilmesi yönünde olmuştur. Resim, heykel, seramik, özgün baskı ve duvar halısıyla sınırlı yarışma dalları, kavramsal sanat, video, afiş, grafik gibi çoğulcu katılıma açılmış, ayrıca eserlerin, boyut, gereç ve yöntem kullanımındaki sınırlar kaldırılmıştır. Serginin amaçları doğrultusunda başvuruya gönderilen eserlerin günün sanatının özellikleri ve eğilimleriyle yaratılmış olmasının beklendiği ifade edilmiştir (1985a, s.y.).

Seçici kurullara önceki yıllarda yöneltilen sert tepkilerden sonra bu kez seçimler İstanbul, İzmir, Ankara'dan üniversite öğretim üyeleri, sanat yazarları arasından yapılmış, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Müdürü ve RHMD temsilcilerinin de eklenmesiyle on bir kişilik bir kurul oluşturulmuştur. Bu yolla kişisel ilişkilerin sonuçları etkilediği, üyelerin değerlendirme için yeterince nitelikli olmadığı yönündeki eleştirilerin önüne geçilmeye çalışılmış ve değerlendirmenin Tomur Atagök, Erdinç

Bakla, Sadi Diren, Devrim Erbil, Mehmet Ergüven, Turan Erol, Jale Erzen, Semra Germaner, Hüsamettin Koçan, Belkıs Mutlu ve Sami Şekeroğlu tarafından yapılacağı duyurulmuştur (Anonim, 1985b). Ancak seçici kurul konusunda hoşnutsuzlukların giderilmeye çalışılması yönünde sarf edilen çabanın tam olarak uygulanamadığı görülmektedir. Sergi şartnamesinde ve broşüründe on bir kişi olarak yer almasına rağmen RHMD başkanı Leyla Belli'nin (1985), serginin ardından kaleme aldığı yazısında, seçici kurulun Devlet Resim Heykel Müzesi Müdürü Belkıs Mutlu başkanlığında Devrim Erbil, Tomur Atagök, Erdinç Bakla, Semra Germaner, Hüsamettin Koçan'ın katılımıyla altı kişi olarak görev yaptığı açıklanmıştır. Açıklama serginin ardından geldiği için onbir kişiden oluştuğu düşünülen seçici kurul, önceki yılın aksine bu kez fazla eleştirilmemiş, kalabalık oluşları, üyelerin farklı görüşlerin savunuculuğunu yaparak nesnelliği artırabileceği düşüncesiyle olumlu karşılanmış, yalnızca kurulun hangi ortak kriterler doğrultusunda seçim yaptığının açıklanmasının seçimleri şeffaflaştırması için iyi bir adım olacağı fikri sunulmuştur (Girgin, 1985).

Üç yıldır çeşitli kurumların parasal desteğiyle verilen para ödülleri bu kez verilememiş, sanatçılara üç büyük ödül üç mansiyon dağıtılmıştır. Başarı ödülleri Rafet Ekiz 'Hitit'li Dostum Teşup'tan Koordinatsız Bir Ölüm Duyarlığında Cennetlenmiş Hepet'lere Kurşuni Lagün Gecelerinden Yitik Bir Cehennem İçin Sevi Ezgisi' (Resim 41) ismini verdiği yağlıboyasıyla, Gülsün Karamustafa 'Sıradan Bir Aşk Halısı' (Resim 42) isimli duvar halısıyla ve Şeyma Reisoğlu 'Yaşam Örtüsü' (Resim 43) adını verdiği seramik eseriyle almışlardır. Mansiyonlar ise 'Soyut III' çalışmasıyla Sibel Çakar, 'Natürmort' resmiyle Semra Hasgüleç ile 'Kaderin Gücü' ve 'Özgür Ruhlar Duası' isimli yağlıboya çalışmalarlarıyla Burhan Uygur arasında paylaşılmıştır (Anonim, 1985a, s.y.).

Şartnamede alan sınırlamaları kaldırılrsa da serginin genelinde iki boyutlu çalışmalar çoğunluğu oluşturmuş ve ağırlıklı olarak yirmi ile kırk yaş arası sanatçıların figüratif, soyut, naif, dışavurumcu eserlerinin bir arada sergilendiği bir sanat profili çizilmiştir.

İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Müdürü Belkıs Mutlu (1985, s.y.) sergi hakkındaki görüşlerini, " 'Günümüz Sanatçıları' İstanbul Sergisi; çağdaş Türk Sanatçısının yaratıcı gücünü, teknik ustalık yolundaki başarısını; geleneksel veya yeni, çeşitli malzemeyi cesaret ve güvenle değerlendirerek, yüzyılımız plastik sanatlarında değeri tartışılmayacak bir düzeye ulaştığını" belirterek dile getirmiştir. Öte yandan Köksal

(Köksal 1985a; 1985b, s.39) sergide yer alan Nüzhet Kutluğ, İbrahim Çiftçioğlu, Çiğdem Sağın'ın tuvallerini övgüye değer bulurken eserlerin çoğunluğunun özgünlükten uzak olduğunu düşünmektedir; benzer şekilde Günyaz (1985) da serginin düzeyinin giderek düşmekte olduğu görüşündedir. Üstelik şartnamelerde ilk kez açıklanan amacın bir parçası olan “sanatçıların öncü ve yeni eğilimlere yönelik atılımlara sergileme olanağı” sağlamanın da gerçekleştirilemediği düşünülmüş ve serginin ağırlıklı olarak genç kuşak isimleri barındırması yine eleştirilmiştir (Girgin,1985; Günyaz, 1985, s.28; Köksal, 1985a; 1985b, s.39).

Eleştirilerin yoğunlaştığı kısım ise RHMD'nin Müze ve MSÜGSF ile işbirliği içinde AKM'de düzenlediği “yarışma dışı çağrılı sanatçılar sergisi” olmuş, yarışma dışı sergi organizasyonu, sergileme anlayışı, içeriği, broşürü, yöntemi gibi değişik açılardan eleştirilmiştir. Ağırlıklı olarak kırk yaş üstü, günün tanınmış sanatçılarına yapılan davet sonucunda gelen eserler, açıklamalarla birlikte kronolojik düzende sunulmuş, yarışma dışı bu serginin, Türk resminden geniş bir kesit sunarak festivalin plastik sanatlar yönünü güçlendirmesi beklenmiştir. Ancak istenilen sonuca ulaşılamamış, bu atılım, mantık ve güdülen amaçlar açısından olumlu karşılansa da pratikte yaşanan sorunlar “ciddiyetsizlik örneği” diye nitelenmesine sebep olacak kadar olumsuz izlenim bırakmıştır (Anonim, 1985a, s.y.; 1985c; Berkman, 1985; Karaesmen, 1985, s.81; Köksal, 1986a).

6. GSİS seçici kurulu içinde görev yapan Devrim Erbil, Sadi Diren, Tomur Atagök ve Hüsamettin Koçan gibi sanatçıların da sergide yer alması, ‘kendi kendilerine davetiye çıkartmaları’ olarak yorumlanmış, yadırgatıcı ve sakıncalı bulunmuştur. Sergiye davet edilip eser vermeyen ya da adresleri bulunmayan sanatçıların sergideki yoklukları, bu eksiklerin giderilmesi için yeterli çabanın gösterilmemesi, ileride telafi edilmesi istenen konular arasında bulunmuştur (Girgin, 1985, s.4).

Özellikle ‘bilimsel kurgu’ ve ‘eğitsel nitelik’ kavramları eleştirmenlerin dikkatini çekmiş ve serginin bunları sağlamadığı yönünde eleştiriler yöneltmiştir (Girgin, 1985, Külahlıoğlu, 1985, s.51). Günyaz (1985a, s.28-29). ise ‘günümüz’ kavramını sorunsallaştırarak katılımcı kapsamını eleştirmiştir. Günyaz’a göre bu ifade 1985 ve birkaç yıl öncesini ifade etmektedir. Bu durumda örneğin Füsun Onur’un 1983 tarihli eseri yerinde bir seçim olurken Sabri Berkel’in 1962 tarihli iki eseri bu sergi için uygun değildir, çünkü o kadar geriye gidildiğinde başka isimlerin de dâhil edilmesi gerekliliği

ortaya çıkmaktadır. Öte yandan RHMD'nin Berkel'le aynı kuşaktan sayılabilecek Malik Aksel, Cihat Burak, Zeki Faik İzer, Adnan Çoker, Mahmut Cuda ve Ali Çelebi'ye de sergide yer vermek istediği broşürdeki katılımcı listesinde isimlerin yer almasından anlaşılmaktadır. Ancak RHMD'nin bu isteği sergiye başka bir aksaklık olarak yansımış, sanatçıların listede yer almasına rağmen sergide eserlerinin olmaması tutarsızlık yaratmıştır³². Mustafa Pilevneli'nin sergiye dâhil olup broşürde yer almaması da benzer başka bir sorundur. Broşür nedeniyle yaşanan aksaklıklardan en çok eleştiriye sebep olanı ise broşürde 'Adresi Bulunamayan Sanatçılar' başlığıyla bir listeye yer verilmiş olmasıdır. Avni Arbaş, Filiz Galatalı, Nur Koçak ve Seyhun Topuz'un yer aldığı bu bölüm hem nasıl iletişim kurulamadığını merak konusu haline getirmiş hem de broşürde böyle bir bölümün bulunması önemli bir organizasyon bozukluğu olarak değerlendirilmiştir (Bucak, 1985; Girgin, 1985; Külahlıoğlu, 1985, s.51). Durumu "bize özgü bir içtenlik" olarak alaycı bir ifadeyle niteleyen yazar Can Külahlıoğlu (1985, s.51) bu konudaki görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

"... 'Günümüz Sanatçıları Sergisi'nin değerli sanat kişiliklerinden oluşan Seçici Kurul'u, tipik 'bize özgü' bir içtenlikle, Avni Arbaş, Nur Koçak, Filiz Özgüven Galatalı ve Seyhun Topuz gibi sanatçıların adreslerini bulamadığını, bu yüzden kendilerine davetiye gönderilemediğini açıkladı. Üstelik sergi broşüründe 'Adresi bulunamayanlar' ara başlığı altında adı geçen ressamı onurlandırarak, bu içtenliği tarihe mal etmeyi uygun buldu. Bravo doğrusu. '13. İstanbul Festivali Günümüz Sanatçıları Sergisi Seçici Kurulu'na, zaten bu dürüstlük yakışırdı. Bir dahaki İstanbul Festivali'nde, bu küçük aksaklığın tekrarlanmaması için, Seçiciler Kurulu içinde, 'kayıp ressamı bulma komitesi' oluşturulursa sorun çözülür sanırım."

Sanat yazarları ve eleştirmenlerinin yanı sıra Şeref Bucak isimli bir ziyaretçi *Sanat Çevresi* dergisinin Ağustos 1985 tarihli sayısında, "Günümüz Sanatçıları 1985 Sergileri Seçici Kurul ve Düzenleme Kurulu Üyelerine" hitaben açık mektup yazarak tespit ettiği organizasyon bozukluklarına açıklama talep etmiştir. Bucak (1985) mektupta, yarışma dışı sergide bahsedilen aksaklıkların yanı sıra yarışmalı sergide Gülsüm Karamustafa'nın daha önce başka bir sergide ödül alan eseriyle sergiye katılmasının,

³² Tez kapsamında yer verilen katalogda broşürdeki listeye sadık kalınmıştır ancak Can Külahlıoğlu'nun (1985, s.51) belirttiğine göre sergide şu isimler yer almıştır: Mehmet Güleriyüz, Mustafa Pilevneli, Özdemir Altan, Sabri Berkel, Neşet Günal, Özer Kabaş, Zühtü Müritoğlu, Haluk Tezonar, Tomur Atagök, Hüseyin Gezer, Ali Teoman Germaner, Mustafa Ata, Devrim Erbil, Güngör Taner, Erdiç Bakla, Sadi Diren, Atilla Galatalı, Asım İşler, Mustafa Asher, Beril Anılanmert.

şartnameye ilk kez eklenen ‘yapıtın daha önce sergilenmemiş olması’ şartını ihlal ettiğini de belirtmiştir.

Bucak’ın sergi düzenleme komitesine ve seçici kurula yazdığı açık mektubun ardından RHMD başkanı Leyla Belli (1985) de tüm eleştirilere cevaben, “okuyucu ve sanatçılara bilgi vermek amacıyla” Sanat Çevresi dergisinin Eylül sayısına bir açıklama göndermiştir. Dört maddelik bu açıklamada Belli öncelikle, sergilerin asıl düzenleyicisinin RHMD olduğunu, İstanbul Festivali’nin programında yer vermesi ve Müze’nin de salon sağlaması ile pay sahibi olduklarını ancak seçici kurulun belirlenmesinden broşür basımına kadar tüm aşamalarla RHMD’nin ilgilendiğini belirtmiştir. Yarışmalı sergi ile AKM’de düzenlenen serginin tamamen ayrı sergiler olduğunu; sergiye çağırılanların seçici kurul tarafından değil, sergi düzenleme sorumlusu İhsan Fahri tarafından, yaş sınırlamasına göre belirlendiğini ifade etmiş ancak bu konuda hangi yaş aralığının tercih edildiğine dair bir bilgi vermemiştir. Belli’nin açıklamasına göre broşürdeki ‘adresi bulunamayanlar’ bölümü de zaman yetersizliğine bağlı bir baskı hatasıdır.

Girişim, sergilerin kapsamını ve kalitesini artırabilecek bir fikir olarak önemli bulunmuştur ancak yaşanan aksaklıklar, güdülen amacı gölgede bırakmıştır (Köksal, 1986a). Belli, yazısını sanatçılardan ve basından destek bekledikleri ve ilerleyen yıllarda birbirini tamamlayan paralel sergiler düzenleme dileğinde olduklarını belirterek bitirse de sonraki yıllarda böyle bir sergi tekrar düzenlenmemiştir.

V.VII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 7. İSTANBUL SERGİSİ

(21 Haziran– 21 Temmuz 1986, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

GSİS, 1986’da başlangıcından itibaren ikinci kez mekân değişikliğine uğrayarak, Müze’nin başka bir salonuna taşınmış, Hareket Köşkü’nde düzenlenmeye başlamıştır. Serginin amacı da güncellenmiş, öncü sanatı sergileme hedefi çıkartılarak, GSİS’nin amacı “Resim ve Heykel Müzesi’nin çağdaş müzecilik anlayışı çerçevesinde üstlendiği sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmak” şeklinde yeniden ifade edilmiştir (Anonim, 1986a).

Serginin seçici kurulu Beril Anılanmert, Ferruh Başağa, Balkan Naci İslimyeli, Belkıs Mutlu, Ferit Özşen, Kaya Özsezgin ve Güngör Taner'den oluşmuş ve önceki yıllarda seçim kriterlerine yöneltilen eleştirilerden sonra broşürde ilk kez Seçici Kurul Gerekçeli Raporu'na yer verilmiştir. Raporda ifade edildiğine göre seçici kurul, yapıtları, salt sanatsal değerler, çağdaş sanata getirdikleri yeni ve özgün anlayışlar açısından değerlendirmeyi uygun bulmuş; sanatçıyı değil, yapıtın kendisini göz önünde tutmuş, teknik ve estetik tutarlılık yönünden bu yapıtların düzeyini genel ölçüt olarak benimsemiştir (Anonim, 1986a, s.y.; 1986b; 1986c).

Değerlendirme sonucunda Şükrü Aysan karışık gereç ve teknikli “Urbi et Orbi No: 9-11-14” (Resim 45) ile birincilik; Mustafa Ata soyutlamaya yönelen “Siyah Afrika ve Sonsuz Yolculuk” (Resim 44) eseriyle ikincilik, Ergün Kurdoğlu hazır nesne kullanarak ürettiği “Cinsellik I” (Resim 48) yapıtı ile üçüncülük ödülleri³³; Atilla Galatalı soyutlayan form anlayışı ile ürettiği ‘Örgensel Bağlantı’ (Resim 47) adlı seramik eseri ve Mine Yılmaz Çobanoğlu hazır nesnelere oluşturduğu ‘Son Perde İçin’ (Resim 46) çalışmasıyla özel onur belgesini almışlardır (Anonim, 1986a, s.y). Ödüllendirilen beş sanatçıdan üçünün geleneksel üretim malzemelerinden uzaklaşarak serginin genelinde az örneği bulunan karışık gereçli çalışmalara yönelmesi, “yenilikçi” eğilimlerin, figüratif ve soyutlamacı tuvalerin arasından ön plana çıkarılma çabası olarak değerlendirilmiştir (Anonim, 1986a, s.y.; 1986b; 1986c; Girgin, 1986; Köksal, 1986a; 1986b, s.49).

Değerlendirmede gözetilen ölçütler, seçici kurul raporu ve kurul üyelerinin kimlikleri olumlu ve olumsuz eleştirilere sebep olmuştur.

Beral Madra (1986), dengeli bir seçici kurulun sanatçı için bir ölçüt olduğunu, sergiye katılımı nicelik ve nitelik yönlerinden etkilediğini belirterek katılımdaki artışta daha iyi yapılan duyuruların yanı sıra makul bulduğu seçici kurulun etkili olduğunu belirtmiştir. Emin Çetin Girgin (1986) ise üyelerin ağırlıklı olarak sanatçılardan olmasının, sanatçıların kendi eğilimlerini öne çıkarmalarına neden olacağını, nesnel yargılarda bulunmalarını etkileyeceğini, pek çok seçici kurul üyesinin MSÜGSF’nde öğretim üyesi olmasının da sonuçlara dostluk ilişkilerini yansıtabileceğini ileri sürerek seçici kurulu

³³ Birinciye verilen 500.000 TL enflasyon değerlerine göre 2014 yılı Şubat ayında 7 025 404 TL’ye; ikinciye verilen 300.000 TL 4 215 242 TL’ye ve üçüncüye verilen 200.000 TL, 2 810 162 TL’ye denk gelmektedir (Anonim, 1986b; Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı, www3.tcmb.gov.tr/enflasyon/enflasyon_anayeni.php Erişim: 21 Mart 2014).

sakıncalı bulduğunu belirtmiştir. Girgin'e göre eleme sistemi, seçici kurul üyeleri nedeniyle elitist kalmış ve sağlıklı bir düzey yakalanamamıştır. Üstelik kurumsal veya kişisel ilişkiler sonucu, az sayıda seçim dışında, gençlere aslında gerçekten şans vermediği gibi düzeyin düşmesine de sebep olmuştur.

Serginin ve seçici kurulların yenilikçi, öncü ya da avant-garde sanatı destekleme iddiaları kavramsal bir tartışmaya yol açmıştır. Eleştirmenlere göre, seçici kurul üyeleri enstalasyon, hazır nesne kullanımı gibi Batı çıkışlı uygulamaları, o dönemde Türkiye'de yeni sayarak sergiye dahil etmiştir. Ancak bu eğilimlerin dünyada bir süredir var olması sebebiyle seçici kurulun tutumu eleştirilmiş, bunların yalnızca uyarlama oldukları belirtilmiştir (Girgin, 1986; Köksal, 1986a; 1986b, s.49).

Sanat eğilimleri ve üsluplara uygun olarak düzenleneceği duyurulan sergi, Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü'nün fiziksel koşullarından gelen sergileme biçimiyle ilgili olarak da eleştiriler almış, odalara bölünmüş mekân ve ışık düzeni yetersiz bulunmuş, eserlerin yerleştirilmesi de eleştiri konusu olmuştur (Atagök, 1986, s.14; Köksal, 1986a; 1986b, s.49).

Örneğin, Ferhan Taylan'ın 'Akdeniz' adlı üç parçalık seramik düzenlemesinin parçalarının ayrı ayrı sergilenmesi eserin ifade gücünü azaltmıştır (Köksal, 1986a; 1986b, s.49). Gül Kanmaz Serter'in sergilenmek üzere seçilen 'Arınma' isimli eseri unutulduğu için sergilenmemiştir. Serter durumu fark ettiğinde, önce sergi düzenleme sorumlusu Yusuf Taktak ardından RHMD başkanı Leyla Belli ile konuşup eserinin nerede olduğuna dair tatmin edici cevaplar alamayınca yazdığı bir dilekçeyle eserini sergiden çekmiştir. Dilekçenin ardından Taktak sergi hazırlıklarının yetişmesinde zorlandıklarını, Serter'in tablosunun unutulduğunu açıklayarak sanatçının çalışmasını serginin girişine yerleştirmiştir. İsim ve eser açıklaması olmaması nedeniyle Kanmaz Serter'in kararı değişmemiş, bu olayın sanatçıya verilen değeri zedelediğini ifade ederek derneğin Resim Eğitimi programında üstlendiği öğretmenlik görevini de bırakmıştır (Kanmaz Serter, 1986).

Diğer taraftan sergi olumlu eleştiriler de almış, pratikte sorunlar yaşansa da serginin gençler için giderek esnek bir platform sağlaması önemsenmiş, eser ve yaş sınırının olmamasıyla sağlanan özgürlükçü tavırlar özendirici bulunmuştur (Anonim, 1986e; Atagök, 1986) . Tanınmış sanatçıların katılımı, özgün baskı ve heykel dallarındaki örnekler sayıca yetersiz görülse de güncel sanat ortamı hakkında fikir veren geniş bir

sergi olarak başarılı bulunmuştur (Anonim, 1986e; Atagök, 1986; Köksal, 1986a; 1986b, s.49).

V.VIII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 8. İSTANBUL SERGİSİ (20 Haziran– 20 Temmuz 1987, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

8. GSİS, İstanbul Resim Heykel Müzesi'nin kuruluşunun 50. yılı kutlama programında³⁴ ve son kez İstanbul Festivali kapsamında düzenlenmiştir. Sergi ilk kez sergilenen tüm çalışmaların görsellerini içeren bir katalog eşliğinde düzenlenmiş³⁵, önceki yıllarda alınan eleştiriler doğrultusunda jüri ve seçim uygulamalarında bazı değişikliklere gidilmiştir.

Bir önceki yıl jürinin sanatçı ağırlıklı olmasının eleştirilmesi üzerine 1987 yılında seçice kurula hiç sanatçı dâhil edilmemiştir. Jale Erzen, Semra Germaner, Bülent Özer, Kaya Özsegin ve Sezer Tansuğ'dan oluşturulan seçici kurulla tartışmalar engellenmiştir.

405 yapıtın değerlendirmeye girdiği sergide köktenci bir elemeye eser sayısı 44'e indirilmiştir³⁶ (Anonim, 1987a, s.y). Seçici kurul, gerekçeli raporla elemedeki bu tavrı "sergilemede ana eğilimlerin belirlenerek güçlü bir sonuca ulaşmak için" benimsediklerini açıklamıştır. Tuvallerde zaman zaman gerçekçi figüratif çalışmalar, hızın ve devinimin izlendiği dışavurumcu soyutlamalar; üç boyutlu eserlerde ise soyut anlatımlar ya da ritmik sistemler öne çıkarılmıştır. Yıllar içinde artırılarak sanatçılar için önemli bir maddi kaynak oluşturan para ödülleri³⁷ de belirlenen ana eğilimlerin en güçlü temsilcilerine verilmiş ve ödüllendirilen yapıtlar 8. sergiyle başlatılıp üç sene sürdürülecek olan bir uygulamayla dernek tarafından müze koleksiyonu için satın alınmıştır. Yavuz Tanyeli'nin figüratif resmi (Resim 49) birinci, Hayri Karay'ın ağaç malzemeyi yorumladığı 'İsimsiz' (Resim 49) eseri ikinci ve Feride Kışlıçtaş'ın zıt

³⁴ Resim ve Heykel Müzesi'nin 50. Yıl Kutlama Haftası 12 Ocak-16 Ocak 1987 tarihleri arasında düzenlenen konuşma, panel, konser etkinlikleriyle gerçekleştirilmiş, yıl boyunca açılan sergiler de kutlama programına dahil edilmiştir (Mutlu, 1989, s.y.).

³⁵ 7. GSİS'nde de katalog basılacağı duyurulmuş ancak 6. sergide olduğu gibi ödüllü eserler dışındaki yapıtların sadece isim ve malzeme bilgilerine yer verilen bir broşür basılmıştır, katalog basımı 1987'de başlatılarak düzenli olarak her yıl tekrarlanmıştır.

³⁶ İlk yedi sergilerde, sergilenen eser sayısı 75'in altına düşmemiştir.

³⁷ 8. GSİS'nde birincilik ödülü 1.000.000 TL 2014 Şubat ayı itibarıyla yaklaşık 10.000 TL, ikincilik ödülü 750.000 TL, 7.500 TL; üçüncülük ödülü 500.000 TL, 5.000 TL'ye karşılık gelmektedir (Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı, www3.tcmb.gov.tr/enflasyon/enflasyon_anayeni.php Erişim: 23 Mart 2014).

renkleri kullanan soyut yapıtı üçüncü seçilmiştir³⁸ (Anonim, 1987a, s.y.; Köksal, 1987, s.10).

Resim Heykel Müzesi Müdürü Belkıs Mutlu'ya (1987, s.y.) göre başvuru sayısı ve niteliğinden hem GSİS'nin artık gelenekselleşmiş olduğu hem de Türk sanatçıların dünyada var olma çabası anlaşılmaktadır. 1986-87 üretimi bu eserlerde Mutlu'nun deyişiyile “gelenek, görenek, ulusallık veya yalnız Türkiye veya bir kurum yapısı için geçerli ölçekler, yani sanatı kısıtlayıcı ve kısırlaştırıcı boyutlarla yetinme” yerine “evrensel araştırma, endişe ve deneylerine plastik cevaplar” verilmiştir. 8. GSİS katalogda yer verilen açıklamalardan yola çıkılarak iki yönden eleştirilmiştir.

Ahmet Köksal'a (1987a) göre benimsenen tavrıla sergiye “modernist eğilimler” doğrultusunda bir yön verilmeye çalışılmıştır. Sergide ön plana çıkan ‘yeni soyutlama’, ‘yeni dışavurumculuk’, ‘yeni figürasyon’ eğilimleri, Köksal'a göre GSİS'nin Türk resminin gelişim sürecini ve önceki kuşakların sanat birikimlerini yadsımasına sebep olmuş, GSİS'yi yenilikçi özentilere prim veren, genç sanat kuşağından küçük bir azınlığı modernist eğilimlere özendiren bir niteliğe büründürmüştür. Savını örneklerle desteklemeye çalışan Köksal, Feride Kılıçtaş'ın renkçi soyutlamasını 1950'lerin Amerikan Okuluna, Hale Arpacıoğlu'nun portresini Kirchner'e, Kemal Önsoy'un resmini ise Mark Tobey ve Andre Masson'a dayandırmıştır (Köksal, 1987b, s47).

Beral Madra (1987), Köksal'ın aksine seçkiyi olulu değerlendirmiştir. Sanatın hem yerel hem evrensel koşullarla, teknolojinin getirdiği malzeme çeşitliliği göz önünde bulundurularak biçim kazanacağını belirterek seçimleri desteklemiş, seçici kurulun kimilerine göre acımasızca yaptığı elemeler sonucunda yorumcu, soyut, kavramsal, genç ve taze yapıtlar seçip tavrını ortaya koyduğunu belirtmiştir.

Necmi Sönmez (1987, s.6) ise seçicilerin tavrına göre serginin düzeyinin değiştiğini, geçen yılki serginin oldukça çok yapıtı barındırmasına karşılık bu yıl daha az çalışmanın kabul edilmesinin düzeyin yükselmesinde etkili olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte Sönmez'e göre seçki, genç çıkışlardan çok bilinen tipteki çalışmaları barındırmaktadır; bu tutum da sanat ortamına katkı sağlayacak bir eleştiri ortamı yaratmaktan çok, sadece sanatçıları günümüz ismi altında toplamayı başarmıştır.

³⁸ İlk kez seçilen tüm yapıtları içeren katalogta, sergilenen diğer çalışmalardan farklı olarak ödüllü eserlere renkli basımla yer verilmiş ancak eser isimleri eklenmemiştir. Ayrıca katalogta 2. ve 3. ilan edilen eserlerin sanatçı bilgilerine doğru yer verilmişken görselleri birbiri yerine basılmıştır.

V.IX. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 9. İSTANBUL SERGİSİ

(20 Haziran– 31 Temmuz 1988, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi; 1-15 Eylül 1988, İzmir Resim ve Heykel Müzesi; 30 Eylül-14 Ekim 1988, Ankara Resim ve Heykel Müzesi)

9. GSİS için ilk kez sergiye katılacak sanatçıların eserlerinin toplanması için, İstanbul'dan başka İzmir ve Ankara'daki Resim Heykel Müzeleri ile işbirliğine girilmiş, sergi İstanbul'da açıldıktan sonra bu mekânlara taşınmış ve sergilenmiş; katılım ve sunum coğrafi olarak genişletme çabası içine girilmiştir³⁹. Bununla birlikte eser kabulünün üç şehirden yapılması başvuru sayısında bir artış yaratmamış⁴⁰, sergide çoğunluğu ağırlıklı olarak yine İstanbullu sanatçılar oluşturmuştur. Yine de üç şehirden sanatçılara ev sahipliği yapan serginin kendi içinde “uyumlu bir mozaik” oluşturduğu düşünülmüştür (Mutlu, 1988, s.y.; Özsezgin, 1988, s.50).

8. GSİS'dekinin aksine, seçici kurul sanatçı ağırlıklı kurulmuş, kurulda Alaaddin Aksoy, Şükrü Aysan, Canan Beykal, Bülent Erkmek, Candeğer Furtun, Ergin İnan ve Seyhun Topuz yer almıştır. Seçici kurul, GSİS'nin, yılın atılım gösteren sanatsal yönelişlerinin bir dökümü yapma misyonu olduğunu belirterek, buna uygun hareket ettiklerini açıklamışlardır (Anonim, 1988a, s.y.). Serginin içeriği kurul raporunda “‘Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi’, sanatlarında gerçekleştirdikleri aşamaları, değişimleri göstermek isteyen deneyimli sanatçılarla, özellikle sanat çevresine yeni soluklu yapıtlarıyla katılmaya aday genç sanatçıların boy gösterme alanı olma kimliğini zaman içerisinde iyice pekiştiren önemli bir sergidir.” sözleriyle ifade edilmiştir (Anonim, 1988a, s.y.; Taktak, 1988, s.66).

9. GSİS'de “kavramsal sanat” konusu gündeme getirilmiş (Madra, 1988, s.4) bir önceki yıl olduğu gibi seçici kurul yine sıkı bir eleme yaparak 347 yapıt içinden 28 sanatçının 32 yapıtını sergilenmeye değer bulmuştur (Anonim, 1988a, s.y.; Köksal, 1988, s.10).

³⁹ Resim Heykel Müzeleri Derneği, ismindeki kapsayıcı ifadeye rağmen kurulduğu günden bugüne İstanbul dışındaki Resim ve Heykel Müzeleri ile yoğun ilişkiler kuramamıştır. Eserlerin taşınması, tanıtım ve kokteyl için iki şirketten destek alınarak yürütülen organizasyon daha çok derneğin yönetim kurulu üyelerinden, yazar Ayşe Kulin'in çabalarıyla üç kez gerçekleştirilebilmiş, maddi olanaksızlıklar nedeniyle tekrarlanamamıştır (Anonim, 1988a, s.y.; 1989a, s.y.; L.Belli ile Kişisel İletişim, 29 Mart 2013; Y. Taktak ile Kişisel İletişim, 01 Nisan 2013).

⁴⁰ Bir önceki sergiye 404 yapıt gönderilmişken 9. GSİS'ne başvuru 347 eserle sınırlı kalmıştır.

Başarı ödülleri⁴¹ Ann Aksel'in 'Ayakkabı Satıcısının Keçeci Tezgahı' (Resim 52), Cengiz Çekil'in 'Süreklilik' (Resim 51) ve Nur Özalp'ın 'Adsız I, II' (Resim 53) yapıtlarına verilmiştir (Anonim, 1988a, s.y.). Ödül alan yapıtların tümünün kavramsal çıkışlı olması dikkat çekmiştir. Seçici kurulun 'yeni' teknik ve eğilimlere ağırlık veren tavrı, bu sergide yalnızca ödüllü yapıtlarla sınırlı olmamış, sergilenen pek çok eser kavramsal sanatla ilişkili bulunmuştur. Bu anlayış, eleştirilerin "kavramsal sanat"ı öne çıkaran seçici kurulun çalışma biçimine yönelmesine neden olmuştur.

Düzey artışı açısından kimilerince olumlu bir uygulama olarak görülen eser sayısının azlığı, Ahmet Köksal (1988b) tarafından bir sorun olarak görülüp eleştirilmiştir. Ona göre bu durum seçici kurulun ön plana çıkarmaya çalıştığı "yenilikçi" eğilimlere yer vererek diğer eserlerin göz ardı edilmesine sebep olmuştur ve GSİS karma sergi niteliğinden çıkartılarak yeni bir kimlik oluşumuna yönlendirilmiştir. Eser sayısının azlığını bir sorun olarak gören tek isim Köksal değildir. MSÜ Rektör'ü Gündüz Gökçe (1988, s.y.) için de 347 başvurudan 3'ünün ödüllendirilip 32'sinin sergileniyor olması üzerinde çalışılması gereken bir konudur. Öte yandan Kaya Özsezgin (1988, s.50) seçici kurulun bu tavrını desteklemiştir. Özsezgin'in ifadesine göre seçici kurullar gelenekçi ya da yenilikçi her yapıtın "tekil ve özgün boyutları içeren, eksiksiz, yanlışsız, malzemenin hakkını veren, yönelmiş olduğu ifade olanaklarını sonuna kadar yansıtan bir düzeylilik ortaya koyması" önkoşuluna bağlı hareket etmiştir. Dolayısıyla, Özsezgin, az sayıda eser sergilenmesini katılım çokluğunun teknik, estetik kalitesi yüksek ve özgün eser sayısı ile paralellik göstermemesine bağlamıştır.

Ödül dağılımı bir başka tartışma konusu olmuştur. Nur Özalp'ın çalışması beğeni toplarken diğer iki başarı ödülü anlamlı bulunmamış, yerlerine başka öneriler getirilmiştir (Köksal, 1988a; 1989b, s.54; Sönmez, 1988). Ahmet Köksal, Cengiz Çekil'i, GSİS'den bir ay önce düzenlenen Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergisi'ne 'Süreklilik' eserinin bir benzeriyle katıldığı için; Ann Aksel'i ise GSİS'de gösterilen iki yapıtında üslup çelişkisi görmesi nedeniyle eleştirmiştir. Ödüllendirilen isimlerdense, Gürel Yontan, Fatoş Beykal, Mahmut Benek, Mümtaz Demirkalp'in yerleştirmeleriyle Tülin Onat, Bora Türkkkan, Bünyamin Balamir, Mine Çobanoğlu Yılmaz ve Server

⁴¹ 9. GSİS'nde 1.000.000 TL'lik üç ödül verilmiştir (Anonim, 1988b). Ödül 2014 Şubat ayı itibarıyla yaklaşık 7.250 TL'ye denk gelmektedir (Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı, www3.tcmb.gov.tr/enflasyon/enflasyon_anayeni.php Erişim: 24 Mart 2014).

Demirbaş'ın karışık gereçli eserlerini daha etkileyici bulmuştur. Necmi Sönmez (1988) de sergiyi “Türk resminde çağdaşlaşmaya yönelik adımların ağırlığını duyurduğu bir sergileme” olarak tarif etmiş, ancak kavramsal sanat yapıtlarını yetkin bulmamıştır. Sönmez, Nur Özalp'in yanı sıra Bubi'nin ön plana çıktığını düşünmüş, Haluk Gedik ve Müşerref Zeytinoğlu'nun kendi sanatsal dillerini sürdürerek duruşlarını güçlendirdiklerini; Argun Okumuşoğlu gibi bazı isimlerinse sergide yer alacak düzeyde olmadıklarını ifade etmiştir.

Belkıs Mutlu serginin sunuş yazısında (1988, s.y.) “modern biçim, malzeme ve tekniklerin günlük yaşantımızda olduğu gibi sanatımızda da giderek daha fazla yer almasını doğal karşılamak” gerektiğini söyleyerek serginin çizgisine yönettirecek eleştirilere bir anlamda cevap vermiştir. Mutlu'nun ifadesine göre bu bilinçli bir yönlendirme değil sergiye kendiliğinden ve dünyayla ilişki içindeki sanatçıların edindiği yeni eğilimlerin bir yansımasıdır.

Pek çok eleştirmen kavramsal sanatın dünya sanatında öncü niteliğini yitirmiş ve müzelere girerek sanat tarihinde yerini almış olduğunu söylemiştir. Ancak Türkiye'de güncel sanat yapıtlarına yönelen bir müzenin yokluğunda ve özel sektörün bu tip eserlere yatırım yapmadığı bir dönemde, kavramsal sanatın GSİS aracılığıyla sunulması, yeni eğilimlerin tartışmaya açılmasına ortam hazırlaması açısından olumlu bulunmuştur (Özsezgin, 1988, s.49-50; Sönmez, 1988). Bir grup eleştirmen, kavramsal çalışmaların satış olanağının kısıtlı olmasından yola çıkmış, dünya için olmasa da Türkiye için ‘yeni’ olan bu eğiliminin GSİS aracılığıyla, izleyiciye sunulmasının sergilere ayrı bir değer kazandırdığını düşünmüştür.

Öte yandan Köksal (1988b, s.54) Neo-Ekspresyonizm ile tuval üretiminin yeniden artış gösterdiği bir dönemde, kavramsal sanatın öne çıkarılmasını ve sergideki eser sayısının kavramsal sanat lehine azaltılmasını “kamplaşma etkinliği” olarak nitelemiş; sanatçıların bu eğilimdeki denemelerinin çoğalmasını da seçici kurulun yüreklendirmesi olarak görmüştür. Üretilenlerin çoğunluğunun Türk sanat ve kültür birikimini yansıtmadığını ve Batı taklidi olarak kaldığını tekrarlarlarken, Köksal'a katılan bir başka eleştirmen İngiliz gazeteci Amanda Sebestyen olmuştur.

Sergiyi gezen Sebestyen (1988) eleştiri yazısında güncel Türk sanatını değerlendirmiş, sergiyi, Türk sanatçıların ulusal kimliklerine sığınmadan uluslararası kuralları benimseyip, uluslararası platforma katılma azmi olarak görmüş ancak izlenen yolu

hatalı bulmuştur. Postmodern sanatın pek çok güçlü örneği tarih öncesi Anadolu'ya atıfta bulunurken, pek çok kültürün kesiştiği Türkiye'de 'herhangi bir İngiliz Sanat Okulu'nda rastlanabilecek bir sergi görmek Sebestyen için şaşırtıcı olmuştur. Özellikle Fatoş Beykal'ın "Anı Nesleri, Anısal Alan Düzenlemeleri" çalışmasında Elvis Presley kayıtlarından sarışın oyuncak bebeğe kadar gördüğü her şey İngiliz kültüründendir, Sebestyen ise Türk köy evi gibi Türk kültürüne özgü arayışlar içindedir. Serginin düzeyini düşük bulmamakla birlikte sanatçıların, Türkiye'nin görsel geleneğiyle savaşıyor ya da benimseyerek ama salt Batı taklidinden uzak durarak kişisel bir bakış açısı yakalamaları gerektiğini, Türkiye'nin bu yolla uluslararası platforma katılarak bir merkez konumuna gelebileceğini dile getirmiştir.

Sergi düzenleme sorumlusu Yusuf Taktak (1988, s.64-66) ise konuya bir başka açıdan bakmıştır. Taktak, sergilerin niceliksel ve niteliksel olarak ilerlemekte olduğunu belirterek sergiyi kavramsal sanatla özdeşleştirmenin, dünyada yirmi yıl önce var edilenlerin takipçisi olarak değerlendirmenin haksızlık olduğunu düşünmüş, hatta sergideki yapıtların eğilimlere göre sınıflandırıldığında kavramsal işlerin azınlıkta olduğunun görüleceğini dile getirmiştir. Tuval resminin yeniden yükselişe geçmiş olduğunu da belirten Taktak, bu yeni açılımı kitlelere sunacak yazar eksikliğini gündeme getirerek bir anlamda sanatçının, sanat yazarlığının önünde gitmesinin sanatçının suçu olmadığını belirtmiştir.

GSİS'nin, ağırlıklı olarak kavramsal çalışmalara yer veren Öncü Türk Sanatından Bir Kesit Sergileri'yle aynı dönemde sunulması kavramsal sanat tartışmalarını artırmış, dergi ve gazetelerde bu eğilimin köklerini, gerekliliklerini, olanaklarını anlatan yazıların yer almasına yol açmıştır (Köksal, 1988a; 1988b, s.56; Madra, 1988). Madra'ya (1988) göre kavramsal sanatı hem anlamak hem de üretmek derin bilgi birikimi gerektirmektedir, ancak izlenen kimi örneklerde, sanatçılar anlam ve içerikten çok kullanılan malzeme ve tekniğe odaklanıp kavramsal sanatı "olağandışı"na çıkma girişimi olarak görmüş ve taklit sınırlarını aşamamıştır.

Özsezgin'e (1988, s.50) göre, 9. serginin getirdiği bu tartışmalarla birlikte sanatı yaygınlaştırmak, desteklemek gibi tüm yarışmalı sergilerin ortak amacı sayılabilecek hedeflerin yanına GSİS'nin sanatçılara bir süredir tanıdığı, "öncü, yeni eğilimlerini" sergileme olanağı belirginleşmiş, sergiler kimliklenmeye başlamıştır.

V.X. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 10. İSTANBUL SERGİSİ

(27 Haziran-30 Ağustos 1989, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi; 16-30 Eylül 1989, İzmir Resim ve Heykel Müzesi; 31-3 Ekim 1989, Ankara Resim ve Heykel Müzesi)

10. GSİS’de yine sanatçıların ifade biçimlerine hiçbir şekilde sınırlama getirmeyen bir anlayış egemen olmuş, şartnamede yalnızca yapıtların uygulanabilir olması gerektiği belirtilmiştir. (Anonim, 1989b). Şükrü Aysan, Tomur Atagök, Yalçın Sadak, Güngör Taner ve Seyhun Topuz’dan oluşan seçici kurul tarafından oluşturulan seçki, yine İstanbul, İzmir ve Ankara Resim ve Heykel Müzeleri’nin işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir (Anonim, 1989a, s.y.).

1989’da başarı ödülleri yanında üç adet jüri özel ödülü dağıtılmıştır. Başarı ödülleri minimal özelliklerle tuvalde üçüncü boyutu araştıran ‘Hareket Serisi’ (Resim 56) ile Tülin Onat, metal ve taş gibi geleneksel malzemeleri yeniden yorumlayarak ‘Heykel’ (Resim 58) üreten Bora Türkkkan, ‘Paralel Process’ (Resim 57) yerleştirmesiyle Bünyamin Özgültekin almıştır. Seçici kurul özel ödülleri ‘Duygu ile Yüklü Ama Duygusal Değil’ (Resim 54) hazır nesne düzenlemesiyle Mümtaz Demirkalp, isimsiz çalışmasıyla Server Demirtaş (Resim 55) ve tuval alanını sorgulayan ‘Madde’ isimli eseriyle Senay Önal paylaşmıştır (Anonim, 1989a, s.y.; Köksal, 1989; Nirven, 1989; Sönmez, 1989).

Seçici kurul gerekçeli raporunda, serginin kimliği doğrultusunda nitelikli bir seçki sunma amacıyla hareket edildiği, “güncel sanatsal yönelimler bağlamında ilke birliğine vararak titiz bir çalışma” yürütüldüğü belirtilmiştir (Anonim, 1989a, s.y.). Ancak Yalçın Sadak (1989a; 1989b) ödüllere ve sergilenen yapıtlara red oyu verdiğini açıklayarak değerlendirme süreci ile ilgili soru işaretleri oluşturmuştur. Yayımlanan gerekçeli kararda Sada kimin hangi esere oy verdiğinin belirtilmesini istemiş ancak bu talep yerine getirilmemiştir. Kararların oy çokluğuyla değil oybirliğiyle verilmiş olduğu izleniminin yaratılmasından rahatsızlık duyan Sadak (1989a), seçici kurulun bilgisi dâhilinde ödülleri duyurulduğu ilan altına şu açıklamayı yapmıştır: “Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi Seçici Kurul Üyesi olarak, sergiye başvuran yapıtların hiçbirini sergilenmeye ve ödüle değer bulmadığımı ve oyumu bu yönde kullandığımı

açıklama gereğini duydum.” Sadak (1989b) daha sonra görüşlerini detaylandırarak başka bir açıklama daha yapmıştır:

“... Ödüllere gelince, benim için sürpriz oldu. Çünkü başından beri genel düzeyin çok düşük olduğunda birleşmiştik. Seçici kurul ‘ehven-i şer’ bir yol tutmuş görünüyordu. Radikal bir tutumla tek bir yapıtın sergilenemeyeceğini söyleye söyleye, sonuçta hiç zorlanmadan, üstelik üç yerine altı ödül çıkarmakla hem Resim ve Heykel Müzeleri Derneği’nin hem de sanatçıların çabalarına karşı saygılı davranılmadığı kanısındayım. Bir konuda sizden görüş isteyen birisine içinizden başka, yüksek sesle başka konuşuyorsanız, saygı bunun neresinde? Benim gösterdiğim çıkış sanatçıların alışık olmadığı bir saygı oldu. Onların emeklerine saygı duyduğumdan düşüncemi açıkça ortaya koydum. Kapalı kapılar ardında ne dedimse meydanda da aynısını söylüyorum...”

Seçici kurul üyelerini dürüst olmamakla suçlayan bu çıkış karşısında, diğer üyeler sessiz kalmış, herhangi bir açıklamada bulunmamıştır. Sadak’ın görüşlerini destekleyen Necmi Sönmez’e (1989) göre, GSİS bu kez hedeflediği “güncel sanatsal yönelimleri” sergileyememiştir. ‘Ölçütsüzlüğün Ölçüt Olduğu Bir Sergileme’ başlıklı yazısında Sönmez, özellikle Bünyamin Özgültekin, İsmail Ateş, Aynur Aytaç, Kezban Arca Batıbeki, Yıldız Çiftçi, Bilal Erdoğan, Binnaz Nuyan İnanç, Şahin İnce, Mustafa Karyağdı, Ahmet Keskin, Gülsün Orhon ve Mehmet Zaman Saçlıoğlu’nun seçici kurulun savunduğu “yenilikçi” tavra uygun olmak bir yana taklitçi olduklarını dile getirmiştir. Tuvalin alan sınırlarını aşma çabasıyla Senay Önal’ı ve tuvale alternatif getiren Sevgi Sancar’ı överken iyi eserlerle kötülerin bir arada sunulmasının aradaki farkı daha da belirgin hale getirdiğini belirtmiştir. Ona göre, sergide yaşanan düşüşün nedeni orta kuşaktaki gruplaşma anlayışının sonucunda ortaya çıkan kısırlaşmadır. Bu sorunların aşılarda sergilerin daha iyi düzeylere taşınması için jüri üyeleriyle katılımcıların bir araya gelerek forumlar oluşturmalarını ve sergiyi tartışmalarını önermiştir.

Serginin yenilikçi eğilimleri vurguladığını ve kavramsal sanata ağırlık verdiğini düşünüp bunu önemli bulanlar da olmuştur (Anonim, 1989f; Nirven, 1989). Nur Nirven, tuval resminin “aşılmasına” yardım eden bu etkinliği olumlu bularak sergiyi “sanat yapıtının içinde bulunan mekânla dolayısıyla da bir anlamda yaşamla bütünleştirilmesine doğru atılan bir adım” olarak yararlı görmüştür. Diğer taraftan bir önceki yıl dile getirdiği görüşü yineleyen Ahmet Köksal (1989a, s.57-58; 1989b) “bu sergi Türk resminin geleneksel birikimleri ve yaratıcı duyarlılığın özgün ve kişilikli

yapıtlarını bir araya getirme yerine, çağdaş ve ‘avant-garde’ bir kimlik özentisiyle, İkinci Dünya Savaşı sonrası güncel akımların ölü dalgalarına bağlanmış belirli bir gruplaşma ya da klikleşmeni etkinliğine dönüştürülmüş bulunuyor.” diyerek GSİS’nin niteliğini eleştirmiştir.

GSİS’nin onuncu yıla ulaşılması sergilerin, önemini ve gelişim evrelerini ortaya koyma isteğini beraberinde getirmiştir. 10. serginin kataloğunda ilk sergiden itibaren ödül alan sanatçılar listelenerek izleyicilere karşılaştırma, değerlendirme olanağı sunulmuş, Hürriyet Gösteri dergisinin Ağustos sayısında Bircan Ünver tarafından sergilerin organizasyonunda, seçici kurulunda görev yapan ya da katılımcı olarak yer alan isimlerin ve sanat eleştirmenlerinin katılımıyla GSİS’nin aşamalarını, işlevini öne çıkaran dört maddelik bir soruşturma yapılmıştır (Atagök ve diğerleri, 1989, s.18-25). Tomur Atagök, Şükrü Aysan, Resul Aytemur, Bubi, İpek Aksüğür Duben, Balkan Naci İslimyeli, Kemal İskender, Ergin İnan, Ahmet Köksal, Doğan Paksoy, Yalçın Sadak, Yusuf Taktak, Sezer Tansuğ ve Süleyman Saim Tekcan sorulara verdikleri cevaplarda, yer yer aynı görüşleri bildirmişler bazen de birbirine tamamen zıt fikirleri savunmuşlardır.

Soruşturmanın ilk sorusu şöyledir: “Günümüz Sanatçıları Sergisi 10. yılını doldurdu. İlk sergiden bu yana ne gibi aşamalar kaydetti. Sizce yola çıkış amaçları ile vardıkları nokta arasında ne gibi bir süreç yaşandı?”

GSİS fikrini ilk ortaya atanlardan, seçici kurulunda görev alan ve sergilere zaman zaman eser veren Tomur Atagök, sergileri sanat ortamı için önemli bulduğunu ifade etmiştir. Sorunların yavaş yavaş aşıldığını belirtmiş, sergilerin açık havadan kapalı mekâna geçişinin ilk aşama olduğunu, 3. sergiden itibaren broşür basımının başlatılmasını, para ödülü konmasını, 8. sergiyle birlikte ödüllü eserlerin Resim ve Heykel Müzesi koleksiyonuna bağışlanmasını, 9. sergiyle İzmir ve Ankara’ya taşınmasını önemli aşamalar olarak görmüştür.

Şükrü Aysan, Yusuf Taktak ve Ergin İnan açık havada gerçekleştirilen ilk üç sergiyi farklı şekillerde değerlendirmişlerdir. Örneğin Şükrü Aysan ve Yusuf Taktak, açık hava koşulları için üretilmemiş eserlerin, böyle sunulmasını bilinçsizlik olarak ifade etmiş, sergilerin kapalı mekâna taşınmasının yerinde bir karar olduğunu belirtmiştir. Ergin İnan ise iç mekânların getirdiği sınırlamalardan sıyrılıp doğal ve serbest sergileme amacıyla açık havanın seçilmiş olmasını, GSİS’nin salonlara taşınmak yerine ara

sokaklara kadar taşması gerektiğini savunan bir görüşü savunmuştur. Mekânsal değişim Taktak'a göre sergilerin yükselişinin, İnan'a göre ise tekdüzeliğinin başlangıcı olmuştur.

Ergin İnan, kapalı mekâna geçişle birlikte GSİS'nin, Yeni Eğilimler sergilerine benzemeye başladığı inancındadır. Ona göre aynı doğrultuda çoğalan sergiler, sanatsal işlevlerinden uzaklaşmaktadır. İnan gibi soruşturmaya katılan isimlerin çoğunluğu, deneysel çalışmalara yer vermeleri açısından GSİS ile Yeni Eğilimler Sergileri'nde paralellik görmüşler, GSİS katılımcı profilinin giderek gençleştiğini belirtmişlerdir. GSİS'nin 10. yılı nedeniyle bir söyleşiye katılan Belli, serginin çok yönlülüğünü yitirerek gençlere hitap etmesinin, yıllar içinde tanınmış sanatçıların katılımlarının azalmasıyla kendiliğinden ortaya çıkan bir değişim olduğunu, sonuçta RHMD'nin de genç isimleri ortaya çıkarmayı artık amaç edindiğini ifade ederek serginin bir anlamda kendi yolunu çizdiğini anlatmıştır (Atagök ve diğerleri, 1989a). Tomur Atagök, İpek Aksüğüre Duben ve Balkan Naci İslimyeli taze görüşlere fırsat sunan bu tavrı, taze görüşlere fırsat sunması açısından Türkiye sanat ortamı için olumlu bulurken Resul Aytemur, Kemal İskender, Ahmet Köksal ve Doğan Paksoy sergilenen eğilimlerdeki çeşitliliğin azalmasını, serginin zenginliğinin kaybedilmesi ve niteliğinin düşmesi olarak görmüşlerdir. Onlara göre, ilk yıllarda farklı eğilimler bir arada sergilenirken daha sonra ismi duyulmamış genç sanatçılar çoğunluk kazanmış, bu durum sergilerin tek yönlü bir hal almasına ve aşama kaydetmek yerine düşüş göstermesine sebep olmuştur. Şükrü Aysan ise bu fikrin karşısında yer almıştır. Ona göre sergiler tek bir sanat kavramında birleşmeli ve netlik kazanmalıdır; farklı eğilimler birlikte sergilendiğinde kargaşa oluşmakta, istenilen tartışma ortamı yaratılamamaktadır.

Sezer Tansuğ'a göre sergiler başladığı noktada kalmış, herhangi bir ilerleme ya da düşüş göstermemiştir. Bubi ise kişisel fikirlerden uzaklaşarak sorunun yanıtı için bir öneri sunmuştur: on yılın ödül almış tüm yapıtları bir araya getirilip, yine on yılın tüm seçici kurul üyeleri kapalı oy sistemiyle eserleri değerlendirirse sorunun cevabı ortaya çıkacaktır.

Soruşturmanın karşıt görüşlere sebep olan ikinci sorusu ödüllerin dağıtımında hangi ölçütlerin gözetildiğine yöneliktir. Hemen her sergide eleştirilerin hedefi olan seçim ölçütleri, yöneltilen bu soru ile bir kez daha gündeme gelmiştir.

Verilen yanıtlar temel olarak iki noktada toplanabilir. Atagök, Aysan, İslimyeli, Paksoy, Taktak, Tansuğ ve Tekcan'a göre ölçütler her yıl toplanan kurullar tarafından belirlenmekte ve İnan'ın da ayrıca ifade ettiği gibi çağdaş, özgün ve yeni olma, eserlerin sanatsal kalitelerini ön plana çıkarmaya yönelmektedir. Atagök, jürinin 'zevkinin' değil 'bilgi ve görgüsünün' etkili olduğunu savunsa da kişilerin birikimleri ve benimsedikleri görüşlerin, jürinin niteliğinin tartışılmasına sebep olacağını kabul etmiştir. Bu noktada Resul Aytemur'un 'seçici kurul nasıl oluşturuluyor?' sorusu gündeme gelmektedir. Özellikle sanatçı ağırlıklı jürilerde, sanatçıların kendi eğilimleri doğrultusundaki eserleri ödüllendirme eğiliminde olacağını düşünen Yalçın Sadak ve Doğan Paksoy'a göre değerlendirmedeki en büyük aksaklık sanatçı üyelerdir. Atagök, seçici kurulun 'birikimli ve açık' fikirli uzmanlardan oluşturulmasını, en çok önemsedikleri nokta olarak dile getirmiş, üyelerin çeşitlilik yaratmak için farklı dallardan seçilerek bir araya getirilmesine özen gösterdiklerini açıklamıştır (Atagök ve diğerleri, 1989b).

Yanıtların odaklandığı ikinci fikir sonucun niteliksel değerler yerine jüri üyelerinin arkadaşlık, dostluk ilişkileriyle belirlendiği doğrultusunda olmuştur. Aytemur, İskender ve Sadak'a göre bu durum sergilerin düzeyinin gitgide düşmesine sebep olmaktadır. Ayrıca İslimyeli, Sadak ve Taktak yarışmalı sergilere paralel olarak ödüllerin artmasına dikkat çekmiş, bu durumun ödüllerin prestijini azalttığını, asıl ödülün sergiye kabul edilebilmek olması gerektiğini öne sürmüştür. Balkan Naci İslimyeli de ödüllerin daha büyük işlev kazanması için ödül alan sanatçıların izleyen birkaç sergide yarışma dışı çağrılı olarak sergiye katılmasını önermiştir⁴². Böylece sanatçıların daha görünür kılınabileceğini ve kalıcılığının anlaşılabilirliğini savunmuştur.

Soruşturmanın üçüncü sorusu "Günümüz sanatçıları sergileri Türk resminin çağdaşlaşmasında ne ölçüde etkin oluyor?" şeklindedir. Atagök, İnan, İslimyeli ve Taktak, GSİS'nin, ticari kaygı gözetmeden yeni yönelimleri, müze ortamında topluma sunmasının, tanıtıcı, vurgulayıcı ve beğenileri yönlendirici bir işlev gördüğüne inanmaktadır. Bubi ise serginin adından yola çıkarak "günümüz" ve "çağdaş" kavramlarına dikkat çekmektedir. Sanat ortamında bu kavramlarla ilgili bir kargaşa olduğunu düşünmekte, netleşmesine katkı sağlamak için nitelikli seçkilerle konuya

⁴² Dernek, İslimyeli'nin önerisi kısmen uygulayarak 11. GSİS'nde 1. sergiden itibaren ödül alan sanatçıları yarışma dışı olarak çağırmaya başlamış böylece hem sergilerde karşılaştırmalı değerlendirmelere kapı açmış hem de sanatçıları daha görünür kılmıştır.

katkı sağlanabileceğini belirtmektedir. Öte yandan Paksoy, İskender ve Tansuğ bu düşüncelere katılmamakta ve bir kere daha Türk sanatında çağdaşlığın Batı taklitçiliği olarak anlaşıldığını ifade ederek GSİS'nin çağdaşlaşmaya gerçekten hizmet etmediğini belirtmiştir.

“Bu sergilerin eğitici bir işlevi var mıydı? Varsa bu gerçekleşebildi mi?” soruşturmanın son sorusudur. Coğunluk bu soruya kesin bir şekilde sergilerin eğitsel işlevinin olmadığını dile getirerek cevap vermiştir (İskender, s.22; Köksal, s.23; Paksoy, s.23; Sadak, s.23; Tansuğ, s.25; Tekcan, s.25). Eğitsel işlevin olduğunu savunan grupta ise iki görüş söz konusudur. Atagök, broşür ve açıklamalarla yeni kavramların tanıtıldığını, Resim Heykel Müzesi'nde yer alması nedeniyle yansıtılan eğilimlerin öğretici işlev yüklendiğini düşünmektedir. Diğer görüştekiler ise sergilerin gençlere hitap etmesi ve yeni eğilimleri göstermesi nedeniyle eğitici olduğunu söyleyip bu işlevin daha iyi gerçekleştirilebilmesi için öneriler sunmuşlardır (Aysan, s.20; Duben, s.21 ve İslimyeli, s.21). Örneğin sergiler üzerinden bir tartışma ortamı oluşturulmalı, paneller, konferanslar düzenlenerek sergiler beslenmelidir. Şükrü Aysan, ek olarak belli kavramlara odaklanan ‘netlik’ kazanmış sergilerin, yaratacağı tartışmalarla bilgilendirici olacağını tekrarlamıştır⁴³.

V.XI. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 11. İSTANBUL SERGİSİ

(22 Haziran - 31 Ağustos 1990, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

GSİS 1990'lara, on yıllık birikimini gözden geçirerek belirlediği amaçlar doğrultusunda aldığı sonuçların tutarlılığını tartışmış olarak girmiştir. RHMD, sergi, şartnamesinde önemli bir değişiklik yapmış, amacını “Gelişme ve yenilenmedeki sanatın öncülüğü olgusunu ülke sathında canlı ve güncel tutmak ve sürekli gelişen, atılım yapan genç yaratıcılara ya da kapasitesini üst düzeyde koruyan deneyimli sanatçıları topluma sunmak, böylelikle günümüz sanat anlayışının nitelikli bir sanat ortamına erişmesine yardımcı olmak” şeklinde yeniden tanımlamıştır (Anonim, 1990b; 1990c). Böylelikle sergilerin ‘sadece gençlere yönelik olması’ ve ‘öncü sanatı sergilemesi’ konularına

⁴³ Nitekim Aysan'ın jüri üyeliği yaptığı 9. GSİS'nde kavramsal sanatın öne çıkarıldığı görülmektedir. Kavramsal içerikli başka sergilerle de aynı zamana denk gelmesi basında gerçekte kavramsal sanatı açıklayıcı, tartışıcı yazıların yer bulmasını sağlamış ancak seçimdeki tek yönlülük eleştirilenler tarafından Aysan'ın savunduğu gibi olumlu karşılanmak yerine serginin Batı ‘avant-garde’lerinin uyarlamalarını içerdiği yönünde eleştirilmesine sebep olmuştur.

odaklanan eleştirilere karşın, RHMD on yıl süresince sergilere katılan sanatçı ve eser profiline ortaya koyduğu birikimi tartmış ve yenilikçi eğilimlerin sergilenmesini resmi olarak amaçlarına katmıştır.

11. GSİS, aynı zamanda daha önce ödüllendirilen sanatçıların ödül aldıkları eserleri ya da yeni çalışmalarını yarışma dışı çağrılıp kamuya tekrar sunulmasının başlatıldığı yıl olmuştur⁴⁴. Böylece izleyiciye, yönelimlerdeki değişime dair bir karşılaştırma yapma olanağı sunulmuştur.

Uygulamaya ilk üç sergide ödül alan sanatçıların birlikte çağrılmasıyla başlanmış, Hareket Köşkü'nün birinci katında 1990'ın seçkisi, üst katta da çağrılı sanatçıların yapıtları sergilenmiştir⁴⁵ (Anonim, 1990a, 10-34; Behramoğlu, 1990). 11. sergi kataloğunda ağırlıklı olarak ödüllü eserleriyle katılan çağrılı sanatçıların da yer bulması, ilk iki sergide broşür basımı yapılmamasından kaynaklanan görsel belgeleme eksikliğini bir ölçüde gidermiştir.

Gökhan Anlağan, Tomur Atagök, Jale Erzen, Hüsamettin Koçan ve Füsün Onur'dan oluşan 11. GSİS seçici kurulu Başarı Ödülü plakelerini⁴⁶, atılım yapan genç sanatçıları toplumla buluşturma ilkesi ile örtüşecek biçimde öğrenci işlerine vermeyi uygun bulmuş, henüz öğrenci olan üç kişiyi ödüllendirmiştir. İsimli akrilik eserleriyle katılan Elvan Alpay (Resim 59) ve Burcu Or (Resim 61), ile isimli kağıt düzenlemesiyle Hakan Pehlivan (Resim 62) başarı ödülleri sahibisi olmuştur⁴⁷. Başarı Ödülleri yanı sıra verilen Seçici Kurul Özel Ödülü için ise daha deneyimli bir sanatçı seçilmiş, ödülü 'Sistemik Soyut' isimli tuval üzerine karışık uygulamasıyla Tanju Demirci almıştır⁴⁸ (Anonim, 1990a, s. 36-39; 1990f).

GSİS'nin ilkinden beri yapılan seçkilerinde eksiklikler bulan Ahmet Köksal ile (1990a, s.51; 1990b) sergiyi değerlendiren diğer isimler, Ludmilla Behramoğlu (1990) ve Abdülkadir Günyaz'ın (1990, s.6-7) eleştirilerde ortaklaştıkları nokta, ilk üç yılın eserlerini 1990'nın eserlerine göre daha anlamlı, heyecan verici ve doyurucu bulmaları

⁴⁴ Uygulama GSİS'nin on yılı üzerine yapılan soruşturmada Balkan Naci İslimyeli'nin önerisine benzer biçimde başlatılmış ve son kez 18. GSİS'nde gerçekleştirilmiştir.

⁴⁵ Burhan Uygur ve Mete Demirbaş dışında ilk üç serginin tüm ödüllü sanatçıları katılım göstermiş, Tuğrul Selçuk 'Karanfillerin Ölümü' Haluk Tezcan 'Soyut', Erkan Özdilek '(...)', Ergin İnan 'Yazıt I' eserleriyle; hem birinci hem de üçüncü sergide ödül alan Zekai Ormanlı ve Mevlüt Akyıldız da ilk sergideki eserleriyle katılmayı tercih etmişlerdir (Anonim, 1990a, 10-34).

⁴⁶ 11. GSİS'nden itibaren 15. GSİS'ne kadar para ödülleri plaket ödülleriye dönüştürülmüştür.

⁴⁷ Ödülleri aldıkları sırada Elvan Alpay ve Burcu Or MÜGSF Resim Bölümü'nde, Hakan Pehlivan ise Gazi Üniversitesi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümünde öğrencidir.

⁴⁸ Tanju Demirci ödül aldığı sırada MSÜGSF'de doktora eğitimi görmektedir.

olmuştur. Bu eserler çekildiğinde sergide aşına olunan bir isim, özgün bir eser görmenin mümkün olmayacağını söylemiş, GSİS'nin genç kuşağı görünür kılma hedefini yok sayarak eleştirilerini yöneltmişlerdir (Behramoğlu, 1990; Günyaz, 1990, s.6-7; Köksal, 1990a, s.51; 1990b).

Ahmet Köksal (1990a, s.51; 1990b), ilk yıllarda sergilenen eserlerin her birini özgün ve hayata, insana dair içeriklere sahip yapıtlar olarak değerlendirmiş, son yıllardaki karışık teknik ve gereçleri sıklıkla uygulayan genç kuşak sanatçıları deneyimsiz ve çoğu 'isimsiz' olan yapıtlarını da içerik kaygısından uzak bulmuştur. Her ne kadar Aynur Arıbaş, Füsün Bilgin, Bahar Kocaman ve Tanju Demirci'nin soyutlama eğilimlerindeki eserlerini özgün bulmuşsa da bu çalışmaları, geometrik soyutlama ve teknik yetkinlik üzerine kurulmuş, yaşamsal içerik sunmayan yapıtlar olarak değerlendirmiştir.

Behramoğlu (1990) da yarışma dışı eserlerin, her birinin farklı tarzda, kişilikli ve on yıl sonrasında dahi heyecan verici olduğunu söyleyerek överken, serginin yarışmalı kısmında söz edilmeye değer çok az eser olduğunu dile getirmiştir. Ona göre Hale Tenger'in 'Zamanın Tarihi' isimli ince ayakların taşıdığı hasır çanağın içindeki parlak ve siyah motor yağından çıkan direklerin üzerindeki küçük insan figürlerinden oluşan heykeli, sergideki en cesur ve araştırmacı çalışmalardandır. Ayrıca Ahmet Sabuncu, Tülin Onat, Bahar Kocaman ve Tanju Demirci'nin eserlerini başarılı bulan Behramoğlu, kalan yapıtları yenilikten uzak, enerjisiz ve bir noktada birbirini tekrar eden çalışmalar olarak değerlendirmiştir. Serginin düzenlemesiyle ilgili de eleştirilerde bulunan Behramoğlu'na göre geniş mekân gerektiren eserlerin birçoğunun fazla yakın yerleştirilmesi, kötü ışıklandırma ve yıpranmış panolarla birlikte sergi, bütününde özensiz düzenlenmiş ve aceleye getirilmiş izlenimi vermiştir.

Özdemir Altan (1990), sergiyle ilgili yazı kaleme alan bir diğer isimdir. Altan (1990), diğer eleştirmenlerin aksine GSİS'nin genç kuşağa yönelmesi olumlu bir dille ön plana çıkarmıştır. Günün sanat piyasasında genç sanatçıların müzelerde ve galerilerde özgürce yer alamadığını vurgulamış, ekonomik kaygılar gütmeyen "akademi garantili" ve "ilerici-yenilikçi" bulunduğu sergi sayesinde gençlerin sanat ortamına takdim edildiğini ifade etmiştir. Altan'a göre birkaç kez seçici kurul kaynaklı sorunlar yaşanmışsa da bunun dışında serginin düzeyini her zaman korumuştur. Bu konuya şüpheyile yaklaşan Günyaz ise (1990, s.6-7), sergilerin her kesimden sanatçının özgünlüğünü gösterir hale gelmesi için ödüllerin zenginleştirilmesini ya da GSİS'nin yurtdışına taşınarak

sergilemesini önermiş, bu tür bir uygulamanın sanatçılar için özendirici olacağını söylemiştir (Günyaz, 1990, s.6-7). RHMD'nin finansman sorunundan dolayı bu önerilerin gerçekleştirilmesi mümkün olmamış, GSİS benzer yöntemlerle sürdürülmüştür.

V.XII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 12. İSTANBUL SERGİSİ

(5 Temmuz-24 Ağustos 1991, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi; 3-30 Eylül 1991, Kadıköy Belediyesi Kültür ve Sanat Merkezi)

12. GSİS, şartnamede önemli bir değişikliğe gidilmeden, bir önceki sergiyle aynı amaç ve tavırla düzenlenmiştir. Ancak seçici kurul üyelerini oluşturma yönteminde yeni bir uygulama başlatılmış, bir galerici ile bir önceki serginin ödüllü sanatçılarından bir tanesinin, seçici kurullara dahil edilmesi uygun görülmüştür. Jüri bu kez, 11. GSİS Jüri Özel Ödülü sahibi Tanju Demirci'nin yanı sıra Yahşi Baraz, Bubi, Meriç Hızal, Vasıf Kortun, Belkis Mutlu ve Bünyamin Özgültekin'in katılımlarıyla oluşmuştur.

Başarı ödülleri PSD Özel Ödülü eklenmiştir. Başarı Ödülü Plaketlerini, Cem Çaltuluoğlu bez üzerine motif yinelemesine dayanan isimsiz eseriyle (Resim 63), Ahmet Öner Gezgin fotoğraf altyapısından 'Ve Birgün Gökyüzü Bütbütün Kararacak' (Resim 64) ismini verdiği dörtlü kare düzenlemesiyle ve Hakan Onur 'Sessiz Film' (Resim 66) adlı grafik düzenlemesiyle paylaşmıştır. Plastik Sanatlar Derneği Özel Ödül Plaketi'ni dikdörtgen formlu çanakların tekrarıyla oluşturduğu isimsiz çalışmasıyla Zafer Mintaş (Resim 65) almıştır (Anonim, 1991a, s.30-33). Ödüllerinin tümünün karışık teknik ya da malzemeli çalışmalara verilmesinin yanı sıra bu tür çalışmalar serginin genelinde de ağırlık kazanmış, tuvalerde ise soyuta yönelim gözlemlenmiştir. Serginin yarışma dışı çağrılı bölümünde 4., 5., ve 6. GSİS'nin ödüllü sanatçıları genellikle güncel çalışmalarıyla katılım göstererek sanatsal süreçlerini ortaya koymuşlardır.

Seçici kurul, sergi kataloğunda tüm seçimleri oybirliği ile yaptıklarını açıklamış ve değerlendirme ölçütlerini üç madde olarak sıralamıştır (Anonim, 1991a, s.7):

1. Yapıtların değerlendirilmesinde sergilerin adını betimleyen "günümüz sanatçıları" kavramının belirleyici olması.
2. Sergiye başvuran sanatçıların yapıtlarında resim, heykel, seramik v.b. gibi herhangi bir tür ayrımına gidilmeden hatta disiplinler arası ilişki kurabilmiş yapıtların birer sanat yapıtı olarak değerlendirmeye alınması.

3. Yapılan seçimlerde, üslup ve malzeme farklılığı dikkate alınmadan, yapıtların bağlandıkları eğilimlerden farklılaştıkları noktalar birer kişilik arayışı olarak değerlendirilip özgünlük için genel anlamda birer kriter olarak kabul edilmiştir.

Her yıl GSİS için bir eleştiri yazısı kaleme alan Ahmet Köksal (1991a, s.47; 1991b) serginin, kavramsal çalışma ağırlıklı olmasını, önceki yılların aksine bu kez eleştirmemiş, çağdaş sanatın çoğulluğunun bir yansıması olarak değerlendirmiştir. Karışık gereçli yapıtlarda Zafer Mintaş'ı soyuta yönelen tuvalerde Şükrü Karakuş, Mustafa Karyağdı, Neriman Polat Yazıcı gibi isimleri özgünlük arayışının iyi örnekleri olarak göstermiştir.

Abdülkadir Günyaz (1991) da gençlerin üretimlerinden övgüyle bahsetmiştir. Günyaz'a göre sergilenen pek çok eser ödüllendirilenler kadar kalitelidir ve gençlerin üretim performansı takdir edilmedir. Günyaz, özellikle Bünyamin Balamir, Mustafa Karyağdı, Sinan Atılmaz, Göktuğ Sarıöz ve Bülent Şangar'ın çalışmalarını dikkat çekici bulmuştur.

Olumsuz eleştirilerin odak noktası ise seçici kurulun belirlediği değerlendirme kriterleri olmuştur. Eserlerin biçim ve malzeme sorunlarına; seçici kurulların ise post-modernist eğilimlere takılı kaldıkları yönünde olumsuz görüşler dile getirilmiştir (Kemal İskender 1991, s.40-44; Ülkü, 1991).

1991 yılında İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nde idari görevine başlayan Kemal İskender (1991, s.40-44), ve seçici kurulun vurguladığı 'günümüz sanatçıları' kavramından yola çıkarak bir eleştiri kaleme almıştır. İskender, önce kavramın tanımını irdelemiş seçilen yapıtların gerçekten bu özellikleri yansıtıp yansıtmadığını sorgulamıştır. İskender'e göre seçici kurulun benimsediği ilkelerde bir çalışmanın günümüzü yansıtması için en temel koşul, üretilen eserlerin geçerli en son eğilimlere, yani son on yılın yönelimlerine göre yapılmasıdır. Ancak İskender seçimleri bu görüşle uyumlu bulmamış, ödüllü çalışmaların tümünü en çok 1960'larda uygulanmış 'kök biçim' ilkesinden hareketle tekrara dayanmıdığını savunmuştur.

Ayrıca Kemal İskender'le (1991, s.43-44) birlikte Reha Ülkü (1991), güncel sanat ortamında çağdaş sanatın sadece obje sanatı ya da enstalasyon ile özdeşleştirilerek dayatma haline geldiğini ifade etmiştir. Onlara göre, GSİS de bu "dayatma"ya ortam hazırlamakta yalnızca belli sanatsal yönelimler için platform sağlamaktadır. Bunu değiştirmek için İskender, seçici kurulun savunduğu disiplinlerarasılığı bir kenara

bırakıp her disiplinin kendi özüne odaklanmayı önermektedir. GSİS’yi ilk beş (1980-1984) disiplinler sınırlarla düzenledikten sonra değişikliğe yönelen RHMD ise bu görüşü dikkate almayarak enstalasyon, hazır nesne kullanımı gibi tekniklerin sergide yer almasını günün koşullarının getirdiği bir gereklilik olarak görmüş ve aynı çizgide ilerlemiştir.

V.XIII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 13. İSTANBUL SERGİSİ

(7 Temmuz-24 Ağustos 1992, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi; 1-19 Eylül 1992, Ankara Resim ve Heykel Müzesi)

13. GSİS, Mehmet Aksoy, Beril Anılanmert, Tomur Atagök, Haldun Dostoğlu, Erol Eti, Ahmet Öner Gezgin ve Hasan Bülent Kahraman’dan oluşan seçici kurulun “plastik değerler paralelinde form, renk, malzeme uyumu ve değişik eğilimler” gözeterek yaptığı değerlendirmeye gerçekleştirmiştir. Başarı ödülleri altı parçalı ‘Deniz Yırtılınca’ (Resim 67) isimli karışık teknik soyutlamasıyla Nur Gökbulut, tuval üzerine isimsiz üç parça karışık uygulamasıyla Mustafa Karyağdı (Resim 69), alçı ve ahşap kullanarak gerçekleştirdiği isimsiz düzenlemesiyle Sibel Karaçoban (Resim 68) ve geleneksel desenlilerden, desensiz kumaşlara uzanan bir sıralamayla oluşturduğu ‘Zaman’ (Resim 70) çalışmasıyla Zafer Mintaş; PSD özel ödülünü ‘Zamansız’ yağlıboya soyutlamasıyla Ayşe Topbaş (Resim 71) almıştır. Ayrıca 7 ve 8. sergilerin ödüllü sanatçılarına sergide yarışma dışı yer verilmiştir (Anonim, 1992a, s.11-27).

Seçici kurul üyelerinden Hasan Bülent Kahraman (1982, s.4-5) sergi kataloğu için kaleme aldığı yazıda, bir önceki yıl eleştirilenler tarafından tartışma konusu edilen ‘günümüz sanatı/sanatçısı’ kavramlarına odaklanmıştır. Kahraman, yazısında, kavramların tanımlanamaz olduğunu söylerken, doğru yaklaşımın belki de tanımlardan uzak durmak olduğunu, çünkü dönemin plastik sanatlarda bir kopuş getirdiğini ifade etmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan eğilimler, politik, ekonomik, toplumbilimsel ve düşünsel açılımlardan etkilenerek 1980’lerde yeni tavırlar aldığını vurgulamıştır. Kahraman’a göre, artık sanatsal ifadede imgeler gerçeğin yerini almış, kaotik yapı sanatı ‘yenilemiş’ ya da bir başka bakış açısıyla ‘içini boşaltmış’; tuvalden kavramsal sanata kadar geniş bir yelpazeyi etkisi altına almıştır. Bu karmaşık yapıyla

akım ya da eser bazında yüzleşen Türk sanatı da zaman zaman eklektik bir yapı göstererek sergiye yansımıştır.

Ödüllü sanatçıların açıklamaları Kahraman'ın günün sanatıyla ilgili tespitleriyle paralellik göstererek teknik değişimin, evrenselliğin ve disiplinlerarasılığın altını çizmiştir. Örneğin Zafer Mintaş geleneksel malzemeden evrensel nitelikte eserler üretmeye çalıştığını, bunu gerçekleştirebilmek için gerekenin çağın politik, ekonomik, sosyolojik durumunu algılamak olduğunu belirtmiştir. Mustafa Karyağdı da sanatın, gerçeğin taklidi değil keşfi olduğunu ifade etmiştir. Öznelliği ortadan kaldırmak için eserinde foto-mekanik aktarmalara başvuran Karyağdı'ya göre sanat artık estetik kaygılar taşımayarak duygudan çok devinimi yansıtmalıdır (Anonim, 1992d; Mengü ve Ökütülmüş, 1992).

Kahraman'ın ve sanatçıların önemseydiği eklektik yapı, Ahmet Köksal'a (1992) göre, genç kuşak sanatçıların gelenekten ve içerikten koparak malzeme ve tekniği öne çıkarma çabası ve Batı aktarımcılığıdır. Köksal, Zafer Mintaş, Sibel Karaçoban, Ayşe Topbaş, Göktuğ Sarıöz, Zeynep Ergin, Cemil Ergün'ü geleneksel yapıdan koparak imgeciliği seçtiği yönünde eleştirmiştir. Yine de sergide övgüye değer eserler de bulmuş, üç boyutlu eserlerde Mine Çobanoğlu Yılmaz, Erim Bayrı, Ayhan Yılmaz, Ayşegül Tekyıldırım, resimlerde de Bahar Kocaman, İsmail Acar, Suzi Hug Levi, Yalçın Güvenç ve Mustafa Karyağdı'yı öne çıkarmıştır.

V.XIV. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 14. İSTANBUL SERGİSİ

(7 Temmuz - 5 Eylül 1993, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi; 15-19 Eylül 1993, 3. İstanbul Sanat Fuarı)

14. GSİS, bir süredir mekânsal eleştirilere sebep veren Hareket Köşkü yerine 1993'te tekrar İstanbul Resim Heykel Müzesi'nin Şeker Ahmet Paşa Salonu'nda düzenlenmiştir. Hareket Köşkü'nün sergi tarihlerinde başka bir etkinliğe ayrılması GSİS'deki eserlerin yeniden birlikte sergilenmesini sağlamıştır (Anonim, 1993a, s.y.).

Seçici kurul, Tomur Atagök, Ludmila Behramoğlu, Handan Börüteçene, Adnan Çoker, Metin Deniz, Balkan Naci İslimyeli ve Mustafa Karyağdı'dan oluşmuş, 9. ve 10. GSİS ödüllü sanatçıları sergideki yarışma dışı bölümü oluşturmuştur. Başarı ödülleri 'Öznenin Nesneye Bağımlılığı'(Resim 72) metal düzenlemesiyle Fatma Başoğlu, Sabah

ve Hürriyet gazetelerini kullanarak ürettiği isimsiz soyutlamasıyla Suzy Hug Levy (Resim 74) , tuval üzerine isimsiz serigrafisiyle Aydan Murtezaoğlu'na (Resim 75) paylaşmıştır. Jüri özel ödülünü isimsiz seramik çalışmasıyla Ayfer Kalsın alırken, PSD ödülü Figen Uslu, Güler Kosovalı ve Beyhan Selçuk'un tuval üzerine karışık teknikli ortak çalışmasına (Resim 76) verilmiştir (Anonim, 1993a, s.16-20). RHMD, ödül alan sanatçıları serginin ardından 3. İstanbul Sanat Fuarı'nda sunmuştur (Turay, 1993, s.80).

PSD Özel Ödülü'nü kolektif bir çalışmayla alan üç sanatçının da güzel sanatlar dışındaki alanlarda öğrenci olması sanat çevrelerinde dikkat çekmiş, özel ilgi görmelerine neden olmuştur. Uslu, Kosovalı ve Selçuk yapılan söyleşide, resim eğitiminin ilköğretim ve liselerde yeterince nitelikli olmayıp üniversiteye bırakılıyor olmasından kaygı duyarak teorik sanat eğitimi almaya başladıklarını, ardından fikir alışverişinde bulunarak kolektif çalışmalar ortaya çıkardıklarını anlatmışlardır. Üçlü, ödül aldıkları eserde espas ve temsili sorunsallaştırdıklarını ifade ederken, eserlerinin salt keyif alma, göze hoş gelme sınırları içinde algılanabileceğini ama aksine amaçlarının sanatın yalnızca bu olgulardan oluşmadığını göstermek olduğu belirtmişlerdir (Anonim, 1993m).

Ahmet Köksal (1993), eleştiri yazısında, GSİS'nin sanatın gelenekten koparıldığı, nesnelere konstrüksiyonuna dönüştürüldüğü bir tutumda olduğu görüşünü yinelemiştir. Eserlerde sosyal-kültürel bilinç, içerik yoğunluğu aradığını ifade eden Köksal'a göre Bülent Şangar ve Aydan Murtezaoğlu'nun serigrafileri; Meryem Arıcan'ın figüratif yağlıboyası; İsmail Acar, Yeşim Atik ve Zümrüt Radau'nun düzenlemeleri diğer eserlerden ayrılarak dikkat çekmiştir.

Sergiyle ilgili yazı kaleme alan bir başka isim Tomur Atagök (1993a, s.9; 1993b, s.15) ise farklı bir bakış açısından değerlendirme yapmış, yarışmalı sergilerde gördüğü bir yöntem sorunundan bahsetmiştir. Atagök, yarışmalı/toplu sergilerde karşıtlıkların, uç noktaların görünür kılınması gerektiğine inanmaktadır; oysa kararların oy çokluğuyla alınması, her zaman en yaratıcı çalışmalar yerine ortak beğeniye hitap eden eserlerin yer bulmasına sebep olmaktadır. Atagök'e göre yine de 14. GSİS'nin geneli ödüllü eserlerin gerisinde kalmamış, çoğulcu anlayışın başarılı örneklerle yer bulduğu bir sergi olmuştur. Örneğin Nur Gökbulut, Genco Gülan gibi sanatçılar iki boyutla üç boyut arasını sorgulamış, Aydan Murtezaoğlu, Bülent Şangar başta olmak üzere bir grup

sanatçı yalın; Levent Morgök, Neşe Oğun dışavurumcu tuvalleriyle, Ayfer Kalsın ve İzzet Temel ince heykelleriyle, Gamze Tekin, Esra Ersen düzenlemeleriyle izlenmiştir. Atagök, bu örnekleri sunarak serginin edindiği bir işlevi ifade etmiş; GSİS'nin ödüllü sanatçıların yanında Genco Gülan, Bülent Şangar gibi isimlerin gelişim çizgilerinin merakla beklenmesini sağlayıp geleceğin sanatını ve sanatçısını önceden sunduğunu dile getirmiştir (Atagök, 1993a, s.9; 1993b, s.15).

V.XV. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 15. İSTANBUL SERGİSİ (18 Temmuz-15 Eylül 1994, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

15. GSİS'de, Özdemir Altan, Mustafa Ata, Özer Kabaş, Aydan Murtezaoğlu, Füsün Onur, Hakan Onur Kadri Özyayten'den oluşan seçici kurul 1987'den beri 44'ü geçmeyen sergilenen eser sayısını, 90 olarak belirlemiştir. Kurul, yalnızca amatör bulduklarını eleyerek farklı eğilimden eserleri birlikte sunma gayretinde olduklarını açıklamış, alışıldık eğilimlerdeki eserler yerine, geleceği henüz belirsiz çalışmaların, geçici süreyle de olsa müzede yer almasını hedefledikleri ifade etmiştir (Altan, 1995). 1995 seçkisinin yanı sıra sergide 11. GSİS'nin ödüllü sanatçıları yer almıştır.

15. GSİS'nin eser sayısındaki çokluk gibi dağıtılan ödül sayısındaki artış da dikkat çekicidir. Sergide Atalay Elpe 'Bosna-Hersek' (Resim 78) isimli karışık gereçli çalışmasıyla, Ahmet Müderrisoğlu kola kasalarının içine şişe yerine camdan bebekler sıralayan isimsiz çalışmasıyla (Resim 80) ve Gamze Tekin insanların korku, hüznün, melankoli dolu dramatik anlarını yakalayan karelerle oluşturduğu adsız yapıtıyla başarı ödülleri sahibi olmuştur. 'Kitsch Üzerine Bir Proje Dosyası' (Resim 79) ile Sevilay Erdoğan ve bez üzerine akrilik çalışmasında çıplak bir kadın bedeni gösterip üzerine Tanrı ve var oluşla ilgili bir anlatı yazan Füsün Çağlayan (Resim 77) jüri özel ödülleri almış, enstalasyonu tuval düzlemine 'Kaplamsal Formların Yerçekimli Tasarımları' (Resim 81) çalışmasıyla aktaran Nurdan Özşeker PSD Özel Ödülünü'nün sahibi olmuştur. Serginin tek para ödülü olan Nejat Eczacıbaşı Sanat Müzesi ödülü (20.000.000 TL) sergiye, geometrik özellik gösteren ahşap üzeri akrilik isimsiz eseriyle katılan Gülay Semercioğlu'na verilmiştir (Anonim, 1994a, s.4-14; Anonim, 1994f; Anonim, 1994i, s.94-96).

Seçici kurul temelde iki kriterle hareket etmiş, eserlerde günün sanatı arasında küresel boyutta kurulan ilişki ve özgünlük aramışlardır (Onur, 1994, s.41). Seçici kurul üyelerinden Hakan Onur kültürel birikim ve bilgiyle gelen yaratıcılığa sahip olunmasının önemli bir ölçüt olduğunu belirtmiş, az sayıda da olsa bazı sanatçıların hocalarından, özgünlüklerini engelleyici miktarda etkilenmelerini ve Türkiye’de düzenlenen uluslararası sergilerdeki eserleri kendi çalışmalarına taşımalarını, yapılan büyük hatalar olarak dile getirmiştir.

Sanatçı Canan Beykal, (1994) 15. GSİS’nin seçimlerinden yola çıkarak jürilerin niteliklerine dair genel bir eleştiri getirmiştir. Beykal, yarışmalı sergilerin ödülleri seçici kurul üyelerinin kişisel sanatsal yaklaşımı olarak değerlendirmektedir. Sanatçıya göre seçici kurullar, özellikle enstalasyonlarda amatör ve profesyonel yaklaşımları ayırt etmekte zorlanarak hatalar, birbiriyle çelişen seçimler yapmaktadır. Örneğin, sanat eğitimi olmayan Tekstil Kimya Mühendisi Atalay Elpe’nin sergiye ilk katılışında başarı ödülü alması Beykal için bir hatadır; kendi ifadesiyle sanatı hobi olarak icra eden bir genç, Akademi eğitimlilere öneri olarak sunulmamalıdır.

Beykal (1994), serginin ve sanat dünyasının sağlıklı gelişimine katkıda bulunabilmek amacıyla olduğunu söyleyerek sergiler bağlamında güncel sanat ortamına da eleştiriler getirmiştir. Beykal’a göre genç kuşağa yönelik sergileme alanları sayıca henüz artmadığından sanatçılarda bütün bir yılın emeğini tek bir çalışmaya sığdırma çabası görülmekte, eserlerde birkaç eğilimin birden kullanılması da tam bir kişilik sergileyemeyen eserlerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Türkiye’de sanat ortamının olanaksızlıklarla dolu olmasına rağmen sanatçıların ödüle değil geleceğe yönelik; kısa vadeli değil uzun soluklu düşünerek üretmelerini; piyasanın beğenisini beklemeden cesur davranarak denemeler yapıp kendilerini sınamalarını önermektedir. Ayrıca, bu tür yarışmalarda para ödülündense yurt dışına kısa vadeli de olsa burs sağlamanın daha faydalı olacağına inanmaktadır.

1994, aynı zamanda RHMD’nin Müze ve MSÜ ile kopuş yaşayacağını işaretlerinin sanat ortamına yansıdığı yıl olmuştur. MSGSÜ Rektörü Gündüz Gökçe, 15. GSİS’nin açılış törenindeki konuşmasında bir yandan özveriyle yürütülen çalışmalardan ötürü RHMD’yi kutlarken dernek ile sergilerin düzenlenmesi esnasında anlaşmazlıklar yaşadıklarını ifade etmiştir (Anonim, 1994f). Bahsedilen anlaşmazlıklar henüz ciddi

boyutlara ulaşmamış olmalı ki tüm ilişkiler kesilmeden birkaç yıl daha dayanışma içinde çalışılmıştır.

V.XVI. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 16. İSTANBUL SERGİSİ (10 Temmuz-10 Eylül 1995, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

16. GSİS'nin değerlendirmesini Saim Bugay, Metin Deniz, Tayfun Erdoğan, Semra Germaner, Mehmet Güler, Nur Koçak ve Gamze Tekin'den oluşan seçici kurulu yapmış, 12. GSİS'nin ödüllü isimleri, konuk sanatçılar bölümünü oluşturmuştur.

Başarı ödülleri, Nur Gökbulut, beyaz tülben ve boş çerçevelerle oluşturduğu 'Zamanı Yarına Saklamak' (Resim 86) çalışmasıyla, Nihat Murat Işık, Batı'nın çizgi karakteri Tenten'i minyatür ve Osmanlıca yazılarla birlikte göstererek kültür ikilemini yansıttığı 'Impossible' (Resim 87) tuvaliyle, Gönül Nuhoğlu üzerinde Tekvin, Kur'an ve Isaac Asimov'dan yaratılış konu alan alıntılar ve yaratılış tasvirlerinin bulunduğu, 'Utangaç Mavilik Kralları' (Resim 88) isimli metal çalışmasıyla almıştır. Elif Çelebi tuval üzerine yerleştirdiği iki renkli yün ve kırmızı bantlarla oluşturduğu isimsiz kompozisyonuyla (Resim 84) jüri özel ödülünü ve Tuba Ersen kölelerin boynuna asılan seramikleri bir kalıptan çoğalttığı 'Kimlik' (Resim 85) çalışmasıyla PSD özel ödülünü almıştır (Anonim, 1995a, s.10-20; Beykal, 1995).

Bir önceki yıl seçici kurullara dair genel bir eleştiri getiren sanatçı Canan Beykal (1995), bu kez sergiye ödüllerle ilgili yeni bir eleştiri getirmiş ve 'jüri özel ödülü'nün anlamını sorgulamıştır. Beykal bu ödülün mantığını çözemediğini dile getirmiş ve yanıtız kalacak şu soruları yöneltmiştir: jüri özel ödülü başarı ödülllerinden daha mı üstündür, ya da jüri neden özel bir ödül verme gereğini duymuştur, maddi bir karşılığı olmayan başarı ödülleri niye dörde çıkararak ödüllendirme tamamlanmamıştır?

Sergide nesneyle üretilen yapıtların sayıca resimden çokluğu göze çarpmıştır; malzeme ve tekniğin içerikten daha ön planda olduğuna yönelik eleştirilerle birlikte RHMD üyelerinden Feriha Büyükuşal (1995) ve Tomur Atagök (1995, s.23) serginin endüstri, çarpık kentleşme gibi güncel ekonomik ve toplumsal olayların çalışmalara kimi zaman netliğe ulaşmadan kimi zamansa iğneleyici bir tavırla yansıdığını ifade etmiştir.

Değınilen bu noktalar dışında 1995 yılında GSİS'yle yaklaşık aynı amaca hizmet eden ancak yarışmalı olmayan 'Genç Etkinlik' sergilerinin başlamasının etkisiyle, yöneltilen eleştiriler GSİS'nin yarışmalı olmasına odaklanmıştır.

16. GSİS için seçilen eserlerin mekâna yerleştirilmesi görevini Server Demirtaş'la birlikte üstlenen Tomur Atagök (1995, s.22-23), dile getirilecek tüm eleştirileri çok yönlü olarak ortaya koymuştur. Atagök, elenen ve elenmeyen çalışmaları bir arada gördüğünde karşılaştığı manzarayı "dinamik", "ümit verici", "görmekli" ve "karmaşık" olarak tarif etmiştir. Atagök, bir yandan tüm eserlerin "vahşiliğini kaybetmeden" öylece sergilenmesini dilemekteyken diğeryandan da eleme yapılmazsa serginin işlevini kaybedeceğinden endişe ettiğini belirtmiştir. Çünkü yarışmalı sergilerin hem sanatçıları değerlendirme hem de izleyicilere nitelikli sanat eserleri sunma sorumluluğuna inanmaktadır, ancak nitelikli olanın nasıl belirleneceği konusu tartımalıdır. Çünkü hemen her yarışmada özgünlük ve evrensellik en önemli kriterler olarak kabul edilmekle birlikte yine de seçimler, seçici kurulların sanatsal görüşlerine göre şekillenecektir. Ayrıca eleme esnasında sergi bütününde netlik ve dinginlik arayışında olunacağından, seçici kurulun özgün olsa bile kimi yapıtları dışarıda bırakma ihtimali vardır. Dolayısıyla Atagök'e göre durum kendi içinde çelişkilerle doludur.

Bu noktada dönemin orta kuşak sanatçılarından Canan Beykal (1995) ve MSGSÜ öğretim üyesi Özdemir Altan (1995) böyle bir eleme sistemini haksızlık olarak gören tarafta yer almışlardır. Başvuruların elenerek belki bir ya da iki sergi daha oluşturabilecek kadar çok sayıda eserin izleyiciye sunulmamasını, genç kuşak sanatçılara verilen sayılı fırsatın da verimli uygulanamaması olarak görmüşlerdir.

Beykal (1995), genç kuşak için kendini deneme platformu olarak görülen sergide rekabetin öne çıkarılıp katılımcıların 'başarılı' ya da 'başarısız' diye etiketlenmesinin yaratıcılıklarındaki özgürlüğe zarar verdiği görüşünü savunmuştur. Çünkü ona göre rekabetçi dünya gerçek yaratıcılığı törpülemektedir. Çok sayıda eserin elenmesinde mekânsal sınırlılığın da payının olduğunu düşünen Beykal, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nin bu sergi için yetersiz kaldığını dile getirmiştir.

Bir önceki serginin seçici kurulunda yer alan Özdemir Altan (1995) ise 1995 elemesini mekân probleminden öte seçici kurulun acımasızlığı olarak değerlendirmiştir. Galerilerin gençleri desteklemediği bir sanat ortamında GSİS'nin önemini hatırlatan Altan, RHMD yöneticilerini, 'Bir şey yapılınsın da ne olursa olsun' mantığıyla hareket

ederek seçici kurulları kendi düşüncelerine uygun üyelerle oluşturdukları yönünde eleştirmiştir. Altan'ın gözünde seçici kurul üyeleri, çoğu başvuruyu gençlere gerekçeli açıklama yapmadan eleyerek genç sanatçıların cesaretini kırmıştır.

Emre Zeytinoğlu (1995, s.32-33) mekân problemine farklı bir açıdan yaklaşarak eser-mekân ilişkisini GSİS üzerinden sorunsallaştırmıştır. Yapıtın mekânla değil, dış etmenlerle ilişkisini konu alan Zeyinoğlu, Aykut Köksal'ın bir eleştiri yazısına referansla Endüstri Çağı'nda eserin çevresinden koparak kendi bağımsız anlam çevresini tanımlamasından sonra, 20. yüzyılda yeniden bir hesaplaşmaya girerek çevresel/mekânsal bağlarla bir bütün oluşturduğunu hatırlatmıştır. Bu noktada, sergileme mekânının kendi verilerini ortaya koyarak, eserle 'nötr' ya da 'empoze edici' bir ilişki kurmasıyla, yapıtın kendi anlamını sergileyebileceğini ifade etmiştir. Ancak eğer mekân kendi verilerini ortaya koyamıyor ya da eseri, yanındaki yapıttan koruyamıyorsa, bu durum eserin mekan ile hesaplaşamayı kendi içine kapanması ve enstalasyonların resimleşip heykelleşmesi hatta Zeytinoğlu'na göre, GSİS'de gözlemlendiği gibi, maketleşmesiyle sonuçlanacaktır. Özetle, eleştirmenler 16. GSİS üzerinden sanat ortamındaki seçici kurul, eleme, ödüllendirme, sergileme konularını sorunsallaştırarak ele almış, bir tartışma ortamı yaratarak sorunların çözümüne bir katkı sağlamaya çalışmışlardır.

V.XVII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 17. İSTANBUL SERGİSİ

(15 Temmuz-15 Eylül 1996, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi)

17. GSİS, İstanbul Resim Heykel Müzesi'nde yer alan sonuncu sergidir. 13. GSİS'nin ödüllü sanatçıları serginin konuk sanatçılar kısmını oluşturmuş; Ali Akay, Yurdaer Altıntaş, Tamer Başoğlu, Nihat Murat Işık, Balkan Naci İslimyeli, Hüsamettin Koçan, Nilgün Özayten, Şeyma Reisoğlu Babaroğlu ve Güngör Taner seçiciliği üstlenmiştir. Değerlendirme sonucu Birsen Şenoğlu Canbaz, eskiden koltuk kenar süsü olarak kullanılan şeritlerle 'güzel', 'romantik', 'saçma', 'iğrenç', 'moda' gibi niteliklerin zamanla birlikte uğradığı değişimi gösteren 'Yoklama' (Resim 91) isimli çalışmasıyla başarı ödüllerinden birini almıştır. Süheyla Çağlayan, zeminden televizyon ekranına uzanan sonsuz asfalt şeritleri gösterdiği 'Yol' (Resim 89) eseriyle ve Mohaç Yücel Botticelli'nin Venüs'üne 'superwomen' kostümü giydirip hocası Balkan Naci İslimyeli

ile fotoğraflarına konuşma balonları ekleyerek fotoromanlaştırdığı çalışmasıyla (Resim 92) diğer iki başarı ödülünün sahibi olmuştur. UPSD özel ödülünü demir parmaklıklar ardına koyduğu televizyon (Resim 95) ile Mehmet Özen almıştır. Başarı ödüllerinden ikisinin televizyondan yararlanıyor olması dikkat çekmiş ve çağdaş sanat sergilerinde bu malzemelere sıkça yer verilmesi nedeniyle tekrara düşülmesini akla getirmiştir (Anonim, 1996a, s.10-19; Çağ, 1996,s.35; İyem, 1996; Köksal, 1996, s.35).

Sergide genel olarak hem tuvalde hem enstalasyonda tekrar öğelerinin sıkça yer aldığı, malzemeler kadar üslupların da çeşitlendiği gözlemlenmektedir (Akay, 1996b). Sergide Nilüfer Tokay, Mehmet Kavukçu, Gazi Şansoy ve Mine Ünsal figüratif tuval resimlerini örneklerken, serginin genelinde enstalasyonlar ağırlık kazanmıştır.

GSİS'yi, ilk yıllardan itibaren, geleneksel teknikleri yadsımakla eleştiren Ahmet Köksal (1996, s.35) bu kez, 1980'lerde 'yenilikçi', 'öncü' diye nitelediği yönelimlerin günün koşulları içinde sıradanlaşmış olduğunu dile getirmiştir. Köksal'a göre, enstalasyon, ready-made, serigrafı, kumaş üzerine yazı işleme, demir, neon gibi gereçleri karışık tekniklerle kullanan genç sanatçıların deneyselliğinin artık gelenekselleşmiş, deneycilik yitirilmiştir. Üstelik Köksal'a göre çalışmalar yine teknik ve malzemeye odaklanarak içeriği arka plana atmıştır. Enstalasyonların birçoğunun, kendisini anlatamadığı, sanatçıların açıklamalarına ihtiyaç duyulduğuna yönelik yorumlarsa eleştirilerin bir başka boyutunu oluşturmuştur (İyem, 1996).

1990'lar boyunca Genç Etkinlik gibi genç sanatçılara açılan yeni ifade alanlarının artışı GSİS'ye katılımı etkilemiştir (Çağ, 1996, s.34; Günyaz, 1996, s11). Katılımın nitelik ve nicelik yönlerinden düşüş yaşadığını gözlemleyen eleştirmenler, aynı amaçlı sergilerin aralarında anlaşarak sezona yayılmalarını hem katılımcıların üretimlerini olumlu etkileyeceği hem de izleyicilere genç sanatın farklı örneklerini daha uzun sürelerde görerek değerlendirme olanağı verebileceği düşünceleriyle çözüm önerisi olarak sunmuştur (Çağ, 1996, s.34; İslimyeli, 1996, s.33).

Bir önceki sergide yoğun bir şekilde dile getirilen mekân problemi, 17. GSİS'de varlığını farklı ve belki daha büyük sorunlarla sürdürmüştür. Önceki yıllarda Şeker Ahmet Paşa Salonu'nda düzenlenen sergi için bu kez tam olarak ayrılmış bir salondan söz etmek mümkün değildir. Serginin bir bölümü girişte, bir bölümü ise Türk sanatında isim yapmış sanatçıların eserlerini barındıran 'Türk Resminde Figür' sergisiyle bir arada yer alarak kimilerine göre karşılaştırma, sentezleme imkanı sunmuş, kimilerine

göre ise kafa karışıklığına sebep olmuştur (Akay, 1996b; Çağ, 1996, s.32-33; Köksal, 1996, s.35). Sonucu ne yönde olursa olsun bu durum işleyişte bir bozukluk olduğunu göstermektedir, çünkü RHMD'nin, serginin Şeker Ahmet Paşa Salonu'nda düzenlenebilmesi için gerekli izinleri önceden almış olmasına rağmen İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ile Akademi bu kararı uygulamamıştır (Çağ, 1996, s.33).

GSİS'nin bir başka sergiyle birlikte yer almasının getirdiği dağınıklığın yanı sıra müzenin sunduğu sergileme olanakları yine gündeme gelmiştir. Zeytinoğlu'na göre (1996, s.44-46) sergileme mekanının yetersizliği eleştirilerine, müze yapısındaki dokunulmazlığın, eserlerin tasarım ve montaj aşamalarında sınırlama getirmesi eklenmiştir. Zeytinoğlu, önceki yıl tartışmaya açtığı eser-mekan ilişkisini sorgulamaya devam etmiştir. Bu kez eserlerin çoğunluğunun mekan ile ilişki kurma, mekana yayılma gereksiniminde olmayan çalışmalar olmasına rağmen kimi eserlerin tekrara, çoğaltılmaya, sınırlarının genişletilmesine ihtiyaç duyduğunu dile getirmiş, bu gereksinimlerin yine karşılanamadığını belirtmiştir. GSİS'ye seçilen sanatçıların, sergi mekânına eserin uygulanması aşamasında devre dışı bırakıldığını ancak bu uygulamanın sorunlu olduğunu dile getiren Zeytinoğlu, her eserin ancak sanatçının kendisi tarafından yerleştirdiğinde tamamlanabileceğini savunmuştur. Aksi durumda, GSİS'de olduğu gibi, eserlerin sanatçıların atölyelerinde kurdukları gibi gözükmeyeceğini, sergilenen yapıtların sergi kataloğundaki kaliteyi yakalayamayacağını ifade etmiştir. Mekân problemini dile getiren tek isim Zeytinoğlu değildir, jüri üyelerinden İslimyeli (1996, s.33) farklı bir açıdan bakarak GSİS'nin kentin farklı mekânlarında gerçekleştirildiği takdirde daha dinamik olacağı görüşünü ileri sürmüştür. Ahu Antmen (1996) de seçici kurulun düzenlemesini özensiz bulmuş ve “Bir müzenin ya da galerinin salt ‘dört duvar’ olmadığını ne zaman öğreneceğiz?” diye sorarak eleştirisini özetlemiştir.

Mekânsal eleştirilerin giderek arttığı sırada İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ve RHMD arasında yaşanan anlaşmazlıklar, dönemin Müze müdürü Kemal İskender'in (1996, s.2-3) kaleme aldığı ‘Dernek Bu Haliyle Müzenin Yakasından Düşün Artık’ başlıklı yazıyla basına yansımış ve RHMD'nin Müze'yle bağlarını koparması sonucunda mekânın değişmesi Zeytinoğlu'nun (1996, s.46) deyişle sergiyi “mekânsal sorunların simgesi” haline gelmekten kurtarmıştır.

V.XVII. 18. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ
(10-27 Aralık 1997, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

1997, GSİS'nin süregelen yaz aylarında düzenlenme ve İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nde yer alma düzeninin bozulmasıyla başlayan zaman ve mekân değişimlerinin yaşanacağı bir sürecin başlangıç yılı olmuştur. 18. GSİS, ilk kez, Müze mekânlarından bağımsız olarak Atatürk Kültür Merkezi'nde (AKM) Aralık ayına kaydırılarak düzenlenebilmiştir. Yaşanan geçiş süreci bazı problemleri getirse de niteliksel bir düşüşün yaşanmadığı ve sergilerin yöntem olarak süregelen düzeninde devam ettirildiği gözlemlenmektedir.

Sergide konuk sanatçılar bölümü 14. GSİS'nin ödüllü isimlerinin çağrılmasıyla son kez uygulanmış, 1997 yılının seçici kurulu Ferit Özşen, Seyhun Topuz, Adnan Çoker, Balkan Naci İslimyeli, Hüseyin Alptekin, Alaaddin Aksoy ve Haldun Dostoğlu'ndan oluşmuştur. Yapılan değerlendirme sonucunda bir önceki yılın PSD Özel Ödülü sahibi Mehmet Özen, yine televizyon kullanarak kurduğu bir enstalasyonla (Resim 95), Yasemin Aydın bir bitkinin başının ve kökünün ayrı saksılarda görüldüğü 'Döngü' (Resim 93) isimli çalışmasıyla, Başir Borlakov optik ilüzyon ve tekrara dayalı 'Söz' (Resim 94) isimli eseriyle ve Güneş Savaş kaligrafiyle bağlar kuran 'Meşk' (Resim 96) isimli yapıtıyla 18. GSİS'nin başarı ödülleri sahibisi olmuştur (Anonim, 1997a, s.13-16; Antmen, 1997).

Mekân değişikliği eserlerin sergileme koşullarına olumlu yansımış, ancak RHMD'nin yaşadığı mekân sıkıntısı sergi hazırlığında tatsız bir olayın yaşanmasına da neden olmuştur. Genco Gülan'ın 'Taşınabilir Çağdaş Sanat Müzesi' isimli eseri sergide yer alacak diğer yapıtlarla birlikte bulunduğu PSD'nin deposundan sergiden önce çalınmış, sergide çalışma için ayrılan yere polis tutanağı asılarak durum açıklanmıştır (Antmen, 1997, Belli, 1997).

Önceki yıllarda tekrara düşülmesine sebep olduğu yönünde yorumlanan benzer amaçlı sergi etkinliklerinin artışı, bu yıl Antmen'e (1997) göre genç kuşak sanatçılara olumlu yansımış, eserler düşünsel boyutu kullanılan malzemeyle uyum içinde bütünleşmiştir. GSİS'nin niteliksel düzeyinden övgüyle bahseden Antmen, sergide ödüllü sanatçıları gölgede bırakabilecek nitelikte eserler bulunduğunu ifade etmiştir. Canan Şahin Şenol'un değiştirdiği giysilerle birlikte yansıttığı kimlik arayışı, Gülizar Çuhacı'nın

kaza, intihar, görücü usülü evlilik, hak arayışları gibi Türkiye’de günlük hayatın birer parçası olan konuları kartpostallaştırarak izleyiciye sunması yaşanan dönemin yerel problemlerini ortaya koymuştur. Halil Altındere’nin organ bağışına, Şehnaz Sayar’ın Çin’deki tek çocuk politikasına, Nurdan Yılmaz Arslan’ın insan hakları evrensel beyannamesine gönderme yapan eserleri ise evrensel sorunları irdelemiştir (Antmen, 1997). Sergi, kavramsal eserlerden soyut eğilimlere, pop-sanata, kitsch’e kadar uzanan geniş bir yelpazeyle sanat hayatlarının henüz başındaki birçok isme ev sahipliği yaparken genç kuşağın ilgilendiği, sorunsallaştırdığı konuları gözler önüne sermiştir.

V. XIX. 19. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(17 Ekim – 6 Kasım 1998, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

1998 sergisi başvuruların Ali Akay, Ahu Antmen, Hasan Bülent Kahraman, Nilgün Özayten ve Yalçın Sadak tarafından değerlendirilmesiyle düzenlenmiştir.

Seçici kurul başarı ödülleri preslenmiş varille oluşturduğu ‘Taşıyıcı’(Resim 99) isimli eseriyle Betül Merkan’a, metal konstrüksiyon üzerine sertleştirilmiş keten ve çimentoyla meydana getirdiği isimsiz enstalasyonuyla (Resim 98) Yasemin Erengözgin’e ve ‘2001Hermafroditi’ (Resim 97) ismiyle dev bir televizyon inşa eden yapıtıyla Zeliha Bertek’e vermiştir.

Katalogta Nilgün Özayten dışında tüm seçici kurul üyeleri GSİS’nin tartışmaya açtığı ‘günümüz’ ve ‘yeni’ kavramlarını ele alan yazılar kaleme alarak güncel sanat ortamına dair saptamalara yer vermişlerdir. Temelde yeni olma, ilerleme ve temsil etme kavramlarının modernizmden itibaren geçirdiği dönüşümden yola çıkmışlardır.

Akay (1998, s.y.), ‘yeni’ kavramını olmayanı gerçekleştirmek değil güncellemek olarak açıklamaktadır; çünkü hiçbir şey var/yok edilemez, sadece geçişlilikler vardır, şimdiki zaman geçmiş ve geleceği içinde barındırır. Bu durumda sorunsallaştırılan asıl kavram ‘zaman’ olmaktadır. Sadak (1998, s.y.) da ‘tarih’ kavramına değinerek artık dönemsel ayrışmaların kalktığını, eski-yeni, tarihsel-güncel gibi kavramlar arasındaki sınırların yok olduğunu söylemektedir. Geçmiş değersizleştirilerek tüketilen bir süreç değildir; ancak ‘ilerleme’ kendini sürekli değersizleştirip yenileyen bir süreçtir. Farklılıkta geçmiş çoğulcu biçimde var etmektedir. Sanat yapıtları da bu yolla kendi zaman modelini kurarak, bölünmez sonsuz bir an yaratmaktadırlar. Akay (1998, s.y.), zaman

zaman sanatçıların tekrara düşerek benzer etkilenmelerle benzer çalışmalar ürettiğinden yakınsa da ona göre bu sergi iyi örneklerle, ‘yeni’yi sergileyen çalışmalarla doludur. Dolayısıyla bu sergiler de duyulan ihtiyaçları göstererek zamanın modellerini meydana getirmektedir. Hasan Bülent Kahraman (1998, s.y.) ise temsil üzerinden günümüz sanatına bakmaktadır. Temsilin sona erdiği yönündeki tartışmalara gönderme yapan Kahraman, bu durumda sanattan bahsetmenin söz konusu olmayacağı görüşündedir. Modernist anlayışın getirdiği, sanatın yalnızca kendisini temsil etmesi fikrini hatırlatan Kahraman, günün sanatının bunu aşip yeniden siyaset gibi dünya gerçekleriyle hareket ettiğini belirtmiştir.

Ahu Antmen (1998, s.y.) diğer üyelerden farklı olarak serginin işleviyle ilgili saptamalarda bulunmuştur. İlk yıllarında başladığı günün sanatının bir profilini ortaya koyan serginin amacının ve işlevinin artık daha çok geleceğin sanatını göstermek olarak değiştiğini ifade etmiştir. Antmen için GSİS, 1990’ların sonunda günün sanatını yönlendiren isimlerden çok, belki ilerleyen zamanda öne çıkacak isimler için sanat ortamı, piyasası ve basınla tanışma için bir adım; izleyiciler içinse sanat dünyasında yer almak için çabalayan genç kuşağın eğilimleri, kültürel düzeyleri, düşünce ve ideallerini görebilme olanağıdır. Bu konuda Antmen’le hemfikir olan Akay’a göre (1998, s.y.) de sergi, geometrik, kübist, minimalist eğilimleri yeni malzemelerle uygulayan, farklı işlev ve değişik kullanımları gündeme getiren genç sanatçıları görünür kılmaktadır.

Ödül alan sanatçıları üçünün de MÜGSF Resim Bölümü 1998 mezunu olmaları, sergilerin genç sanatçıların sunulduğu bir alan olarak değerlendirilmesine güçlü bir dayanak sunmuştur (Çobankent, 1998). Antmen (1998, s.y.) bu tür sergiler yoluyla Türkiye’de sanat ortamının sorunları da gözlemlenebilmesine dikkat çekmiştir. Antmen’e göre çağdaş sanat müzesinin eksikliği, dünya sanatının, yayınlarının izlenmiyor oluşu, kavram sorunlarına sebep olmuştur. Örneğin, Antmen Türkiye sanat ortamında kavramsal sanat ve hazır nesne kullanımının, kuramsal olarak henüz oturmadığının başvurulardan anlaşılabilirdiğini ileri sürmüştür. Kemal İskender (1998, s.4) ise kaleme aldığı eleştiri yazısında, sunulan eserlerin niteliklerini beğenmediğini ifade etmiş; GSİS’yi sanatı destekleme adı altında, ağırlıklı olarak hazır nesneli ve karışık teknikli türlerle “hırdavat/cılık estetiği” sunduğu yönünde eleştirmiştir.

V.XX. 20. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(3-20 Nisan 2000, Maya Plastik Sanatlar Merkezi; Devlet Güzel Sanatlar Galerisi, İstanbul)

20. GSİS, sponsor bulunamaması nedeniyle ilk defa uğradığı bir yıllık kesintinin ardından, 2000 yılında ilk kez uygulanan resmi sponsorlukla düzenlenebilmiştir (Aysan, 2000).

GSİS'nin yirminci yılını tamamlamış olması önemsenerek, yan etkinliklerle desteklenmesine özen gösterilmiş; 1-19. GSİS'nin ödüllü sanatçılarından 34'ünün yer aldığı retrospektif bir sergi düzenlenmiştir. Mekânsal problemler nedeniyle yarışmalı sergiyle aynı mekanda gösterilemeyen sergi Devlet Güzel Sanatlar Galerisi'nde yer almıştır. Ayrıca sergi süresinde 'Bir Konu Bir Kavram' başlığıyla Ferhan Şensoy Tiyatrosu'nda iki panel düzenlenmiş, Çağdaş Müze ve Kültür Merkezi'nde de Derek Jarman'ın 'Caravaggio' ve Peter Greenaway'in 'Prospero'nun Kitabı' filmleri gösterilmiştir (Anonim, 2000c; 2000d; 2000e; 200f; Behramoğlu, 2000). Bu yan etkinliklerle GSİS ile tartışmaya açılmak istenen 'güncellik' kavramının, yıllar içinde tam olarak gündeme getirilememiş olmasına çözüm aranmış ve kavramsal içeriğin tartışmaya açılarak hem sanat ortamına katkıda bulunulması hem de serginin daha iyi anlatılması hedeflenmiştir⁴⁹ (Anonim, 2000a, s.y.; Behramoğlu, 2000).

20. GSİS, 480 yapıtla sergileme için en çok başvuru alınan yıl olmasına rağmen 21 eserle o güne dek en az eser seçilen sergi olmuştur. Ayşe Erkmen, Cengiz Kabaoğlu, Hasan Bülent Kahraman, Vasıf Kortun ve Necmi Sönmez'den oluşan seçici kurula göre başvuru için gönderilen çalışmaların niteliksel düzeyi seçici kurulun beklentilerinin altında kalmıştır.

Seçici kurul iki aşamada yaptığı eleme ilk gününde, ikinci eleme için sadece 20 sanatçı seçmiştir. İkinci eleme sonunda da 18 sanatçının 21 çalışmasını sergiye alarak Kortun'un deyişiyle GSİS "tümüyle yok olmasın diye ehvenişeri bir seçim" yapmış ve her bir üye, görüşlerini kaleme aldığı katalog yazılarında sergiyi tanıtmaktan çok gönderilen çalışmalara, serginin düzenlenme biçimine ve sanat ortamına dair sorunları tartışmıştır.

⁴⁹ 20. GSİS sunuş yazısından (Anonim, 2000a, s.y.) panel, söyleşi, bülten basımı gibi destekleyici etkinlik ve yayımların sonraki sergilerde de sürdürülmek istendiği anlaşılmaktadır ancak bu istekler gerçekleştirilememiştir.

Derya Altinel ‘Pullar’(Resim 100) isimli sandalye ve masa düzenlemesiyle, Burcu Arısoy, bir poşet dosyanın içine kum ve kağıt kayık yerleştirerek oluşturduğu ‘Amiral Battı’ Serisi (Resim 101) ile Şinasi Güneş bir tür basınç ölçer ve asılı bazı sayısal verilerle bir çeşit makine taslağı ortaya koyan isimsiz yerleştirmesi (Resim 103) ve ‘Şizofreni’, ‘Gerçekleştirilmiş Ütopya’ videolarıyla, Kurucu Koçanoğlu ‘Akşam Yemeği’ masasında taburelere insan yerine masa lambası oturttuğu çalışmasıyla başarı ödülleri almıştır. Anasponsorun ismiyle verilen Garanti Bankası Özel Ödülü’nün sahibi, bir bedeninin üst kısmını arkadan ‘alem’ formundaki hilalle gösteren ‘Medcezir’(Resim 102) isimli fotoğraf çalışmasıyla Fûruzan Erkuş olmuştur.

Eleme sonucunda ödüllerin dağılımı yerleştirmede ağırlık kazanırken sergideki diğer çalışmalar arasında fotoğraf baskı ve kağıt/tuval üzerine çeşitli tekniklerle üretilmiş eserler çoğunluğu oluşturmuştur. Ancak Kabaoğlu (2000, s.20), ödüllerin sadece sergilenen eserlere değil, sanatçıların genel duruşuna ve tüm çalışmalarının yarattığı izlenime verildiğini belirterek aslında seçici kurulun eser bazındaki seçimlerden yine de tatmin olmadığını işaretlerini vermiştir.

Seçici kurulun ilk eleştirisi başvurulara yöneliktir. Genç katılımcılardan güncel ve ‘yeni soluklu’ eserler beklerlerken, gönderilenlerin çoğunu güncellikten uzak ve eski bulmaları üyeleri hayal kırıklığına uğratmıştır. Durumu sanat ortamının kısırlaşması olarak gören Sönmez (2000) ve Kahraman (2000) eğitim kurumlarına eleştiri getirmiş, eğitimde çağın gereklerinin sağlanamadığı düşüncesini savunmuşlardır. Üyelere göre, Batı sanat tarihi için yeterli kütüphane, görsel arşiv ve kendi sanat tarihimiz ile ilgili müze, arşiv eksiklikleri yaşanan bir ortamda, sorulacak sorular kısıtlanmış ve birikim eksikliği içselleştirilmeden üretime ve karmaşıklığa yol açmıştır. Seçici kurul bu etkenlerin, özgün diller oluşturulabilse iyi sonuçlar verebilecek pek çok denemeye ‘ham’lık, özensiz işçilik, hatalı malzeme ve teknik seçimi olarak yansıdığı ve sonuçta soru sormaktan çok cevap vermeye çalışan fazla anlatıcı, öğretici bir tavrı benimseyen çalışmalar çıktığı fikrindedir (Erkmen, 2000; Kahraman, 2000, s.21-23; Sönmez, 2000). Seçici kurulun getirdiği en önemli eleştiri, GSİS’nin düzenlenme yöntemine dairdir. Üyeler, seçici kurul sistemini günün şartlarına uygun bulmadıklarını dile getirmiştir. Vasıf Kortun (2000, s.15) devlet ya da çeşitli kurumlar tarafından finanse edilen sergiler yerine, artık sanatçıların kendi alanlarını oluşturduğuna dikkat çekmiştir. Üstelik Kortun’a göre ödül sisteminin sakıncaları da vardır; genç kuşak ödülleri sebebiyle belli

kalıplara sürüklenmektedir. Seçici kurul üyeleri açısından baktığında da Kortun, kişisel olmayan ortak seçimlerin altına imza atılmasını tehlikeli bulmaktadır. Jürinin iktidar adına yapılan bir denetlemeye denk geldiği ve ödüllerin artık çoğunlukla markalaşma stratejileriyle verildiğini savunan Kortun'a göre sergiye gönderilen çalışmalarda özgürlük yerine sınırlamalar görülmesi Türkiye'de sanat üretiminin genç kuşaktan iyi örneklerinin sergiye katılmamayı tercih etmesindedir. Kortun'un görüşlerine katılan Erkmen, bu durumu sanatçıların genç yaşta jüri ve ödüllere itibar etmemeyi öğrenmesini sanat hayatları için yararlı bulurken diğer sanatçılarla etkileşim ve örnekleme eksikliği açısından olumsuz bir taraf oluşturduğu düşüncesini dile getirmiştir. Seçici kurulun tüm üyeleri bu konuda hem fikir olmalı ki seçim ve yazılarıyla ortaya koydukları problemlere çözüm olarak belli bir konuya odaklanan küratörlü sergi sistemini önermişlerdir (Erkmen, 2000; Kabaoğlu, 2000, s.17; Kortun, 2000, s.16; Sönmez, 2000).

Sergi kataloğunda, RHMD üyeleri tarafından kaleme alınan sunuş yazısında da sergilerde bir değişime gidileceğinin sinyalleri verilmektedir. Genç kuşağın katılımını güncelliğin tartışmaya açılabilmesi için oldukça önemli bulan RHMD, kavramın farklı bakış açılarından tanımlanabilmesi amacıyla, sergiyi daha geniş bir platforma taşımak için çaba göstereceklerini ifade etmiştir (Anonim, 2000a, s.y.).

Alınan eleştiriler ve sanat ortamında ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda yapılan tespitler sonucunda, 20. GSİS seçici kurul sistemi ile yapılan son GSİS olmuş, 21. sergiyle birlikte yeni bir yöntem denenmiştir.

V.XXI. 21. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ: İMAJA GÜVENİYORUZ

(25 Ekim – 10 Kasım 2001, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

2001, GSİS'nin çarpıcı değişikliklere uğradığı yıl olmuştur. RHMD, seçici kurul yöntemi uygulamasından vazgeçerek serginin küratöryel yöntemle düzenlenmesine karar vermiş ve tek küratör olarak Beral Madra ile çalışmıştır. Madra, sergiye bir kavram çerçevesi çizerek başlığı 'İmaja Güveniyoruz' olarak belirleyip şartname eşliğinde bir kavram metni yayınlanmış ve sanatçılara bu konuyla bağlantılı çalışmalarını katılım için çağrıda bulunmuştur.

RHMD Başkanı Leyla Belli (2001, s.2), değişikliği serginin kendisini günün koşullarına uyarlayabilmesi için bir gereklilik olarak gördüklerini şöyle ifade etmiştir:

“Nicedir sergi düzenlemede, seçici kurullar karşısında küratörlük kurumu ciddi bir ağırlık oluşturmuş ve bu durum ülkemizde de güncellik kazanmıştır. Amacı güncel gelişmenin nabzını tutmak olan bu serginin bu gerçeği yok sayması, kendi misyonuna ters düşmesi demek olurdu. Bu gerekliliği yerine getirirken, sürekli sergiler geleneğinde de bir ilki gerçekleştirmiş olduk.”

Madra (2001a) kavramsal çerçeveyi belirlerken odak noktasını ‘medya’ olarak almıştır. Olaylar ve haberlerin başkalarının gözünden görülmesini, izlenenlerin gerçek olup olmadığının bile sorgulanmamasını sorunsallaştırmış ve şöyle demiştir:

“Görüntü kitleye ulaşırken gerçek/hakikat bir kez daha uzatmalar/kısaltmalar yinelemeler ve kesmelerin saldırısına uğruyor. Aynı görüntü farklı saniyelerle kurgulandığında farklı etkiler ve sonuçlar yaratabilir.

Haksız ölümler, dehşet ve şiddet, yolsuzluk ve hırsızlık üstüne kurulu imaj üretimleri ve kullanımı izleyeni ve izleneni onulmayacak ruhsal/zihinsel zedelenmelere karşı savunmacı/savunmasız bırakıyor.”

İmaj üretimlerinin kimin işine yaradığını sorgulayan Madra’ya (2001a) göre postmodernizmin “gerçeklik ilkesinin yıpranması” karşısında, teknoloji insanlara sanal bir dünya sunmaktadır, buna karşılık kültür ve sanat üretimleri ise gerçekleri irdelemektedir. Madra, çizdiği kavramsal çerçeveye, sanatçıları, kültür ve sanat üretimindeki metaforların, iktidar tarafından çıkarıcı amaçlarla üretilen imajlara alternatif olup olamayacağını, insanların ürettiği metaforlarla teknolojinin ürettiği imgeler arasındaki farkı tartışmaya çağırmıştır.

Madra (2001b, s.4-6), serginin kavramsal çerçevesini belirlerken 1998-2000 arasında düzenlediği genç kuşağı barındıran sergilerde⁵⁰ günün sanatçılarının “teknoloji ve tüketim imajlarıyla hesaplaşmanın gereksinimi/isteği içinde” olduğu gözleminde yola çıktığını ifade etmiştir. 1980 sonrasında Türkiye’de yaşanan siyasi/ekonomik/kültürel

⁵⁰ Madra’nın bahsettiği sergiler 1998-2000 yılları arasında Borusan Sanat Galerisi’ndeki ‘Yeni Öneriler/Yeni Önermeler’, 1999’da Berlin’de düzenlediği ‘Reise durchdasLabyrinth’, 2000’de YıldızSanat I etkinliği kapsamında yer alan ‘Rezidans’ sergileridir. Söz konusu sergiler, genç kuşağın üretimlerini, üretimlerinin yarattığı ikilemleri ve ikilemlerle başa çıkma yollarına odaklanıyordu (Madra, 2000, s.4).

bunalım/çalkantı/krizlerle karşı karşıya kalıp bunlarla sanat üreterek hesaplaşan kuşak için ‘İmaja Güveniyoruz’ Madra’ya göre irdeleme, sorgulama, teslim olma ya da alaya alarak kaçma ile sonuçlanacak bir itiraf ya da saptamadır. 21. GSİS’deki eserler aslında, 11 Eylül 2001’de New York Dünya Ticaret Merkezi’ne yapılan saldırıdan önce üretilmiş olsa da bazı eserlerin yıkımı hatırlatmasını Madra, sanatçıların öngörüsüne bağlamıştır.

21. GSİS, resim, heykel, fotoğraf, video gibi disiplinlerin yanında kısa film, tasarım, dans, müzik, performans, tiyatro gibi tüm yaratıcılık dallarına açık düzenlenmiştir. Çağrı yapılan alanlarda bu kadar esnek davranılırken ilk kez sergi katılımcılarına yaş sınırlaması getirilmiş, katılıma yalnızca 20 ile 40 yaş arasındaki sanatçılar çağrılmıştır. Projeler dosya halinde ve serginin kavramıyla ilgili, sanatçılar tarafından yazılmış en çok 500 kelimeli metinler eşliğinde istenmiştir. Seçilecek gösteri sanatlarının sergi süresince bir zaman çizelgesine göre gerçekleştirileceği duyurulmuştur (Anonim, 2001a;Anonim, 2001c; 2001d; Baykam, 2001).

GSİS, Akbank ana sponsorluğunda düzenlenmeye de bu yıl başlamış ayrıca ilk kez katalogdaki metinlerin İngilizce çevirilerine yer verilerek 7. İstanbul Bienali sırasında düzenlenen sergiye, uluslararası izleyicilerin katılımı da amaçlanmıştır⁵¹.

Çağrı sonucu gönderilen çalışmalar, küratör Beral Madra tarafından değerlendirilerek bir seçki oluşturulmuş ancak ödül dağıtımı için başka bir yol izlenmiştir. Belli’nin (2001, s.2) isim vermeden bir çeşit “halk jürisi” olarak ifade ettiği gazeteci, sanatçı gibi sanatla ilgili çeşitli mesleklerden on beş kişilik bir liste oluşturulmuş ve seçkide yer alan eserleri oylamak üzere davet edilmiştir (G. Nuhoğlu ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013). Sonuçta, Başir Barlokov-Sefer Memişoğlu’nun hazır nesnelere oluşturduğu isimsiz yerleştirilmesi (Resim 105), Memed Erdener’in ‘Arapsacı’(Resim 107) isimli çalışması, Burak Delier’in süt, pleksiglas ve projeksiyon kullanarak ürettiği isimsiz çalışması (Resim 106), Yasemin Özcan Kaya ‘-Yasemin Senin Adın Ne? –Ayşeciiiiik’ isimli enstalasyonu (Resim 108) ve YuanShun’un ‘Yürüme Yolu’ isimli videosu en çok beğenilen eserler olarak belirlenmiştir.

⁵¹ 2001’den itibaren tüm GSİS katalogları Türkçe-İngilizce hazırlanmıştır.

Sergide tuval resmi ve geleneksel anlamda heykele hiç yer verilmezken ağırlıklı olarak yer alan video ve yerleştirmelerin yanı sıra dijital baskı, performans, dans ve tiyatro gösterileri örneklenmiştir.

Madra'nın seçtiği videolar bir ayrıntıyı yineleyici ya da tam tersine çoklu görüntüler arasındaki geçişlerin silinip gerçeküstüleştiği çalışmalardır. Parçalanmış bütünün bir parçasını bütünün kendisi olarak sunarak resimdeki yanılısma duygusunu teknolojik görüntüleme kullanmaktadır. Yerleştirmeler ise günlük yaşamdan seçilen nesne, alışkanlık ya da seslere odaklanmıştır. Madra, bu çalışmaları Baudrillard'a gönderme yaparak tüketilmek için önce bir ime dönüşmüş olması gereken nesnelere ve imgelerin bu eserlerde toplum-birey, iç-dış dünya, gerçek-imgelem gerilimlerinin metaforlarla yeniden üretimi olarak ifade etmiştir (Madra, 2001, s.4).

Bir yandan sergi, amaçlarını yerine getirerek hem sanatçıları imaj hesaplaşması yönünde üretmeye hem de izleyicileri imgeleri sorgulamaya yönlendirdiğine dair olumlu görüşler sunulurken (Baykam, 2001), öte yandan, yaratıcılıktan uzak bulunarak oldukça sert eleştirmiştir (Gezgin, 2001, s.32-33). 'İmaja Güveniyoruz' RHMD'nin 'imaj' yenileme uğruna gösterdiği boşuna çaba olarak yorumlanmış ve yaratıcı keşifçi, öncü hiçbir şeye yer vermediği düşünülmüştür. Bu eleştirileri yönelten sanat eleştirmeni Ümit Gezgin, Madra'nın küratörlüğünü de başarısız bularak sergiyi sanat dışı 'elektronik hırdavatçılığı' olarak tarif etmiştir; ona göre sergi iddia ettiği soru/sorunları gündeme getirememiş, imajla yapılması istenen hesaplaşmanın görsel cevaplarına ulaşamamıştır. Gezgin'e göre, katılımcılar belirlenen kavram çerçevesini tam olarak algılayamamış, gündeme getirilmesi hedeflenen sorunlarla ilişki kuramamıştır; üstelik New York saldırısı ve Türkiye'deki kriz ortamı İstanbul Bienali'ni olduğu gibi GSİS'ni de gölgede bırakmıştır.

Eleştirilere rağmen, Madra ve sanatçılar sorgulamalarını sürdürmüşler ve 2002 yılında, sergiden bir seçkiyi 'İmaja Güveniyoruz 2' başlığıyla Diyarbakır'a taşımışlardır⁵². Buna rağmen, 21. GSİS, önceden hazırlanmış bir kavramsal çerçeve ile hareket edilmesi açısından GSİS içinde teklik göstermektedir. Önceden konu/kavram belirlenmesi,

⁵² 29 Ekim-15 Aralık tarihleri arasında Diyarbakır Sanat Merkezi'nde düzenlenen sergiye Yeşim Ağaoğlu, Zeynep Ağartan, Fatih Balcı, Şinasi Güneş, Yasemin Özcan Kaya, Gonca Sezer, Ragıp Basmazölmez, Cem Ece, Gül Ilgaz, Cemile Kaptan, Ercan Molla, Mehmet Özen, Çağrı Saray ve Ergün Yıldız katılmıştır (Madra, 2002)..

gençlerin bakış açılarını yakalamayı güçleştirdiği ve sergileri amaçlarından uzaklaştırdığı düşünceleriyle bir daha uygulanmamıştır (Belli, 2008, s.2).

V.XXII. 22. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(26 Haziran – 26 Temmuz 2003, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

2002’de finansal sorunlar nedeniyle gerçekleştirilemeyen GSİS’in 22.si, 2003’te Akbank Galerî mekânında düzenlenmiştir⁵³. 2003’te GSİS’in seçim yöntemi tekrar güncellenmiş, uluslararası küratörlerle çalışılmaya başlanmış, böylece sergiye küresel bakış açısı eklenmesi amaçlanmıştır (Belli, 2003, s.7). Sergi, Japonya’dan Hiromi Hanzawa, Fransa’dan Alain Katz ve Necmi Sönmez’den oluşan kurulun seçiciliğinde, görsel-işitsel-nesnel-gövdesel sanat disiplinlerine açık tutulmuş; resim, fotoğraf, heykel, video, performans, sinema gibi sanat dallarında öğrenim gören ya da çalışan sanatçı ve sanatçı adaylarının katılıma açık olarak gerçekleştirilmiştir (Anonim, 2003d).

Seçim sonucunda Derya Altınel’in ‘Lunaparkta Empati II’ (Resim 108) isimli karton üzerine pul kullanılarak yapılan çalışması, Ragıp Basmazölmez’in birleştirilmiş paket taşlarından bir tanesini basma kumaşından kaplayarak oluşturduğu ‘Yoz Duruş’ (Resim 110) düzenlemesi ve Yıldız Sermet’in kerpiç ve porselenden ürettiği ‘Kerpiç Kayıklar’ı (Resim 112) başarı ödülleri uygun bulunmuştur. Nurdan Karasu Gökçe platin ve pleksi kullanarak yaptığı düzenlemesiyl (Resim 111) Akbank Özel Ödülü’nün sahibi olmuştur (Anonim, 2003e; 2003i).

GSİS’yi piyasanın değerlerini öteleyen bir ‘özgürlük adası’ olarak niteleyen Necmi Sönmez (2003, s.10), öğrencilerin ağırlıklı katılımı nedeniyle serginin Türkiye’deki eğitim kurumlarının düzeyini yansıttığını, güncel eğilimler hakkında ipucu verdiğini söyleyerek kimi soruları gündeme getirmiştir. Örneğin “21. yüzyıl dünya sanatı ile ülkemizde öğretilen, uygulanan sanat birbiriyle örtüşüyor mu? Ya da ikisi arasında bir ilişki var mı? Sanat tüketicilerinin bu diyalogdan, genç sanatçıların üretme koşullarından haberleri var mı?” sorularını gündeme getirmiştir.

⁵³ Bu tarihten itibaren sergiler her yıl Akbank Sanat Merkezi’nde düzenlenmiş, başka bir mekân değişikliğine uğramamıştır.

Sönmez (2003, s.10-15), özel sektörün finansal desteğinin bir tür çıkar ilişkileri zincirine dayanarak yaratıcılığın önünü kesmekte olduğunu ifade etmiştir. Güncel sanat ortamında, GSİS’yi, güçlenen piyasanın karşısında alternatif sunan ve kendi çabaları ile uluslararası dolaşıma giren sanatçı grubunu destekleyen etkinlikler arasında en önemli sergilerden biri olarak tarif etmiştir. Sergiyi “alışılmış söz diziminden ayrılma önerisi” olarak ifade ederken oluşturdukları seçkiyi neyi seçtiklerinden çok neyi dışarıda bıraktıkları üzerinden anlatmıştır. Öncelikle sergide özgünlükten uzak çalışmalara yer vermediklerini, çalışmalara kendi çabalarıyla anlamlar yükleme uğraşına girmediklerini; “bir süredir benzer deneyleri yineleyen, genç sanatçılar, yetenekli dekoratörler, baskı teknikleriyle ilgilenen bilgisayar meraklılarını” dışarıda bıraktıklarını ifade etmiştir. Sonuçta seçki, klasik tekniklerin kullanılmadığı, dijital baskı, video ve düzenleme çalışmalarının ağırlıklı olarak bulunduğu bir sergiye dönüşmüştür. İçerik olarak ise, gösteriş düşkünlüğü, politika, yaşam temposu gibi farklı konulara göndermeler vardır (Sönmez, 2003, s.14).

Sergide tuval resmi, heykel gibi klasik teknikli hiçbir çalışmaya yer verilmemesi, Sönmez’in (2003, s.14) ifadesine göre bir tavır olarak benimsenmemiş, seçim sürecinde özgünlükleriyle öne çıkan çalışmaların tercih edilmesi bu şekilde sonuçlanmıştır. Sergide hiç tuval resminin bulunmaması sanat çevrelerinin de dikkatini çekmiş, Hasan Bülent Kahraman (2003) tarafından, ‘tuval resmine ne oldu?’ sorusunun gündeme getirilmesine sebep olmuştur. Kahraman’a (2003) göre tuval resmi ölmüş değildir ancak kendisini güncelleyerek varlığını sürdürmesi gerekmektedir; özellikle 1980 sonrası sanatta yaşanan dönüşümler tuvalde yeni bir kapsam ve içeriğin sorgulanmasını zorunlu kılmıştır. Dolayısıyla Kahraman, sergide yerleştirmelerin, videoların, baskı tekniklerinin ağırlık kazanmasını, tarihin ve teknolojik gelişimin kullanılan ifade dilini, gereçlerini değişime uğratarak getirdiği bir zorunluluk görmektedir.

V.XXIII. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 23. ULUSLARARASI İSTANBUL SERGİSİ

**(24 Haziran – 30 Temmuz 2004, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul;
25 Eylül – 3 Ekim 2004, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Konuk Evi)**

23. GSİS, İsrail'den Eyal Danon, Avusturya'dan Anton Lederer ve Başak Şenova'nın oluşturduğu küratör ekibiyle, uluslararası katılıma açık biçimde gerçekleştirilmiştir (Belli, 2004, s.7). Küratörler sanatçılara çağrı sürecinde bir bildiri yayınlayarak amaçlarını, benimseyecekleri tavrı, seçim kriterlerini kamuoyu ile paylaşmıştır. Amaçlarını olabildiğince çok sanatçı ve çalışmayı görünür kılmak olarak belirlemiş, bunu uygulayabilmek için herhangi bir kavram çerçevesi belirlemeden hareket etmeyi benimsemişlerdir. Metod, duruş, yaklaşımlarda çoğulcu yapıyı tercih etmişler; çalışmaların iletişime açık, sanatçının ve çalışmanın mekân algısının, sosyal duyarlılığının, sınırları zorlayan deneysel yaklaşımının ve gelişen teknolojileri kullanma potansiyelinin olmasını başlıca kriterleri olarak belirlemişlerdir (Anonim, 2004a).

Küratörler, bakış açılarını, güncel sanatın; ekonominin ve bilgi akışının küresel etkileşim kanallarından biri olma işlevinin üzerinde durarak sanatçıların, yerel-küresel iletişimdeki rolünün incelenmesi üzerine kurmuşlardır. Dünyanın bir kısmı küreselleşmeyle birlikte bilgi ağına dahil olmuşken bir kısmında halen coğrafi, milliyetçi ya da etnik ayrımlar hüküm sürmektedir. Bu farklılıklar da yalnızca coğrafi sınırları değil, toplumsal düzenleri de şekillendirmekte, gelişen teknoloji ile birlikte sanatın ifade biçimlerini etkilemektedir (Danon ve diğerleri, 2004, s.10-12).

Bu yaklaşımlarına paralel olarak değerlendirme sürecinde, küratörler sanatçıları gönderdikleri tek çalışma üzerinden değerlendirmektense, portfolyolarına bir bütün olarak bakmayı ve küreselleşmeye, etkileşime dair duruşlarını, sorguladıkları olguları önemli ölçütler olarak ele almayı tercih etmişlerdir. Ayrıca sanatçının söylemiyle kullandığı teknik ve malzemeye hakimiyeti arasındaki bağlantıyı da bir kriter olarak almışlardır. Küratörlerin çalışma yöntemiyle serginin yarışmalı olmasının uyumsuzluğu küratörleri endişelendirmiş, sürecin başında çalışmalar içinden kavramı oturmuş bir sergi kurmanın güç olacağını düşünmüştür. Ancak küratörler süreçte çalışmaların kendi içlerinde bir denge kurduğunu belirtmişler, seçilen çalışmaları yenilikçi ve alternatif yöntemlerle farklı duruşlar sergileyen, dünyadaki değişen dengelerle bağlar kuran,

kendi özelliklerini ve konularını ifadelendirip belirleyen eserler olarak tanımlamışlardır (Danon ve diğerleri, 2004, s.10-12).

Evrensel Belgin ‘anti-pop.com’ internet adresli (Resim 114), günümüzde halen aktif olarak gündeme dair eleştirel çalışmalara yer verip, “iş-sanatçı ve izleyici arasındaki yeniden tanımlanan ilişkinin” altını çizen yeni medya net-art çalışmasıyla başarı ödülllerinden birinin sahibi olmuştur. Berat Işık çeşitli baskılar sebebiyle ortaya çıkan iletişimsizliği ele alan ‘Eyes Wide Shut’ (Resim 115), ‘Psycho’ (Resim 116) ve ‘Dancer in the Dark’ (Resim 117) videolarıyla, Bengisu Bayrak ‘Fast-İman’ isimli (Resim 113), dini mesajların günlük hayattaki geçerliliğini sorgulayan belgesel videosuyla ve Banu Taylan ‘Sinekliler’ (Resim 121) isimli duvar resmi ile diğer başarı ödüllерinin sahibi olmuştur (Danon, ve diğerleri, 2004, s.12; Sönmez, 2004, s.53-54).

GSİS’de ilk kez tüm sergi için ses tasarımı uygulanmış, sergideki çalışmaların sesleriyle koridorlar yaratarak mekânın tümünü kompozisyon haline getiren Can Türkinan, tüm sergi ve ‘Sinekliler’ için yaptığı ses tasarımıyla jüri özel ödülünü; Özgür Özlem Sulak kent deneyimi içinde giderek yabancılaşan insana odaklanarak ürettiği ‘Wright in Time’ (Resim 118), ‘Rocinante’ (Resim 119) ve ‘Kabuk Deniz’ (Resim 120) videolarıyla Akbank Özel Ödülü’nü almıştır (Anonim, 2004b, s.18-28; Danon, ve diğerleri, 2004, s.12-14; Sönmez, 2004, s.54).

Sergi, kent kültürü, hareket ve öyküleme ana temalarında toplanmıştır. Küratörler, seçilen çalışmaların mekana yerleştirilmesinde, kendi bakış açılarıyla izleyiciyi etkilemekten kaçınmayı hedeflemiş, Aksanat’tın mimari yapısına da eleştiri getiren bir düzenlemeyi tercih etmişlerdir. Duvarlarla izlenen doğrusal rota yerine ziyaretçilerin kendi rotalarını çizebilecekleri bir düzenleme yaratmaya çalışmışlardır. Giriş katına kent ve hareket üzerine yapılan çalışmalar; üst kata anlatımcı, öyküleyici eserler ve iki katı bağlayan ara mekâna, mekâna özgü çalışmalar konumlandırılmıştır (Danon, ve diğerleri, 2004, s.10-12).

GSİS içinde 24.sü işitsel ve yeni medya sanatlarının en çok yer bulduğu sergidir. Can Türkinan’ın yanı sıra endüstriyel, gürültü kökenli deneysel seslerden esinlenerek üretim yapan Batur Sönmez, Ceren Oykut ve Zeynep Zeren Gökten da sergide işitsel sanatı örneklemiştir. Açılış gecesi, Batur Sönmez bir performans gerçekleştirerek işitel sanatı örneklemiştir, performans sonraki günlerde video kaydı olarak sergideki yerini almıştır. Ceren Oykut günlük kent hayatı üzerinden ses düzenlemesine eşlik eden slaytlarla

sergide yer alırken Zeynep Zeren Göktan tabut şeklindeki üzeri zımbalı objeyi ses düzenlemesiyle destekleyerek yaşam ve ölüm üzerinden bireyin ve dünyanın durumunu ele almıştır. Simge Göksoy ise sergide yeni medya sanatının bir temsilcisi olmuştur. Göksoy'un olay örgüsüyle bağlı birden fazla çalışması bir portfolyo gibi sergilenmiştir (Danon, ve diğerleri, 2004, s.12; Sönmez, 2004, s.53-54).

Genç sanatçılar için bağımsız bir platform olma özelliği vurgulanan sergi, enerjisi yüksek bulunarak övgü almıştır. İstanbul'dan sonra Diyarbakır'a da taşınmış, serginin yer aldığı Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Konuk Evi'nde açılış günü küratörler ve sanatçıların katılımıyla sergi ve süreçlerini konu alan bir söyleşi düzenlenmiş ve 23. GSİS İstanbul 'merkezi' dışından izleyicilerin beğenisine sunulmuştur (Anonim, 2004h; Durbaş, 2004; Sönmez, 2004, s.54).

V.XXIV. 24. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(18 Haziran – 28 Temmuz 2005, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

24. GSİS seçicilik görevini Emre Baykal, Alman Marcus Graf ve Hollandalı Suzanne van de Ven'den oluşan küratörler ekibi üstlenmiştir. Ekip her türlü ifade biçimine ilişkin yerel ve evrensel geçerliliğe ve gelişime olanak sağlayabilecek bir tavır benimsemiştir. Seçim yaparken, sanatçıların kişisel özelliklerini göz ardı ederek çalışmaların belli bir konuya ilişkin olması, teknik, bir farkındalık ve düşünüş, onaylayan değil sorgulayan bir duruş sergiliyor olmalarına odaklanmışlar ve bu tavır, sınırları aşmaktan da öte, onlara göre en uç noktaya taşıyan sanatçıları seçmişlerdir (Baykal, ve diğerleri, 2005, s.7).

Küratörlerin kimi uygulamaları 24. GSİS'yi öncekilerden farklılaştırmıştır. Örneğin, yalnızca yedi sanatçıya yer verilmiş, bu yönüyle sergi tüm GSİS içinde en az sayıda sanatçıya ev sahipliği yapan GSİS olmuştur. Küratörler bu uygulamayla hem eserlerin gerektiği gibi sergilenmesini hedeflemiş hem de sanatçıların birden fazla çalışmasına yer vererek sanatçılara dair kapsamlı bir anlatı gerçekleştirmek istemiştir. Üstelik sergilenen eserlerin tümü başvuru için gönderilenlerden değildir. Küratörler sanatçıları belirledikten sonra onlarla iletişime geçerek hazır işlerini sergiye ödünç vermelerinin yanı sıra sergi bağlamında üretim olanaklarına sahip olacakları yeni çalışmalar ortaya koymalarını istemişlerdir (Baykal ve diğerleri, 2005, s.7; Yücel, 2005). Ayrıca her bir

sanatçı çalışmasının galerinin neresinde sergileneceğini kendisi seçmiş, sonrasında da binanın seçtikleri alanı için işlerini oluşturmuşlardır. Küratörlerden Marcus Graf eserlerin, eskiden stüdyoda üretilip mekanda sergilenirken artık mekanlarda, kendilerine ayrılan yerlerde üretilmelerini güncel sanatın en önemli özelliklerinden biri olarak saymaktadır. Graf'a göre diğer önemli bir fark da klasik malzemelerden çok günlük hayat nesnelерinin kullanılıyor olmasıdır (Kavukluoğlu, 2005).

Sergide başarı ödülünü alan Mehmet Ali Uysal, bir yandan galeri duvarlarını malzeme olarak kullanıp duvarlarda bıraktığı izlerle mekâna müdahale ederken bir yandan da beyaz bir odada gezinen kaplumbağa videosuyla sanat olabilmek için 'Beyaz Kúp'e girme zorunluluğuna eleştiri getirmiştir. Volkan Aslan, galeride bulunan nesnelere sanatçı ve eser ismi etiketi koyarak 'sanat yapıtı' niteliği kazandırmış, Uysal gibi eser-mekan ilişkisini sorgulamıştır. Caner Girgin resim askılıklarını ritmik bir biçimde duvara yerleştirerek benzer bir sorgulamayla birlikte tuval resminin serüvenine gönderme yapmıştır. Tuval resmini sorgulayan bir başka isim Deniz Guliyeva da siyah bir tuvali iki spotla aydınlatıp izleyicinin gölgesini çalışmaya katarak boyayı reddetmiş, eser-izleyici ilişkisini düşündürme gayretinde olmuştur. Serkan Demir'in çalışması da interaktif çalışmaların başka bir örneğidir. Duvara sabitlenmeden, gevşek bırakılan ipe asılmış iki dikdörtgen parça, izleyicinin çalıştırdığı vantilatörden gelen esintiyle açı değiştirmekte yani ancak izleyicinin katılımıyla tamamlanabilmektedir. Uluç Ali Kılıç'ın ziyaretçileri beyaz bir labirentle karşılayıp videodan gelen sesiyle labirentin çıkışına yönlendiren çalışması da eser-izleyici arasındaki ilişkiyi sorgulayan çalışmalardandır. Özlem Özdemir ise seksen bin kibrit çöpü kullanarak bir enstalasyon oluşturmuş ve serginin açılış günü kibritleri ateşe vererek sergi mekanında bir performans gerçekleştirmiş, performanstan sonra sergi boyunca yerleştirmeden geriye kalan yanık kibritler izlenebilmiştir (Yücel, 2005).

Seçim yapılırken küratörler her ne kadar bir konsept belirlenmediğini söylese de aslında sergilenen eserlerin tümünün eserin mekanla ve izleyiciyle kurduğu ilişkiye odaklandığı görülmektedir (Kavukluoğlu, 2005; Yücel, 2005). Serginin bütünü hem olumlu hem de olumsuz eleştiriye maruz kalmıştır.

YTÜ Sanat Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Derya Yücel (2005), sergiyi beğeniyle karşılamıştır. Güncel sanatta yapıtın, 'ne olduğu' değil 'ne yaptığı' üzerinden sanatçı-yapıt-izleyici ilişkisiyle tarif edilebileceğini savunan Yücel, serginin 'sanat mı değil

mi?', 'kurgu mu gerçek mi?' gibi çağdaş sanatın sorularını güçlü bir şekilde sordurduğunu düşünmüş ve günün sanatının yorumlarını, arayışlarını gözler önüne serdiğini ifade etmiştir.

Ahu Antmen (2005a) ise özellikle yedi sanatçıya yer verilmiş olmasını genç kuşağın eğilimlerini sergileme amacıyla olan bir sergi için uygun bulmamış; sergide sanatçıların değil küratörlerin öne çıktığını savunmuştur. Sergide sanatçı/eser etiketi olmaması, sadece sergi planında eşleştirme yapılmış olmasını karmaşık bulmuş, serginin genç kuşağı sanat ortamına 'tanıştırma' amacını hatırlatarak eleştirmiştir⁵⁴. Antmen'e göre böyle bir sergide seçilen her sanatçının neden 'günün sanatçısı' olarak seçildiği gerekçelendirilmeli ve küratörlerin yaratıcılıklarını sergilemeleri için farklı türde etkinlikler tercih edilmelidir.

Küratörler GSİS'ye yeni alanlar yaratabilmeyi de hedefleri arasında alarak sergiyi üç aşamalı planlamışlardır. İstanbul serginin ilk ayağı olarak düşünülmüş, sergiyi ikinci aşama olarak Diyarbakır'a ve üçüncü aşama olarak yurt dışına götürmeyi hedeflemişler ancak hayata geçirememişlerdir (Baykal ve diğerleri, 2005, s.7; G. Nuhoğlu ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013).

V.XXV. 25. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ (6 – 30 Temmuz 2006, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

25. GSİS, seçici kurul için ayrılacak bütçedeki yetersizlik nedeniyle, önceki sergilerden farklı olarak Hasan Bülent Kahraman'ın tek seçicilik yapmasıyla gerçekleştirilmiştir (Bunulday, 2006, s.65).

Başarı ödülllerinden birini Bahar Arı, Time dergisinden aldığı, başına çuval geçirilmiş erkek figürünü fotoblok üzerine Warhol'un 'Marilyn'lerindeki düzenlemesine benzer biçimde bastığı 'Ne Giyse Yakışır' (Resim 123) isimli çalışmasıyla almıştır. Bülent Bulduk bilgisayar oyunundan yola çıkarak tank ve el bombasını bütünleyen 'Tetris' (Resim 124) videosuyla ve Çınar Eslek bedeni saran metalle açığa çıkan estetik-şiddet arasında ilişki kuran 'Beden-mekân' videosu (Resim 126) ve 'İlizerof' (Resim 125) dijital baskısıyla diğer iki başarı ödülünün sahibi olmuşlardır. Altuğ Katmer bir kutu

⁵⁴ Sergi kataloğunda da sanatçı eser eşleştirmesi yapılmamış, eserlerin sahipleri ancak eleştiri yazılarından tespit edilebilmiştir.

içine koyduğu, pille çalışan küçük arabaların uğultusuyla doğa-kültür benzeşmesine göndermede bulunan ‘Kontrol Altı/Dışı’ (Resim 127) adlı videosuyla Akbank Özel Ödülü’ne uygun bulunmuştur (Antmen, 2006; Çalıkoğlu, 2006, s.51).

Kahraman (2006, s.4-6) seçimleri herhangi bir kavram, konu ya da eğilime odaklanmadan yaptığını ifade etmiştir. Başvuruları sanat ortamındaki gerçeklerin bir yansıması olarak ele alıp çağdaş sanat ortamına dair bazı çıkarımlar yapmıştır. Örneğin, başvuruya gönderilen çalışmalar arasında hiç yerleştirme ve performans denemesinin yer almaması, genç kuşağın yönelimlerine dair önemli bir ipucu vermektedir. Kahraman’a göre güncel sanat ortamının hakim tekniklerinin genç kuşak tarafından tercih edilmemesi, bu tekniklerin genç kuşak için ifadede yetersiz kalmış olmasındandır. Kahraman, kavramlarla birlikte gelen geçiciliğin bu kuşakta, yerleştirme ve performanstan, video ve yeni medya sanatına yönelim olarak ortaya çıktığını belirtmiştir. İçerik olarak eserler tarihsel, coğrafi yırtılmalar; politik, kültürel siyasetler, 11 Eylül sonrası ortam gibi ‘gerçeklikler’e gönderme yapmaktadır.

Kahraman (2006, s.5) sergideki eserlerin tümünün iki ana ekseninde toplandığını belirtmiştir. İlki video sanatı ile ağırlık kazanan sanallık ve hareketli görüntülerdir. Bu yönelimi, videonun maliyet ve prodüksiyon açılarından kolay erişilebilir oluşuna bağlayan Kahraman, çoğu video sanatçısının Resim eğitimi çıkışlı olduğunu belirtmiş ve video sanatının Türkiye sanat ortamında uygulanışına da eleştiri getirmiştir. Videoyu, sanatçıların çoğunlukla kısa film olarak algıladığını, aslında bir sorunsalın hareketli görüntü yoluyla ele alınması olarak tanımlanması gerektiğini belirtmiş, seçimlerini de bu yönde yapmaya özen göstermiştir (2006, s.5). Sergideki video çalışmalarının tekniği, sorunsalları ifade aracı olarak kullanması eleştirilenlerin de beğenisini kazanmıştır. Ödüllü Altuğ Katmer’in çalışmasının yanı sıra özellikle, Bengisu Bayrak’ın Hitchcock’un ‘Sapık’ filmine referansla, kurgusal olanı yeni bir kurgusallık içinde sunan ‘Psychedelil’ çalışması, Ufuk Doğan’ın izlenen-izleyen çatışmasını temel alan ‘Ben-sizlik’ eseri beğeni toplamıştır (Antmen, 2006; Çalıkoğlu, 2006, s.51).

Serginin ikinci ekseni tuval resimleridir. Bu alanda bazı zorluklara dikkat çeken Kahraman (2006, s.5), öncelikle tuvali günün sanat anlayışında niteliksel ve niceliksel olarak bir sınırlılık içinde gördüğünü belirtmiştir. Tuvalin artık hemen hemen sadece eğitsel amaçlarla kullanılması, tuvalerde edebiyatla, öykülemeyle ilişkinin kaybolması

Kahraman'a göre sorunlu noktalardandır. Başvuru olarak gönderilen çalışmaların çoğunluğundaki soyutlamanın biçimsel değil içeriksel olduğunu belirten Kahraman, bu durumun görmezden gelinmesi yerine bir "işaret fişegi" olarak okunması gerektiği inancındadır. Burcu Yağlıoğlu'nun isimsiz iki soyutlamacı tuvali, Nevin Berkay'ın 'Maya' ve 'Etek' adlı figüratif çalışmaları, Betül Güney'in 'Yapıbozum' serisi, Arzu Oto'nun yalnızlık resimleri bu gruptan dikkat çeken çalışmalar olarak görülmüştür (Antmen, 2006; Çalıkoğlu, 2006, s.51).

Yapılan seçimler, eleştirmenler tarafından övgüye değer görülüp önceki yıla göre daha çok sanatçıya yer verilmesi olumlu karşılanmıştır. Sergide genel olarak tercih edilen çoğulcu yapı serginin amacına uygun bulunurken eserlerin niteliği ve video, fotoğraf, baskı teknikleri, resmin ağırlık kazandığı güncel eğilimleri yansıtması açısından başarılı bulunmuştur. Sergideki pek çok çalışmanın günün görselliğinde geniş yer tutan şiddet olgusundan hareket ettiğine dikkat çekilmiştir. Özlem Uzun'un tırnak gücüyle soyulan elma videosu, Çınar Eslek'in ve Bülent Bulduk'un ödüllü çalışmaları bu eğilimin örnekleri olarak gösterilmiştir (Çalıkoğlu, 2006, s.51).

Serginin sorunlu bulunan yönü seçkinin tek bir kişi tarafından yapılmış olmasıdır. Tek seçici tek beğeni anlamına gelmektedir, oysa eleştirmenler özellikle genç kuşağa yönelen bir sergide çoğulcu bakış açısının tercih edilmesinin daha uygun olduğu inancındadır (Antmen, 2006; Çalıkoğlu, 2006, s.50-51).

V.XXVI. 26. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(27 Haziran – 30 Temmuz 2007, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

26. GSİS, yine Hasan Bülent Kahraman'ın seçiciliğinde herhangi bir şartname değişikliğine uğramadan düzenlenmiştir (Anonim, 2007b; Belli, 2007, s.2).

Kahraman (2007, s.4-6), katalog yazısında sergiyi Türkiye çağdaş sanat ortamının koşulları paralelinde değerlendirmiştir. Kahraman'a göre çağdaş sanat üç etken etrafında incelenebilir. İlki, 1990'larda önem kazanan çokkültürlülük, çoğulculuk anlayışlarıyla yükselen küratörler ve bienallerdir. Avangard ile sanat piyasası arasındaki ilişkiyi kuran sergiler, artık kendileri birer aktördür ancak dikkat edilmesi gereken bir nokta vardır; bu yaklaşımlarda küratör sanatçının önüne geçmemelidir. Sanat ortamının ikinci belirleyicisi 11 Eylül New York saldırılarından sonra şekillenen politik ortamdır.

Kahraman'a göre küresellik artık birleşme ve rahatlama yerine tedirginlik, korku ve geri çekilme getirmektedir. Batı dünyası ötekisini yaratarak terörü İslam kültürüne mal etmiştir. Güncel sanat ortamının üçüncü belirleyicisi de Türkiye'de bireysel ya da politik olarak bu iki etkene verilen tepkilerdir. Kahraman'a göre Türkiye her zamanki gibi bu gelişmelerde de bir ara kesittir ama bu kez olaylara en başından eklenmiştir. İslam'la olan ilişki dış gerilimlere sebep olmaktadır izlenen kültür politikaları doğrultusunda dil, etnisite, cinsiyet gibi iç gerilimlerin de etkisi, çağdaş sanat ortamında doğrudan görülmektedir. 26. GSİS de bu eksenleri somutlaştıran çalışmalardan oluşmuştur; eserler dünyanın güncel sorunları ekoloji, yoksulluk, kimlik gibi pek çok konuyu, dijital sanat, video sanatı ve baskı tekniklerinin sunduğu olanaklarla sorgulamakta, farklılıkları eklemeyerek sınırları yoklamaktadır.

Başarı Ödülleri 'Taşınma' (Resim 132) isimli beton kaplanmış kolilerden oluşturduğu enstalasyonu ile Burcunur Şanal, isimsiz video çalışması ile Kerem Ozan Bayraktar (Resim 131), 'N1', 'N2', 'N3' (Resim 134, 135, 136) isimli duvar kağıdı üzerine akrilik, mürekkep gibi malzemelerle gerçekleştirdiği çalışmalarıyla Bahadır Yıldız ve 'Çöpler' (Resim 133) isimli videosuyla Mehmet Vanlıoğlu'na paylaştırılırken Akbank Özel Ödülü de 'Sonbahar' (Resim 128), 'Sokak' (Resim 129) ve 'Gece' (Resim 130) tuvalleriyle Ebru Adıyaman'a verilmiştir.

Ödüllü eserler dışında Sabriye Çelik'in 'İlköğretim Tahtası' isimli biblo, takvim, düğün fotoğrafı gibi herhangi bir kişinin hayatına dair ayrıntılar olabilecek objeleri yerleştirdiği bölmeli rafları fotoğraflayan çalışması, Çelik gibi raf imgesini kullanan Erdal Duman'ın yeşilin ve kırmızının çeşitli tonlarını tekrarlayarak boyadığı 'Belleğin Rafları' enstalasyonu, Evren Erol'un 'Aklın Yarat(t)ıkları' ismiyle cam küpün içine yerleştirdiği siyah figürleri dikkat çeken diğer eserlerden olmuştur (Onat, 2007).

Belli'ye (2007, s.2) göre GSİS her zaman toplumsal gelişimleri, değişimleri yansıtmıştır; sergide bir kavram başlığı olmamasına rağmen bu kez dingillik, içsellik, huzur ve denge arayışının göze çarptığını ifade etmiştir. Belli ayrıca sanata finansal desteğin azlığından şikayet etmiştir. RHMD'nin sponsor bulamaması GSİS'nin iki yıldır tek seçici, Hasan Bülent Kahraman'la gerçekleştirilmesine sebep olmuştur. Belli'ye göre (2007, s.2) Türkiye'de sanata maddi destek, müzayedeler ve sanat fuarlarıyla sınırlı kalmıştır. Belli, genç kuşak için düzenlenen etkinliklerde sponsor

bulmanın zorluğunu vurgulayarak RHMD'nin maddi desteğe ihtiyaç duyduğunun sinyallerini vermiştir.

V.XXVII. 27. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(25 Haziran – 31 Temmuz 2008, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

27. GSİS, İngiltere'den Bart van der Heide, Bulgaristan'dan İrina Batkova ve Adnan Yıldız'ın oluşturduğu küratör ekibi, önceki yıllara göre farklı bir yöntem izlemiştir.

Küratörler, kavram belirlenmeden yapılan açık çağrı sonucunda oluşturacakları sergiye özel bir yaklaşım geliştirme ihtiyacı hissederek güne dair bir “sanat pratiği yönü-dokusu-ilgisi” yakalayabilmeyi amaç edinmişlerdir. Başvuru sürecinde gönderilen işleri bir veri tabanı olarak değerlendirip malzemenin kendisini kullanarak bir profil çizmeye çalışan küratörler, sanatçıların üretim anlayışlarına odaklanmışlardır. Çalışmaların güncel olup olmadığını sorgulayarak yaptıkları ön eleme ardından eserleri söylem-sunum, şekli-üslup ilişkileri; dış dünya ile kurdukları ilişkiler, referansları; önermelerin hangi bağlam ve yapılarda işler olup ne söyleyeceği; izleyiciyle kuracakları ilişki, onlara tanıyacakları yeni düşünme-görme olasılıkları gibi kriterlere odaklanmışlardır. Bu anlayışta değer haritaları çıkararak “Bu projenin izleyici hedef profili kimdir, projenin dili ve kurgusu mekan politikasıyla nasıl örtüşür, sanatçının araştırmasının dönüm noktaları nelerdir?” gibi sorularla ilerlemişler, ‘neden ve nasıl o şekilde üretildi?’ sorusunu odağa alıp emek kavramını öne çıkarmaya karar vermişler ve başlığı ‘İşçisin sen, işçi ol’ şeklinde belirlemişlerdir. Emek kavramına odaklanmalarına rağmen bu kelimeyi başlıkta kullanmayı tercih etmemeleri ‘nostaljik’ saydıkları çağrışımlar nedeniyledir; bunun yerine Cem Karaca'nın ‘İşçisin sen, işçi kal’ şarkı sözlerinde küçük bir değişiklik yaparak başlığı oluşturmayı yeğlemişlerdir. Bu değişikliği yaparak emeğin ve üretimin değersizleştiğini düşündükleri bir dönemde, ‘yaratıcı emek’ ve ‘fikir mülkiyeti’ konuları ile ilgili bir okuma yapılmasını hedeflemişlerdir (Batkova ve diğerleri, 2008, s.8).

“Güncel sanat üretiminde yaratıcı emek ve yeni pazar(lık) biçimleri” olarak ifade ettikleri bir referansla sergiyi parmak kuklaları, internet blogu, tuval ve video gibi farklı dallardan seçtikleri 9 çalışmayla oluşturmuşlardır (Belli, 2007, s.2).

Başarı ödülleri, ‘Blog Action: Think Your Environment! (Resim 138)’ isimli blog çalışmasıyla Mehmet Dere, kuklalarıyla Nejat Satı (Resim 139), ‘İçine Karıştırmak’ (resim 140), ‘Gece Hayatı’ (Resim 141), ‘İmparatorun Yeni Elbisesi’ (Resim 142) ve ‘Kuğu’ (Resim 143) desen çalışmalarıyla Viron Vert alırken; Seçil Alkış kağıt üzerine guaj çalışmasıyla (Resim 137) Akbank Ödülü’nün sahibi olmuştur (Bay, 2008). Dere, galeriye internete bağlı bir monitör koyarak sergi boyunca şehre dair her gün değişen dökümantasyonları sergilerken, Vert gündelik hayatta web sitesi imgesi ya da t-shirt baskısı olarak tasarımıştığı desenlerini, Alkış günlük yaşamdan bir kesit olarak satılık arabaları göstermiştir. Nejat Satı’nın kuklaları ise sergiye katılım için istenen bağışa getirilen eleştiridir⁵⁵. 20 YTL olan katılım ücretini Satı, fiyatını 19,99 YTL olarak belirlediği örgüden parmak kuklalarıyla ödemek istemiştir. Satı’nın eleştirel ve performatif girişimini başvuru olarak değerlendiren küratörler, sanatçıyla bir sonraki sergide satış sayısı kadar ilk gelen başvurunun ücretini karşılamak üzere kuklaları sergi boyunca satışa sunmak için anlaşmıştır (Batkova ve diğerleri, 2008, s.8). İstanbul duvarlarından kurgu kesitler sunan Turan Büyükkahraman, beyaz bir odada beyaz önlük içinde bir küpten pipetle suyu dışarıya taşıyan kaydıyla Selin Kocagöncü, birinde grafitili duvara eliyle taş atan diğerinde sapan kullanan iki gölge figürün döndüğü iki videosuyla Yener Pınarbaş, bir Fransız’a Rapunzel’i bilmediği dillerde okutarak okuyan-okutan ilişkisini sorgulayan Esra Sağlık, sokak resmini pentürle harmanlayıp duvara sprey ve kağıtla uyguladığı, medyada sergilenen ‘ölümleri’, Amerikan filmlerini eleştiren çalışmasıyla Halil Vurucuoğlu serginin diğer isimleri olmuştur (Batkova ve diğerleri, 2008, s.12-14).

Küratörlerden Yıldız tavırlarını “Bugünün sanatçıların sergisi bu. Küratörler olarak çok da öne çıkmak istemedik. Ama işleri ve cümleleri koruduk.” sözleriyle ifade ifade etse de Antmen (2008) tam aksine küratöryel manifestonun eserlerin önüne geçtiğini düşünmüştür. Antmen söylemin yeterince güçlü yansıtılıp yansıtılmadığından da emin değildir; ona göre manifestodaki işçilik kavramı galeri mekanında boşlukta asılı duran sözcüklere dönüşmüştür; sergilenen çalışmalar, emek kavramıyla ancak her yapının kurabileceği ölçüde ilişki kurmaktadır. Ayrıca eserlerin titizlikle seçildiğini düşünse de sergilenen eser sayısının, küratörlerin tematik çerçevesi olmasa belki de artabileceğini

⁵⁵ 2. GSİS’nden itibaren her yıl sanatçılardan katılım için bağış toplanmaktadır.

öne sürerek, GSİS’de kavramsal çerçeve çizilmesine dair eleştirisini yinelemiştir. Öte yandan Esra Aliçavuşoğlu’na (2008) göre, GSİS model alınabilecek bir sergidir. Sergilerin gençleri çağdaş sanat ortamındaki ‘küratörlü sistem’e hazırlama misyonu edindiğini düşünen Aliçavuşoğlu, özellikle küratöryel çalışma sürecinin metne yansıtılması ve küratörlerin bu sürece dair bazı önerilerde bulunmasını GSİS’nin o yıl sanat dünyasına yaptığı en önemli katkı olarak gördüğünü ifade etmiştir.

Sanatçılarla iletişimi önemli bulan küratörler, sonraki sergiler için güzel sanatlar fakültelerinde ve çeşitli başka platformlarda düzenlenebilecek konuşmalar, toplantılar aracılığıyla küratörlerin sanatçılara yüz yüze iletişim içindeyken çağrıda bulunmalarını önermişlerdir (Batkova ve diğerleri, 2008, s.8). Kendileri de seçtikleri sanatçılarla iletişim kurmuş, ayrıca sanatçılara GSİS ve odaklanılan temayla paralel sorular yönetip cevaplara katalogta yer vererek hem sanatçıların düşüncelerini duyurmalarına yardım etmiş hem de izleyicilere genç kuşak sanatçıların düşünme biçimine dair tespitlerde bulunma olanağı sunmuşlardır.

Sanatçılara yöneltilen sorular şöyledir (Anonim, 2008a, s.43-79)

- Günümüz sanatçıları sergisine neden başvurduunuz, bu sergiden beklentileriniz nelerdir?
- Hayatınızı nasıl kazanıyorsunuz, ne iş yapıyorsunuz, işlerinizden maddi bir gelir sağlıyor musunuz?
- Sanat piyasasında başarılı olmaktan anladığınız tam olarak nedir? Kimler “kazıyor-kaybediyor”?
- Sanat üreticisi olarak haklarınızın korunduğuna inanıyor musunuz?
- Türkiye’de yaratıcı emek ve fikir mülkiyeti konusunda acilen alınması gereken önlem nedir?
- Sanatın hem herkese ulaşmasını istemek hem de ondan para kazanmak istemek birbiriyle çelişen durumlar-tavırlar yaratabiliyor, sizce ileride sizin bu dengede pozisyonunuz ne olacaktır?

Sanatçıların ilk soruya verdiği cevap, GSİS’nin sürerliliğinin getirdiği prestije inandıkları için başvurdukları konusunda ortaklaşmıştır. İzmir gibi ‘merkez’ dışı şehirlerden katılımcılar, sergilerin kendi yerellerinden ulusal sanat ortamına adım atma işlevi taşıdığını belirtmiştir. Sanatsal etkileşim ve diğer sanatçılarla bağ kurmayı da önemli bulduklarını belirtmiş ve başarılı saydıkları pek çok sanatçının geçmişte GSİS’ye katılmış olmasını ayrıca bir motivasyon kaynağı olarak ifade etmişlerdir.

Cevaplarda bir başka ortak nokta da sanatçıların henüz ürettiklerinden para kazanmıyor oluşudur. Ağırlıklı olarak sanat eğitmenliği yapan katılımcılar, sanat piyasasında başarı tanımlarını idealist bir şekilde, kendi düşünüş ve yaratılarından ödün vermemeye dayandırmış; Selin Kocagöncü başarıyı çalışmalarının yüksek fiyatlarla satılmasına, Esra Sağlık ise “yeni anlatım olanakları sunan, sesi olan işler üretmek”le eşitlemiştir. Sanatçılar haklarının korunduğuna inanmadıklarını belirtmiş, bu doğrultuda atılabilecek en önemli adımların ‘hak’ların hukuk alanındaki işlerliğinin artırılması ile temel eğitimden itibaren sanat, emek ve fikir mülkiyetleri bilincinin kazandırılması yönünde eğitim sisteminin güçlendirilmesi olduğunu dile getirmiştir. Son soruda da fikir birliğinde olan katılımcılar, maddi kazançla sanat üretiminin birbirinden ayrı düşünülmemesi gerektiğini ifade etmiştir. Onlara göre kazanç için üretim, üretim için de kazanç gereklidir.

V.XXVIII. 28. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(24 Haziran – 31 Temmuz 2009, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

28. GSİS, Slovenya’dan Simona Vidmar ve Derya Yücel’in küratörlüğünde gerçekleştirilmiştir. Seçiciler, yaş, üslup, tema sınırı olmaksızın üretimi tetikleyen etmenlere ve sunuma odaklanarak bir seçki oluşturmaya çalışmıştır.

Küratörlere göre sanat ortamında sunulan imgelerin pek çoğu hayatımızla ilgili değildir ve bu durum bizi gerçeklikten dışlanmış hissetmeye sevk etmektedir. Güncel toplumda sınırların, bağların yok olarak kültürün küreselleşmesi sanatçıları, imgelerini yaklaşık aynı görsel dil içinden seçen, Bourriaud’un deyişiyle “zaman, mekan ve ortamlarda başıboş” gezinen yabancı topluluğu haline getirmektedir. Küratörlere göre bu durumun tehlikeli yanı üretimde “ruhsuz bir homojenlik”tir ve bundan korunmak için genç sanatçılar evrensel değerlere önem vermeli ama genelleştirici özelliklerden kaçınmalıdır. Öte yandan sanat dünyası sanatçının kökenini öne çıkarma eğilimindedir, bu da sanatçıları talep doğrultusunda “egzotizm”e yönlendirir (Vidmar ve Yücel, 2009, s.5).

Küratörler, güncel sanat anlatılarının, eserden çok sanatçının kökenine dayandığını belirtmiş, küreselleşen dünyadan sanatçının geri planına bakılması gerektiğini dile getirmişler; güncel sanatın üretim sürecinin dış etkenlerden bağımsız olmadığını,

sunulan imgelerin toplumsal koşul ve karakteristikleri de gösterdiğini hatırlatmışlardır. Bu fikirlerden yola çıkarak, 28. GSİS'nin seçim sürecinde “sanatçıların güncellik algılarının sözde küreselleşmiş dünya, genellemeler ve egzotikleştirmelerin özel koşulları bağlamında ne kadar özgün olduğu”nu temel değerlendirme kriteri olarak almışlardır. Türkiye'nin farklı illerinden sanatçıların kendi dünyalarını toplumu merkez alıp kimlik, bellek ya da politika gibi farklı yönelimler sergileyen çalışmalarıyla güncel sanat üretiminden bir kesit sunmayı hedeflemişlerdir (Vidmar ve Yücel, 2009, s.4).

Değerlendirme sonucunda Yağız Özgen'in 'Michael.4.0. (dammedface)' (Resim 146) , Ali İbrahim Öcal'ın 'Poun Along' (Resim 145) isimli videolarıyla ve Reysi Kamhi'nin defter üzerine yağlıboya 'Albüm' (Resim 144) çalışmasıyla başarı ödüllерinin sahibi olmuştur. Ödül alan sanatçılar bu kez Venedik Bienali'ne gönderilerek, zaman zaman dileönerilerin yurtdışı ödülü gerçekleştirilmiştir.

Küratörler seçtikleri çalışmaları dört gruba ayırarak anlatmıştır. İlki, sergide Aliçavuşoğlu'na (2008) göre yoğunluğunu en çok hissettiren portre/otoportrelerdir. Reysi Kamhi, Burcu Yağcıoğlu, Güven Bozkurt, Yağız Ögen, Fırat Bingöl, Tuncay Murat Atal ve Songül Sönmez portrecilikle bağlar kurmuştur. Emre Meydan, Seyit Mehmet Buçukluoğlu, Hüseyin Rüstemoğlu, Bahar Oganer, Öner Özlü, Gulden Aran ve Murat Sezer'den oluşan diğer bir grupsa onları izleyen insanlar ve tanımlayan mekanlarla bağlantı kurmuşlardır. Fırat Neziroğlu ve Ardan Özmen malzemeyi farklı kullanışlarla sorgularken son olarak Yaşam Şaşmazer, İrem Tok, Mehmet Öğüt ve Ali İbrahim Öcal da eleştirel mizah dilini kullanmıştır (Vidmar ve Yücel, 2008, s.6-10).

Esra Aliçavuşoğlu'na (2008) sergide, göre ortak noktaların birbiriyle bağlantısı rahatça okunabilmektedir. Sanatçılar günlük yaşamdan, özel ve toplumsal konulardan etkilendiğini, genç kuşak sanatçıların en iyi bildiklerinden başlamayı; yani kendilerinden ve çevrelerinden yola çıkmayı yeğlediklerini ifade etmiştir.

V.XXIX 29. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(22 Temmuz – 28 Ağustos 2010, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

2010 sergisinde Alman Marc Gloede ve İngiliz November Paynter küratörlüğü üstlenmiş, seçimlerde tek tek ilgi çekici çalışmaları tercih etmek yerine ön plana çıktığını düşündükleri bir takım eğilimlerden bir seçki oluşturmayı yeğlemişlerdir.

Küratöler, değerlendirme sürecinde tekrar süreçleri, kırılmış/parçalanmış soy zincirleriyle bağlantılı çalışmaların anımsatma, yeniden canlandırma yöntemleriyle yaratılan bir dizi eserle karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Eserler üzerinde çalışmalarını tamamladıklarında, aynı mekânı paylaşırken bütünlük sağlayacaklarını düşündükleri onbir sanatçıyla sergiyi oluşturmuşlardır (Gloede ve Paynter, 2010, s.9).

Serginin ödüllü isimleri ‘Sen Doğmadan Önce Birçok Şeye Karar Verilmişti’ (Resim 147) isimli duygusal ve sosyolojik çelişkilere gönderme yapan videosuyla Nermin Adanır, ‘A Machine or an Ifrit’ (Resim 150) isimli hazır malzemelerden oluşturduğu makinesiyle ve ‘Being an Ear Guest to a Gossip’ (Resim 151) videosuyla Deniz Üster, çocuk kitaplarından kestiklerini birleştirdiği ‘Cangıl Saati’ (Resim 148) ve ‘Cangıl Öğle Yemeği’(Resim 149) kolajlarıyla Aslıhan Özdemir olmuş ve ödül olarak Art Basel Sanat Fuarı’nı ziyarete gönderilmişlerdir (Belli, 2010, s.5).

Serginin bütünü kişisel gözlem ve deneyimlerden yola çıkarak kırılma, yok oluş, yitimin sosyo-ekonomik süreçleri ve kent dinamiği ilişkisine bakan çalışmaları barındıracak şekilde oluşturulmuştur. Örneğin, Gülderen Depas’ın yangın, yıkım, patlama resimleri, Sibel Horada’nın zarar verilmiş ve yerinden sökülmüş bir ağacın köküyle gövdesini galeri mekanına taşıması, Müge Bilgin’in insansız otoparkı birbiriyle ilişki kurarak insanın inşa ettiği düzenin sonuçlarına odaklanmıştır. Deniz Üster’in kurmaca makinası, Ferit Futucu’nun gündelik kullanımdaki nesnelere işlevlerinden kopartarak kiçileştirdiği çalışması kendinden başka bir nesne ya da anlama işaret etmeyen örnekleri olmuştur. (Çalikoğlu, 2010, s.53).

Serginin benimsediği küratöryel tavır Çalikoğlu (2008) tarafından övgüyle karşılanmıştır. Ona göre sergiler artık salt danışma kurulu seçkisi değil; bütünlüğü ve fikri olan, yeni sanatçıların keşfedilebileceği bir platform haline evrilmiş ve GSİS’nin zamanın ruhuna uyum sağladığını göstermiştir.

V.XXX. 30. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ (6 – 30 Temmuz 2011, Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul)

Tez kapsamında incelenen son GSİS, Fulya Erdemci, Başak Şenova ve Arzu Yayıntaş küratörlüğünde gerçekleştirilmiştir. GSİS’nin kendileri için alıştıkları pratiklerden farklı bir işleyişte olduğunu vurgulayan Erdemci, Şenova ve Yayıntaş seçim sürecinde

herhangi bir tema belirlenmeden yapılan açık çağrı sonucunda başvuran sanatçıları proje ve portfolyoları üzerinden değerlendirerek sanata yaklaşımlarını temel almışlardır. Daha önceki yıllarda da üzerinde durulduğu gibi kavramsal tutarlılık, eleştirel bakış açısı, gündemin paralelinde, orjinal ve uygulanabilir çalışmalar olması da üzerinde durulan diğer kriterler olmuştur (Erdemci ve diğerleri, 2011,s.5).

Sanatçıların ortak üretim geçmişleri ya da malzeme kullanımları olmamasına rağmen küratörler bir grup çalışmanın benzer sorunsallara odaklandığını görerek tercihlerini bu eserlerden yana kullanmıştır. Başvurularda öne çıkan temalar güç-kontrol paralelinde iktidar-birey ilişkisi, geçmişle ilişki ve değer kaymaları olmuş; küratörler sosyal, politik, kültürel konuların bireysel deneyimlerden yola çıkarak işlendiğini gözlemlemiş ve sergiyi bu yönelimler ekseninde oluşturmuşlardır (Erdemci ve diğerleri, 2011, s.5).

Başarı ödülleri sahipleri, İlgen Arzık, ‘Ruh Kapanı’ (Resim 152) başlıklı kağıt üzeri mürekkep serisiyle doğa katliamı, toplumsal yaşayış konularına odaklanmış, Ali Bozan ‘Üçüncü Göz’ (Resim 153) videosuyla güvenlik kameraları gibi gözetleme aygıtlarıyla yaratılan psikolojik baskıya dikkat çekmiş ve Onur Gökmen ‘İvedik O.S.B. Buluntuları’ (Resim 154) yerleştirmesiyle İvedik Organize Sanayi Bölgesi’nde yapılan imar değişikliği esnasında yüzeye çıkan arkeolojik bulguları yapay, sentetik malzemelerle buluşturarak, sanatçının deyişyle ‘tepeden inme şehircilik’ anlayışına eleştiri getirmiştir (Anonim, 2011a, s.17, 45, 77-80; Pekçelen, 2011). Ödüller RHMD tarafından bu kez Venedik Bienali’ne ziyaret olarak belirlenmiş ve genç sanatçılara önceki iki yılda olduğu gibi, bir yurtdışı deneyimi sağlanması hedeflenmiştir (Anonim, 2011b).

Küratörler, sergiye bir kavram çerçevesi çizmekten çok izleyiciye dönemi belgeleyen bir etkinlik sunma gayretinde olduklarını ifade etmişlerdir. Serginin tüm basamaklarında, seçilen çalışmaların ifade alanlarının daraltılmaması öncelikleri olmuştur. Serginin yerleştirilmesinde galeri mekanına fazla müdahale etmeden, mimariyi yalın şekilde kullanarak, eserlerin seyirci tarafından temasal ve biçimsel bir bütünlükle görülebileceği biçimde yerleştirmeye çalışmışlardır (Anonim, 2011d; 2011e; Erdemci ve diğerleri, 2011, s.6). Sergi kataloğunda da küratöryel manifesto yerine genç sanatçıların kendilerini, çalışmalarını daha iyi anlatabilmeleri için sanatçılarla röportajlara yer verilmesi tercih edilmiştir.

11 sanatçının her birine, sergide yer alan eserleri hakkında bilgi, malzeme seçimi, eserin izleyiciyle kurduğu iletişim, çağdaş sanat ortamı konularında sorular sorulmuştur.

Cevaplardan, sergideki sanatçıların sanat üretimine yaklaşımlarında benzer tavırlar sergiledikleri görülmektedir. Örneğin ‘yapıtlarınızda çıkış noktası olarak kişisel deneyimleriniz mi, kültürel doku mu, yoksa sosyo-ekonomik ve politik yapı mı ön plana çıkıyor?’ sorusuna, sanatçılar artık bu alanların hiçbirinin ayrıştırılamayacağı, sanatsal pratiğin, bu kodların tümü üzerinden gerçekleştirildiği yönünde görüş bildirerek, disiplinlerarasılığı vurgulamışlardır. Ortaklaştıkları bir başka konu da malzeme seçimine yaklaşımlarıdır. Sergide fotoğraf, video, animasyon, resim, desen, baskı ve yerleştirme gibi farklı araç ve yöntemlerle yer alan sanatçılar, üretimlerinde malzeme seçerken ‘en güzeli’ değil, sorunsallarını ‘en iyi’ anlatanı seçtiklerini, hiçbir malzemeye koparılamaz bağlar kurmadıklarını, aksine yeni malzeme ve teknikleri deneyimlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Sanatçıların ifadesine göre, eserleri yoluyla izleyiciyle kurdukları ilişki eylemsel boyutta değil, düşünsel boyuttadır. Genç sanatçıların hemfikir oldukları başka bir konu da çağdaş sanat hakkındaki görüşleridir; her biri çağdaş sanatı bir boyutta kaotik bulmaktadır. Sanatçılara göre küreselleşme, sanat dahil her şeye hızlı erişim, kimi zaman sanatın günceli yakalamasını zorlaştırmakta; gelişen teknolojinin getirdiği imkanlarla üretilenler neyin sanat olup neyin olmadığını belirsizleştirmektedir. Sergideki sanatçıların bu sorunları, üretimlerinde siyaset, psikoloji, sosyoloji gibi farklı disiplinleri harmanlayıp, eleştirel bir bakış açısıyla güncel olanla bağlantı kurarak aşmaya çalıştıkları görülmektedir (Anonim, 2011a, s.17-141).

VI. DEĞERLENDİRME

Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'nin 1980'den itibaren geçirdiği dönüşüm, bir anlamda Türkiye sanat ortamındaki değişimlerin de bir göstergesidir. GSİS, sanat ortamının koşullarına uyum sağlamış ve yıllar içinde farklı işlevler yüklenerek gelenekselleşmiştir.

1970'lerdeki tekil çıkışların ardından Yeni Eğilimler Sergileri (1977-1987) ile başlayan süreç, malzeme kullanımındaki, tekniklerdeki farklılaşmalar, değişimler, kavramsal denemeler, toplu sergilerin belirleyici fikirlerinden biri olmuştur. GSİS, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi sorunlarının çözümüne destek olmak için başlatılmışsa da zaman içinde sanatın içeriğindeki farklılaşmaları yansıtmayı da başarmıştır.

Türkiye'deki toplu ve yarışmalı sergilerin düzenlenmesinde 1920'lerden itibaren Devlet Güzel Sanatlar Akademisi etkin olmuş, sanat etkinlikleri Akademi'nin danışmanlığında devlet tarafından desteklenmiştir (Yasa-Yaman 2011, s.23). 1980'lerde devletin kültür ve sanat politikalarındaki gücü giderek azalmış, sanatın destekçileri özel kurum ve kuruluşlar olmaya başlamıştır. Bu ortamda Akademi'ye bağlı müzenin iyileştirilmesi çabalarında devletten yardım beklemek yerine, kurucu üyeleri arasında sanata ilgi duyan iş adamlarının da yer aldığı Resim Heykel Müzeleri Derneği (RHMD) aracılığıyla sponsorluklar mümkün kılınmıştır. GSİS doğrudan Akademi ya da devlet kurumları yerine, devlet-özel sektör-sivil toplum kuruluşları işbirliği ile gerçekleştirilmiş, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ve çeşitli şirketlerce desteklenmiştir. Bununla birlikte, 2013 yılı itibariyle RHMD Yönetim Kurulu Üyesi Gönül Nuhoğlu, derneğin en büyük eksiklerini kendilerini tanıtamama, en büyük sorunlarını ise sponsor bulamama olarak ifade etmektedir (G. Nuhoğlu ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013).

Süreklilik kazanan GSİS, 1982'den itibaren ödüllü eserlerin görsellerine ve sergileme listesine, 1987'den sonra ise sergideki tüm eserlerin görsellerine yer veren kataloglarla belgelenmiş, Türkiye sanat ortamının 34 yıllık belleğini barındıran bir etkinlik olmuştur. GSİS, yeni teknik ve eğilimleri barındıran bir etkinlik olmaktan öte toplumsal değişimlerin sanat üzerinden okunmasına da aracı olmuştur. Örneğin, 1980 askeri müdahalesinden hemen önce düzenlenen ilk sergide, 1970'lerin toplumsal gerilimi, şiddet olayları ve göç konuları eserlerin içeriklerine yansımış; ödüller, bu konulara değinen eserler arasından seçilmiştir. Ancak 1981 yılı itibariyle sanatçıların toplumsal

konulardan uzaklaştığı, peyzaj, natürmort ve soyutlamalara ağırlık verdikleri görülmektedir.

1985 yılında şartnamede yapılan değişiklikle, resim, heykel, seramik vb. sınırlamalar kaldırılmış, sergi gerek teknik gerek içerik olarak yeni bir anlayışla düzenlenmiş; mekânda yerleştirmelere (enstalasyon) yer verilmiştir. Bununla birlikte yine de katılımların ve seçici kurul değerlendirmelerinin çoğu, tuval resmi ağırlıklı olmuştur. 1986 yılında klasik tekniklerden uzaklaşan iki esere ödül verilmesiyle GSİS'nin görünümü değişmeye başlamıştır. Bu tarihten itibaren sergilemedeki tuval, seramik, heykel gibi ifade biçimleri de giderek azalmıştır.

Kavramsal sanatı öne çıkararak Öncü Türk Sanatından Bir Kesit (1984-1988) ve A, B, C, D Sergileri (1989-1992)'nin de etkisiyle *Milliyet Sanat* dergisinde yazan Ahmet Köksal başta olmak üzere bir grup eleştirmen GSİS'nin işlevini tartışmış, sergide geleneksel teknik ve malzeme kullanımının yadsınıp kavramsal sanat ve hazır malzeme kullanımının öne çıkarılmasını olumsuz bulmuştur. 'Öncü' ve 'yeni' olarak kabul gören çalışmaların sergiye dahil edilip diğerlerinin dışarıda bırakıldığını düşünen yazarlar, jüri seçimlerini, hızla artan genç kuşak katılımcıların bu yönde çalışmaya özendirildiklerini öne sürerek eleştirmiştir. Sergiye yöneltilen eleştiriler daha çok malzeme ve teknik kullanımına odaklanmış, eserler içerik ve ifade yönünden zayıf bulunmuştur. Bununla birlikte GSİS şartnamelerinde 'öncü' sanatı sergileme amacına yalnızca bir kez yer verilmiş⁵⁶, daha çok "genç sanatçıları desteklemek" önemsenmiştir.

Genç sanatçılar için çıkış yapmanın zor olduğu bu yıllarda, şartnamede yaş, teknik ve yönelim sınırlaması kaldırılmış, sergi herkese açık tutulmuş, sanatçılara bir miktar para ödülü verilmiş, genç sanatçıların sergiye katılımları için gerekli motivasyon sağlanmıştır. Gençlerin GSİS'ye ilgisi, RHMD'nin kuruluşundaki "müze" odaklı temel amaçta yeni bir açılım kazandırmış, sanat ortamının koşullarıyla bağ kuran, güncel sanatın görünürlüğüne hizmet eden yeni bir bağlam edinmesine neden olmuştur. Bu dönemde kavramsal sanat ve yerleştirme, Türkiye'de daha çok biçimsel düzeyde kalmış olmakla birlikte sanat ortamına yeni bir ruh getirmiştir (Altındere, 2007, s.5; Yasa Yaman, 2011, s.133; Bek, 2012, s. 454).

⁵⁶ 'Öncü' sanatı sergileme amacı yalnızca 6. GSİS (1985) şartnamesinde yer almıştır.

1990'lerden itibaren akademik hiyerarşi zayıflamış, farklı eğitim alanlarından genç sanatçılara açılan platformlar çoğalmaya başlamıştır. Artık koleksiyonerler yalnızca kendini kanıtlamış olgun sanatçılardan değil genç sanatçıların çalışmalarından da toplamaya başlamışlardır. Bu dönemde, yeni galeriler ve sergi mekânları açılmış, özellikle 1990'ların ikinci yarısından itibaren küratörlü sergiler dönemi başlamıştır (Çalıkoglu, 2009, s.49; Evren, 2011, s.14; Yasa Yaman, 2011b s.138-139). RHMD, tüm bu gelişmeleri yakından takip etmiş, sanat ortamında gözlemlenen yenilikler ve ihtiyaçlar doğrultusunda GSİS'nin amacını ve seçici kurulların yapısını günün koşullarına uyarlamaya çalışmıştır.

1992 yılından itibaren sanatçıların ağırlıkta olduğu seçici kurul anlayışı değişmiş, kurullarda daha önce ödüllendirilmiş sanatçılar, sanat tarihçiler, galericiler, küratörler, eleştirmenler, vd. ilgili disiplinlerden üyeler de yer almaya başlamışlardır⁵⁷. Bu uygulamayla, genç isimlerin galeri yöneticileriyle tanışması kolaylaştırılmış; sanat tarihçisi ve küratörlerin görüşlerine başvurularak güncel olan yakalanmaya çalışılmıştır. Sanatçı üyeler, değerlendirmelerinde kendi sanat anlayışlarına yakın eserleri öne çıkarırlarken seçici kurul yapısının değişmesi, GSİS'in farklı misyonlar yüklenmesine yol açmış, sergi giderek genç kuşak açısından bir fırsat olarak görülmüştür.

11. GSİS (1990) şartnamesinde, serginin amaçlarından biri “genç kuşağı desteklemek” olarak ifade edilmiştir. GSİS, bir anlamda 1990'ların ikinci yarısından itibaren düzenlenen Genç Etkinlik (1995-1998), Yeni Öneriler/Yeni Önergeler (1997-2006), Sınırlar Yörüngeler (2007-) Sergileri'nin öncüsü olmuştur. RHMD Yönetim Kurulu Üyesi Ayşe Kulin (1995) bu değişimi;

...Günümüz Sanatçıları Sergileri, belki de bir talihsizlik sonucu ülkenin isim yapmış sanatçılarını kaybetti; ama bu durum ona yeni bir işlev kazandırdı. Sergi giderek yapıtlarını kamuoyunda gösterme fırsatını bulamamış genç sanatçılara, yeniyeye yönelik araştırmacı ve atılcı çalışmalarıyla kendilerini ispat etme ve tanıtmaya fırsatını verdi.

şeklinde ifade etmiştir.

Genç kuşağın katılımıyla sergide kavramsal çalışmalar çoğalmış, sanatta disiplinler arası önem kazanmış, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeni malzeme ve teknikler

⁵⁷ Bu kural 1997 yılına kadar tam olarak uygulanmış, 1997'de ödüllü sanatçı, 1998'de galerici son kez dahil edilmiştir. Küratör, sanat tarihçisi ya da eleştirmenlerinin seçici kurullarda yer alması ise uygulanmaya devam edilmiş, sanatçı ağırlıklı jüriye dönülmemiştir. Bu süreçte Yahşi Baraz, Haldun Dostoğlu, Metin Deniz gibi galeri yöneticileri; Ali Akay, Ahu Antmen, Semra Germaner, Hasan Bülent Kahraman, Vasıf Kortun, Necmi Sönmez gibi sanat tarihçisi ve küratörlerin görüşlerine başvurulmuştur.

kullanılmaya başlanmıştır. 1990'lar boyunca artan medya ve iletişim olanakları, küreselleşmeye hız kazandırmış, sanat bağımsız ve özel bir alan olarak değil, insan ilişkilerini toplumsal bağlarıyla ele alarak var olmaya başlamıştır. Türkiye sanat ortamında etnik kimlik, bellek tartışmaları, etnisitelerin temsil ediliş biçimleri sorgulanmaya başlanmış, sanat izleyiciyle iletişim kurmaya çalışan bir yapıya dönüşmüştür (Erdemci, 2007, s. 282-283; Ödekan, 2014, s. 359; Yasa Yaman, 2011b, s.137). Değerlendirmelerdeki ilk kriter, sorunsallaştırılan konuların niteliği olmuştur.

GSİS'de gelenek, kimlik, çarpık kentleşme, şiddet, medya, popüler kültür ve benzeri konuları sorunsallaştıran, yerel ya da evrensel boyutta ele alan çalışmalar atılmış, ödüller ağırlıklı olarak bu içerikteki çalışmalara verilmiştir. 1990'larda dönemin sanat ortamında tartışılan sorunsalları ele alan çalışmalar bulunmakla birlikte yine de sergilerin genel yapısının ortaklaştığı bir konu yönelimlerinden söz etmek mümkün değildir.

Nitekim, 2000'lerde bienallerin de yıldızları haline gelen Bülent Şangar, Aydan Murtezaoğlu, Başir Barlakov gibi bir grup sanatçının, 1990'lar boyunca GSİS'de eserleri sergilenmiştir⁵⁸.

GSİS, modern/çağdaş sanat tarihinde yer edinmiş pek çok sanatçının kariyerinde bir başlangıç olmuştur. İpek Düben (1), Gülsün Karamustafa (2.), Şükrü Aysan (4.), Ayşe Erkmen (1., 3., 4.) Cengiz Çekil (3.,9.), İnci Eviner (2., 3., 5., 6., 7.), Kezban Arca Batıbeki (6., 7., 8., 10.), Erdağ Aksel (7.), Hale Tenger (7., 11.), Ekrem Yalçındağ (9.), Bülent Şangar (12., 13., 14.), Esra Ersen (14., 15., 16), Aydan Murtezaoğlu (14., 18.), Ferhat Özgür (17., 21.), Şener Özmen (18.), Halil Altındere (18.), Canan Şenol (19.), Burak Delier (21.), bunlardan bazılarıdır⁵⁹ ve bugün küresel dolaşıma girmiş, eserleri dünya müzelerine kabul edilmiştir.

RHMD, 1990'ların özellikle ikinci yarısından itibaren genç sanatçılara alanlar sunan platformların çoğalmasıyla 2000'lerde her gruptan sanatçıya cazip gelecek bir farklı perspektiflere yönelmiş, küratöryel bir yöntem benimsenmiştir (Belli, 2000, s.y.). Küratöryel ekiplere yurtdışından uzmanlar davet edilmiş, küreselleşen dünyanın

⁵⁸Bülent Şangar (12., 13., 14.), Aydan Murtezaoğlu (14.), Esra Ersen (14., 15., 16.), Gülay Semercioğlu (14., 15., 16., 18.), Genco Gülan (14., 15., 18. GSİS), Yasemin Baydar (15., 16.), Elif Çelebi (16.), Ferhat Özgür (17., 21. GSİS), Halil Altındere (18.), Şener Özmen (18.), Ahmet Elhan (18.), BaşirBarlokov (18., 20., 21.), Canan Şenol (19.), Cem Gencer (19.), Demet Yoruç (19.) 1990'lar boyunca GSİS'ne katılmış genç isimlerdendir.

⁵⁹ Parantez içindeki sayılar, sanatçıların katıldığı Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergilerini belirtmektedir.

koşullarına uyum sağlanmıştır. Değerlendirme sürecinde her ekip kendi kriterlerini belirlemiş ve tek eserin ödüllendirilmesi yerine portfolyolar üzerinden hareket edilmiştir. Teknikten çok içeriğe odaklanılan bu dönemde sanatçıların, küresel anlamda gündeme karşı eleştirel bir tavırda olması önemsenmiştir. RHMD, küratörlerle birlikte yaygınlık kazanan kavram odaklı sergilemeye 2000’li yıllarda geçmiş, GSİS’nin tavrında radikal bir değişim gerçekleştirmekten kaçınmamıştır. Küratöryel sergilemenin başlamasıyla birlikte GSİS, performans, yeni medya sanatı, işitsel sanat gibi günün koşullarının mümkün kıldığı tüm çalışmalara açık hale gelmiştir.

Başlangıçta İstanbul ve özellikle Mimar Sinan Üniversitesi ile Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakülteleri temelli eğitim kurumlarına bağlı sanatçı katılımları farklılaştırarak “çevre”, “merkez”deki etkinliğe dahil olmuşlardır. GSİS İstanbul’dan sonra Diyarbakır Sanat Merkezi’ne taşınarak merkezin gündemini, ‘çevre’ye ulaştırılmaya çalışılmış, ancak maddi sorunlar nedeniyle uygulama kısa süreli olabilmiştir. Öte yandan bu yıllarda Ankara ve İzmir başta olmak üzere Mersin, Adana, Antalya, Sakarya gibi farklı illerden katılımcılarla, serginin İstanbul odaklı profilinde bir değişim yaşanmıştır.

1982’den itibaren, her yıl pek çok şirketin desteğiyle gerçekleştirilebilen GSİS’ye maddi kaynak sağlamak her zaman bir sorun olmuş, ana sponsor bulunması ancak 2000’lerde mümkün olabilmiştir. Organizasyonu, seçici kurulun oluşturulması, eserlerin kabulü, sınıflandırılması gibi konuların RHMD’nin sorumluluğunda sürdürüldüğü GSİS’ye, 2003’ten itibaren Akbank resmi sponsor olmuş, mekan ve prodüksiyon desteği vermiştir (D. Bigalı ile kişisel iletişim, 28 Mayıs 2014).

2012 yılında Akbank’ın, galerisinde tadilat olacağını belirterek GSİS’den desteğini çekmesiyle RHMD, 1999 ve 2002’de olduğu gibi finansal sorunlar nedeniyle sergiye bir yıl ara vermeye zorunda kalmıştır (G. Nuhoglu ile kişisel iletişim, 01 Nisan 2013). 2013 yılında Akbank, destekleme politikasını değiştirmiş, GSİS’nin adı ise ‘Akbank Günümüz Sanatçıları Ödülü Sergisi’ olmuştur. Değişiklik yalnızca isimle sınırlı kalmamış, RHMD ve Akbank’ın aldığı ortak karar doğrultusunda, Akbank artık tüm maliyeti karşılamaya, seçici kurul üyelerinin belirlenmesi ve işleyişteki diğer süreçlerde de kararları RHMD ile birlikte almaya başlamıştır. Böylece GSİS, 2013 yılı itibariyle Akbank ile RHMD’nin ortak projesi haline gelmiştir (D. Bigalı ile kişisel iletişim, 28

Mayıs 2014). Öte yandan, RHMD'nin 2000'lerde izlediği küratör seçiciliğın uygulamasına devam edilmiştir.

Sonuç olarak GSİS, uzun soluklu bir etkinlik olarak sanat ortamı içindeki önemini hala korumaktadır. RHMD, GSİS'nin devamlılığına iki dayanak göstermektedir. Bunlardan ilki, seçici kurulların çağdaş sanat alanındaki uzman kişilerden oluşturması, ikincisi ise, kavramsal yönelimleridir. RHMD, 'Günümüz Sanatçıları' ifadesinin sergiye devamlılık, hiç eskimeyecek bir anlam kattığını ifade etmekte; GSİS'nin kendini güncelleyerek şekillendirdiğini vurgulamaktadır (Anonim, 2000a, s.y.; Belli, 2003, s.7; 2004, s.7). GSİS, 1980'lerde, sergi etkinliklerinin kısıtlı olduğu bir ortamda, tüm sanatçı ve sanatçı adaylarının başvurularını kabul ederek sanatı halka buluşturan bir platform olarak başlamıştır. Genç kuşak için imkanların sınırlı olduğu 1990'larda, sunduğu özgür platformla Türkiye sanat ortamına önemli bir katkıda bulunmuş, gençlik sergilerinin ilklerinden olmuştur. 2000'lerden günümüze benimsenen küratöryel seçicilik, GSİS'yi benzer yarışmalı sergi etkinliklerinden farklılaştırmış, kavramlara ve temalara odaklanan elemeler yapılmasının önünü açmış ve güncel sanat ortamının sorunsallaştırdığı konulara bir bakış sunmuştur.

VII. KATALOG

1. GÜNÜMÜZ İSTANBUL SANATÇILARI AÇIKHAVA SERGİSİ ⁶⁰

Tarih:28 Haziran – 15 Temmuz 1980

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (8. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında)

Şartname Bilgileri

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları:

- Her sanatçı en çok üç yapıtla katılabilir.
- Sergi; Resim, Heykel, Seramik ve Özgün Baskı dallarına açıktır.
- Yapıtlar sergilenmeye hazır olarak Özgün Baskı dışındaki resimlerin kısa kenarı en az 70 cm. olmalıdır.

c. Ödüller:

- Tüm sanatçılara verilecek katılım belgelerinin yanı sıra her dalda 2 yapıt seçici kurulca ödüllendirilir.
- Ödül alan yapıtlar sanatçının kendisinde kalacak, kartpostal ve reproduksiyonları Resim ve Heykel Müzeleri Derneği'nce yaptırılacaktır. Satılan yapıtların bedelinin %25'i Resim ve Heykel Müzeleri Derneği'ne bağış olarak kalacaktır.

Seçici Kurul:

- O. Zeki Çakaloz (Sanat Yazarı)
- Devrim Erbil(İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Müdürü, Sanatçı)
- Dinçer Erimez(Sanatçı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Atilla Galatalı (Seramik Sanatçısı)
- Ali Teoman Germaner(Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Balkan Naci İslimyeli(Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Sezer Tansuğ(Sanat Tarihçisi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

⁶⁰Katalog çalışmasında sergi şartnameleri ve kataloglar temel alınmış, süreli yayınlardan eksik bilgiler tamamlanmaya çalışılmıştır. Katalog boyunca (?) ulaşılamayan bilgileri ifade etmektedir.

Katılım: 169 yapıttan 102'si sergilenmiştir.

Ödüller:

Resim Başarı Ödülü:

- İpek Aksügür Düben, Şerife, 1980, t. ü. yğb., 80 x 110 cm.
- Şükrü Erdiren, Göç, 1970, t. ü. yğb., 82,5 x 97 cm.
- Zekai Ormancı, Siluet, 1976, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.

Heykel Başarı Ödülü:

- Ayşe Erkmen, Adsız, 1980, metal, 500 x 200 x 150 cm
- Erol Kınalı, Abdi İpekçi Anısına İnsanlar, 1980, t. ü. karışık uygulama, 100 x 150 cm.

Özgün Baskı Başarı Ödülü:

- Mustafa Asher, İnsanlar, 1973, gravür, 30 x 38 cm.
- Ergin İnan, Dostlara
- Özer Kabaş, Köy Postası, 1979, gravür, 35 x 50 cm.

Seramik Başarı Ödülü:

- N. Fehmi Erdoğan, Boşluk, 1980, seramik, 65 x 32 x 10 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Mehmet Aksoy	- Şükrü Erdiren
- Cihat Aral	- Sabiha Erençönül
- Tomur Atagök	- Nevin Göker
- Aydın Ayan	- Can Göksan
- Ramiz Aydın	- Zeynep Göle
- Cemal Baki	- Necmiye Görenli
- Şadan Bezeyiş	- Mehmet Güler
- Hüseyin Bilişik	- Jale Gün
- Seyyit Bozdoğan	- Hakkı Karayığitoğlu
- Birim Bozok	- Gencay Kasapçı
- Zerrin Bölükbaşı	- Fethi Kayaalp
- Emel Erkmenol	- Gülseren Kayalı
- Faruk Cimok	- Müşerref Köktürk
- Gül Derman	- Nüzhet Kutluğ

- Zahide Özar
- Mehmet Yalçın Özel
- Kainat Pajonk
- Mustafa Pilevneli
- Türkan Rador
- Kristin Saleri
- Yusuf Taktak
- Süleyman Saim Tekcan
- Haluk Tezonar
- Celal Tutant,
Tütün Sayalarında Akşam
- Süleyman Veliöğlü

ve belgelenemeyen diğer sanatçılar.

Diğer: Sergiye bale ve modern dans performansları eşlik etmiştir.

Kaynak: Anonim, 1980a, s.32; 1980b; 1980c, s.4-5; 1991a, 9-35; 2011, s.32-39; Çakaloz, 1980, s.7; Köksal, 1980, s.120-121; Tansuğ, 1980, s.16-17.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 2. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ

Tarih: 4 - 31 Temmuz 1981

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi.

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (9. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında)

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Belirtilmemiştir.
- b. **Katılma Koşulları:** Sergide; Resim, Heykel, Seramik, Halı (duvar halısı) ve Özgün Baskılar yer alacaktır.
- c. **Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Özdemir Altan (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Tamer Başoğlu (Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Osman Zeki Çakaloz (Sanat Yazarı)
- Adnan Çoker (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Ergin İnan (Ressam, Özgünbaskı Sanatçısı, MÜGSFÖğretim Üyesi)
- Füreya Koral (Seramik Sanatçısı)
- Zekai Ormancı (Ressam, MSÜGSFÖğretim Üyesi)
- Mustafa Pilevneli (Ressam)

- İsmail Tunalı (Profesör, İÜ Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi, RHMD Başkanı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Yusuf Taktak

Katılım: 334 yapıttan 144'ü sergilenmiştir.

Ödüller:

Resim Başarı Ödülü:

- Hüsamettin Koçan, Adsız, 1981, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
- Güngör Taner, Fantastik Tutku, 1981, t. ü. yğb., 80 x 119 cm.

Heykel Başarı Ödülü:

- Mete Demirbaş, Kadın Erkek, 1981, metal.
- Azmi Sekban, Gerilim, 1980, metal, 46 x 46 x 23 cm.

Özgün Baskı Başarı Ödülü:

- Mevlut Akyıldız, Talkıncı, 1981, renkli lito, 65 x 50 cm.
- Tayfun Erdoğmuş, Adsız, 1981, renkli gravür, 16 x 17,5 cm.

Seramik Başarı Ödülü:

- Mehmet Uyanık, Doğurgan Form, 1981, pişmiş toprak, 34 x 18 x 21 cm.

Halı Başarı Ödülü:

- Uğur Mine Tamay, Soyutlama, 1981, goblen, 84 x 61 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Deniz Acar	- Nihal Atamer
- Sabri Akça	- Gülümser Atılğan
- Naile Akıncı	- Ramiz Aydın
- Müfide Aksoy	- Aynur Aytaç
- Muzaffer Akyol	- Kadrünnisa Aydemir
- Osman Altıntaş	- Cemal Baki
- Hakkı Aran	- Fatoş Beykal
- Güngör Arıbal	- Şadan Bezeyiş
- Kazım Arısan	- Birim Bozok
- Mehmet Arpacı	- Mehmet Boztaş
- Cemal Arslan	- Önder Büyükerman
- Tomur Atagök	- Vedat Can

- Letafet ıpa
- Orhan Deliorman
- Őukriye Dikmen
- Nihat Demir
- Rafet Ekiz
- Őukr Erdiren
- Tayfun Erdoğmuş
- Sabiha Erengnl
- Gönül Ergün
- Nebahat Erkekli
- Emel Erkmenol
- Nuran Eruysal
- İnci Eviner
- Ruzin Gerçin
- Handan Gökhan
- Mine Gkkan
- Zeynep Gle
- Himmet Gümrah
- Mehmet Gün
- Cihat Günaydın
- Şerif Günyar
- Selçuk Haktanır
- Zepr Hanımyan
- Berna İkbal
- Fatma İzli
- Fevzi Karakoç
- Ayfer Karamani
- Sabit Karamani
- Gülsün Karamustafa
- Hakkı Karayığitoğlu
- Yusuf Katipoğlu
- Mustafa Kaya
- Gülseren Kayalı
- Blgan Kerimoğlu
- Orhan Kırangl
- Hülya Düzenli Koç
- Hsmettin Koçan
- Müşerref Köktürk
- Mehmet Emin Kureren
- Ayhan Kurdoğlu
- Ergün Kurdoğlu
- Nüzhet Kutluğ
- Hülya Küçükoğlu
- Murat Krz
- Vedat Mavitan
- AŞık Mene
- Nejat ksz
- Kemal Önsoy
- İbrahim rs
- Zahide zar
- İhsan zbayrak
- Necla zbay zdemir
- Erkan zdilek
- Mehmet Yalçın zel
- Sbitay zer
- Lale zgder
- Fatma Tülin ztrk
- Doğan Paksoy
- Hasan Pekmezci
- Türkan Sılay Rador
- Günay Sağun
- Nilhan Saygun
- Azmi Sekban
- Tülin Sarpen

- Gülay Sevsevil
- Ursula Soltermann
(Katipoğlu)
- Hale Sontaş
- Gülseren Südor
- Teoman Südor
- Hilal Şanda
- Mithat Şen
- Mehmet Şenel
- Nüzhet Şenel
- Rezzan Şenocak
- Güngör Taner
- Nevhiz Tanyeli
- Haluk Tezonar
- Belkıs Torunoğlu
- Altan Tuncay
- Mine Uğur Tuncay
- Celal Tutant
- Mustafa Uçar
- Dilek Ulusoy
- Mehmet Uyanık
- Murat Uygun
- Işık Uygur
- Sema Ündeğer
- Lilo Verdi
- Nihat Yavaş
- Osman Yazıcı
- Demet Yersel

Kaynak:Anonim, 1981a,; 1981b,s. 18; 1981b, s.4; 1981c, s.18; 1981d, s.30; 1990a, s.9-35; 2011, s.40-53; Çakaloz, 1981, s.4.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 3. İSTANBUL AÇIKHAVA SERGİSİ

Tarih: 03 - 23 Temmuz 1982

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi.

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (10. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Hisarbank

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Belirtilmemiştir.
- b. Katılma Koşulları:** Her sanatçı sergi masraflarını karşılamak üzere RHMD'ye belirlenen miktarda bağışta bulunması maddesi eklenmiştir.
- c. Ödüller:** Sergiye kabul edilen tüm sanatçılara katılım belgesi; 3 sanatçıya Başarı Plaketi'yle birlikte Hisarbank tarafından 50.000 TL'lik para ödülü koyulmuştur.

Seçici Kurul:

- Sabri Berkel (Ressam, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Emekli Müdürü ve MSÜGSF Emekli Öğretim Üyesi)
- Candeğer Furtun(Seramik Sanatçısı)
- Neşet Günal(Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Hüsamettin Koçan(Sanatçı, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Füsun Onur(Heykeltıraş)
- İsmail Tunalı (Profesör, İÜ Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi, RHMD Başkanı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 313 yapıtın 161'i sergilenmiştir.

Ödüller:

Hisarbank Ödülleri:

- Mevlüt Akyıldız, Fayton Sefası, 1982, t. ü. yğb., 100 x 81 cm.
- Ergin İnan, Yazıt II, 1982, renkli gravür, 22 x 28 cm.
- Aydın Ülken, İsimsiz Bir, 1980, yağlı pastel, 70 x 100 cm.

Başarı Ödülleri:

Resim Dalı:

- Aydın Ayan, Ay Karanlık, 1982, t.ü.yğb., 140 x 160 cm.
- Zekai Ormancı, Görüntü On, 1982, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.
- Burhan Uygur, Ölü Doğan Çocuklar İçin Şarkılar

Heykel Dalı:

- Mümtaz İşingör, Soyut, 1982, polyester, 106 x 42 x 8 cm.
- Haluk Tezonar, Büst, 1977, alçı.

Seramik Dalı:

- Güngör Güner, Çözümü Güç Bir Durum, 1981, seramik, 60 x 30 cm.
- Tuğrul Selçuk, Serbest Forum, 1982, mermer-ahşap, 100 x 100 cm.

Baskı Dalı:

- Erkan Özdilek, ...'dan Sonra, 1982, renkli litografi, 60 x 40 cm.
- Süleyman Saim Tekcan, Ustaya Saygı, 1982, garvür, 33 x 49 cm.

Duvar Halısı Dalı:

- Gülcan Sagun Karadağ, Kompozisyon, 1982, halı, 127 x 67 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Deniz Acar, Oyuncak Bahçesi, 1982, halı, 100x65 cm.
Heycan, 1982, yğb., 116 x 89 cm.
- Harun Acı, Kompozisyon, 1982, halı, 70 x 85 cm.
- Mehmet Akbaba, Solyongozkondular Sarıldı, 1981, sb., 65 x 85 cm.
- Muzaffer Akyol, Düşsel Umutlardaki Mutluluk, 1982, yğb., 94 x 97 cm.
Sosyete Yılım Annelerini Seçti, 1981, yğb., 62 x 84 cm.
- Cevdet Altuğ, Mavi Kompozisyon, 1982, seramik, 29 x 20 cm.
- Işık Andreas, Kompozisyon, heykel, 25 x 42 cm.
- Seyfi Arıkan, Natürmort, 1982, yğb., 50 x 42 cm.
Natürmort, 1981, yğb., 53 x 38 cm.
- Koray Ariş, Çiçek, 1979, rölyef heykel, 160 x 50 cm.
- Hale Arpacıoğlu, İsimsiz, 1981, yğb., 130 x 150 cm.
- Mustafa Asher, Geride Kalanlar, 1979, sb., 34 x 39 cm.
- Aydın Aşkan, Büst, 1982, heykel, yükseklik 65 cm.
- Tomur Atagök, Sen Bir Çok Görünümlerdesin, 1981, karışık, 58 x 75 cm.
Güç, 1981, karışık, 58 x 75 cm.
- Gülümser Atılgan, Geçmişte Bir Gün, 1982, karışık, 20 x 28 cm.
- Kadrünisa Aydemir, Kuşlar, 1981, heykel, 32 x 36 x 34 cm.
- Ramiz Aydın, Yol, 1981, yğb., 100 x 50 cm.
- Aynur Aytaç, Dörtlü Düzenleme, 1981, yğb., 52 x 73 cm.
- Fatoş Beykal, Adsız, 1982, karışık, 100 x 73 cm.
- Mustafa Betin, Fantastik Doğa, 1981, yağlıbya, 67 x 82.5 cm.
- Çetin Bilgin, Kadın ve Doğa, 1982, baskı, 55 x 30 cm.
- Bahattin Bozdoğan, Çoban Köpeği, 1982, yğb. 72 x 100 cm.
- Seyyit Bozdoğan, Mezar Başında, 1982, yğb., 70 x 100 cm.
- Ünal Cimit, Seramik Tabak, 1981, 60 x 60 cm.
Figür, 1982, seramik, 65 x 20 cm.
- Faruk Cimok, Cam İşçileri, 1979, yğb., 100 x 160 cm.
Göç, 1975, baskı, 35 x 60 cm.
- Cengiz Çekil, Yazı-Resim, 1982 yğb., 65 x 90 cm.

- Emel Çevikcan, Peyzaj, 1982, yğb., 65 x 80 cm.
- Letafet Çıpa, Çiçekler, 1982, sb., 30 x 40 cm.
- Hamiye Çolakoğlu, Doğuş, 1982, seramik, 45 x 55 cm.
- Filiz Dalbayrak, Kompozisyon, 1982, halı, 100 x 70 cm.
- Orhan Deliorman, Haydarpaşa'dan, 1981, baskı, 34 x 44 cm.
- Cevat Demir, İsimsiz, 1982, karışık, 100 x 98 cm.
- Yavuz Deniz, İsimsiz, 1982, yğb., 102 x 65 cm.
- Erol Deran, Kandilli İskelesi, 1976, yğb., 50 x 40 cm.
- Gül Derman, İstanbul, renkli lito, İstanbul, 1980, baskı, 53 x 35.5 cm.
- Şükriye Dikmen, Kompozisyon, yğb., 90 x 130 cm.
- Rafet Ekiz, Üstünde Yazılı, 1981, yğb., 85 x 60 cm.
- Üstünde Yazılı, 1981, yğb., 34 x 42 cm.
- Basri Erdem, Ana-Kız, 1981, baskı, 42 x 52 cm.
- Tayfun Erdoğmuş, Minotouros II, 1981, baskı, 14.5 x 11.5 cm.
- Minotouros'un Kendini Dolambaçlardan Çekip Çıkardığının Resmidir, 1982, akrilik, 80 x 100 cm.
- Efsun Ergüven, Soyut, 1982, seramik, 60 x 60 cm.
- Nebahat Erkekli, Savaş Gecesi, 1981, yğb., 108 x 68 cm.
- Ayşe Erkmen, Adak Ağacı – Sanat Ağacı, 1982, karışık.
- İrfan Ertel, Savaşsız Bir Dünya, 1982, yğb., 130 x 90 cm.
- Bekliyorum, 1982, yğb., 50 x 70 cm.
- Sadun Ersin, Kütahya Vazosu, 1981, sb., 32 x 47 cm.
- Benek, sb., 34 x 49 cm.
- Yurdağül Eyikoçak, Doğa, 1981, yğb., 100 x 120 cm.
- Ruzin Gerçin, Kadın Çoban, 1982, sb., 31 x 55 cm.
- Rezzan Gökçay, Saray ve Evler, 1982, halı, 35 x 41 cm.
- Türkan Göksan, Küçüksuya Bakış, 1981, yğb., 30 x 40 cm.
- Zeynep Göle, Çoban Çocuklar, 1980, yğb., 60 x 50 cm.
- Ayla Salman Görüney, Duvar Halısı Örneği, 1981, halı, 37 x 120 cm.
- Jale Gün, Taşlıtarla, 1980, yğb., 46 x 65 cm.
- Mehmet Günaydın, Ağaçtan, 1982, seramik, 23 x 34 cm.
- Kesit, 1982, seramik, 23 x 34 cm.

- Gülden Güngören, Saksıda Çiçek, 1982, yğb., 36 x 45 cm.
- İnci Eviner Günvar, İkili, 1982, akrilik, 116 x 149 cm.
- Şerif Günyar, Fiskiye, 1982, seramik, 50 x 50 cm.
- Selma Gürbüz, İsimsiz I, 1982, yğb., 131 x 111 cm.
- Dilara Gürses, Vitrinler – Mankenler, 1981, yğb., 66 x 82 cm.
- Selçuk Haktanır, İsimsiz, 1982, seramik, 60 x 70 x 42 cm.
- Semra Hasgüleç, Kompozisyon, 1982, halı, 100 x 80 cm.
- İbrahim Hayta, Portre, 1982, yğb., 38 x 46 cm.
- Dilek Işıksel, Çiçekler, 1982, yğb., 44 x 64 cm.
- Mümtaz Işingör, Soyut, 1981, heykel, 26 x 20 x 6 cm.
- Mürşide İçmeli, Hitit Güneşi, 1979, baskı, 36.5 x 45 cm.
- Ergin İnan, Yazıt I, 1982, baskı, 40 x 50 cm.
- Nevin İşlek, Boyacı, 1979, mürekkep, 29.5 x 34.5 cm.
Boyacılar, 1980, guaş, 27.5 x 33.5 cm.
- Ekrem Kahraman, Dağlar, Dağlar, 1982, yğb., 91 x 111 cm.
- Feyzi Karakoç, Ateşle Isınmak, 1982, baskı, 50 x 70 cm.
- Mahir Keçeli, Soyut, 1981, heykel, 26 x 20 x 6 cm.
- Zerrin Kehnemuyi, Kompozisyon, 1981, yğb., 45 x 30 cm.
- Osman Keten, İsimsiz, 1982, yğb., 80 x 100 cm.
- Erol Kınalı, Baskı, 1980, heykel, 32 x 20 x 28 cm.
İnsanlar ve Küp, 1980, heykel, 22 x 27 x 24 cm.
- Mehmet Koyunluoğlu, Karton Kutudan Çıkan, 1980, pastel, 50 x 70 cm.
- Remzi Köklü, Varışın Sonu, 1982, baskı, 14.5 x 10 cm.
Portre, 1981, heykel, 27 x 37 x 30 cm.
- Ayhan Kurdoğlu, Zeybek, 1979, heykel, 65 x 30 x 15 cm.
- Nüzhet Kutluğ, Oturan Balerin, 1981, yğb., 79 x 57 cm.
- Memduh Kuzay, Salon, 1982, yğb., 79 x 57 cm.
- Osman Macunoğlu, Büst, 1981, heykel, 54 x 52 x 22 cm.
- Serap Murathanoğlu, Kulis, 1981, desen, 50 x 70 cm.
- Rahmi Neyiş, Adsız, 1982, yğb., 61 x 76 cm.
- Bahattin Odabaşı, Soyutlama, 1982, yğb., 34.5 x 29 cm.
- Sıtkı Olgar, Sallanan Top, 1981, seramik, 30 x 32 x 30 cm.

- Yelkenli, Gemi, 1981, seramik, 40 x 40 cm.
- Tankut Öktem, Büst, heykel, yükseklik 38 cm.
 - Vazo, seramik, yükseklik 90 cm.
 - Vazo, seramik, yükseklik 72 cm.
 - Necdet Öksüz, Soyut, 1981, yğb., 95 x 102 cm.
 - Muammer Öner, Küçük Kızın Öyküsü, 1981, yğb., 101 x 142 cm.
 - Eyüp Öz, Ters Vildan, 1982, yükseklik 38 cm.
 - Faruk Öz, Nüfus Kağıdı, 1982, yğb., 30 x 40 cm.
 - Zahide Özar, "Giriş-Çıkış" Avrupa'dan Asya'ya, 1982, pastel, 30 x 41 cm.
 - Erkan Özdilek, Konuşmak (Söz Söyleme Sanatı), 1982, baskı, 40 x 50 cm.
 - Ayşe Özel, Moda, 1980, sb., 25 x 35 cm.
 - Mehmet Yalçın Özel, Birlikten Güç Doğar, 1979, heykel, 20 x 42 x 23 cm.
 - İki Gönül Bir Olunca Samanlık Seyran Olur, 1979, tahta baskı, 100 x 125 cm.
 - Deniz Özel, Kırmızı ve Siyah Üzerine Çeşitlemeler, 1982, yğb., 90 x 110 cm.
 - Ahmet Özge, İhtiyar, 1982, heykel, 35 x 20 x 33 cm.
 - Sibel Özkaygısız, Bardakta Çiçekler, 1976, yğb., 24 x 35 cm.
 - Kenan Öztürk, Gümüşhane, 1982, yğb., 98 x 75 cm.
 - Doğan Paksoy, Azize, 1982, yğb., 95 x 75 cm.
 - Mustafa Pilevneli, Fenerbahçe, sb., 61 x 45 cm.
 - Türkan Rador, Göreme II, 1982, yğb., 40 x 60 cm.
 - Ekin Nayır Sağıroğlu, Çarşı, 1982, yğb., 39 x 30 cm.
 - Nilhan Saygun, Deniz Anaları ve İskele Babaları, 1981, yğb., 190 x 95 cm.
 - Bingöl Selçuk, Soyut Heykel, 1981, seramik, 47 x 50 cm.
 - Tuğrul Selçuk, Serbest Form, 1982, seramik, 8.5 x 17 x 16 cm.
 - Serbest Form, 1982, seramik, 8.5 x 8.5 x 2 cm.
 - Gülay Sevsevil, Gurbetçiler, 1982, yğb., 60 x 82 cm.
 - Özkan Sun, Bir Portrenin Öyküsü, 1982, karakalem, 50 x 70 cm.
 - Gülseren Südor, Dingin, 1982, yğb., 50 x 60 cm.
 - Teoman Südör, Donma, 1982, yğb., 70 x 90 cm.
 - Mithat Şen, Olağan Kaplam, 1982, yğb., 90 x 90 cm.
 - Uğur Mine Tamay, Piknik, 1982, halı, 130 x 70 cm.
 - Güngör Taner, Paleolitik Yansıma, 1980, yğb., 163 x 132 cm.

- Nevhiz Tanyeli, Kompozisyon III, 1982, yğb., 65 x 43 cm.
- Orhan Taylan, Sarmaşa I, 1981, akrilik, 54 x 43 cm.
- Süleyman Saim Tekcan, Yeşil'e Çağrı, 1982, baskı, 54 x 40 cm.
- Sema Ilgaz Temel, Kır Kahvesi, 1982, baskı, 44.5 x 24 cm.
- Haluk Tezonar, Büst, heykel, 74 x 44 x 42 cm.
Büst, heykel, 44 x 42 cm.
- Cemile Ertan Tuna, Kareler, 1982, duvar halısı, 75 x 180 cm.
- Mustafa Tunçalp, Güvercin, 1982, seramik, 40 x 30 cm.
- Hüseyin Turhan, Değişim, 1982, yğb., 75 x 65 cm.
- Semiramis Uçku, Genel Sevgiler, 1982, yğb., 50 x 63 cm.
- Burhan Uygur, Ölü Çocuklar İçin Şarkılar I, 1982, yğb., 42 x 50 cm.
- Aydın Ülken, İsimsiz II, 1979, pastel, 100 x 70 cm.
- Lilo Verdi, Kompozisyon, 1982, karışık, 44 x 40 cm.
- Nihat Yavaş, Uyuyan Çocuklar, 1978, yğb., 50 x 60 cm.
- Osman Yazıcı, Melankoli, 1981, yğb., 32 x 43 cm.
- Demet Yersel, Küçük Şaban, 1982, yğb., 45 x 55 cm.
- Gürel Yontan, Ağaç I, 1982, sb., 65 x 47 cm.
Ağaç 3, 1982, sb., 60 x 60 cm.
- Hüseyin Yüce, Peyzaj, 1981, yğb., 56 x 110 cm.

Kaynak:Anonim, 1982a, s.y.; 1982b, s.57; 1982c, s.42; 1982d, s.25; 1982e, s.26-27; 1990a, s.9-35; 2011, s.54-69; Atagök, 1982, s.22-23; Çakaloz, 1982, s.5; Tunalı, 1982.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 4. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 2 Temmuz - 28 Ağustos 1983

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi,İKSV (11. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Pamukbank

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Belirtilmemiştir.
- b. **Katılma Koşulları:** Değişmemiştir.

- c. **Ödüller:** Sergiye kabul edilen tüm sanatçılara katılım belgesi; büyük ödül ile dört başarı ödülünü kazanan sanatçılar Pamukbank tarafından 300.000 TL para ödülü verilmiştir.

Seçici Kurul:

- Adnan Çoker (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Sadi Diren (Seramik Sanatçısı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Devrim Erbil (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Ergin İnan (Ressam, Özgünbaskı Sanatçısı, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Füsün Onur (Heykeltıraş)
- Zekai Ormancı (Ressam, (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- İsmail Tunalı (Profesör, İÜ Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Yusuf Taktak

Katılım: 267 yapıtın 78'i sergilenmiştir.

Ödüller:

Büyük Ödül:

- Şükrü Aysan, Tentür No: 5, 3, 6, 1979, bez ve anilin boya, 100 x 118 cm.

Başarı Ödülleri:

- Mustafa Ata, Denge, 1982, t.ü.yğb., 81 x 63, 63 x 50 cm.
- Tomur Atagök, Yıldızlar, 1983, karışık gereç ve uygulayım, 100 x 200 cm.
- İbrahim Örs, Çatı, 1983, t. ü. yğb., 116 x 180 cm.
- Tuğrul Selçuk, Gelişim I, 1983, seramik, 40 x 32 x 10 cm.
- Gelişim II, 1983, seramik, 60 x 38 x 10 cm.
- Gelişim III, 1983, seramik, 85 x 48 x 10 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Nazmi Akarçay, Kompozisyon, 1983, halı, 70x100.
- Tamer Akakıncı, Kompozisyon, 1982, karışık gereç, 70 x 70 cm.
- Tangül Akacıncı, Kompozisyon, 1981, t. ü. yğb., 69 x 90 cm.
- Azime Akbaş, Kompozisyon, 1983, halı, 70 x 100 cm.
- Mustafa Asher, Kibele, 1982, sb., 51 x 23,5 cm.
- Aydın Aşkan, Renate'nin Büstü, 1983, alçı.
- Saplantı, 1983, ahşap metal.

- Mustafa Ata, Ağıt, 1982, t.ü.yđb., 116 x 89 cm.
- Tomur Atagök, Düşüş, 1982, t. ü. yđb., karışık gereç ve uygulama, 100 x 200 cm.
- İsmail Avcı, Gizli Işık, 1982, gravür, 50 x 70 cm.
- Celal Aydın, Adsız, 1982, serigrafi, 65 x 60 cm.
- Aynur Aytaç, Düzenleme, 1982, yđb. kolaj, 92 x 72 cm.
- Arzu Başaran, İsimsiz II, 1983, t. ü. yđb., 112 x 99 cm.
- Fatoş Beykal, İsimsiz, 1983, karışık gereç ve uygulama, 100 x 243 cm.
- Yüksel Boz, Mücadele, 1983, pişmiş toprak, 30 x 24 cm.
- Seyyit Bozdoğan, Alçı Torbası, 1983, t. ü. yđb., 100 x 120 cm.
- Ali Candaş, İnşaatçılar, 1982, yđb., 87 x 90 cm.
- Mahmut Celayir, Lahit, karışık gereç, 70 x 75 cm.
- Ünal Cimit, Sevgi Tohumlarından Yorumlar I, 1983, seramik, 40 x 30 cm.
- Sevgi Tohumlarından Yorumlar II, 1983, seramik, 60 x 70 cm.
- Faruk Cimok, Göç, 1983, t. ü. yđb., 95 x 74 cm.

Gravür, 1979, baskı.

- Coşkun Çayhan, Tarihsiz Bir Gerçek, t. ü. yđb., 125 x 82 cm.
- Suna Çiftçi, Nü, 1982, t. ü. yđb., 30 x 40 cm.
- Filiz Dalbayrak, Peyzaj, 1983, halı, 60 x 80 cm.
- Cevat Demir, İsimsiz, 1982, karışık gereç, 100 x 100 cm.
- Şükriye Dikmen, Portre, duralit-yđb., 130 x 70 cm.
- Fatma Dilaver, Kompozisyon, 1983, halı, 70 x 82 cm.
- İsmet Doğan, Yıpranmışlığın Günlüğü, 1982, t. ü. yđb., 74 x 100 cm.
- Rafet Ekiz, Yabancılaşma, 1983, Pentür (Üçlü), 300 x190 cm.
- İsmail Erfindık, Zaman, 1982, t. ü. yđb., 52 x 71 cm.
- Ayşe Erkmen, Artanlar, Temmuz 1983, taş, ip, serigraf baskı, 100 x 180 cm.
- Erol Eti, İsimsiz I, 1982, Camaltı, 65 x 70 cm.
- Nermin Faruki, Aşıklar, 1980, taş.
- Aydan Günderen, - Kompozisyon, 1983, duvar halısı, 52 x 71 cm.

İsimsiz, 1983, duvar halısı, 56 x 84 cm.

- Sevil Gürler, Nü, 1980, t. ü. yđb., 845 x 55 cm.
- Semra Hasgüleç, İsimsiz, 1983, t. ü. yđb., 100 x 100 cm.

- Kemal İskender, Antik Bir Kral'dan Arda Kalanlar II, 1982, t. ü. yğb., 134 x 198 cm.
- Balkan Naci İslimyeli, İsimsiz, 1983, füzen, 100 x 70 cm.
- Asım İşler, Renkli Metal Gravür, 1983, gravür, 80 x 80 cm
- Hakkı Karayığitoğlu, Nü (Yoga), alçı heykel, yük.65 cm.
- Ali Ferhat Kilment, İkili, 1983, t. ü. yğb., 90 x 60 cm.
- Hüsamettin Koçan, Kompozisyon II, 1982, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.
- S. Tunç Kurttekin, Toplu Yalnızlık, 1983, yğb., 24 x 32,5 cm.
- Nüzhet Kutluğ, Uzayda İkinci Buluşma, 1983, t. ü. yğb., 72 x 82 cm.
- Uzay Bitkisi, 1983, t. ü. yğb., 70 x 81 cm.
- Aydın Levent, Ağalar, 1983, çinko baskı, 43 x 45 cm.
- Mehmet Mahir, İz Düşün II, 1983, t. ü. yğb., 124 x 65 cm.
- Bihrat Mavitan, Dinlenme, 1983, ahşap.
- Ara, 1983, ahşap.
- Figür, 1983, ahşap.
- Kadri Özyayten, Doğa Üstüne, 1983, akrilik, 27 x 32.5 cm.
- Güçer Gelini, 1982, akrilik, 50 x 70 cm.
- Çiğdem Sağın, Kompozisyon, 1983, halı, 107 x 75 cm.
- Nejat Soyer, Platon, 1983, t. ü. yğb., 148 x 120 cm.
- Bahriye Şarlı, Çiçekler, t. ü. yğb., 60 x 50 cm.
- Mehmet Şenel, Süngü, 1983, ahşap heykel, 100 x 40 cm.
- Yusuf Taktak, Gizleme, 1983, t. ü. akrilik, 116 x 89 cm.
- Süleyman Saim Tekcan, Selçuk Sistematiği, 1982, gravür, 25 x 40 cm.
- Rembrandt'a Saygı, 1982, gravür, 25 x 40 cm.
- Haluk Tezonar, Büst Heykel, 1983, alçı, yük. 46 cm.
- Seyhun Topuz, Sütun, 1983, demir heykel, 50 x 50 x 185 cm.
- Aydın Uğurlu, Dokuma, 1983, Keten ve Yün Doğal Dokuma, 100 x 200 cm.
- Ülker Urubay, Kompozisyon, 1983, t. ü. yğb., 45 x 60 cm.
- Ali Yaldır, Videonun Türk Toplumunu Üzerinde Etkisi, 1983, t. ü. yğb., 130 x 102 cm.
- Nigar Zabcı, Gizli Aşk Mektupları İçin Posta Kutusu, 1981, abanoz oyma, yük. 44 cm.

Kaynak: Anonim, 1983a, s.y.; 1983b, s.40; 1991a, s.9-28; 2011, s.70-79; Beykal, 1983, s.30-32; Köksal, 1983, s.37-38.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 5. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 25 Haziran - 31 Ağustos 1984

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (12. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Altın Yıldız Tekstil A.Ş., Bekiroğlu Öztan Tanıtım Tic. Ltd. Şti., Hacı Ömer Sabancı Holding, Halk Sigorta T.A.Ş., Net Turizm A.Ş. Setur Servis Turistik A.Ş.

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Belirtilmemiştir.
- b. Katılma Koşulları:** Değişmemiştir.
- c. Ödüller:** Her dal için seçici kurulum bir esere verebileceği ya da birden fazla yapıta bölüştürebileceği 100.000 TL ödül ayrılmıştır.

Seçici Kurul:

- Doğan Kuban (Profesör, İTÜ Mimarlık Tarihi Bölümü Öğretim Üyesi)
- Beral Madra (Galeri Yöneticisi)
- Gürol Sözen (Sanat Tarihçisi, Sanatçı)
- Süleyman Saim Tekcan (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- İsmail Türemen (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Ateş Öztan

Katılım: 212 eserin 84'ü sergilenmiştir.

Ödüller:

Resim Ödülü:

- Kadri Özayten, Anılar, 1983, t. ü. yğb., 45 x 60 cm
 - Oktay Anılanmert, Sanatçılar, 1983, t. ü. yğb., 25 x 30 cm.
- Sanatçılar, 1984, t. ü. yğb., 22 x 16 cm.
- Kemençe Profesörü, 1984, t. ü. yğb., 35 x 45 cm.

Desen Ödülü:

- Mehmet Özer, Değişim, 1984, kağıt-taş pastel, 71 x 100 cm.
- Figür I, 1984, kağıt-taş pastel, 71 x 100 cm.
- Figür II, kağıt-taş pastel, 71 x 100 cm.

Özgün Baskı Ödülü:

- Çetin Bilgin, Küçük Kadın, 1984, gravür, 70 x 100 cm.

Jüri Onur Ödülleri:

- Gülümser Atılgan, Kuşlar, 1984, t. ü. yğb., 90 x 60 cm.
- Ahmet Kuseyrioğlu, Yabancılaşma, 1983, akrilik, 26 x 26 cm.
- Atilla Galatalı, - Yuvarlak Pano, 1969, seramik, çapı 100 cm.
- Güngör Güner, Seramik Pano, 1983, seramik, 60 x 45 cm.
- Can Göknül, Dut Ağacı (Adak), 1984, t. ü. akrilik, 50 x 60 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Necati Abacı, Kuzgun'u Betimlemek, 1980, kağıt-çini mürekkep.
- Feyzan Alaybeyoğlu, Yalnızlık, 1984, seramik, 28 x 29 cm.
- Sevince, 1984, seramik, 28 x 29 cm.
- Cengiz Alpagut, Bekleyenler, 1983, t. ü. yğb., 52 x 66 cm.
- İlhami Atalay, İnsan Oynayan Toplar, 1972, t. ü. yğb., 135 x 92 cm.
- Metin Ateş, Kompozisyon, 1983, sb., 50 x 40 cm.
- Aydın Ayan, Bir Çocukluk Anısı, 1983, t. ü. yğb., 116 x 89 cm.
- Aynur Aytaç, Gerçek II, 1980, t. ü. yğb., 100 x 82 cm.
- Seyyit Bozdoğan, Yukardan Aşağı, 1984, t. ü. yğb., 120 x 145 cm.
- Ali Candaş, Koşuşturmaca, 1984, t. ü. yğb., 111 x 118 cm.
- Mahmut Celayır, Suskun Gerilim, 1984, t. ü. yğb., 130 x 105 cm.
- Ünal Cimit, Sevgide, 1984, seramik, 90 x 90 x 70 cm.
- Nilüfer Dericioğlu, Bekleyiş, 1984, litografi, 30 x 35 cm.
- Rafet Ekiz, Bir Apaçi İçin Bir Feminist, 1984, t. ü. yğb., 100 x 90 cm.
- Basri Erdem, Ördekler, 1984, litografi, 60 x 80 cm.
- Şaziye, 1984, litografi, 50 x 70 cm.
- Fehmi Erdoğan, Rölyef I, 1983, seramik, 40 x 12 cm.
- Atilla Galatalı, Form, 1969, seramik 50 x 40 cm.
- Filiz Galatalı, Duvar Plaketi Nü, 1982, 50 x 60 cm.

- Ruzin Gerçin, Mavi Çanak, 1983, sb., 25 x 18 cm.
Mor Çiçekli Köy, 1983, 27 x 50 cm.
- Gülten Güngören, Aynalı Dolap, 1984, kağıt ü. yğb., 34 x 50 cm.
- Buket Gürel, Hitit'den, 1983, pişmiş toprak, çapı 38 cm.
- İnci Eviner Günvar, İkili I, 1980, akrilik, 130 x 96 cm.
Dağcı, 1984, özgün baskı, 31 x 25 cm.
- Bülent İsmailoğlu, Acıyı Bal Eyledik, 1984, litografi, 50 x 65 cm.
- Alp İşmen, Güz, 1984, özgün baskı, 49,5 x 33,5 cm.
- Şükrü Karakuş, Zaman İçin Üç Portre, 1983, t.ü.yğb., 41 x 90 cm.
- Eren Kocaman, Seramik Çanak, 1984, seramik, 40 x 35 cm.
- Kasım Koçak, İsimsiz, 1983, t.ü.yğb., 80 x 160 cm.
- Ahmet Kuseyrioğlu, Bir Sis Aralığından, 1984, akrilik, 45 x 45 cm.
- Necdet Öksüz, Kadın I, 1984, t.ü. yğb., 100 x 130 cm.
- Kemal Önsoy, Çağdaş Sevgili, 1983, t. ü. yğb., 150 x 150 cm.
- Filiz Başaran Özayten, Adsız, 1983, t.ü.yğb., 48 x 35 cm.
- Kadri Özayten, Bir Kuşun Resmi İçin, 1983, çinko baskı, 49 x 40 cm.
Yazmacı, 1983, t. ü. yğb., 45 x 60 cm.
Eskici, 1984, t. ü. yğb., 45 x 60 cm.
Yalnızlık Üstüne, 1984, çinko baskı, 49 x 40 cm.
- Halil Özçelik, Örtünme, 1984, mukavva ü. yğb., 23,5 x 27 cm.
Yumuşak ve Sert, 1984, t. ü. yğb., 99 x 79,5 cm.
- Erol Özden, Sevgilerimizle, 1984, t. ü. yğb., 90 x 90 cm.
- Erkan Özdilek, Adsız, 1984, karışık teknik, 70 x 100 cm.
- Ahmet Özel, Barnaklılar, 1980, litografi, 48 x 39,5 cm.
Tarihsel Kesit, 1981, litografi, 50 x 65 cm.
- Mehmet Özer, Üçlü Figür, 1984, t. ü. yğb., 40 x 50 cm.
Portre, 1984, t. ü. yğb., 50 x 38 cm.
- Ahmet Özge, Kompozisyon, 1983, alçı heykel, 70 x 35 cm.
- Gül Özturanli, İdolname, 1983, seramik, 12 x 55 x 55 cm.
- Tülin Öztürk, Organik Detay, 1983, t. ü. yğb., 130 x 87 cm.
- Suat Özyönüm, Tasarım II, 1984, alüminyum-bakır, 96 x 96 cm.
- Türkan Rador, İstanbul'dan Çeşitlemeler, 1984, t. ü. yğb., 90 x 110 cm.

- Tuğrul Selçuk, 83'ten 84'e Dört Dosya, 1983, seramik, 30 x 30 x 30 cm.
- Gülay Sevsevil, Kar, 1984, t. ü. yğb., 80 x 80 cm.
- Faruk Sipahil, Portre, 1984, pastel, 55 x 40 cm.
- Faik Erdoğan Sözmen, Faktör ve Adam, 1984, mermer heykel, yük. 60 cm.
- Gülseren Südor, Çıkış, 1982, t. ü. yğb., 50 x 60 cm.
- Teoman Südor, Peyzaj, 1984, gravür, 40 x 52 cm.
Doğa, 1984, gravür, 47,5 x 62,5 cm.
- Timuçin Tarhanlı, Nostalji, 1984, t. ü. yğb., 148 x 98 cm.
- Sema Ilgaz Temel, İsimsiz, 1983, metal gravür, 34 x 24 cm.
- Semiramis Uçku, Tutkular, 1983, t. ü. yğb., 55 x 65 cm.
- Emre Ulaş, Panik, 1984, litografi, 40 x 50 cm.
- Bilgehan Uzuner, Daidalos'un Esin kaynakları, 1984, karakalem, 40 x 50 cm.
- Reha Yalnızcık, Benim İstanbul, 1983, sb., 20 x 20 cm.
- Ali Selami Yanya, İsimsiz, 1983, gravür, 14,5 x 12 cm.
Kompozisyon, 1984, litografi, 35 x 56 cm.
Uykudaki Haberci, 1984, gravür, 26 x 19, 5 cm.
- Demet Yersel, Koltuktaki Kadın, 1983, t. ü. yğb., 75 x 94 cm.
- Şenol Yoroğlu, Milyonluk Yemek III, 1983, serigrafı, 50 x 70 cm.
The Day Of Anufteos, 1983, serigrafı, 50 x 70 cm.

Kaynak: Altan, 1984, s.57-59; Anonim, 1984a, s.y.; 1984b, s.y.; 1984c, s.63; 1984d, s.5; 1984e, s.11; 1991a, s.9-28; 2011, s.80-95; Girgin, 1984, s.5; Köksal, 1984, s.32-33; Madra, 1984, s.4.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 6. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 22 Haziran - 22 Ağustos 1985

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluş ve Kişiler: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (13. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Ak Sigorta A.Ş., Akal Tekstil Sanayi A.Ş., Akbank T.A.Ş., Aymasan Ayakkabı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş., Çukurova Dış Ticaret A.Ş., Eczacıbaşı İlaç Sanayi A.Ş., Fruko-Tamek Meyva Suları San. A.Ş., Halk

Sigorta T.A.Ş., Lassa Lastik San. ve Tic. A.Ş., Olmuk Mukavva San. Tic. A.Ş., Otosan Otomobil San. A.Ş., Profilo Holding A.Ş., San Sigorta A.Ş., Shell Company of Turkey Ltd. Tatko T.A.Ş., Ali Koçman, Ahmet Çuhadaroğlu, Sakıp Sabancı, Suna Kıraç.

Şartname Bilgileri

a. Amaç: Resim ve Heykel Müzesi'nin çağcıl müzecilik anlayışında üstlendiği, sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim işlevine katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmak, sanatçıların öncü ve yeni eğilimlere yönelik atılımlara sergileme olanağı sağlamaktır.

b. Katılma Koşulları:

- Sanatçılar yapıtlara ile birlikte özgeçmişlerini, yapıtın fiziksel özelliklerini ve haberleşme adresini içeren bir belge istenmektedir.
- İstanbul dışından yarışmaya katılacak değerlendirme için diaporitif ile yarışmaya katılma hakkı vardır.

Sergiye katılacak yapıtlarda (Resim, Heykel, Seramik, Özgün Baskı, Kavramsal Sanat Yapıtları, Video, Afiş, Grafik) konu, boyut, gereç, yöntem uygulamada sınır yoktur. Yapıtların serginin amaçları doğrultusunda günümüz sanatı ve özellikleri ve eğilimleriyle yaratılmış olması öngörülmelidir.

- Yarışmaya katılacak yapıtlar son bir yılın ürünü ve sergilenmemiş olmalıdır.

c. Ödüller: Üç ödül, üç mansiyon koyulmuştur.

Seçici Kurul:

- Tomur Atagök (Sanatçı, YTÜ, Resim Heykel Müzeleri Derneği Temsilcisi)
- Erdinç Bakla (Seramik Sanatçısı, MÜ Öğretim Üyesi)
- Sadi Diren (Seramik Sanatçısı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Devrim Erbil (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi, Resim Heykel Müzeleri Derneği II. Başkanı)
- Mehmet Ergüven (İzmir- Sanat Eleştirmeni ve Yazar)
- Turan Erol (Ressam, Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğretim Üyesi)
- Jale Erzen (ODTÜ Mimarlık Fakültesi Sanat Tarihi Öğretim Üyesi)
- Semra Germaner (Sanat Tarihçisi, MSÜ Öğretim Üyesi)

- Hüsamettin Koçan (Sanatçı, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Belkıs Mutlu (Resim ve Heykel Müzesi Müdürü)
- Sami Şekeroğlu (MSÜ Sinema ve Televizyon Enstitüsü Öğretim Üyesi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: İhsan Fahri

Katılım: 75 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Rafet Ekiz, Hitit'li Dostum Teşup'tan, Koordinatsız Bir Ölüm Duyarlığında Cennetlenmiş Hepet'lere Kurşuni Lagün Gecelerinden Yitik Bir Cehennem İçin Sevi Ezgisi, 1984, yğb.
- Gülsün Karamustafa, Sıradan Bir Aşk Halısı, 1985, duvar halısı (tekstil kolaj).
- Şeyma Reisoğlu Nalça, Yaşam Örtüsü, 1980, seramik.

Mansiyonlar:

- Sibel Çakar, Soyut III, 1985, t. ü. yğb., 3 x 3 m.
- Semra Hasgüleç, Natürmort, 1984, kağıt ü. yğb., 80 x 93 cm.
- Burhan Uygur, Kaderin Gücü, 1985, yğb., 71 x 54 cm.
- Özgür Ruhlar Duası, 1985, yğb.-pastel, 35,5 x 28,5 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Ahmet Akata, Haliç, 1985, t. ü. yğb., 670 x 102 cm
- Feyzan Alaybeyoğlu, Biçimlendirilmiş Kalabalık, seramik, 1985.
Analar, 1985, seramik.
- Aynur Aytaç, Dönüş, 1985, yğb.-kolaj, 65 x 50 cm.
- Hale Arpacioğlu, Inposition, 1985, t. ü. akrilik, 1/40 x 120 cm
Murano İçinde Çiçekleri 1985, t. ü. akrilik, 130 x 90 cm.
- Arzu Başaran, Adsız, 1985, t. ü. yğb., 136 x 163 cm.
Adsız, 1985, kağıt ü. yğb., 50 x 70 cm.
- Kezban Arca Batıbeki, İmajinasyon, 1985, camla karışık teknik, 95 x 65 cm.
- Erim Bayrı, Kadın, 1985, beton mıcır heykel.
- Fatoş Beykal, Güzeloğlu, 1985, assemblaj, 115 x 135 cm.
- Ayten Bozdoğan, Akşamüstü, 1985, duralit ü. yğb., 35 x 22 cm.
- Feriha Büyükünäl, Soyut Doğa, 1985, t. ü. yğb., 100 x 121 cm.

- Mahmut Celayır, Kadın, 1985, t. ü. yğb., 110 x 80 cm.
- Ünal Cimit, Sevgide Yolculuklar veya Artemisler, 1985, seramik.
- Coşkun Çayhan, Anılardan Öyküler, 1985, t. ü. yğb., 115 + 115 cm.
- İbrahim Çiftçioğlu, Çok Şükür Bugünü de Gördük, 1985, t. ü. yğb., 75.5 x 110 cm.
- Büyük Boşlukta Büyü Bozuldu, 1985, t. ü. yğb., 85.5 x 93.5 cm.
- Uyansın Ayışığında Sesin, 1985, t. ü. yğb., 70 x 100 cm.
- Yıldız Çitçi, Soyut, 1985, yğb., 190 x 140 cm.
- Şükran Çoker, Çağcıl Değişim, 1985, t. ü. yğb., 120 x 170 cm.
- Salih Çolak, 1985, demir-bronz heykel, 30 x 25 x 20 cm.
- Tanju Demirci, Duvarların Söylemek İsteddiği, 1985, t. ü. yğb., 89 x 116 cm.
- Server Demirtaş, Genlim, 1985, t. ü. yğb., 70 x 80 cm.
- Laçın Emredoğu, Hera, 1985, serigrafı, 53 x 73 cm.
- Sadun Ersin, Restorasyon I, 1985, t. ü. yğb., 56 x 76 cm.
- Buket Gürel, Kompozisyon, 1985, seramik.
- Kompozisyon, 1985, seramik.
- İnci Eviner Günvar, Geçin, 1985, t. ü. akrilik, 62 x 89 cm.
- Dilek Işıksel, Kınalıada İskelesi, 1985, t. ü. yğb., 50 x 70 cm.
- Berika İpekbayrak, Dedikoducu Kadınlar, 1985, alçı.
- Özer Kabaş, Poyraz Çiçeği, 1985, özgün baskı, 69 x 55 cm.
- Ülkü Kaya Karabiber, Dilenci Dede, 1985, karışık teknik, 50 x 70 cm.
- Mehmet Keskin, Siyah Çevre Paspартu Değil, 1985, karışık teknik, 82 x 82 cm.
- Sevil Kısakürek, İnsanlar, Etüd 1, 1985, seramik.
- İnsanlar, Etüd 2, 1985, seramik.
- Temür Köran, Kompozisyon, 1985, kağıt ü. yğb., 65 x 50 cm.
- Nüzhet Kutluğ, Ayrı Dünyalar Serisi 5, 1985, t. ü. yğb., 97 x 100 cm.
- Ayrı Dünyalar Serisi 6, 1985, t. ü. yğb., 82 x 85 cm.
- İtir Okaygün, Adsız 2, 1980, yün dokuma, 50 x 100 cm.
- Adsız 1, 1983, yün dokuma, 60 x 120 cm.
- Kemal Önsoy, Öfff...., 1985, t. ü. yğb., 180 x 220 cm.
- Halil Özçelik, Görünü, 1985, t. ü. yğb., 70 x 100 cm.
- Erkan Özdilek, Ve Bayım, 1985, t. ü. yğb. ve akrilik, 70 x 100 cm.
- Ayşe Özel, Side, 1985, sb., 40 x 46 cm.

- Ahmet Özge, Soyut Kompozisyon, 1985, ahşap heykel.
- Lale Özgüder, Vaftizhane, 1983, t. ü. yğb., 65 x 100 cm.
- Bünyamin Özgültekin, İdentiti, 1984, karışık teknik, 36 x 160 cm.
- Nurcan Perdahçı, Konstrüksiyon, 1985, ağaç ve ayna heykel.
- Çiğdem Erbil Sağın, Spor, 1985, t. ü. yğb., 105 x 76 cm.
- Belgin Salbacak, Soyut, 1985, t. ü. yğb., 103 x 122 cm.
- Sevi Sancar, Duvar, 1984, yğb., 92 x 92 cm.
- Tuğrul Selçuk, Adlandıramadıklarım, 1985, sırlı zımpara taşı, seramik ve ayna.
- Gülay Sevsevil, Suskunluğun Çilesi, 1985, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.
- Gonca Sezer, Kadın, 1985, t. ü. yğb., 105 x 85 cm.
- Tarık Sipahi, Portre, 1985, t. ü. yğb., 71 x 38 cm.
- Namık Sofuoğlu, Cinnet, 1985, yğb..
- Gülseren Südor, Kompozisyon, 1985, t. ü. yğb., 50 x 60 cm.
- Teoman Südor, Merkezden Geldiler Nereye Gidiyorlar, 1985, t. ü. yğb., 50 x 60 cm.
- Nigar Zapçı Swann, Öpücük, 1984, tahta.
- Neşe Şahin, İnsan, 1985, t. ü. yğb., 122 x 142 cm.
- Enis Şensever, 55 No'lu Ranza, 1985, karışık teknik, 44 x 66 cm.
- İrma Tuğlacı, Büst Heykel, 1985, boyalı alçı.
- Nilay Uçkan, İkili Kompozisyon, 1985, alçı heykel, 60 x 60 cm.
- Demet Yersel, Anne ve Çocuk, 1985, t. ü. yğb., 66 x 77 cm.
- Mustafa Yıldırım, Adsız I, 1985, kağıt ü. akrilik, 85 x 115 cm.
- Mustafa Yıldırım, Adsız II, 1985, kağıt ü. akrilik, 85 x 115 cm.
- Nazmi Yılmaz, Lokal Anestezi, 1984, yğb., 25 x 35 cm.

Diğer: Günümüz Sanatçıları 6. İstanbul Sergisi'nin bir uzantısı olarak, Atatürk Kültür Merkezi'nde bir de yarışma dışı çağrılı sergi gerçekleştirilmiştir.

Yarışma Dışı Sergi

Tarih: 25 Haziran – 15 Temmuz 1985

Yer: Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul

Çağrılı Sanatçılar:

- Malik Aksel
- Alaattin Aksoy
- Özdemir Altan
- Beril Anılanmert
- Avni Arbaş
- Mustafa Asher
- Mustafa Ata
- Tomur Atagök
- Şükrü Aysan
- Erdinç Bakla
- Ferruh Başağa
- Tamer Başoğlu
- Sabri Berkel
- Cihat Burak
- Mahmut Cuda
- Ali Çelebi
- Adnan Çoker
- Cevat Dereli
- Şükriye Dikmen
- Sadi Diren
- Gürdal Duyar
- Devrim Erbil
- Neşe Erdok
- Dinçer Erimez
- Eren Eyüboğlu
- Candeğer Furtun
- Atilla Galatalı
- Leyla Gamsız
- Ali T. Germaner
- Hüseyin Gezer
- Yavuz Görey
- Mehmet Güleryüz
- Neşet Günal
- Güngör Güner
- Nedim Günsur
- Ergin İnan
- Balkan Naci İslimyeli
- Asım İşler
- Nuri İyem
- Zeki Faik İzer
- Özer Kabaş
- Hakkı Karayığitoğlu
- Nur Koçak
- Hüsamettin Koçan
- Füreyya Koral
- Edip Hakkı Köseoğlu
- Zühtü Müridoğlu
- Füsün Onur
- Tankut Öktem
- Filiz Galatalı Özgüven
- Güngör Taner
- Haluk Tezonar
- Seyhun Topuz
- İsmail Türemen

Kaynak: Anonim, 1985a, s.y.; 1985a, s.11; 1985b, s.7; 1991a, s.9-28; 2011, s.96-103; Belli, 1985, s.46; Berkman, 1985, s.12; Bucak, 1985, s.64; Girgin, 1985, s.4; Günyaz, 1985, s.28-29; Hızlan, 1985, s.11; Karaesmen, 1985, s.81; Köksal, 1985a, s.9; Köksal, 1985b, s.39; Külahoğlu, 1985, s.50-51.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 7. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 21 Haziran - 21 Temmuz 1986

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü

Destekleyen Kuruluş ve Kişiler: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (14. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Akbank, Ak Sigorta, Alarko Holding, Ali Koçman, Apa Ofset A.Ş., Aymasan A.Ş., Cankurtaran holding, Dinarsu T.A.Ş., Elektro Meta A.Ş., Ercan Arıklı, I.B.M., Opar A.Ş., Osman Yücesan, Philips T.A.Ş., RTS Reklam Tanıtma Servisleri A.Ş., Suna Kıraç, Tekgül Koll. ŞTİ., Ünilever T.A.Ş., Yiğit Okur.

Şartname Bilgileri:

- a. **Amaç:** Resim ve Heykel Müzesi'nin çağcıl müzecilik anlayışında üstlendiği, sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim işlevine katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmaktır.
- b. **Katılma Koşulları:** İstanbul dışından diaporitifle katılımın ve daha önce sergilenmemiş olması maddelerinin kaldırılması dışında bir değişikliğe uğramamıştır.
- c. **Ödüller:** Birinciye 500.000 TL, ikinciye 300.000 TL, üçüncüye 200.000 TL olmak üzere toplam 1.000.000 TL tutarında ödül kararlaştırılmıştır.

Seçici Kurul:

- Beril Anılanmert (Seramik Sanatçısı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Ferruh Başağa (Ressam)
- Balkan Naci İslimyeli (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Belkıs Mutlu (Resim ve Heykel Müzesi Müdürü)
- Ferit Özşen (Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Kaya Özsezgin (Sanat Eleştirmeni)
- Güngör Taner (Ressam)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Yusuf Taktak, Feriha Büyükünäl

Katılım: 363 yapıttan 148'i sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Şükrü Aysan, Urbi et Orbi No:9, 1985, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.
Urbi et Orbi No:11, 1985, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.
Urbi et Orbi No:14, 1986, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.
- Mustafa Ata, Siyah/Afrika ve Sonsuz Yolculuk, 1985, t. ü. yğb., 97 x 210 cm.
- Ergün Kurdoğlu, Cinsellik I, 1986, karışık gereç, 77 x 55 x 43 cm.

Jüri Özel Ödülleri:

- Atilla Galatalı, Örgensel Bağlantı, 1986, seramik, 15 x 66 x 86 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Son Perde İçin, 1986, karışık gereç, 147 x 60 x 40 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Hüseyin Abil, Gri, 1986, t. ü. akrilik, 130 x 100 cm.
- Ali Osman Afşar, Kadın, 1986, ahşap, 12 x 12 x 75 cm.
- Tamer Akakıncı, Kompozisyon, 1985, t.ü.yğb., 120 x 90 cm.
- Erdağ Aksel, Namus, 1986, t./karışık teknik, 140 x 88 cm.
- Meltem Aktaş, Kompozisyon, 1986, kağ/tempera, 223 x 150 cm.
- Koray Ariş, Figür, 1986, sünger, 180 cm.
- Yasemin Aslan, Bir Karış Barış, 1986, seramik, 33,5 x 35 x 10 cm.
- Aydın Aşkan, Renate, 1986, kösele, 39 x 49 x 30 cm.
- Gülru Atak, Soyut Kompozisyon I, 1986, t./karışık teknik, 181 x 131 cm.
Soyut Kompozisyon II, 1986, t./karışık teknik, 171 x 131 cm.
- Ertuğrul Ateş, Sonu Kötü Biten Aşk Öyküsü, 1985, t.ü.yğb., 120 x 90 cm.
- Şükran Aziz, Orpheus, 1986, t. ü. yğb., 170 x 120 cm.
Doruk Bağıntılar, 1986, t. ü. yğb., 120 x 170 cm.
- Sedat Balkır, Soyut Düzenleme, 1985, kağıt ü. yğb., 136 x 204 cm.
Soyut, 1985, serigrafi, 23 x 200 cm.
- Arzu Başaran, Adsız II, 1986, t. ü. yğb., 115 x 93 cm.
- Kezban Arca Batıbeki, Penceredeki Kadının Bulutlarda Yalnızlığı, 1986, kağ/karışık teknik, 47,5 x 68,5 cm.
Kırık Yalnızlık, 1986, t./karışık teknik, 75,5 x 57,5 cm.
- İbrahim Bayındır, Mektup, 1986, t. ü. yğb., 113 x 98 cm.
- Erim Bayrı, Kadın, 1985, taş, 60 cm.
Adsız, 1986, taş, 60 cm.

- Elif Bilgin, Özgün Form, 1986, seramik, 28 x 1698 cm.
- Wit Boguslovski, Futbolcular, 1985, t. ü. yğb., 65,5 x 74 cm.
- Sema Büyükcebeci, Yasaklar, 1986, karışık teknik, 110 x 85 cm.
- Mahmut Celayır, Bir Almancı Karısının Arkaik Yalnızlığı, 1986, t. ü. Yğb., 110 x 125 cm.
- Ünal Cimit, 1986 Artemis, 1986, pişmiş toprak, 30 x 35 x 95 cm.
- Leyla Coruk, Beklentiler, 1986, t. ü. yğb., 60 x 40 cm.
- Sibel Çakar, Soyut 22, 1986, t. ü. yğb., 90 x 110 cm.
- Hüseyin Çelik, Özgür, 1986, seramik, 38 x 44 x 16 cm.
- İbrahim Çiftçioğlu, Burdan Böyle Işık Vursun Yüreğime Bahar Olsun, 1986, kağıt ü. yğb., 48 x 70 cm.
- Yıldız Çitçi, Soyut, 1986, t. ü. yğb., 190 x 140 cm.
- Tahir Dastan, İmge I, 1986, t. ü. yğb., 140 x 120 cm.
- Cevat Demir, Adsız, 1986, t. ü. karışık teknik, 151 x 137 cm.
- Kadir Demir, Adsız, 1985, seramik, 38 x 37 x 22 cm.
- Tanju Demirci, Siyahtan Maviye Geçiş, 1986, t. ü. yğb., 120 x 86 cm.
- Gül Derman, Yalnız, 1986, t. ü. yğb., 60 x 80 cm.
- Muzaffer Dikici, Kesit, 1986, karışık malzeme, 100 x 74 cm.
- Ann Dorsay, Günümüz Sanatçıları I., 1986, t./karışık teknik, 33 x 42 cm.
Günümüz Sanatçıları II., 1986, t./karışık teknik, 33 x 42 cm.
- Aytül Durgun, Duyumsan, 1986, t. ü. yğb., 150 x 120 cm.
- Gül Durucan, Soyut, 1986, t. ü. mürekkep, 126,5 cm x 173 cm.
- Metin Ekiz, At Kompozisyonu, 1986, metal, 52 x 12 x 54 cm.
- Rafet Ekiz, Ruhu Cehenneme Çekilmiş Duygusal Bir Feministin Antik Bir Büyüde Özgürleşip Nostaljik Cennetler İçin Kutsal Günahlarını Yakması, 1985, t. ü. yğb., 88 x 116 cm.
- Rahim Ekiz, Dost İnsanlar, 1986, demir elektrik kaynağı-bakır punta, 40 x 30 x 25 cm.
- Çiğdem Erbil, Yaşamdan İzlenimler, 1986, t. ü. yğb., 88 x 107 cm.
- Elçin Erfa, Tekstil Obje, 1986, asamblaj.
- Efsun Ergüven, Yazılı Seramik, 1986, seramik, 110 x 30 cm.
- Nebahat Erkekli, Yağmurda Müze Kapısı, 1986, t., 57 x 40 cm.

- Tuluğhan Ertuğrul, Biçimde Hareket, 1986, t. ü. yğb., 97 x 130 cm.
- Atilla Galatalı, Ses ve Hareket, 1986, seramik, 80 x 86 cm.
Örgensel Bağlantı, 1986, seramik, 15 x 66 x 86 cm.
Gerilim, 1986, seramik, 35 x 85 cm.
- Haluk Gedik, İletişim I, 1986, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
İletişim II, 1986, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
İletişim III, 1986, t. ü. yğb., 150 x 100 cm.
- Adem Genç, Batan Gün, 1986, t. ü. akrilik.
- Nur Gökbulut, Yaşamın İz Düşümü, 1986, kumaş kolaj, 100 x 125 cm.
- Melih Görgün, Die Landschaft von Sinop, 1985, gravür, 64,5 x 49,5 cm.
- Sencer Gülün, Adsız, 1986, ağaç/karışık, 14 x 16 cm.
- Yaşar Ali Güneş, Korku, 1985, t. ü. yğb., 120 x 100 cm.
Salıncak, 1986, t. ü. yğb., 120 x 100 cm.
- İnci Eviner Günvar, Pilotun Güncesi, 1986, t. ü. akrilik, 130 x 100 cm.
İsimsiz, 1986, metal gravür, 32 x 52 cm.
- Semra Hasgüleç, Peyzaj, 1985, kağ/karışık teknik, 45 x 54 cm.
Peyzaj, 1985, kağ/karışık, 45 x 54 cm.
Soyut Sanata Saygı, 1985, kağ/karışık teknik, 74 x 85 cm.
- Ali Şahin Hazneci, Robot 451, 1986, seramik, 75 x 23 x 18 cm.
- Dilek Hekimoğlu, Soyutlama, 1985, demir/ahşap, 77 x 33 x 12 cm.
- Özi Huntürk, Bekleyiş, 1985, ağaç/gürgen, 75 x 60 x 26 cm.
- Nebahat Has İldan, Şok, 1986, t. ü. yğb., 97 x 117 cm.
- Nuyan İnanç, Adsız, 1985, karışık, 245 x 150 cm.
- Ayşegül İnce İsa, Kataliptik Çözülme, 1986, t. ü. yğb., 150 x 110 cm.
- Mümtaz Işingör, Soyut, Pasif Hareket, 1985, döküm/akrilik, 42 x 8 x 6 cm.
Gökyüzü, 1986, paslanmaz çelik, 64 x 36 x 30 cm.
- Nihal Türk Kahraman, Soyut Kompozisyon, 1985, dokuma/karışık, 61 x 83 cm.
- Devabil Kara, Deniz Dibi, 1986, t. ü. yğb., 120 x 120 cm.
- Mustafa Karyağdı, İsimsiz, 1986, t. ü. karışık teknik, 70 x 70 x 14 cm.
- Ahmet Keskin, Adsız, 1986, karışık, 46 x 61 cm.
- Feride Kılıçtaş, İsimsiz, 1986, t. ü. yğb., 17 x 120 cm.
Kaos, 1986, t. ü. yğb., 170 x 120 cm.

- Sevil Kısakürek, I., 1986, seramik, 40 cm.
II., 1986, seramik, 70 cm.
- Abdullah Kıvrak, Adsız, 1986, seramik, 33 cm.
- Bahar Kocaman, Adsız, 1986, t. ü. yğb., 116 x 89 cm.
Adsız, 1986, t. ü. yğb., 116 x 89 cm.
- Eren Kocaman, El Tornası Form, 1986, seramik, 24 x 17 x 9 / 30 14.
- Ergun Kurdoğlu, Cinsellik I., 1986, karışık, 77 x 55 x 43 cm.
- Nüzhet Kutluğ, Uzay Serisinden, 1986, t. ü. yğb., 77 x 82 cm.
- Serap Murathanoğlu, Akşam Sefası, 1986, t. ü. yğb., 89 x 110 cm.
- Ahmet Müderrisoğlu, Nupajaran, 1986, t. ü. yğb..
- Zekai Ormancı, An-Görüntü 5, 1985, t. ü. yğb., 145 x 130 cm.
Bir Fantezi, 1985, t. ü. yğb., 145 x 110 cm.
- Senay Önal, Espas Oluşumu, 1986, t./karışık gereç, 108 x 80 cm.
Espas Oluşumu II, 1986, t. ü. yğb., 86 x 117 cm.
- Mehmet Özalp, Varlık, 1985, serigrafi, 90 x 97 cm.
- Bünyamin Özgültekin, Barış İçin Kafa İçinde Savaş, 1985, yerleştirme, 22 x 22 x 128 cm.
- Özcan Özkur, Su Yorumcuları, 1986, kağ/karışık, 45 x 55 cm.
- Abdurrahman Öztoprak, Desim lxxv, 1985, karışık, 81 x 66 cm.
- Tanju Sağlam, Kim Daha Yakın, 1986, duralit/akrilik, 71 x 83 cm.
- Sümer Saldıray, Kompozisyon, 1986, kuruboya, 59 x 40 cm.
Desen, 1986, desen, 34 x 48 cm.
- Yonca Saraçoğlu, Kadın Figürü, 1982, bakır döğme, 40 x 15 cm.
- Hasan Fuat Sarı, Yorum, 1986, seramik, 30 x 40 x 30 cm.
- Gül Kanmaz Serter, Arınma, 1985, t. ü. yğb., 65 x 93 cm.
- Celaliddin Sevim, Kitap, 1986, alçı, 24 x 33 x 8 cm.
- Gülseren Südor, Kökler, 1986, serigrafı, 50 x 70 cm.
Adsız, 1986, serigrafı, 50 x 70 cm.
- Teoman Südor, Işın, 1986, metal gravür, 48 x 66 cm.
Doğa, 1986, metal gravür, 48 x 66 cm.
- Hülya Talay, Karşıt, 1986, dokuma.

- Alp Tamer, Sessizliği Bozmak, 1986, t. ü. akrilik, 150 x 130 cm.
Acımsamak, 1986, t. ü. akrilik, 74 x 92 cm.
- Hale Tenger Taygun, Adsız, 1986, seramik, 43 x 25 x 37 cm
- Esat Tekand, 70 cm'lik Cetvel, 1985, akrilik, 70 x 100 cm.
Onlar Uyuyunca, 1985, akrilik, 65 x 97 cm.
Akdeniz, 1986, seramik, 30 x 40 (üç parça).
- Süleyman Saim Tekcan, Bir Taş Bir Kuş I, 1986, serigrafı, 70 x 100 cm.
Bir Taş Bir Kuş II, 1986, serigrafı, 70 x 100 cm.
- Selvi Tektaş, Portre, 1986, gravür, 87 x 70 cm.
- Bircan Topaloğlu, Kadın, 1985, yontma taş, 26 x 24 x 24 cm.
- İneyet Türkoğlu, Koşucu, 1986, alçı patina mermer kaide, 27 x 21 cm.
- Mehmet Celal Ülken, Lütenin Öncesi ve Sonrası, 1985, kağ/fotokopi, 34 x 24 cm.
- Sevda Serpil Ümit, İnsan, 1986, t. ü. yđb., 180 x 130 cm.
Doku, 1986, gravür, 79 x 51 cm.
Kolaj, 1986, gravür, 79 x 51 cm.
- Ali Selami Yanya, Eşikteki Endişe, 1986, gravür, 60 x 80 cm.
Meçhule Doğru I., 1986, gravür, 60 x 80 cm.
Meçhule Doğru II., 1986, gravür, 60 x 80 cm.
- Nurhan Yapıcı, A2, 1986, gravür, 30 x 35 cm.
- Yahya Yetim, Modern Doğa, Kentsel Çevre, 1986, t. ü. akrilik ve karışık teknik, 150 x 130 cm.
- Mustafa Yıldırım, İsimsiz, 1985, kağ/tempera, 85 x 115 cm.
- Burhan Yılmaz, Denizin Soğuk Yüzü, 1986, t. ü. yđb., 113 x 87 cm.
- Metin Yılmaz, İnsan, 1986, t. ü. yđb., 90 x 110 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Niobe, 1985, seramik, 81,5 x 65 x 20 cm.
Son Perde İçin, 1986, karışık gereç, 147,5 x60x40 cm.
- Nazmi Yılmaz, Sonsuzluklar Perisinin Mahsun Kızı, 1986, kağ/yđb./pastel, 33 x 30 cm.
- Mehpere Aksoy Yiğit, İsimsiz, 1985, kağ/karışık, 150 x 200 cm.
- Akın Yükselen, anlık, 1986, kösele separasyon, 80 x 100 cm.
- Müşerref Zeyinoğlu, Kompozisyon, 1986, kağ/yđb., 50 x 70 cm.

Kaynak:Anılanmert ve diğerleri, 1986, s.y.; Anonim, 1986a, s.y.; 1986b, s.54; 1986c, s.67; 1986d, s.4; 1986e, s.17; 1992a, s.11-20; 2011, s.104-111; Atagök, 1986, s.14-15; Berkman, 1986, s.16-17; Girgin, 1986, s.76; Kanmaz Serter, 1986, s.4; Köksal, 1986a, s.8; Köksal, 1986b, s.48-49; Madra, 1986, s.98.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 8. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 20 Haziran - 20 Temmuz 1987

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İKSV (15. Uluslararası İstanbul Festivali Kapsamında), Çukurova Dış Ticaret A.Ş., Dinarsu.

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:** Ödül alan yapıtlar müze koleksiyonuna katılacaktır. Seçici kurulca başarılı bulunan üç yapıttan birinciye: 1.000.000 TL, ikinciye 750.000 TL, üçüncüye 500.000 TL olmak üzere toplam 2.250.000 TL ödül verilecektir. Sergiden satış yapılabilecektir.

Seçici Kurul:

- Bülent Özer (MSÜ, Mimarlık Tarihi Öğretim Üyesi)
- Semra Germaner (Sanat Tarihçisi, MSÜ Öğretim Üyesi)
- Sezer Tansuğ (Sanat Tarihçisi)
- Kaya Özsezgin (Sanat Eleştirmeni)
- Jale Erzen (ODTÜ, Mimarlık Fakültesi Sanat Tarihi Öğretim Üyesi)

Ayrıca kurulda gözetmen olarak sergi düzenleme sorumlusu Yusuf Taktak'ın da bulunacağı duyurulmuştur.

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Yusuf Taktak. Yardımcılar: Nevin Öztürk, Sevda Başbuoğlu.

Katılım: 405 eserden 44'ü sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Yavuz Tanyeli, ?, 1987, t. ü. yğb. 150 x 300 cm.
- Hayri Karay, İsimsiz, 1986, ahşap, demir, lastik.
- Feride Kılıçtaş Binicioğlu, ?

Katılan Sanatçılar:

- Neslihan Akyürek, Bir Tohum Açılıyor, 1987, seramik, 22 x 22 cm.
- Mustafa Altıntaş, Toplu Kız, 1986, karışık, 65 x 50 cm.
- Kezban Arca Batıbeki, İntermezzo I, 1987, karışık, 100 x 81 cm.
- Koray Arış, Figür, 1986, kösele ağaç, 78 x 36 x 23 cm.
- Hale Arpacıoğlu, Portre I, 1987, t. ü. akrilik, 200 x 150 cm.
- Murat Çetinkaya, Figüratif, 1987, karışık, 102,5 x 123 cm.
- Kadir Demir, Hareket Değişimdir, 1987, stoueware (seramik), 50 x 83 x 25cm.
- Server Demirtaş, Flüt Çalan, 1987, t. ü. yğb., 145 x 130 cm.
- Bilal Erdoğan, Parçalanmalar B Dizisi No:6, 1987, t. ü. yğb., 170 x 140 cm.
- Haluk Gedik, İletişim II, 1987, t. ü. yğb., 110 x 160 cm.
- Adem Genç, Adsız III, 1987, t. ü. yğb., 240 x 160 cm.
- Yaşar Ali Güneş, Kader, 1987, t. ü. yğb., 200 x 330 cm.
- Mümtaz Işingör, Soyut I, 1987, döküm akrilik.
- Nuyan İnanç, Adsız, 1987, karışık, 150 x 170 cm.
- Devabil Kara, Eyilim, 1987, gravür, 14,5 x 9,5 cm.
- Mehmet Tolga Karahasan, Bildiri (Oniki Nokta İki), 1987, t. ü. yğb., 136 x 96 cm.
- Mustafa Karyağdı, Adsız II, 1986, t. ü. yğb., 140 x 140 cm.
- Feride Kılıçtaş, Kaos II, 1986, t. ü. yğb., 130 x 100 cm.
- Bahar Kocaman, Figürlü Kompozisyon III, 1987, t. ü. yğb., 150 x 125 cm.
- Gürcan Küçüköğlü, Dayanış, 1987, karışık, 132 x 123 x 30 cm.
- Dayanış I, 1987, karışık, 285 x 96 x 42 cm.
- Işilar Kür, Kompozisyon, 1987, bakır (metal kaplama), 73 x 60 cm.
- Şeyma Reisoğlu Nalça, Denemeler I... Olsun Diye, 1987, seramik.
- Zekai Ormancı, Kompozisyon, 1987, t. ü. yğb., 110 x 130 cm.
- Senay Önal, Espasın Oluşumu, 1987, karışık, 150 x 190 cm.
- Oluşum, 1987, karışık, 175 x 9 x 7.

- Aziz Özdemir-Kemal Uludağ, Çakıl Taşları, 1987, seramik (3 parça), 45 x 15, 25 x 15, 25 x 15 cm.
- Yüksel Özen, Une Impression, 1987, t. ü. yğb., 149 x 180 cm.
- Özcan Özkur, Günden Önce, 1987, kağ/karışık, 100 x 70 cm.
- Kemal Önsoy, LTN, 1987, t. ü. yğb., 215 x 215 cm.
- H. Avni Öztopçu, Yapraklar, 1987, t. ü. yğb., 86 x 106 cm.
- Hülya Öztürk, Sevgi Üstüne, 1986, seramik, 52 x 20 cm.
- Onur Öztürk, Açan Dal, 1987, seramik, 45 x 27 x 16 cm.
- Ümit Öztürk, Spor, 1987, metal, 80 x 20 x 50 cm.
- Mc. Wharram Puh, Stage Gaultier, 1987, karışık malzeme, 10 x 100 cm.
- Tuğrul Selçuk, Nostalji, 1987, ahşap, 150 x 120 x 130 cm.
- Mustafa Şanlı, Senfoni, 1987, karışık, 90 x 145 cm.
- İlhan Şen, Eylem 4, 1986, t. ü. yğb., 200 x 100 cm.
- Seyhun Topuz, Soyut, 1987, demir, 140 x 160 x 180 cm.
- Alp Tamer Ulukılıç, Belgelenmiş Yaşamlar, 1987, t. ü. akrilik, 102 x 60 cm.
- Nurhan Yapıcı, Adsız, 1987, gravür, 34 x 44 cm.

Diğer: Sergi, Müzenin 50. Kuruluş yılı kutlama programı içindedir.

Kaynak: Anonim, 1987a, s.y.; Anonim, 1987b, s.44; 1987c, s.65; 1987d, s.10; 1987e, s.4; 1992a, s.11-20; 2011, s.112-119; Berkman, 1987, s.15-16; Erzen ve diğerleri, 1987, s.y.; Köksal, 1987a, s.10; Köksal, 1987b, s.47-49; Madra, 1987, s.51-53; Mutlu, 1987, s.y.; Sönmez, 1987, s.6.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 9. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 20 Haziran - 31 Temmuz 1988, 16 - 30 Eylül 1988, 13-29 Ekim 1988

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İzmir Resim ve Heykel Müzesi, Ankara Resim ve Heykel Müzesi

Destekleyen Kuruluş ve Bireyler: Vestel Şirketler Grubu, Mensucat Santral, Dinarsu T.A.Ş., Nesrin Sarper, Maktaş Makarnacılık T.A.Ş., Alpay Koll ŞTİ.

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. **Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. **Ödüller:**
 - Ödül alan yapıtlar müze koleksiyonuna alınacağı duyurulmuştur. Başarı Ödülü verilmek üzere seçilen 3 yapıtın sanatçılarına birer milyon olmak üzere 3.000.000 TL. para ödülü koyulmuştur.
 - Dernek tarafından ayrıca ödül kazananlara birer plaket, sergiye katılma hakkı kazananlara da katılım belgesi verilecektir.

Seçici Kurul:

- Alaaddin Aksoy (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Şükrü Aysan (Sanatçı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Canan Beykal (Sanatçı)
- Bülent Erkmn (Grafik Sanatçısı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Candeğer Furtun (Seramik Sanatçısı)
- Ergin İnan (Ressam, Özgünbaskı Sanatçısı, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Seyhun Topuz (Heykeltıraş)

Sergi düzenleme sorumlusu: Yusuf Taktak.

Katılım: 347 yapıt arasında 32'si sergilenmiştir.

Ödüller:

- A² Ann Dorsay (Aksel), Ayakkabı Satıcısının Keçeci Tezgahı, 1988, karışık gereç, 250 x 450 cm.
- Cengiz Çekil, Süreklilik, 1988, karışık gereç, 200 x 90 x 22.5 cm.
- Nur Özalp, Adsız, 1988, karışık gereç, 100 x 140 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Ann Aksel, Gümüş Mevki, 1988, t. ü. akrilik, 115 x 155 cm.
- Bünyamin Balamir, Yaşanmış Zamanlar, 1987-88, kolaj, 48 x 72 cm.
- Mahmut Benek, Anlıkta Tasarlanmayan Mekan Sonsuzluktur, 1988, uygulayım karışık mekan düzenlemesi.

- Fatoş Beykal, Anı Nesneleri, Anısal Alan Düzenlemeleri, 1988, proje karışık gereç.
- Bubi, Adsız, 1987, t. ü. akrilik, 140 x 220 cm.
- Cem Çaltuluoğlu, Adsız, 1987, karışık gereç, 300 x 150 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Maskeli Kadın, 1988, karışık gereç, 128 x 60 x 90 cm.
- Dego G. K., Dayanış 5, 1988, karışık gereç, 200 x 192 x 70 cm.
- Mümtaz Demirkalp, Tuğla Konstrüksiyon, 1988, 12 adet fotoğraf.
- Server Demirtaş, Yüzeyler I, 1988, karışık gereç, 80 x 150 x 25 cm.
Yüzeyler II, karışık gereç, 11 x 22 x 27 cm.
- Bilal Erdoğan, Raslantı Zorunluluk Dizisi, 1988, t. ü. yğb., 145 x 195 cm.
- Haluk Gedik, İletişim I, 1988, t. ü. yğb., 130 x 520 cm.
- Erol Mollaibrahimoğlu, Yaşam, 1988, t. ü. yğb., 121 x 200 cm.
- Mustafa Karyağdı, Adsız No: 2, 3, 4, 1988, karışık gereç.
- Argun Okumuşoğlu, Magazin, 1987, karışık gereç, 98 x 130 cm.
- Tülin Onat, Hareket, 1988, karışık gereç, 200 x 130 x 15 cm.
- Gülsün Orhon, Hedef, 1988, karışık gereç, 200 x 50 x 50 cm.
- Senay Önal, Köşegenlerin Dansı, 1988, karışık gereç, 280 x 140 cm.
Türklüğe Saygı, 1987, karışık gereç, 110 x 75 cm.
- Yüksel Özen, Direnş, 1988, t. ü. yğb., 140 x 150 cm.
- Erkan Özdilek, 1, 2, 3, 1988, özgünbaskı, 100 x 210 cm.
- Bünyamin Özgültekin, Paralel Proses, 1988, yerleştirme, 180 x 22 cm.
- Bora Türkkan, İsimsiz, 1988, karışık gereç, 195 x 56 x 48 cm.
- Alp Tamer Ulukılıç, M. Hravlarlia, 1988, t. ü. akrilik, 116 x 180 cm.
- Ekrem Yalçındağ, Alan Düzenlemesi, Ayrıntı, 1988, karışık gereç.
- Gürel Yontan, Ya Düşünde Seni Bir Yana Bırakırsa, 1987, yerleştirme.
- Müşerref Zeytinoğlu, Sorgulama, 1988, t. ü. yğb., 160 x 140 cm.

Kaynak: Aksoy ve diğerleri, 1988, s.y.; Anonim, 1988a, s.y.; 1988b, s.50; 1988c, s.4; 1988d, s.5; 1988e, s.13; 1993, s.7-14; 2011, s.120-127; Gökçe, 1988, s.y.; Köksal, 1998a, s.45-55; Köksal, 1988b, s.10; Madra, 1988, s.4; Mutlu, 1988, s.y.; Nirven, 1988, s.10; Özsezgin, 1988, s.49-50; Sadak, 1988, s.10; Sebestyen, 1988, s.51; Sönmez, 1988, s.60; Taktak, 1988, s.64-66.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 10. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 27 Haziran - 30 Ağustos 1989, 16 - 30 Eylül 1989, 13 - 29 Ekim 1989

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, İzmir Resim Heykel Müzesi, Ankara Resim Heykel Müzesi

Destekleyen Kuruluşlar: Vestel Şirketler Grubu, Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Mensucat Santral, Naim Arnas, Mektaş Makarnacılık ve Ticaret T.A.Ş., Mustafa Özcan Şirketler Grubu.

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Sanatı yaygınlaştırmak, sanatçıyı desteklemek, yaygın eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak, günümüz sanat olgusunun nitelikli bir düzeye erişmesine yardımcı olmaktır.
- b. Katılma Koşulları:** Sergiye başvuracak yapıtlar için tür, boyut, konu, gereç, yöntem ve uygulama açısından bir sınır konulmamıştır, yalnız projelerin uygulanabilirliği göz önünde bulunmalıdır.
- c. Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Tomur Atagök (Sanatçı, YTÜ Öğretim Üyesi)
- Şükrü Aysan (Sanatçı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Yalçın Sadak (Eleştirmen, Sanat Tarihçisi)
- Güngör Taner (Ressam)
- Seyhun Topuz (Heykeltıraş)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Zekai Ormancı

Katılım: 235 yapıt arasından 29'u sergilenmiştir.

Ödüller:

- Tülin Onat, Hareket Serisi, 1989, t. ü. akrilik, 80 x 200 x 5 cm.
- Bünyamin Özgültekin, Paralel Process, 1988, yerleştirme, 100 x 80 x 40 x 35 cm.
- Bora Türkkan, heykel, metal, taş, 1989, 200 x 128 x 100 cm.

Jüri Özel Ödülleri:

- Mümtaz Demirkalp, Duygu ile Yüklü ama Duygusal Değil, yerleştirme, 1989.
- Server Demirtaş, İsimsiz, 1989, 162 x 90 x 65 cm.

- Senay Önal, Madde, 1989, t. ü. karışık gereç, 100 x 130 cm.

Katılan Sanatçılar:

- İsmail Ateş, Organik Kompozisyon, 1989, t. ü. yğb., 140 x 100 cm.
- Aynur Aytaç, Uyum, 1989, karton ü. karışık gereç, 123 x 89 cm.
- Kezban Arca Batıbeki, Sansür I, 1989, mukavva ü. karışık gereç, 100 x 81 cm.
- Cem Çaltuluoğlu, İsimsiz, 1989, karışık gereç, 300 x 400 cm.
- Yıldız Çitçi, Soyut Kompozisyon, 1989, t. ü. yağlı boya, 180 x 210 cm (üç parça).
- Tanju Dermirci, Siyah-Beyaz-Turuncu, 1989, kağıt ü. karışık gereç, 100 x 210 cm.
- Bilal Erdoğan, Parçalanmalar Dizisi 4, 1989, t. ü. yğb., 135 x 160 cm.
- Nur Gökbulut, Ankara Geceleri, 1989, karışık gereç, 100 x 100 (dört parça).
- Binnaz Nuyan İnanç, İsimsiz, 1989, t. ü. karışık gereç, 175 x 150 cm.
- Şahin İnce, 1/2 Erkek, 1988, karton ü. sb., 250 x 250 cm.
- Reyhan Kağıtçı, Kompozisyon, 1989, t. ü. yğb., 125 x 115 cm.
- Mustafa Karyağdı, Adsız, 5, 6, 7, 1989, bez ü. karışık gereç, 80 x 187 cm (üç parça).
- Ahmet Keskin, İkili Simetri, 1988, fotoğraf, 80 x 100 cm.
- Bahar Kocaman, İsimsiz, 1989, t. ü. yğb., 130 x 194 cm (iki parça).
- Zafer Mintaş, İsimsiz, 1989, t. ü. yğb., 180 x 180 cm.
- Gülsün Orhon, Tren Değil, 1989, karışık gereç, 400 x 60 x 5 cm.
- Senay Önay, Madde ve Madde, 1988, t. ü. karışık gereç, 150 x 100 cm.
- Gülçin Aksoy Özdemir, İsimsiz, 1989, t. ü. karışık gereç, 170 x 150 cm.
- Mehmet Zaman Saçlıoğlu, Rengin Dinamiği, 1989, tekstil-nesne, 16 adet 2 mm çapında çubuk.
- Sevgi Sancar, Tekstür, 1989, tekstil-nesne, 80 x 80 cm.

Diğer: Sergi açılışına Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek katılmıştır.

Kaynak: Anonim, 1989a, s.y.; 1989b, s.83; 1989c, s.77; 1989d, s.5; 1989e, s.51; 1989f, s.34; 1989g, s.5; 1989h, s.5; 1993, s.7-14; 2011, s.128-139; Atagök ve diğerleri, 1989a, s.11; Atagök ve diğerleri, 1989b, s.18-25; Köksal, 1989a, s.57-58; Köksal, 1989b, s.8; Sadak, 1989a; Sadak, 1989b; Sönmez, 1989, s.34.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 11. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 22 Haziran - 31 Ağustos 1990

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü

Destekleyen Kuruluşlar: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Gelişme ve yenilenmedeki sanatın öncülüğü olgusunu ülke sathında canlı ve güncel tutmak ve sürekli gelişen, atılım yapan genç yaratıcılara ya da kapasitesini üst düzeyde koruyan deneyimli sanatçıları topluma sunmak, böylelikle günümüz plastik sanat anlayışının nitelikli bir ortama erişmesine yardımcı olmaktır.
- b. **Katılma Koşulları:** Yarışmaya açık dallar değişikliğe uğramamıştır ancak eserlerin başka bir sergide ödül almamış olması şartı eklenmiştir.
- c. **Ödüller:**
 - 3 sanatçıya Başarı Plaketi, tüm katılımcılara Katılım Belgesi verileceği duyurulmuştur, para ödülü koyulmamıştır.

Seçici Kurul:

- Gökhan Anlağan (Ressam)
- Tomur Atagök (Sanatçı, YTÜ Öğretim Üyesi)
- Jale Erzen (ODTÜ Mimarlık Fakültesi Sanat Tarihi Öğretim Üyesi)
- Hüsamettin Koçan (Sanatçı, MÜGSF Öğretim Üyesi, UPSD Başkanı)
- Füsun Onur (Sanatçı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 200 yapıttan 43'ü sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Elvan Alpay, Adsız, 1980, t. ü. akrilik, 130 x 200 cm.
- Burcu Or, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 135 x 140 cm.
- Hakan Pehlivan, Düzenleme, 1990, kağıt, 100 x 97 cm (ikili).

Jüri Özel Ödülleri:

- Tanju Demirci, Sistematik Soyut, 1990, kağıt ü. karışık uygulama, 100 x 210 cm (üçlü).

Katılan Sanatçılar:

- Aynur Arıbaş, Adsız, 1990, t. ü. yğb., 140 x 145 cm.
- M. Sinan Atılmaz, Adsız, 1990, kumaş ü. karışık uygulama, 297 x 150 cm.
- Yılmaz Aysan, S. Ç. S. 3, 1990, t. ü. akrilik ve kolaj, 132 x 160 cm.
- Aynur Aytaç, Yönlendirilmiş Çizgiler, 1990, t. ü. yğb. ve kolaj, 134 x 99 cm.
- Esat C. Başak, İsimlessiz, 1990, karışık uygulama, 180 x 166 x 10 cm.
- Füsün Başargan, Sistem Araştırması, 1990, t. ü. akrilik, 100 x 100 cm.
- Füsün Bilgin, İsimlessiz, 1990, karışık uygulama, 140 x 145 cm.
- Selma Çevik, Rüzgar, 1989, metal-cam, 70 x 90 cm.
- Berna Erkün, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 190 x 145 cm.
- Zeynep Fıratlı, Altdorfer'e Saygı, 1990, t. ü. yğb., 200 x 140 cm.
- Haluk Gedik, Uyumsuzluk, 1990, pleksiglas ü. sanayi boyası, 190 x 190 x 190 cm.
- Nur Gökbulut, Balonların Sonu, 1990, karışık uygulama, 25 x 25 cm (4 adet).
- Serdar Günbilen, Boyutları Belirlenmemiş Üçgen Yapı, 1990, karışık uygulama, 200 x 118 cm.
- Nuyan İnanç, Adsız, 1989-1990, karışık uygulama, 150 x 150 cm.
- Hakan Kamışoğlu, 004.3, karışık uygulama, 139 x 470 cm.
- Ahmet Keskin, B 41 120 60 Üçlü Kompozisyon, 1990, MDF ü. renkli fotoğraf (2 adet) 120 x 80 cm.
- Bahar Kocaman, Adsız, 1990, karışık uygulama, 70 x 100 cm.
- Zeynep Ayşe Mesçioğlu, Adsız 111, 1989-90, karışık uygulama, 100 x 100 x 60 cm.
- Tülin Onat, Galaksi, 1989, t. ü. akrilik, 200 x 200 x 200 cm.
- Deniz Orkuş, Adsız, 1990, karışık uygulama, 168 x 135 cm.
- Yüksel Özen, Kompozisyon, 1990, t. ü. karışık uygulama, 120 x 150 cm.
- Zehra Özmeral, İsimlessiz, 1990, karışık uygulama, 135 x 135 cm.
- Fikret Öztürk, Tansizm, 1990, t. ü. yğb., 135 x 200 cm.
- Zümrüt Radau, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 145 x 200 cm.
- Ahmet S. Sabuncu, Adsız, 1990, karışık uygulama, 20 x 20 x 21 cm.
- Göktuğ Sarıöz, Adsız, 1990, karışık uygulama, 196 x 166 cm.

- Sevil Saygı, Adsız, 1990, alüminyum, 80 x 100 cm.
- Vural Sübiler, Medusa ve Yılan, 1990, t. ü. akrilik, 70 x 100 cm.
- Mustafa Şanlı, Bir Dönemin Hikayesi, 1990, karışık uygulama, 50 x 70 cm.
- Hale Tenger, Zamanın Tarihi, 1990, demir yağı-hasır, 180 x 50 x 60 cm.
- Yeşim Tetik, Adsız, 1990, karışık uygulama, 200 x 200 cm.
- Ayşe Topbaş. Geçip Giderken, 1990, t. ü. yğb., 130 x 120 cm.

Diğer: İlk üç sergide ödül alan sanatçılar ‘Onur sanatçıları’ olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- İpek Aksüğür Düben, Şerife, 1980, t. ü. yğb., 80 x 110 cm.
- Mevlüt Akyıldız, Talkıncı, 1981, renkli lito, 65 x 50 cm.
- Mustafa Asher, İnsanlar, 1973, gravür, 30 x 38 cm.
- Aydın Ayan, Ay Karanlık, 1982, t. ü. yğb., 140 x 160 cm.
- Şükrü Erdiren, Göç, 1970, t. ü. yğb., 82,5 x 97 cm.
- Neşat Fehmi Erdoğan, Boşluk, 1980, seramik, 65 x 32 x 10 cm.
- Tayfun Erdoğan, Adsız, 1981, renkli gravür, 16 x 17,5 cm.
- Ayşe Erkmen, Adsız, 1980, metal, 500 x 200 x 150 cm.
- Güngör Güner, Çözümü Güç Bir Durum, 1981, seramik, 60 x 30 cm.
- Mümtaz Işingör, Soyut, 1982, polyester, 106 x 42 x 8 cm.
- Ergin İnan, Yazıt I, 1982, renkli gravür, 22 x 28 cm.
- Özer Kabaş, Köypostası, 1979, gravür, 35x50 cm.
- Gülcan Karadağ, Kompozisyon, 1982, halı, 120 x 67 cm.
- Erol Kınalı, Abdi İpekçi Anısına İnsanlar, 1980, t. ü. karışık uygulama, 100 x150 cm.
- Hüsamettin Koçan, Adsız, 1981, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
- Zekâi Ormancı, Siluet, 1976, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.
- Erkan Özdilek, (...), 1982, renkli lito, 60 x 40 cm.
- Azmi Sekban, Gerilim, 1980, metal, 46 x 46 x 23 cm.
- Tuğrul Selçuk, Karanfillerin Ölümü, 1982, mermer-ahşap, 100 x 100 cm.
- Güngör Taner, Fantastik Tutku, 1981, t. ü. yğb., 80 x 119 cm.
- Uğur Mine Tamay, Soyutlama, 1981, goblen, 84 x 61 cm.

- Süleyman Saim Tekcan, Ustaya Saygı, 1982, gravür, 33 x 49 cm.
- Haluk Tezozar, Büst, 1977, alçı.
- Mehmet Uyanık, Doğurgan Form, 1981, pişmiş toprak, 34 x 18 x 21 cm.
- Aydın Ülken, - , 1980, yağlı pastel, 70 x 100 cm.

Kaynak: Anonim, 1990a, s.35-71; 1990b, s.52; 1990c, s.138; 1990d, s.17; 1990e, s.11; 1990f, s.76; 1990g, s.5; 2011, s.140-151; Altan, 1990, s.y.; Behramoğlu, 1990, s.5; Günyaz, 1990, s.6-7; Köksal, 1990a, s.50-52; Köksal, 1990b, s.10; Madra, 1990, s.12-16.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 12. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 5 Temmuz - 24 Ağustos 1991, 3-30 Eylül 1991

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, Kadıköy Kültür ve Sanat Merkezi

Destekleyen Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Gelişme ve yenilenmedeki sanatın öncülüğü olgusunu ülke sathında canlı ve güncel tutmak, yeni çıkışlarıyla atılım yapan genç sanatçıları desteklemek ve topluma sunmak, böylelikle günümüz plastik sanat anlayışının nitelikli bir ortama erişmesine yardımcı olmaktır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:** 3 sanatçıya Başarı Plaketi, tüm katılımcılara Katılım Belgesi verilecektir ve bir sanatçıya Plastik Sanatlar Derneği'nin Özel Ödül Plaketi verilecektir.

Seçici Kurul:

- Yahşi Baraz (Galeri Yöneticisi)
- Bubi (Sanatçı)
- Tanju Demirci (11. Günümüz Sanatçıları Sergisi Özel Jüri Ödüllü Sanatçı)
- Meriç Hızal (Heykeltıraş)
- Vasıf Kortun (Sanat Tarihçisi, Eleştirmen)
- Belkıs Mutlu (İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Müdürü)
- Bünyamin Özgültekin (Sanatçı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 328 yapıttan 41'i sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Cem Çaltuluoğlu, --- , 1991, bez ü. karışık teknik, 260 x 460 cm.
- Ahmet Öner Gezgin, 'Ve Birgün Gökyüzü Bütütün Kararacak', 1990, karışık teknik, 106 x 106 cm.
- Hakan Onur, 'Sessiz Film', 1991, karışık teknik, 145 x 145 cm.

PSD Özel Ödülü:

- Zafer Mintaş, Düzenleme, 1991, karışık gereç, 270 x 220 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Mehmet Acar, Minyatür 3, 1991, t. ü. yğb. ve akrilik, 130 x 100 cm.
- Faruk Akın, İstanbul'da Sanat, 1991, karışık teknik, 64 x 52 cm.
- Aynur Arıbaş, Adsız, 1991, t. ü. yğb., 190 x 300 cm.
- M. Sinan Atılmaz, İnsan, 1991, karışık uygulama, 97 x 71 cm.
- Neslihan Ayşe Aydaş, Sonsuzluğun Köşeleri, 1991, t.ü. akrilik.
- Melek Baydar, Sentez III, 1991, t. ü. yğb., 158 x 201 cm.
- Bünyamin Balamir, Nostaljik Bir Yaklaşımın Yüzeysel Gerçeği, 1991, karışık gereç, 12 x 50 x 50 cm.
- Füsün Bilgin, Adsız, 1991, t. ü. akrilik, 140 x 145 cm.
- Selma Çevik, Kıpırtı, 1991, karışık teknik, 147 x 176 cm.
- Hülya Dinç, Üçsel Betinin Çitsel Engellenmesi, 1991, karışık gereç, 140 x 60 x220 cm.
- Gül Aslı Dinçer, İnsan, 1991, karışık gereç, 120 x 40 x 40 cm.
- T. Melih Görgün, Tors, 1991, metal ü. asit, 190 x 100 cm.
- Hakan Kamışoğlu, No.5, 1991, kağıt ü. karışık teknik, 210 x 418 cm.
- Şükrü Karakuş, Adsız, 1991, t. ü. yğb. + t. kolaj, 140 x 176 cm.
- Mustafa Karyağdı, Adsız, No.1,2, 1991, t. ü. akrilik, 140 x 140 cm, 140 x 140 cm.
- Aytekin Olgunsoy, Prometheus'un Düşü 4, 1991, t. ü. füzen, 183 x 125 cm.
- Zehra Özmeral, İsimsiz, 1991, karışık teknik, 150 x 80 cm.
- H. Avni Öztopçu, Türk Sütunu OC-I, 1991, t. ü. yğb., 120 x 97 cm.

- Nalan Öztürk, İsimlessiz, 1991, kağıt ü. toprak boya, 128 x 152 cm.
- Nurcan Perdahçı, Simetri, 1991, ahşap, 100 x 200 x 20 cm.
- Neriman Polat, --, 1990, karışık teknik, 160 x 130 cm.
- Göktuğ Sarıöz, İsimlessiz, 1990, metal, 155 x 120 cm.
- Bülent Şangar, İsimlessiz, 1991, karışık teknik, 143 x 118 cm.
- Serdar Şimga, İsimlessiz, 1990, t. ü. akrilik, 130 x 162 cm.
- Yiğit Yazıcı, İsimlessiz, 1991, karışık teknik, 200 x 140 cm.
- Selçuk Yılmaz, Soyut, 1991, mermer ve metal, 60 x 44 x 23 cm.

Diğer: 4, 5 ve 6. sergilerde ödül alan sanatçılar ‘Onur sanatçıları’ olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Oktay Anılanmert, Gelecek ile Gezinti, 1990, t. ü. yğb., 130 x 98 cm.
- Mustafa Ata, Kompozisyon, 1990, t. ü. yğb., 81 x 100 cm.
- Tomur Atagök, Yıldızlı 1982, metal ü. boya, 100 x 200 cm.
- Gülümser Atılgan, İstanbul, 1989, karışık teknik, 50 x 70 cm.
- Çetin Bilgin, Küçük Kadın, 1983, gravür, 100 x 70 cm.
- Sibel Çakar, Soyut 195, 1991, sandık ve pencere ü.nde, t. ü. yğb., 160 x 165 x 50 cm – 90 x 100 x 60 cm.
- Rafet Ekiz, -, 1991, t. ü. kum ve yğb., 131 x 151 cm.
- Attila Galatalı, Yuvarlak Motif (Güneş), 1969, seramik, 100 cm.
- Can Göknıl, Kucağında Kuşlar, 1989, t. ü. akrilik, 60 x 60 cm.
- Güngör Güner, Esintiler, 1990, seramik, 120 x 100 cm. 3 parça.
- Semra Hasgüleç, Soyut Sanata Saygı, 1991, kağıt ü. karışık teknik, 74 x 85 cm.
- Gülsün Karamustafa, ‘yirmidört saat için birer mask’, 1990, karışık teknik, 200 x 125 cm.
- Ahmet Ü. Kuseyrioğlu, Karşıtlar, 1987, akrilik, matba mürekkebi, karışık teknik, 23 x 42 cm.
- Şeyma Reisoğlu Nalça, İsimlessiz, 1990, pişmiş toprak, 115 x 45 cm, 112 x 45 cm, 100 x 35 cm.
- İbrahim Örs, “Gravat”, 1981, t. ü. yğb., 116 x 84 cm.

- Kadri Özyayten, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 137 x 170 cm.
- Mehmet Özer, 'Figürsel Ayrıntılar'dan 1, 2, 3, 1989, t. ü. akrilik, 100 x 70 cm.
- Tuğrul Selçuk, Üç Zaman Üç Kadın, 1991, ahşap, metal, taş, 41 x 100 x 10 cm.
- Burhan Uygur, -, 1974, kağıt ü. yğb., 18,,5 cm.

Kaynak: Altan, 1990, s.y.; Anonim, 1991a, s.29-70; 1991b, s.19; 1991c, s.97; 1991d, s.15; 1991e, s.9; 1991f, s.27; 2011, s.152-161; Günyaz, 1991, s.64; İskender, 1991, s.41-44; Koçan, 1991, s.76; Köksal, 1991a, s.47-49; Köksal, 1991b, s.12; Mutlu, 1990, s.y.; Nirven, 1991, s.72-73; Tenşi İnal, 1991, s.5; Ülkü, 1991, s.65.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 13. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 7 Temmuz - 24 Ağustos 1992, 1 - 19 Eylül 1992

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, Ankara Resim Heykel Müzesi

Destekleyen Kuruluşlar: Türk Ekonomi Bankası

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Gelişme ve yenilenmedeki sanatın öncülüğü olgusunu ülke çapında güncel tutmak, böylelikle günümüz plastik sanat anlayışının nitelikli bir ortama erişmesine yardımcı olmaktır.
- b. **Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. **Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Mehmet Aksoy (Heykeltıraş)
- Beril Anılanmert (Seramik Sanatçısı, Plastik Sanatlar Derneği Temsilcisi)
- Tomur Atagök (Sanatçı, YTÜ Öğretim Üyesi, Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Temsilcisi)
- Haldun Dostoğlu (Galeri Yöneticisi)
- Erol Eti (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Ahmet Öner Gezgin (Sanatçı, Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi Başarı Ödüllü Sanatçı)
- Hasan Bülent Kahraman (Yazar, Eleştirmen)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 275 yapıttan 30'u sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Nur Gökbulut, Deniz Yırtılınca, 1992, karışık teknik, 50 x 50 cm. 6 parça.
- Sibel Karaçoban, Düzenleme, 1992, alçı, ahşap, karışık teknik, 181 x 41 cm.
- Mustafa Karyağdı, Adsız, 1991, t. ü. karışık teknik, 140 x 420 cm.
- Zafer Mintaş, Zaman, 1992, karışık gereç, 200 x 130 cm.

PSD Özel Ödülü:

- Ayşe Topbaş, Zamansız, 1991, t. ü. yğb., 192 x 157 cm.

Katılan Sanatçılar:

- İsmail Acar, Günaydın, 1992, karışık teknik, 330 x 150 cm.
- Aynur Arıbaş, Adsız, 1991, t. ü. yğb., 150 x 150 cm.
- Erim Bayrı, Adısz, 1991, taş, 35 x 55 x 50 cm.
- Zeynep Ergin, Kripton'un Tabakalaşması, 1992, serigrafi, karışık teknik, 500 x 120 cm.
- Cemil Ergün, Yalnızca Düşlerimiz Kaldı, 1992, karışık teknik, 135 x 95 cm.
- Yalçın Güvenç, Birikim 1-2, 1992, t. ü. yğb., 80 x 140 cm.
- Bahar Kocaman, Figürler III., t. ü. yğb., 150 x 125 cm.
- Suzi Hug Levi, Adsız, 1991, t. ü. akrilik, 200 x 150 cm.
- Levent Morgök, Trest 2, 1992, t.ü. karışık teknik.
- Göktuğ Sarıöz, Adsız, 1992, metal, 155 x 120 cm.
- Bülent Şangar, Adsız, 1992, t. ü. karışık teknik, 170 x 240 cm.
- Gamze Tekin, Adsız, 1992, ahşap ü. karışık teknik, 150 x 300 cm.
- Ayşegül Tekyıldırım, Adsız, 1992, taş, metal, 53 x 47 x 21 cm.
- Korkut Tiryaki, Aracısız Düşünceye Önsöz, 1991, karışık teknik, 150 x 350 cm.
- Uğurcan, Adsız, 1992, t. ü. yğb., 70 x 94 cm.
- Aysel Ulaş, Adsız, 1992, t. ü. karışık teknik, 100 x 130 cm.
- Gökhan Üner, Adsız, 1992, t. ü. akrilik, 150 x 130 cm.
- Yiğit Yazıcı, Baston, 1992, t. ü. akrilik, 200 x 260 cm.
- Ayşen Yıldırım, Adısz, 1992, t. ü. karışık teknik, 140 x 100 cm.

- Ayhan Yılmaz, Adsız, 1992, taş, metal, 52 x 260 x 190 cm.

Diğer: 7 ve 8. sergilerde ödül alan sanatçılar 'Onur sanatçıları' olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Feride Binicioğlu, Kaos I, 1986, t. ü. yğb., 170 x 120 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Adsız, 1992, karışık teknik, 65 x 80 x 25 cm.
- Atilla Galatalı, Form, 1986, seramik, 79 x 34 x 35 cm.
- Hayri Karay, İsimsiz, 1986, ahşap, demir, 60 cm.
- Yavuz Tanyeli, peyzaj, 1991, t. ü. yğb., 82 x 205 cm.

Kaynak: Anonim, 1992a, s.21-58; 1992b, s.19; 1992c, s.3; 1992d, s.37; 1992e, s.95; 1992f, s.23; 1992g, s.5; 2011, s.162-173; Kahraman, 1992, s.4-5; Köksal, 1992, s.12; Mengü, N. ve Öktülmüş, B., 1992, s.17.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 14. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 7 Temmuz - 15 Ağustos 1993

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü

Destekleyen Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Tomur Atagök (Sanatçı, YTÜ Öğretim Üyesi, Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Temsilcisi)
- Ludmila Behramoğlu (Sanat Tarihçisi ve Eleştirmen)
- Handan Börüteçene (Heykeltıraş, Plastik Sanatlar Derneği Temsilcisi)
- Adnan Çoker (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)

- Metin Deniz (Sanatçı, Galeri Yöneticisi)
- Balkan Naci İslimyeli (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Mustafa Karyağdı (Ressam, Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi Başarı Ödüllü Sanatçı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 265 yapıttan 38'i sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Fatma Başoğlu, Öznenin Nesneye Bağımlılığı, 1992, metal, düzenleme.
- Suzy Hug Levy, ahşap, Sabah Gazetesi, Hürriyet Gazetesi, 2 x 174 x 84 cm.
- Aydan Murtezaoğlu, 1992, t. ü. serigrafı, 170 x 120 cm.

PSD Özel Ödülü:

- Figen Uslu, Güler Kosovalı, Beyhan Selçuk, t. ü. karışık teknik, 10 x 150 x 110cm.

Jüri Özel Ödülü:

- Ayfer Kalsın, Adsız, 1992, seramik, 200 x 30 x 25 cm.

Katılan Sanatçılar:

- İsmail Acar, Zaman, 1992, t. ü. karışık teknik, 110 x 320 cm.
- Meryem Arıcan, 1993, t. ü. yğb., 130 x 162 cm.
- Yeşim Atik, 1993, t. ü. karışık teknik, 160 x 140 cm.
- Bülent Baş, Böaahhh, 1993, video kaset.
- Fatoş Beykal, Taş, 1993, düzenleme,
- Cem Çaltuluoğlu, 1992, bez ü. karışık teknik, 270 x 150 cm.
- Zafer Erkan, Zamanın Tanık Zorba Güncesi, 1992, t.ü. akrilik, 130 x 130 cm.
- Esra Ersen, Diyaloglar, 1993, pleksiglas, sandalyeler.
- Nur Gökbulut, Resim Öldü Yaşasın Resim, 1992, mukavva ü. karışık teknik, 6 x 50 x 50 cm.
- Genco Gülan, Create, 1992, ahşap ü. karışık teknik, 120 x 38 cm.
- İnel İnal, 1993, seramik, kurşun, cam, 36 x 137 cm.
- Güven İncirlioğlu, Yaygın Düşünce, 1993, fotoğraf, metal, 50 x 350 cm.
- Kerim Kılıçarslan, Avrasya, 1993, karışık gereç, düzenleme, 115 x 30 x 30 cm.

- Levent Morgök, Erkek II, 1992, t. ü. karışık teknik, 200 x 150 cm.
- Aydan Murtezaoğlu, 1992, t. ü. serigrafi, 120 x 170 cm.
- Aytekin Olgunsoy, 1993, kolaj, 20 x 20 cm.
- Neşe Oğun, Dörtlü Kompozisyon, 1993, kağıt ü. yğb., 100 x 70 cm.
- Zümrüt Radau, 1993, t. ü. karışık teknik, 145 x 190 cm.
- Göktuğ Sariöz, 1993, metal ü. karışık teknik, 155 x 17 x 240 cm.
- Gülay Semercioğlu, Rölyef, 1993, ahşap ü. akrilik, 100 x 119 cm.
- Rüçhan Şahin, 1993, t. ü. yğb., 140 x 150 cm.
- Bülent Şangar, 1993, t.ü.serigrafi, 120 x 170 cm.
- Yusuf Murat Şen, 1993, fotoğraf ü. karışık teknik, 180 x 48 cm.
- Gamze Tekin, 1993, alçı, bez, projeksiyon.
- İzzet Temel, İkilem, 1993, metal, 250 x 40 cm.
- Dilek Ünlü, 1993, metal, 150 x 50 cm.
- Hüseyin Hüsnü Yaman, Adsız, 1992, kağıt ü. karışık teknik, 80 x 94 cm.
- Hülya Yıldırım, Bürokrasi, 1993, t. ü. akrilik ve karışık teknik, 150 x 150 cm.
- Ayşen Yıldırım, 1993, metal, tül, karışık teknik, 180 x 150 x 85 cm.
- Ayhan Yılmaz, 1993, fiberglas, düzenleme.

Diğer: 9 ve 10. sergilerde ödül alan sanatçılar ‘Onur sanatçıları’ olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Ann Aksel, Ayakkabı Satıcısının Keçeci Tezgahı, 1988, karışık teknik, 250 x 450 cm.
- Cengiz Çekil, Süreklilik, 1988, karışık teknik, 200 x 90 x 22,5 cm.
- Mümtaz Demirkalp, Altın Kaplama, 1993, ahşap, metal, 15 x 10 x 10 cm.
- Server Demirtaş, Düzenleme, 1991, plastik.
- Tülin Onat, Kabaralar, 1993, t. ü. akrilik, 130 x 95 cm.
- Senay Önal, Portreler Serisi, ahşap ü. karışık teknik, 139 x 68 x 17 cm.
- Nur Özalp, -, t. ü. akrilik, 130 x 150 cm.
- Bünyamin Özgültekin, Paralel Proses, 1988, 100 x 80 x 40 x 35 cm.

Kaynak: Anonim, 1993a, s.15-60; 1993b, s.85; 1993c, s.4; 1993d, s.69; 1993e, s.14; 1993f, s.58; 1993g, s.65; 1993h, s.25; 1993i, s.3; 1993j, s.18; 1993k, s.17; 1993l, s.20; 1993m, s.57; 1993n, s.16; 2011, s.174-183; Atagök, 1993a, s.8-9; Atagök, 1993b, s.14-15; Behramoğlu, 1993, s.98-100; Köksal, 1993, s.14.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 15. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 18 Temmuz - 15 Eylül 1994

Yer: İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:** 3 sanatçıya Başarı Plaketi, bir sanatçıya Plastik Sanatlar Derneği'nin Özel Ödül Plaketi ve tüm katılımcılara Katılım Belgesi verileceği, ayrıca bir sanatçıya Nejat F. Eczacıbaşı Sanat Müzesi Ödülü (20.000.000 TL) verilerek yapıtı müze koleksiyonuna dahil edileceği duyurulmuştur.

Seçici Kurul:

- Özdemir Altan (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Mustafa Ata (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Özer Kabaş (Ressam)
- Aydan Murtezaoğlu (Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi Başarı Ödüllü Sanatçı)
- Füsun Onur (Sanatçı)
- Hakan Onur (Sanatçı, Plastik Sanatlar Derneği Temsilcisi)
- Kadri Özyayten (Sanatçı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: ?

Katılım: 275 eserden 90'ı sergilenmiştir.

Ödüller:**Başarı Ödülleri:**

- Atalay Elpe, Bosna – Hersek, 1994, karışık gereç, asamblaj.
- Ahmet Müderrisoğlu, 1994, karışık gereç, 220 x 50 x 30 cm.
- Gamze Tekin, 1994, karışık gereç, 180 x 210 x 35 cm.

Nejat F. Eczacıbaşı Sanat Müzesi Ödülü:

- Gülay Semercioğlu, İlkbahar, 1994, ahşap ü. akrilik, 80 x 320 cm.

Jüri Özel Ödülü:

- Sevilay Erdoğan, Kitsch Üzerine Bir Proje Dosyası, 1994, karışık gereç, 70 x 110 x 130 cm.
- Füsun Çağlayan, 1994, bez ü. akrilik, 200 x 145 cm.

PSD Özel Ödülü:

- Nurdan Özseker, 1994, Kaplamsal Formların Yerçekimli Tasarımları, 1994, t. ü. akrilik, (70 x 50 cm) x 5.

Katılan Sanatçılar:

- İsmail Acar, İstanbul Hatırası, 1994, t. ü. baskı, 135 x 200 cm.
- Mehmet Acar, 1994, t. ü. karışık teknik, 130 x 100 cm.
- Banu Aktaş, 1994, sunta ü. karışık teknik, 105 x 140 x 5 cm.
- Gülay Alpay, Mistik Senfoni 2, 1994, t. ü. karışık gereç, 135 x 115 cm.
- Aygün Arslan, Çevresel Görüntüler ve İletişim, 1994, t. ü. yğb., 140 x 120 cm.
- Işık Aslıhan, Cüzdan, 1994, ahşap, metal, 30 x 40 x 30 cm.
- Gülru Atak, Geçmişle Randevu, 1994, yerleştirme, 160 x 80 cm.
- Sabine Aymergen, Diş 3, 1994, t. ü. akrilik, 110 x 40 cm.
- Paul Baekhoj, V 0009, kağıt ü. baskı, 20 x 25 cm.
- Bülent Baş, ZZZZZ...V..10, 1994, video kaset.
- Yasemin Baydar, Adsız, 1994, ahşap, 85 x 210 cm.
- Serap Bülbül, Adsız, 1994, t.ü. karışık gereç.
- Mukadder Çağlar, Kendi Kendisinin Yabancıısı, 1994, karışık gereç, (70 x 200 cm) x 4 parça.
- Cem Çaltuoğlu, Adsız, 1993, bez ü. karışık teknik, 300 x 300 cm.

- Asiye Çetin, Top, 1994, t.ü. akrilik, 100 x 70 cm.
- Mehmet Çetiner, Kompozisyon MD, 1994, t.ü.yğb.
- Zeynep Dilek Çetiner, İkili Kompozisyon, 1994, kağıt ü. karışık gereç, (100 x 70 cm) x 2.
- Gülizar Çuhacı, 1994, sunta ü. karışık gereç, 80 x 220 x 400 cm.
- Sinan Demirtaş, Yazıtlar, 1994, ahşap ü. akrilik, 156 x 230 cm.
- Gül Aslı Dinçer, Ben Bir Saat Kulesiyim, 1994, karışık gereç, 165 x 40 x 40 cm.
- Sema Edkü, Tansiyon 1994, metal, 120 x 170 x 22 cm.
- Ayşe Emre, Hayat Yaşamak İçindir, 1994, karışık gereç, 235 x 90 x 150 cm.
- Ayşe Erel, Adsız, 1993, t. ü. akrilik, 130 x 130 cm.
- Şaziye Erel, 1994, t. ü. yğb., 90 x 100 cm.
- Esra Ersen, Diyaloglar, 1994, cam bardaklar, 200 x 200 x 15 cm.
- Zeynep Ergin, Kırkbeş, 1994, karışık gereç, 95 x 105 cm.
- Atilla Ergür, Doğuş, 1994, fotoğraf, 50 x 60 cm.
- Sona Erül, Adsız, 1994, kağıt ü. akrilik, 100 x 70 cm.
- Nelli Gavriyeoğlu, 1994, kağıt ü. karışık gereç, 70 x 100 cm.
- Esin Göçer, Reddediş, 1994,t. ü. karışık gereç, 116 x 89 cm.
- Serpil Ümit Görgü, Eytışim, 1993, t. ü. yğb., 146 x 116 cm.
- Şakir Gökçebağ, Bilinçaltı Espasları, 1994, yerleştirme, 150 x 250 cm.
- Genco Gülan, Taşınabilir Mekan Düzenlemesi, 1994, karışık gereç, 130 x 110 x 14 cm.
- Ümit Gürçekiç, Adsız, 1994, t. ü. karışık gereç, 100 x 80 cm.
- Nihal Güres, Minutes Kino, 1994, kağıt ü.kolaj, 75 x 150 cm.
- Yalçın Güvenç, Kimlik ve Benlik Kaygısı, 1994, serigrafî, ahşap.
- Mehmet Emin Güzeltepe, Adsız, 1994, ahşap ü. karışık gereç, 107 x 130 cm.
- Pınar Haşlakoğlu, Kırmızı İçerisinde Gizlenmiş Form, 1994, karışık gereç, 170 x 135 cm.
- Oğuz Haşlakoğlu, Logos, 1993, karışık gereç, 200 x 150 cm.
- Suzi Hug Levi, Magazinler 4, 1994, karışık gereç, 60 x 60 x 62 cm.
- Volkan İleri, Hallaç, 1994, plastik, 36 x 150 x 40 cm.
- Güven İncirlioğlu, Etki Alanı, 1994, karışık gereç, 86 x 153 cm.
- Yüksel Karayağız, Düş, 1994, t. ü. yğb., 100 x 120 cm.

- Yaşar Kartoğlu, Adsız, 1994, karışık gereç, 135 x 210 cm.
- Kerim Kılıçarslan, Ziyaret, 1994, düzenleme, 146 x 25 x 25 cm.
- Neşe Oğun, Adsız, 1993, kağıt ü. akrilik, 90 x 90 cm.
- Aytekin Olgunsoy, Peyzaj, 1994, düzenleme, 23,5 x 29 x 8 cm.
- Nur Özalp, Orman ya da Erotik Düşler, 1993, gravür, kolaj, 72 x 57 cm (4 parça).
- Özlem Özer, Modern Bahçe Küpü 2, 1994, sırlı seramik, 50 x 115 x 45 cm.
- Elvan Özkan, 1994, t. ü. akrilik, 160 x 130 cm.
- Avni Öztöpcü, Gezgin, 1993, t. ü. yğb., 124 x 85 cm.
- Fikret Öztürk, 1993, t. ü. yğb., 150 x 150 cm.
- Nurcan Perdahçı Açıkbaş, Işıklı Konstrüksiyon, 1993, ışık, aynalar, düzenleme.
- Zümrüt Radau, Höyükler Washington, 1993, t. ü. karışık gereç, 133 x 180 cm.
- Şafak Işılay, Çokgenler, 1994, kağıt ü. kolaj, 100 x 50 cm.
- Yıldız Saral, Adsız, 1994, t. ü. yğb., 200 x 100 cm.
- Aydın Sofu, İki Sandalye, 1994, ahşap, 200 x 70 x 70 cm.
- Şebnem Somel, No:28, 1994, t. ü. yğb., 260 x 163 cm.
- Özlem Süer, Adsız, 1994, kumaş, 400 x 400 cm.
- Makbule Sümer, Durağan, 1994, t. ü. karışık gereç, 145 x 90 cm.
- Yusuf Murat Şen, 1994, fotoğraf, 43 x 133 cm.
- Ülkü Terem, 1993, kağıt ü. karışık gereç, 70 x 50 cm.
- Emre Terlemez, Adsız, 1993, karışık gereç, 195 x 35 x 45 cm.
- Kadir Bora Topçu, 1994, t. ü. karışık gereç, 100 x 300 cm.
- Filiz Remziye Turan, Çelişki, 1994, ahşap ve metal, 110 x 45 x 13 cm.
- Tülin Somel Türüdü, Adsız, 1993, t. ü. toprak boya, 150 x 200 cm.
- Uğurcan, İsimsiz, 1993, t. ü. yğb., 130 x 80 cm.
- Aysel Ulaş, Devinim, 1993-94, karışık gereç, 200 x 300 x 300 cm.
- Nilgün Yanılmaz, Adsız, 1994, karton ü. karışık teknik.
- Erdil Yaşaroğlu, Su Borusu, 1994, alçı, 37 x 23 x 3 cm.
- Metin Yergin, 1994, ahşap, metal, 200 x 60 x 275 cm.
- Sevim Yüce, Balıklar, 1994, t. ü. karışık gereç, 75 x 95 cm.

Diğer:

- 11. sergide ödül alan sanatçılar 'Onur sanatçıları' olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.
- Serginin 4. Sanat Fuarı kapsamında yer alması planlanmıştır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Elvan Alpay, -, 1993, t. ü. karışık gereç, 145 x 165 cm.
- Tanju Demirci, Kompozisyon, 1993, t. ü. yğb., 200 x 130 cm. (ikili pano)
- Burcu Or, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 135 x 140 cm.
- Hakan Pehlivan, -, 1994, karışık gereç, 73 x 106 cm.

Kaynak: Anonim, 1994a, s.2-96; 1994b, s.7; 1994c, s.31; 1994d, s.3; 1994e, s.59; 1994f, s.14; 1994g, s.14; 1994h, s.17; 1994i, s.94-96; 1994j, s.27; 1994k, s.158; 2011, s.184-197; Beykal, 1994, s.12; Gökçe, 1994, s.3; Köksal, 1994, s.52-53; Onur, 1994, s.26-27.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 16. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 10 Temmuz - 10 Eylül 1995

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:** 3 sanatçıya Başarı Plaketi, bir sanatçıya Plastik Sanatlar Derneği'nin Özel Ödül Plaketi ve tüm katılımcılara Katılım Belgesi verileceği duyurulmuştur.

Seçici Kurul:

- Saim Bugay (Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Metin Deniz (Sanatçı, Galeri Yöneticisi)
- Tayfun Erdoğan (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Semra Germaner (Sanat Tarihçisi, MSÜ Öğretim Üyesi)

- Mehmet Güleriyüz (Sanatçı, Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Temsilcisi)
- Nur Koçak (Sanatçı, Plastik Sanatlar Derneği Temsilcisi)
- Gamze Tekin (Sanatçı, Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi “Başarı Ödülü”)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Tomur Atagök, Server Demirtaş

Katılım: 323 yapıttan 58’i sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Nur Gökbulut, Zamanı Yarına Saklamak, 1995, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 250 cm.
- Nihat Murak Işık, Impossible, 1995, t. ü. akrilik, 150 x 150 cm.
- Gönül Nuhoğlu, Utangaç Mavi Kralları, 1995, aliminyum, 240 x 255 x 50 cm.

Jüri Özel Ödülü:

- Elif Çelebi, 1995, t. ü. karışık teknik, 110 x 170 cm.

UPSD Özel Ödülü:

- Tuba Ersen, Kimlik, seramik, alçı, 300 x 200 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Mehmet Acar, Defile, t. ü. karışık teknik, 130 x 10 cm.
- İbrahim Akbayrak, 1995, ahşap, demir, 140 x 310 x 10 cm.
- Füsün Altay, Art Dolap, 1995, karışık gereç, 50 x 163 x 70 cm.
- Berna Anaoğlu, Puzzle, 1995, karışık teknik, 60.5 x 188 cm.
- Billur Apaydın, 1995, seramik, 200 x 200 cm.
- Dilek Aras, Ölü Doğa II, seramik, 150 x 150 cm.
- Ebru Arıksoy, 1995, düzenleme, 130 x 70 x 50 cm.
- Nurdan Yılmaz Arslan, Geçmişten Günümüze Masallar I, 1995, seramik, 55 x 37 x 37 cm.
- Nazan Azeri, İlişkiler, 1995, karışık teknik, 160 x 50 x 14 cm.
- Süheyla Çağlayan, 1995, düzenleme, 218 x 91 x 32 cm.
- Mehmet Çetiner, Kompozisyon MD, 1994, t.ü.yğb., 180 x 80 cm.
- Nalan Danabaş, İstanbul, 1995, 100 x 450 x 100 cm.
- Yasemin Baydar Demir, 1995, karışık teknik, 113 x 200 cm.
- Asuman Demirkök, İletişim, 1995, t. ü. akrilik, 160 x 160 cm.

- Gül Aslı Dinçer, At ve Kayık, 1994, ahşap, demir, 20 x 370 x 170 cm.
- Ayşe Emre, Hayat Yaşamak İçindir, 1995, karışık teknik, 100 x 300 cm.
- Ayşe Erel, Progriti, Evrenin İplikleri, 1994, t. ü. yğb., 180 x 180 cm.
- Sevilay Erdoğan, VI. Bölüm – Büyük Yürüyüş, 1994, ahşap ü. karışık teknik, 200 x 200 cm.
- Cemil Ergün, Botlar ve Tabutlar, 1995, t.ü. karışık teknik, 130 x 220 cm.
- Zafer Erkan, 1995, karışık gereç, 210 x 170 x 200 cm.
- Esra Ersen, Velihta Öğütler, düzenleme, 200 x 150 x 150 cm.
- Şakir Gökçebağ, Ayrılış II, 1995, ahşap, urgan, 105 x 181 cm.
- Berin Gökçen, Adsız, 1995, t.ü. karışık teknik, 160 x 130 cm.
- Reyhan Göksel, Zamana Zoom – Iama 2, 1995, t.ü.yğb., 125 x 100 cm.
- Semanur Gündoğdu, İçine Kapanık İnsanın Açılımı, 1995, Seramik, 25 x 200 x 200 cm.
- Yücel Kale, Ölen Ben Öldüren Benden, 1995, karışık teknik, 210 x 210 x 120 cm.
- Levent Morgök, Trest 4, 1994, t.ü. karışık teknik, 160 x 280 cm.
- Özgür Özatay, 1995, metal, ayna.
- Mehmet Özen, Yüz, 1995, karışık teknik, 50 x 230 x 70 cm.
- Nerhan Öztürk, 1994, t.ü. karışık teknik, 183 x 55 cm.
- Sevil Saygı, 1995, karışık gereç, 185 x 55.5 cm.
- Gülay Semercioğlu, 1994, ahşap ü. akrilik, 85 x 340 cm
- Hüseyin Suna, Modül A – Evrensel Özgürlük, 1995, karışık teknik, 160 x 50 x 40 cm.
- Nilüfer Şen, Berhat'la Tükendik, 1995, sunta ü. karışık teknik, 105 x 116 x 3cm.
- Yusuf Murat Şen, 1995, fotoğraf, 172 x 100 cm.
- Nilgün Doğan Yanılmaz, 1995, kontraplak ü. karışık teknik, 183.5 x 72 cm.
- Mohaç Yücel, Gerçekler, 1995, karışık gereç, 183 x 140 x 3 cm.

Diğer:

- 12. sergide ödül alan sanatçılar 'Onur sanatçıları' olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Cem Çaltuoğlu, -, 1991 bez ü. karışık uygulama, 260 x 460 cm.

- Ahmet Öner Gezgin, 'Ve Bir Gün Gökyüzü Büsbütün Kararacak', 1990, karışık teknik, 106 x 106 cm.
- Zafer Mintaş, Zaman Problemi, 1993, karışık teknik, 200 x 150 cm.
- Hakan Onur, Cep Fotoromanı, 1992, MDF ü. karışık teknik, 182.5 x 25.6 x 1.2 cm.

Kaynak: Altan, 1995, s.13; Anonim, 1995a, s.5-69; 1995b, s.7; 1995c, s.11; 1995d, s.16; 1995e, s.122; 1995f, s.21; 1995g, s.19; 1995h, s.4; 1995i, s.19; 1995j, s.49; 1995k, s.34; 2011, s.198-209; Atagök, 1995, s.22-23; Batmankaya, 1995, s.21; Beykal, 1995, s.12; Büyükünâl, 1995, s.21; Gökçe, 1995, s.5; Köksal, 1995, s.9; Kulin, 1995, s.20; Zeytinoğlu, 1995, s.32-33.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 17. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 15 Temmuz - 15 Eylül 1996

Yer: İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu

Destekleyen Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. **Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. **Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Ali Akay (Küratör)
- Yurdaer Altıntaş (Grafik Sanatçısı, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Tamer Başoğlu (Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Nihat Murat Işık (Ressam, Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi Başarı Ödüllü Sanatçı)
- Balkan Naci İslimyeli (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Hüsamettin Koçan (Sanatçı, MÜGSF Öğretim Üyesi, UPSD Başkanı)
- Nilgün Özayten (Sanatçı)
- Şeyma Reisoğlu Babaroğlu (MÜGSF Öğretim Üyesi)

- Güngör Taner (Ressam)

Sergi Düzenleme Sorumlusu:

Katılım: 256 yapıttan 38'i sergilenmiştir.

dller:

Başarı dlleri:

- Birsen şenoğlu Canbaz, Yoklama, 1996, düzenleme, 200 x 100 cm.
- Süheyla ağlayan, Yol, 1996, video kaset.
- Mohaç Yücel,, 1996, karışık teknik, 80 x150 x 200 cm.

UPSD zel dl:

- Mehmet zen,, 1996, video kaset.

Katılan Sanatçılar:

- Mehmet Acar, Türk Sineması I, 1995, t. . karışık teknik, 131 x 100 cm.
- Gülru Atak, Geçiş, 1996, demir ve neon, 150 x 100 cm.
- Yasemin Aydın, Tükenmişlik, 1996, Enstalasyon, 160 x 100 x 70 cm.
- Bülent Baş, Rape, 1996, video kaset.
- Hülya Bozbiyık,, 1995, karışık teknik, 150 x 200 x 150 cm.
- Serap Bülbül, Tanıklar, 1996, t. . karışık teknik, 155 x 110 cm.
- Basri Cesur, Düzenleme-Z, 1996, karışık gereç, 215 x 320 x 10 cm.
- Gülizar uhaci,, 1996, karışık teknik, 56 x 170 cm.
- Günay Demir,, 1996, karışık teknik, 157 x 254 cm.
- Ali Doğan, "Aykırı Adamın lm" dizisinden, 1996, t. . karışık teknik, 200 x 100 cm.
- Orhan Kubilay Doğuş, Adsız, 1996, duralit . karışık teknik, 130 x 117 cm.
- İclal Erentürk, "Antik Kentler" Serisinden, Evrenim, 1995, t. . karışık teknik, 100 x 150 cm.
- Oya Erol, Adsız, 1996, t. . karışık teknik, 140 x 300 cm.
- Reyhan Göksel, Ayasofya '96, 1996, t. . karışık teknik, 282 x 198 cm.
- Funda Gülay Günaydın, Dönüşüm, 1996, karışık teknik, 30 x 160 x 70 cm.
- Hsn İyidoğan,, 1996, t. . karışık teknik, 100 x 300 cm.
- Mehmet Kavukçu, Durabilmek, 1996, t. . yđb., 149 x 104,5 cm.

- Hayriye Koç,, 1996, kağıt ü. karışık teknik, 153 x 67 cm.
- Neşe Oğun,, 1996, kağıt ü. akrilik, 100 x 210 cm.
- Hande Orhun, Construction. “This Act is Dedicated to Sungur Andiçen”, 1996, metal, 237 x 114 x 39 cm.
- Ferhat Özgür,, 1996, bez ü. karışık teknik, 273 x 202 cm.
- Nurdan Özseker, Hacim Açımımı, 1996, t. ü. akrilik, 150 x 100 cm.
- Gazi Sansoy,, 1996, t. ü. karışık teknik, 102 x 75 cm.
- Nilüfer Tokay,, 1995, t. ü. akrilik, 170 x 90 cm.
- Ayşen Urfalıoğlu,, 1996, t. ü. karışık teknik, 150 x 100 cm.
- Simge Uygur,, 1996, karışık gereç, 129 x 200 x 13 cm.
- Mine Ünsal, Kay-kay, 1995, t. ü. karışık teknik, 160 x 140 cm.
- Birgit Alev Yeğın,, 1996, karışık teknik, 150 x 302 x 2 cm.

Diğer: 13. sergide ödül alan sanatçılar ‘Onur sanatçıları’ olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar:

- Zafer Mintaş, Zaman, 1995, karışık teknik, 200 x 130 cm.
- Ayşe Topbaş, Göç, 1996, t. ü. yğb., 210 x 160 cm.
- Mustafa Karyağdı, Form II, Denklem No. 1, 7, 8, 9, 10, 11, 1995, t. ü. baskı, 90 x 60 cm.
- Nur Gökbulut, Durma Zamanları, 1996, karışık gereç, 150 x 210 x 50 cm.

Kaynak: Akay, 1996a, s.15; Anonim, 1996a, s.5-56; 1996b, s.16; 1996c, s.4; 1996d, s.12; 1996e, s.59; 1996f, s.13; 1996g, s.3; 1996h, s.21; 1996i, s.19; 1996j, s.23; 1996k, s.4; 1996l, s.y.; 1996m, s.80; 2011, s.210-219; Antmen, 1996, s.15; Çağ, 1996, s.32-35; Gökçe, 1996, s.5; Günyaz, 1996a, s.10-11; Günyaz, 1996b, s.33-35; İskender, 1996, s.2-3; İslimyeli, 1996, s.32-35; İyem, 1996, s.18; Köksal, 1996, s.34-35; Zeytinoğlu, 1996, s.44-46.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 18. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 10 - 27 Aralık 1997

Yer: Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul

Destekleyici Kuruluşlar: -

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici Kurul:

- Ferit Özşen (Heykeltıraş, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Seyhun Topuz (Heykeltıraş)
- Adnan Çoker (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Balkan Naci İslimyeli (Ressam, MÜGSF Öğretim Üyesi)
- Hüseyin Alptekin (Sanatçı)
- Alaaddin Aksoy (Ressam, MSÜGSF Öğretim Üyesi)
- Haldun Dostoğlu (Galeri Yöneticisi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu:

Katılım: 181 yapıttan 68'i sergilenmiştir.

Ödüller:

- Yasemin Aydın, Döngü, karışık malzeme, 65 x 40 cm.
- Başir Borlakov, Söz, karışık teknik, 174 x 150 cm.
- Mehmet Özen, İsimlessiz, video.
- Güneş Savaş, Meşk, karışık teknik, 140 x 300 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Zeynep Akgün, t., yğb., 250 x 150 cm.
- Halil Altındere, Bir Ölümün De-Kontrüksiyonu, ahşap, fotoğraf, 40 x 50 x 195 cm.
- Derya Altınler, t., karışık teknik, 130 x 100 cm.
- Nurdan Yılmaz Arslan, Geçmişten Günümüze Masallar 6, seramik, 42 x 55 cm.

- Gülru Atak, Devanim, düzenleme.
- Hülya Bozbıyık, düzenleme, 500 x 600 cm.
- Galip Kemal Çelebi, Geçmişe, Şimdiye, kağıt, bez, 260 x 154 cm.
- Çiler Çetinel, ahşap, kolaj, 78.8 x 146.5 cm.
- Murat Çetinel, İç Kargaşa, sunta, karışık teknik, (100 x 140 cm) x 3.
- Gülizar Çuhaci, karışık teknik, 170 x 100 x 200 cm.
- Senem Demirhan, t., akrilik, 130 x 200 cm.
- Asuman Demirkök, Top Kulesi, t.,yğb., 170 x 120 cm.
- Sinan Demirtaş, Yol, ahşap, akrilik, 114 x 570 cm.
- Tuna Dengiz, İsimsiz, t., karışık teknik, 80 x 100 cm.
- Devrim Doğan, t., karışık teknik, 140 x 120 cm.
- Kubilay Doğuş, duralit, karışık teknik, 140 x 105 cm.
- Ahmet Elhan, 2016 Kare, karışık malzeme, 69 x 55 cm.
- Yasemin Nur Erkalır, karışık teknik, 100 x 100 cm.
- Oya Erol, İsimsiz, kağıt, kolaj, 150 x 300 cm.
- Reyhan Göksel, İsimsiz, Mdf. karışık teknik, 159 x 108 cm.
- Genco Gülan, Taşınabilir Çağdaş Sanat Müzesi, özgün yapıtlar ve naylon torba.
- Funda Gülay Günaydın, Dönüşüm II, karışık teknik, 75 x 325 cm.
- Senanur Gündoğdu, Formdan Önce, çamur.
- Gülin Hayat, Matmazel Murnau, karışık malzeme, 13 x 150 x 130 cm.
- İsmet Hoşel, İsimsiz, t.,yğb., (70 x 50 cm.) x 4.
- Melik İskender, Yansıyan, t.,yğb., 100 x 150 cm.
- Mehmet Kavukçu, t., akrilik, 95 x 130 cm.
- Betül Merkan, preslenmiş metal, (44 x 80 cm.) x 3.
- Neşe Oğun, kağıt, akrilik, (100 x 70 cm.) x 2.
- Özgür Özatay, Olduğu Gibi, karışık teknik, 100 x 225 cm.
- Özlem Özer, seramik, 110 x 40 x 30 cm.
- Erkan Özen, Gerçek, 1, 2, 3, kağıt, 60 x 210 cm.
- Hüseyin Özinal, kağıt, karışık, 126 x 240 cm.
- Şener Özmen, Alinyazısı, Dijital baskı, 125 x 90 cm.
- Nurdan Özseker, Görme Biçimi, t.,yğb., 150 x 200 cm.
- Alpaslan Sare, Dün – Bugün – Yarın, sunta, karışık teknik, (100 x 100 cm.) x 3.

- Ferhat Kamil Satıcı, Entropi I., metal, oto cam, 205 x 120 cm.
- Şehnaz Sayar, Made in China, karışık malzeme, 137 x 137 x 91 cm.
- Gülay Semercioğlu, Mdf, akrilik, 160 x 400 cm.
- Gülfem Kessler Sertyel, Alışkanlık, akrilik, toz boya, 130 x 115 cm.
- Canan Şahin Şenol, Arayış, video.
- Songül Telek, taş, 40 x 25 x 45 cm.
- Aydın Tunaboş, Ben ve Öteki, karışık teknik, 100 x 70 cm.
- Emek Can Tülüş, Kırmızı Titreşim, t., karışık, 120 x 170 cm.
- Figen Ünüvar, Yaşam Karnavalı, kağıt, kolaj, 150 x 200 cm.
- Altan Üren, Yazı, yerleştirme, 160 x 200 cm.
- Can Maden Yalay, t., karışık malzeme, (240 x 120 cm) x 2.
- Çağla Yeşim, t., karışık teknik, 170 x 100 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Mürur-u Zaman, karışık malzeme, 50 x 34 x 14 cm.
- Mohaç Yücel, ahşap, karışık malzeme, 146 x 184 x 17 cm.
- Zazau, Boşalan Meni, düzenleme, 120 x 250 cm.

Diğer: 14. sergide ödül alan sanatçılar 'Onur sanatçıları' olarak ödül kazandıkları ya da tercih ettikleri yapıtlarıyla sergiye çağrılmışlardır.

Çağrılı Sanatçılar

- Fatma Başoğlu, Öyleyse, karışık malzeme, 35 x 35 x 155 cm.
- Ayfer Kalsın, Mesaj II, porselen, doğal ip, metal, yükseklik 2.20 cm.
- Beyhan Selçuk-Güler Kosova, İsimsiz, t., akrilik, 140 x 90 x 11 cm.
- Suzi Hug Levi, İçindeki, karışık malzeme, düzenleme.
- Aydan Murtezaoğlu, Portre ya da Otoportre, fotoğraf, karışık malzeme.

Kaynakça:Anonim, 1997b, s.4-82; 1997c, s.21; 1997d, s.8; 2011, s.220-231; Antmen, 1997, s.13.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 19. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 17 Ekim - 6 Kasım 1998

Yer: Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluşlar: -**Şartname Bilgileri:?****Seçici Kurul:**

- Ali Akay (Küratör, MSGSÜ Sosyoloji Öğretim Üyesi)
- Ahu Antmen (Sanat Eleştirmeni, Sanat Tarihçisi)
- Hasan Bülent Kahraman(Sanat Yazarı/Eleştirmeni)
- Nilgün Özayten (Sanatçı)
- Yalçın Sadak (Sanat Eleştirmeni, Sanat Tarihçisi)

Sergi Düzenleme Sorumlusu: Yusuf Taktak

Katılım: 134 yapıttan 31'i sergilenmiştir.

Ödüller:

- Betül Merkan, Taşıyıcı, 1998, preslenmiş varil, 385 x 100 cm.
- Yasemin Erengezin, 1998, karışık teknik, 600 x 50 cm.
- Zeliha Burtek, 2001 Hermafroditi, 1998, kaşık teknik, 200 x 200 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Dürnaz Akşit, Partum, 1998, karışık teknik, 300 x 100 cm.
- Gönül Başar, Yüreğime Attıklarım, 1998, karışık teknik, 160 x 50 cm.
- Hülya Bozbiyık, Işık Kronolojisi, 1998, düzenleme, 230 x 340 cm.
- Selim Çatkin, 1998, saç, 125 x 25 cm.
- Sabahat Çıkıntaş, Geçişler I, II, III, 1998, asetat ü. akrilik, 122 x 280 cm.
- Tanju Demirci, Çöl İşaretçileri (I Serisi), 1998, kağıt ü. karışık teknik, 70 x 210 cm, 100 x 210 cm.
- Devrim Doğan, İsimsiz, 1998, karışık malzeme, (140 x 120) x 2.
- Yasemin Erkalır, 1998, karışık teknik, 140 x 150 cm.
- Oya Erol, 1998, karışık teknik, 178 x 120 cm.
- Cem Gencer, İsimsiz, 1998, dijital baskı, 470 x 310 cm.
- Şakir Gökçebağ, Acil Durum Merdiveni, 1998, ahşap, cam, 185 x 43 x 8 cm.
- Fatoş İlhan, Sanatçı, 1998, photo – realistie ink – jet baskı, 130 x 90 cm.
- Necla Kahyaoğlu, 1998, karışık teknik, 210 x 297 cm.
- Yasemin Özcan Kaya, Kara Kedi Nerede, 1998, düzenleme.
- Mehmet Kutlu, Parıltı, 1998, seramik, metal, 200 x 200 cm.

- Fazilet Karaca, 1998, karışık teknik, 106 x 156 cm.
- Fatma Korkut, Küresel Oyunu, 1998, dijital baskı, 117 x 167 cm.
Elim Elin Üstüne, 1998, video.
- Canan Kurdoğlu, Kesişmeler, 1998, karışık teknik, 132 x 156 cm.
- Alev Oskay, Girdap I, II, III, 1998, seramik rölyef, (98 x 83) x 3.
- Esra Özeren, 1997, seramik, 400 x 150 cm.
- Canan Şenol, Amninos, 1998, karışık teknik, düzenleme.
- Ruhiye Onurel Şimşek, 1998, karışık teknik, 100 x 80 cm.
- Fatoş Demet Yoruç, Bilinmeyen Adresler, 1998, karışık teknik, 153 x 109 cm.

Kaynak:Akay, 1998, s.y.; Anonim, 1998a, s.y.; 1998b, s.13; 2011, s.232-239; Antmen, 1998, s.y.; Belli, 1998, s.y.; Çobankent, 1998, s.8; İskender, 1998, s.12-14; Kahraman, 1998, s.y.; Sadak, 1998, s.y..

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 20. İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 3-20 Nisan 2000

Yer: Maya Plastik Sanatlar Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluşlar: Garanti Bankası

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. Ödüller:**3 sanatçıya Resim Heykel Müzeleri Derneği Başarı Ödülü, 1 sanatçıya Garanti Bankası Ödülü, yapıtları sergilenen tüm sanatçılara katılım belgesi verileceği duyurulmuştur

Seçici Kurul:

- Ayşe Erkmen (Sanatçı)
- Cengiz Kabaoğlu (Mimar)
- Hasan Bülent Kahraman (Sanat Yazarı/Eleştirmeni)
- Vasıf Kortun (Küratör)
- Necmi Sönmez (Küratör, Sanat Yazarı)

Sergi Düzenleme Sorumlusu:Sevil Deniz, Leyla Tevfikoğlu

Katılım: 480 yapıttan 26'sı sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Derya Altınel, Pullar, 1999, karışık malzeme, 95 x 102 x 80 cm.
- Burcu Arısoy, 'Amiral Battı' Serisi, 1999, karışık malzeme, yerleştirme, 30 x 180 cm.
- Şinasi Güneş, 1999, yerleştirme, 250 x 250 x 250 cm.
- Kurucu Koçanoğlu, Akşam Yemeği, 1999, karışık malzeme, yerleştirme, 100 x 100 x 100 cm.

Garanti Bankası Ödülü:

- Füzuan Erkuş, Medcezir, 1999, fotoğraf, 40 x 150 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Turan Aksoy, Ben, O, Sen, 1999, fotoğraf, 60 x 300 cm.
- Burcu Arısoy, 1999, karışık malzeme, 43.5 x 123 cm.
- Ragıp Basmazölmez, Anadolu'dan Görünüm, 1999, yerleştirme, 100 x 80 x 3 cm.
- Erim Bikkul, 1999, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 70 cm.
- Meat is Murder, 1999, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 70 cm.
- 1999, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 70 cm.
- Başir Borlakov, 1998, fotoğraf, dijital baskı, 70 x 50 cm.
- Ali Osman Coşkun, Dark Sepia, 1999, kağıt ü. akvarel, 121.5 x 162 cm.
- Galip Kemal Çelebi, Özgeçmiş, 1999, t. ü. karışık teknik, 120 x 100 cm.
- Filiz Demirkaya, 2000, fotoğraf, 120 x 100 cm.
- Sibel Dikel - Serpil Yıldırım, Buluşma, 1999, video.
- Füzuan Erkuş, YK2, - 1999, fotoğraf, 28 x 94 cm.
- Oya Erol, 1999, karışık teknik, 100 x 210 cm.
- Şakir Gökçebağ, Sahil, 1989, fotoğraf, 160 x 230 cm.
- Şinasi Güneş, Şizofreni, 1999, video
- Gerçekleştirilmiş Ütopya, 1999, video
- Nurhayat Mega, Ürpertici ve Bağlayıcı Giz, 1999, kağıt ü. karışık teknik, 122 x 287 cm.

- Ülkü Terem, Ağaçlı Kompozisyon, 1999, t.ü. akrilik, 40 x 250 cm.
- Serpil Yıldırım, 1999, video.

Diğer: Yarışmalı serginin yanı sıra 34 sanatçının katılımıyla retrospektif sergi düzenlenmiştir.

Retrospektif Sergi

Tarih:3 – 20 Nisan 2000

Yer: İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Galerisi

Katılan Sanatçılar:

- Mustafa Asher, Geride Kalanlar, 1979, sb., 39 x 34 cm.
- Tomur Atagök, Yıldızlı, 1989, metal ü. boyama, 100 x 200 cm.
- Gülümser Atılgan, Kuşlar, 1984, t. ü. yğb., 60 x 90 cm.
- Tanju Demirci, Sistemantik Soyut, 1990, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 210 cm.
- Atalay Elpe, Bosna-Hersek, 1994, düzenleme, karışık malzeme, 200 x 60 x 50 cm.
- Yasemin Erengezin, 1998, yerleştirme, karışık teknik, 600 x 50 cm.
- Ayşe Erkmen, Artanlar, 1982, taş, ip, serigrafi baskı, 100 x 180 cm.
- Ahmet Öner Gezgin, Ve Bir Gün Gökyüzü Büsbütün Kararacak, 1990, karışık teknik, 106 x 106 cm.
- Nur Gökbulut, Denir Yırtılınca, 1992, karışık teknik, 6 x (50 x 5 cm).
- Mümtaz Işingör, Soyut, Pasif Hareket, 1985, döküm, akrilik, 102 x 15 x 4 cm.
- Ergin İnan, Yazıt II, 1982, baskı, 50 x 40 cm.
- Ayfer Kalsın, 1992, seramik, 200 x 30 x 25 cm.
- Mustafa Karyağdı, 5, 6, 7, 1989, bez ü. karışık teknik, 3 x (80 x 187 cm).
- Hüsamettin Koçan, 1981, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
- Ahmet Kuseyrioğlu, Yabancılaşma, 1983, akrilik, 26 x 26 cm.
- Hug Levi, 1993, ahşap, hürriyet gazetesi, 2 x (174 x 84) cm.
- Betül Merkan, Taşıyıcı, 1989, preslenmiş varil, 385 x 100 cm.
- Aydan Murtezaoğlu, 1992, t. ü. serigrafi, 170 x 120 cm.
- Gönül Nuhoğlu, Utangaç Mavilik Kralları, 1995, alüminyum, 240 x 255 x 50 cm.
- Tülin Onat, Hareket Serisi, 1989, t. ü. akrilik, 80 x 500 x 5 cm.

- Zekai Ormancı, Siluet, 1989, t. ü. yğb., 100 x 100 cm.
- Nur Özalp, 1988, t. ü. karışık teknik, 2 x (100 x 70 cm).
- Kadri Özayten, Eskici, 1989, t. ü. yğb., 45 x 60 cm.
- Erkan Özdilek, ...den Sonra, Söz Üzerine, 1982, baskı, 50 x 40 cm.
- Mehmet Özer, Değişim, 1984, desen tebeşiri, 100 x 70 cm.
- Bünyamin Özgültekin, Paralel Proses, 1988, yerleştirme, karışık malzeme, 100 x 80 x 40 x 35 cm.
- Nurdan Özşeker, Görme Biçimi, 1997, t. ü. yğb., 150 x 200 cm.
- Hakan Pehlivan, 1990, yerleştirme, kağıt, 97 x 100 cm.
- Gülay Semercioğlu, 1997, MDF, akrilik, 160 x 400 cm.
- Güngör Taner, Fantastik Tutku, 1981, t. ü. yğb., 80 x 119 cm.
- Yavuz Tanyeli, 1987, t. ü. yğb., 150 x 300 cm.
- Süleyman Saim Tekcan, Ustaya Saygı, 1982, gravür, 33 x 49 cm.
- Mine Çobanoğlu Yılmaz, Mürur-u Zaman, 1997, karışık malzeme, 50 x 34 x 14 cm.
- Mohaç Yücel, 1996, karışık teknik, 80 x 150 x 200 cm.

Kaynak: Anonim, 2000a, s.7-189; 2000b; 2000c, s.56; 2000d, s.15; Anonim, 2000e, s.23; Anonim, 2000f, s.19; Anonim, 2000g, s.4; Anonim, 2011, s.240-255; Aysan, 2000, s.14; Behramoğlu, 2000, s.14; Erkmen ve diğerleri, 2000, s.13-20; Kahraman, 2000, s.21-23.

21. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ: “İMAJA GÜVENİYORUZ”

Tarih: 25 Ekim - 10 Kasım 2001

Yer: Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank, Aksigorta

Şartname Bilgileri

- a. Amaç:** Belirtilmemiştir.
- b. Katılma Koşulları:**

- Sergi müzik, tiyatro dans, sinema, video, fotoğraf, resim ve heykel gibi disiplinlerde öğrenim göre ya da çalışan 20 ile 40 yaş arası sanatçıların katılımına açıktır.
- Projeler dosya halinde teslim edilmeli, dosyalar adayın sergi için hazırladığı işlere ve o tarihe kadar gerçekleştirdiği yapıtlar ve etkinliklere ait dia, ayrıntılı çizim, fotoğraf, video kaset, CD, ses kaseti, broşür, katalog vb. görsel malzemeler içermelidir.
- Aday, sergi kavramı üstüne kendi düşüncelerini içeren en çok 500 sözcüklü bir metin yazmalıdır.
- Eğer varsa adaya referans olabilecek kişi veya kurumlar belirtilmelidir.
- Sergi projeleri karanlık ortama göre oluşturulacaktır; resimler, fotoğraflar ve enstalasyonlar ya kendinden aydınlatmalı ya da karanlıkta huzme ışık veya neon aydınlatmalı olarak düşünülmelidir. Videolar, gösteriler ve konserler bu karanlık ortamdan yararlanacaktır. Ses kasetleri için özel dinleme yerleri öngörülecektir.
- Dans, müzik, performans, tiyatro ve benzeri gösteriler sergi süresince dönüşümlü olarak yapılacaktır.

Ödüller: Sergide ödül alacak işler, sergi yapımcısı Beral Madra ve Resim Heykel Müzeleri Derneği Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek konusunda uzman şahısların oylarıyla, sergi sonunda belirlenecek ve kapanış kokteylinde açıklanacaktır.

Küratör: Beral Madra

Katılım: 32 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

- Başır Borlakov-Sefer Memişoğlu, Adsız, 2001, karışık gereç, yerleştirme.
- Burak Delier, Adsız, 2001, pleksiglas, süt, projeksiyon, 133 x 200 cm.
- Mehmet Erdener, Arapsacı, Extramücadele, 2001, karışık teknik, 5.5 x 4.5 cm.
- Yasemin Özcan Kaya, -Yasemin Senin Adın Ne? –Ayşeciik, 2001, yerleştirme, 120 x 180 cm.
- Yuan Shun, Yürüme Yolu, 2001, video, 5’.

Katılan Sanatçılar:

- Yeşim Ağaoğlu, Metalik Sevgiler Çağı, 2000-01, şiir 1992 kağıt, yerleştirme.
- Zeynep Ağartan, Sen “olmak-isteyensin”, 2001, performans.
- Burcu Arısoy, 2000-01, karışık teknik, 300 cm.
- Tuncay Murat Atal, Tarih Yazıcısı, 2000, video.
- Gülşen Bal, Orada, 2001, dijital print, 29 x 20.5 cm.
- Ragıp Basmaölmez, Adsız, yün çorap, lastik ayakkabı, logo, 182 x 100 cm.
- Bengisu Bayrak, Duygu İkonları, 2001, bilgisayar, internet, interaktif performans.
- Hülya Bozbıyık, Homeostasis, 2001, plotter baskı, neon, 120 x 8 cm.
- Othodoxia Constantinou, Ölü Doğa, 2001, video, 2.5’.
- Andrej Djerkovich, Bir Öngörü, 1995-2001, video 4’.
- Işıl Döneray, Neon-Argon, 2001, 200 x 86 x 187 cm.
- Cem Ece, Dergah, 2001, video, 3.1’.
- Gül Ilgaz, Son Anneler Günü, 2001, dijital baskı.
- Cemile Kaptan, Sevgili, 2001, video, 10’.
- Betül Merkan, Adsız, 2001, karışık teknik, 420 x 226 cm
- Ercan Molla, 2001, Tanrı’ya İnanıyoruz – İmaja İnanıyoruz, 2001, dijital baskı, 140 x 300 cm.
- Mehmet Özen, Hoşgeldibiz, 2001, video, 120’.
- Ayşe Burcu Özbakir, Yuvarlanan Kaya, ses-beden devinimi, 20’.
- Ferhat Özgür, Ah Zamanlar Ah Ahlak, 2001, karışık malzeme, ~600 x 300 cm.
- Çağrı Saray, Kaldığımız Yerden Devam Ediyoruz, 2001, video, 4.5’.
- Gonca Sezer, Vitrin, 2001, vinil ü. dijital baskı, 150 x 220 cm.
- Başak Şimşek, Salınım, 2001, hipnoz video.
- Zeynep Burcu Tokatlı, Kendini Boya, 2001, yerleştirme, 140 x 74 x 70 cm.
- Sencer Vardarman, Adsız, 2001, dijital print.
- Ergün Yıldız, Medya Hipnozu, 2001, video, 50’.
- Tiyatro Öteki, Yansımalar, 25’.
- Tiyatro Simurg, Helena Weigel’in Sahnedeki İzleri.

Kaynak: Anonim, 2001a; 2001b, s.1-71; Anonim, 2001c, s.4-5; Anonim, 2001d, s.15; Anonim, 2011, s.256-271; Baykam, 2001, s.56; Belli, 2001, s.2-3; Gezgin, 2001, s.56; Madra, 2001a, s.4-7; 2001b; Madra, 2002.

22. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 26 Haziran - 26 Temmuz 2003

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul.

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları:

- Yaş sınırı yoktur.
- Adaylar sergi için hazırladıkları yapıtlara ve o tarihe kadar gerçekleştirdikleri etkinliklere ait dia, CD, fotoğraf, broşür, katalog vs. içeren bir dosya teslim etmelidir. Bu dosyada adayın fotoğraflı özgeçmişi, adresi, telefon/fax numarası, e-postası bulunmalıdır.
- Sergiye verilecek yapıtlar için; tür, boyut, konu, gereç, yöntem ve uygulama açısından bir kısıtlama konulmamıştır. Sergi, görsel-işitsel-nesnel-gövdesel sanat disiplinlerine (resim, fotoğraf, heykel, video, performans, sinema gibi) açıktır. Ancak projelerin sergilenebilirliği göz önünde bulundurulmalıdır.
- c. Ödüller:** 3 sanatçıya RHMD Başarı Ödülü, bir sanatçıya Akbank Ödülü, ve yapıtları sergilenen tüm sanatçılara katılım belgesi verilir.

Küratörler:

- Hiromi Hanzawa (Küratör, Japonya)
- Alain Katz (Fransa Cholet Müzesi Direktörü)
- Necmi Sönmez (Folkwang Essen Güncel Sanat Müzesi Direktörü)

Katılım: 156 sanatçının başvurusu sonucu 22 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

- Derya Altınel, Lunaparkta Empati II, 2003, 100 x 140.
- Ragıp Basmazölmez, Yoz duruş, 2003,düzenleme.
- Nurdan Karasu Gökçe, Platin Çivi Düzenleme, 2003, pleksi.

- Yıldız Şermet, Kerpiç Kayıklar, 2002, düzenleme, kerpiç ve porselen.

Katılan Sanatçılar:

- Mahbube Akar, Düzenleme, 2003.
Kapılar, 2003, VCD.
- Nazan Azeri, İsimsiz, 2003, dijital baskı, 50 x 80 cm.
Hatırlıyorum, 2002, VCD.
- Hülya Bozbiyık, Dava Dosyası, 2003, düzenleme.
- Osman Bozkurt, Demokrasi İşaretleri/Seçmen Portreleri, renkli fotoğraf baskısı, 30 x 40 cm.
- Çiler Çetinel, İsimsiz, 2003, düzenleme.
- Saadet Dalkıran, Geleceğe Mektuplar, 2003, düzenleme, (31 x 42) x 18.
- Serap Doğan, Soyutlama, 2002, dijital baskı.
- Sevil Güneysu Koçanoğlu, Uçmak İstiyorum, 2003, düzenleme.
- Melik İskender, Denge Karakteri, 2003, VCD.
- Betül Merkan, İsimsiz, 2003, düzenleme, atık malzeme.
- Yasemin Özcan Kaya, Kıymetini Biline, 2003, ses kaydı, 1.5 x 1.5 cm.
- Didem Özbek, Ben Buna Lazyık Mıyım?, renkli fotoğraf baskısı, 70 x 100 cm.
- Ata Öztürk, Murat Çalışkan, Cemile Kaptan, BOM, 2003, kısa film.
- Füsün Salor, Uçurt-ma, 2003, düzenleme.
- Ani Setyan, İsimsiz, 2003, dijital baskı, dia, 80 x 120 cm.
- Şeyma Üstüner Uzunöz, Ev, 2003, düzenleme.
- Arzu Özkeskin Yeğenoğlu, Medya Tasvirleri, 2003, düzenleme.

Kaynak: Anonim, 2003a, s.7-64; 2003b; 2003c; 2003d; 2003e; 2003f; 2003g; 2003h; 2003i; 2003j; 2003k; 2011, s.272-289; Belli, 2003, s.7-8; Kahraman, 2003, s.21, Sönmez, 2003, s.10-15.

23. ULUSLARARASI GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 24 Haziran - 30 Temmuz 2004

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları:

- Adaylar, yaş sınırlaması olmaksızın, mimari, grafik tasarım, kentsel tasarım gibi çeşitli disiplinlerden yararlanarak, resim, video sanatı, performans, fotoğraf, yeni medya sanatı, işitsel sanat gibi çağdaş sanatın bir çok alanında üretilen işlerle katılabilirler.
- Kullanılan mecra, malzeme, tekniklerde hiçbir sınırlama yoktur ancak adaylar işin sergileme koşullarını ve iletişime açık olma özelliğini dikkate almalıdır.
- Teslim edilecek işlerin son üç yıl içinde üretilmiş olması gerekmektedir.
- Adaylar tek başlarına ya da grup olarak katılabilirler.
- Adaylar en fazla üç yapıtla katılabilirler.

c. Ödüller: 3 sanatçıya RHMD Başarı Ödülü, bir sanatçıya Akbank Ödülü ve yapıtları sergilenen tüm sanatçılara katılım belgesi verileceği duyurulmuştur.

Küratörler:

- Eyal Danon (Küratör, İsrail)
- Anton Lederer (Küratör, Avusturya)
- Başak Şenova (Küratör, Türkiye)

Katılım: 22 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Bengisu Bayrak, Fast-İman, 2001-2003, belgesel video, 14' (loop), 2001- 2003.
- Evrensel Belgin, Anti-pop.com, 2003-2004, yeni medya, net-art.
- Berat Işık, Eyes Wide Shut 2001, video.

Pyscho, 2001, video.

Dancer in the Dark, 2003, video.

- Banu Taylan, Can Türkinan, Sinekliler, 2004, mekan yerleştirmesi, anlatı, duvar resmi: Banu Taylan, ses tasarımı: Can Türkinan.

Jüri Özel Ödülü:

- Can Türkinan, Sinekliler ve tüm sergi için ses tasarımı.

Akbank Özel Ödülü:

- Özgür Özlem Sulak, Wright in Time, 2002, video.
Rocinante, 2003, video.
Kabuk Deniz, 2004, video.

Katılan Sanatçılar:

- Ahmet Albayrak, Tek Hat, 2004, yerleştirme.
- Fatma Çiftçi, 2003, fotoğraf, 120 x 80 cm.
- Serap Doğan, Soyutlama, 2004, video.
- Simge Göksoy, Koca Kafalı Godot, 2002-2004, yeni medya.
- Zeynep Zeren Göktan, İsimsiz, ses düzenlemesi, ü. zımbalı tahta obje, hopperlör ve mini disk, 70 x 30 cm.
- İlke İlter, Bir Gün Ben, 2004, t. ü. yğb., 65 x 90 cm.
Bir Gün Çekirge, 2004, t. ü. yğb., 60 x 70 cm.
Bir Gün Küçük Kız, 2004, t. ü. yğb., 60 x 70 cm.
- Berna İpek, 2004, t. ü. yğb., 30 x 40 cm, 7 adet.
- Ali Ekber Kumtepe, Kaçırma, 2004, video.
- Ceren Oykut, Hayal Ama Gerçek, 2004, desen, saydam, ses düzenlemesi.
- Lebriz Rona, İsimsiz, 2004, mekansal yerleştirme.
- Sali Saliji, Retropassive 1, 2, 3, 2003, video.
- Batur Sönmez, Bellek Taranması, 2004, işitsel-sanat performansı.
- Pınar Yoldaş, 2004, yeni medya, natürmort formlar.

Kaynak: Anonim, 2004a; 2004b, s.7-56; 2004c, s.4; 2004d, s.96; 2004e, s.52-54; 2004f, s.24; 2004g, s.40-41; 2004h; 2011, s.290-303; Belli, 2004, s.7-8; Danon ve diğlerleri, 2004,s.10-15; Durbaş, 2004, s.11; Yıldız, 2004, s.3.

24. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 18 Haziran - 28 Temmuz 2005

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş:

Şartname Bilgileri:?

Küratörler:

- Emre Baykal (Küratör, Türkiye)
- Marcus Graf (Küratör, Almanya)
- Suzanne Van De Ven (Küratör, Hollanda)

Katılım: 7 eser sergilenmiştir.

Ödül:

- Mehmet Ali Uysal, ?

Katılan Sanatçılar:

- Volkan Aslan, ?
- Serkan Demir, ?
- Caner Girgin, ?
- Deniz Guliyeva, ?
- Uluç Ali Kılıç, ?
- Özlem Özdemir, ?

Kaynak: Anonim, 2005a, s.1-53; 2005b, s.6; 2005c, s.94; 2011, s.304-311; Antmen, 2005a, s.18; Baykal ve diğerleri, 2005, s.7; Belli, 2005, s.3; Yücel, 2005, s.12.

25. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 6 - 30 Temmuz 2006

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul.

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri:

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları:

- Adaylar, 18 -35 yaş arası; resim, heykel, video art, performans, sergi mekanına yerleştirme, fotoğraf, yeni medya sanatı, işitsel sanat gibi çağdaş sanatın bir çok alanında üretilen işlerle katılabilirler.
- Kullanılan mecra, malzeme, tekniklerde hiçbir sınırlama yoktur ancak adaylar için sergileme koşullarını dikkate almalıdır.
- Teslim edilecek işlerin son üç yıl içinde üretilmiş olması gerekmektedir.
- Adaylar tek başlarına ya da grup olarak katılabilirler.
- Adaylar en fazla üç yapıtla katılabilirler
- Yapıtlar uluslararası katılıma açıktır.

c. Ödüller: Değişmemiştir.

Seçici: Hasan Bülent Kahraman (Sanat Yazarı/Eleştirmeni)

Katılım: 30 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Bahar Arı, Ne Giyse Yakışır, 2006, fotoblok ü. baskı, 150 x 150 cm.
- Bülent Bulduk, Tetris, 2006, video, 3'54".
- Çınar Eslek, Ilizorof, 2006, dijital baskı, 70 x 100 cm.
- Beden-mekân, 2006, video, 2'58"

Akbank Özel Ödülü:

- Altuğ Katmer, Kontrol Altı/Dışı, 2005, video, 3'06".

Katılan Sanatçılar:

- Mahbube Akar, Görülmeyenler, 2006, aydınır, fotokopi, 250 x 90 cm.
- Ahmet Albayrak, Sudan Sebepler, 2006, video, 2'.
- Hülya Bakkal, İsimsiz, 2006, ahşap, boya, 180 x 200 cm.
- Bengisu Bayrak, Psychedelic, 2006, video, 2'.
- Nevin Berkay, Etek, 2006, t. ü. yağlı boya, 145 x 100 cm.
- Maya, 2006, t. ü. yağlı boya, 100 x 140 cm.
- Ufuk Doğan, Ben-sizlik, 2006, video, 2'26".
- Tamara Fleming, İsimsiz, 2005, video.
- Betül Güney, Yapıbozum, 2006, t. ü. yağlı boya, 9 x 9 cm, 42 adet.
- Hatice Karadağ, Mehmet Vanlıoğlu, İç-Dış, 2006, video, 01'18".

- Ayce Kartal, Limitsiz ıplak I, 2006, dijital baskı, 85 x 115 cm.
Limitsiz ıplak II,2006, dijital baskı, 85 x 115 cm.
Limitsiz ıplak III,2006, dijital baskı, 85 x 115 cm.
- Nazlı Eda Noyan, Global_WaterCloset, 2006, video, 3'10".
- Esra Oskay, Elmarmut, 2006, dijital baskı, 70 x 100 cm.
- Arzu Oto, İsimsiz, 2006, t. ü. akrilik, 35 x 50 cm.
- Yasemin Özkaya, Yüzümü Seviyorum, 2006, video, 15'.
Bedenimi Seviyorum, 2006, video, 15'.
Kendimi Seviyorum, 2006, video, 10'.
- Ardan Özmenoğlu, İsimsiz, 2006, yerleştirme, cam ü. ipek baskı, 75 x 95 cm.
Portre-it, 2006, yerleştirme, postit ü. ipek baskı, 500 x 350 cm.
- Yener Pınarbaş, Full Metal Flag, 2006, metal rölyef, 60 x 90 cm.
- Seval şener, Kaide Olarak Sütun, 2006, 210 x 210 x 40 cm.
- Özlem Uzun, Ambivalence, 2006, video, 14'.
- Burcu Yağcıoğlu, İsimsiz, 2006, t. ü. yđb., 180 x 300 cm.

Kaynak: Aktuğ, 2006, s.18; Anonim, 2006a, s.1-56; 2006b, s.9; 2011, s.312-327; Antmen, 2006, s.18; Belli, 2006, s.2-3; Bunulday, 2006, s.60-62; alıkoğlu, 2006, s.50-51; Hızlan, 2006; Kahraman, 2006a, s.4-9; Kahraman, 2006b, s.62-65; Mercan, 2006; Sönmez, 2006.

26. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 27 Haziran - 28 Temmuz 2007

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş:

şartname Bilgileri

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları: Uluslararası katılımın kaldırılması dışında değişikliğe uğramamıştır.

c. Ödüller: Değişikliğe uğramamıştır.

Seçici: Hasan Bülent Kahraman(Sanat Yazarı/Eleştirmeni)

Katılım: 20 yapıt sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Burcu Şanal, Taşınma, 2006, yerleştirme, 18 adet beton kaplanmış koli.
- Kerem Ozan Bayraktar, İsimsiz, 2007, video, 30 sn., 03,53 dk loop.
- Bahadır Yıldız, N1, 2007, duvar kağıdı ü. mürekkep, akrilik, 161 x 53 cm.
N2, 2007, duvar kağıdı ü. mürekkep, kalem, 140 x 53 cm.
N3, 2007, duvar kağıdı ü. karışık teknik, 220 x 53 cm.
- Mehmet Vanlıoğlu, Çöpler, 2006, video, 16'9".

Akbank Özel Ödülü:

- Ebru Adıyaman, Sonbahar, 2006, t.ü. akrilik, 40 x 40 cm.
Sokak, 2006, t. ü. akrilik, 40 x 40 cm.
Gece, 2006, t. ü. akrilik, 40 x 40 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Güler Aşık, Kent Vesikası, 2007, tel, çimento, kum, 14,5 x 19,5 cm tablet, 25 adet.
- Sabriye Çelik, İlköğrenim Tahtası, 2006, fotoğraf, 2.50 x 1.66 m.
- Erdal Duman, Belleğin Rafları, 2007, enstalasyon, ahşap, boya, 20 x 70 cm çerçeve, 12 adet.
- Çağrı Duygun, Akıntı, dijital fotoğraf, 120 x 70 cm.
- Evren Erol, Aklın Yarat(t)ıkları, pleksiglas, modelleme hamuru, ip, balmumu, 40 x 40 x 175 cm.
- Eda Kaytan (Jimenez Ojeda), Kırmızı Elbise, 2007, enstelasyon, yün, ip.
- Şenay Kazalova, İsimsiz, 2007, t. ü. yğb., 100 x 110 cm.
- Ezgi Okur, ÜFLE-ME, 2007, sırlı stoneware seramik, (1200 C), işitsel kayıt.
- Ali İbrahim Öcal, İsimsiz, 2007, video, 2'05".
- Didem Sandıkçı, İsimsiz, 2007, enstalasyon, 16 adet farklı ölçülerde platform.
- İrem Tok, İsimsiz, 2007, enstalasyon, Dünya Tarihi Ceza Mahkemeleri Usulü, 120 adet 1.87 boyutunda renkli figür.

Kaynak: Anonim, 2007a, s.1-43; 2007b, s.y.; 2007c; 2007d; 2007e, s.23; 2011, s.328-343; Belli, 2007, s.2-3; Kahraman, 2007, s.4-10; Onat, 2007, s.21.

27. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 25 Haziran - 31 Temmuz 2008

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri

- a. **Amaç:** Değişikliğe uğramamıştır.
- b. **Katılma Koşulları:** Değişikliğe uğramamıştır.
- c. **Ödüller:** Değişikliğe uğramamıştır.

Küratörler:

- İrina Batkova (Küratör, Bulgaristan)
- Bart van der Heide (Küratör, Almanya)
- Adnan Yıldız (Küratör, Türkiye)

Katılım: 150 civarı başvurudan 9 eser sergilenmiştir.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Mehmet Dere, Blog Action: Think Your Environment!
- Nejat Satı, Kuklalar, 2008.
- Viron Vert, İçine Karıştırmak, kağıt ü. tükenmez kalem, kuru boya, akrilik, 38 x 101 cm.
Gece Hayatı, tahta ü. serigrafi, 50 x 200 cm.
İmparatorun Yeni Elbisesi, Hans Christian Andersen Masalı için illüstrasyon, kağıt ü. kolaj, tükenmez kalem, 72 x 50 cm.
Kuğu, 60 x 43 cm., Bit, 60 x 43 cm., Çekirge, 60 x 43 cm., Hans Christian Andersen Masalı için illüstrasyon, kağıt ü. tükenmez kalem, kuru boya.

Akbank Ödülü:

- Seçil Alkış, İsimsiz, kağıt ü. guaj, 26 x 40 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Turan Büyükkahraman, İsimsiz, 2007, t. ü. yğb., 72 x 99 cm.
İsimsiz, 2007, t. ü. yğb., 87 x 120 cm.
- Selin Kocagöncü, Aptal, 2008, PAL DVD, 01:16, 84 dk.

- Yener Pınarbaş, Atış Serbest, 2007, DVD, 8 dk.
- Esra Sağlık, Rapunzel, 2008, ses enstelasyonu, 8 dk.
- Halil Vurucuoğlu, I see dead people, duvara spreyl boya ve kağıt, 250 x 250 cm.

Kaynak: Aliçavuşoğlu, 2008, s.2; Anonim, 2008a, s.1-80; 2008b; 2011, s.344-353; Antmen, 2008, s.23; Bay, 2008, s.19; Belli, 2008, s.2-3; Batkova ve diğerleri, 2008, s.4-15; Sönmez, 2008, s.78-80.

28. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 24 Haziran - 31 Temmuz 2009

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri: ?

Küuratörler:

- Simona Vidmar (Küuratör, Slovenya)
- Derya Yücel (Küuratör, Türkiye)

Katılım: Başvuran 233 sanatçıdan 20 sanatçı 30 eserle sunulmuştur.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Yağız Özgen, Michael.4.0. (dammenedface), 2009, video, 2'58".
- Ali İbrahim Öcal, Poun Along, 2009, video, 03' 57".
- Reysi Kamhi, Albüm, 2008, defter ü. yğb., 14 x 9 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Fulden Aran, Golf, t. ü. akrilik, 60 x 125 cm, 100 x 140 cm, 80 x 130 cm.
- Tuncay Murat Atal, Dali ile Monolog, 2008, video, 3'27".
- Fırat Bingöl, Elektrikli Süpürge, 2009, video, 3'.
- Güven Bozkurt, Eyle, 2009, video, 1'33".
- Seyit Mehmet Buçukoğlu, Kırmızı Koridor, 2009, t. ü. karışık teknik, 70 x 100 cm.
- Emre Meydan, İsimsiz, 2009, kağıt ü. guvaş, 49.5 x 77 cm., 7 adet.
- Fırat Neziroğlu, İşleyen Fırat, 2009, el dokuması.

- Bahar Oganer, Kuşlar, t. ü. akrilik, 203 x 184 cm.
- Mehmet Ögüt, Black Cube 2, 2008, video, 1’.
- Black Cube 4, 2008, video, 56”.
- Black Cube 5, 2008, video, 4’ 56”.
- Öner Özlü, Gözküre, 2009, video, 50”.
- Ardan Özmenoğlu, Toothpicked, 2009, kürdan enstalasyon, 110 x 10 x 8 cm.
- Hüseyin Rüstemoğlu, Boşluk I, II, III, 2008, t. ü. karışık teknik, 50 x 70 cm.
- Murat Sezer, İsimsiz, 2006, foto düzenleme, 90 x 528 cm.
- Songül Sönmez, İsimsiz, 2009, t. ü. yğb., 30 x 35 cm (29 adet).
- Yaşam Şaşmazer, Hahaha!, 2009, ahşap.
- İrem Tok, İsimsiz, 2009.
- Burcu Yağcıoğlu, Seni Yutardım, 2009, video, 6’ 53”.

Kaynak: Aliçavuşoğlu, 2009, s.10; Anonim, 2009a, s.2-111; Anonim, 2009b, s.21; Anonim, 2009c, s.16; Anonim, 2011, s.354-367; Belli, 2009, s.2; Vidmar ve Yücel, 2009, s.4-10.

29. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 22 Temmuz - 28 Ağustos 2010

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri: ?

Küratör:

- Marc Gloede (Küratör, Almanya)
- November Paynter (Küratör, İngiltere)

Katılım: 169 eserden 11 sanatçının 30 eseri sunulmuştur.

Ödüller:

Başarı Ödülleri:

- Nermin Adanır, Sen Doğmadan Önce Birçok Şeye Karar Verilmişti, 2009- 2010, DVD video, 1’58”.

- Deniz Üster, A Machine or an Ifrit, 2009, manivelayla çalıştırılan makine, peruk, metal, silecek motoru, kablo, kablo tutucuları, yanıp sönen ışık, 165 x 124 x 96 cm.
Being an Ear Guest to a Gossip, 2010, video, 2 armut koltuk, taşlar, HD CAM, 19'51".
- Aslıhan Özdemir, Cangıl Saati, 2009, kolaj, 25.4 x 30.5 cm.
Cangıl Öğle Yemeği, 2009, kolaj, 25.4 x 30.5 cm.

Katılan Sanatçılar:

- Tansu Akmansoy, İsimsiz, 2010, kağıt ü. duvar boyası ve mürekkep, 152 x 200 cm.
- Hasan Salih Ay, Çekip gitmek, 2008, karton kutular, kurşun kalem ve palet, 80 x 120 x 250 cm.
- Müge Bilgin, İsimsiz, 2009, kağıt ü. guaş boya, 83.5 x 70 cm.
İsimsiz, 2009, kağıt ü. guaş boya, 29 x 38.5 cm.
İsimsiz, 2009, kağıt ü. guaş boya, 75 x 56 cm.
- Gülderen Depas, Kaos, Şiddet ve Mekan, 2010, kağıt ü. yğb., 25 x 32 cm.
- Ferit Furuncu, Kitsch Günlük, 07/01/2009/, t. ü. karışık teknik, 25 x 25 cm.
Kitsch Günlük, Houte Couture, 2009, t. ü. karışık teknik, 25 x 25 cm.
- Sibel Horada, Hiç Var Olmamış Gibi, 2009-2010, atılmış ağaç kalıntılarının ilk fotoğraflarından, boyutlar değişken.
- Emrah Şengün, Anımsamak, 2007, fayans, boyutlar değişken.
- Ayşe Topçuoğulları, Sakız Şişirenler, 2010, t. ü. akrilik, üç parçalı tablo (triptik), 120 x 80 cm, 2010.

Kaynak: Anonim, 2010a, s.3-80; 2010b, s.7; 2010c, s.20; 2010d, s.19; 2010e; 2011, s.368-381; Belli, 2010, s.5; Çalikoğlu, 2010, s.52-53; Gloede ve Paynter, 2010, s.7-9.

30. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

Tarih: 6 -30 Temmuz 2011

Yer: Akbank Kültür Sanat Merkezi, İstanbul

Destekleyen Kuruluş: Akbank

Şartname Bilgileri

a. Amaç: Belirtilmemiştir.

b. Katılma Koşulları:

- Sanatçılar, resim, heykel, video-art, performans, enstalasyon, fotoğraf, new-media art, sound-art (işitsel sanat) gibi çağdaş sanatın birçok alanında üretilen işlerle katılabilirler.
 - Başvurular dosya ile yapılacaktır.
 - Kullanılan ortam, malzeme ya da teknikler için hiçbir sınırlama yoktur. Ancak adaylar işin sergilenme koşullarını dikkate almalıdır.
 - Sergiye önerilen işlerin 3 yıl (2008 – 2011) içerisinde üretilmiş ve işlerin daha önce sergilenmemiş olması gerekmektedir.
- c. Ödüller:** 3 sanatçıya Resim Heykel Müzeleri Derneği Başarı Ödülü verilerek 54. Venedik Bienali'ne gönderileceği, yapıtları sergilenen tüm sanatçılara katılım belgesi verileceği açıklanmıştır.

Küratörler:

- Fulya Erdemci
- Başak Şenova
- Arzu Yayıntaş

Katılım: 180 başvurudan 11 sanatçı seçilmiştir.

Ödüller:

- İlgen Arzık, Ruh Kapanı, 2011, kağıt ü. mürekkep, 24 x 34 cm.
- Ali Bozan, Üçüncü Göz, video, 2'18"
- Onur Gökmen, İvedik O.S.B. Buluntuları, 2011, yerleştirme.

Katılan Sanatçılar:

- Mehmet Ali Boran, Sıradan Bir Gün, 2009, fotoğraf.
Devre Arası, 2010, fotoğraf.
- Baran Çağınlı, Sır, 2011, yerleştirme.
- Mehmet Fahracı, Muktedirlerin Dansı, 2011, video, 2'22''.
- Hayal İncedoğan, Ay'ın Karanlık Yüzü serisinden Araba Mezarlığı, 2008, serigrafi.
- Engin Konuklu, Muğlak I, 2011, t. ü. akrilik.
Muğlak II, 2011, t. ü. akrilik.
Muğlak III, 2011, t. ü. akrilik.
- Can Kurucu, İsimsiz, 2009, animasyon.
- Ekin Onat Von Merhart, Gurbet I, 2007, fotoğraf yerleştirme
Gurbet II, 2007, fotoğraf yerleştirme.
- Birol Özer, Rutinle Vals, 2011, video, 1'51''.

Diğer: 2011 Contemporary İstanbul Sanat Fuarında, Dernek standında sergiden çalışmalar sergilenmiştir.

Kaynak: Anonim, 2011a, s.3-143; 2011b, s.383-393; 2011c; 2011d; 2011e, Belli, 2011; Erdemci ve diğerleri, 2011, s.5-6; Kahraman, 2011, s.32; Kartal, 2011, s.30-31; Topaloğlu, 2011.

KAYNAKÇA

- Ahmad, F.(2011). Cumhuriyet Türkiye'sinde Siyaset ve Siyasi Partiler. R. Kasaba (Ed.). *Türkiye Tarihi 1839-2010, Modern Dünyada Türkiye* (s.229-274). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Akay, A. (Haziran 1996a). 1990'ların Sanat Ortamı. *Toplumbilim Plastik Sanatlar Özel Sayısı*, 4, 9-14.
- Akay, A. (20 Ağustos 1996b). Günümüz Sanatçılarının Yaşı Var mı? *Cumhuriyet*, s.15.
- Akay, A. (1998). Günümüz Sanatçıları. *Günümüz Sanatçıları 19. İstanbul Sergisi Kataloğu*, (s.y.) İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Akay, A. (2007). 1990'ların Sanat Ortamı. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye'de Güncel Sanat*(s.52-63).İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Akay, A. (2010). The Social Dynamics of Contemporary Art in Turkey. H. Amirsadeghi (Ed.). *Unleashed Contemporary Art From Turkey*, s. 34-39. London: Thames & Hudson.
- Akkoyunlu, B. (2003). *Çağdaş Türk Sanatında İstanbul Sanat Bayramı Yeni Eğilimler Sergileri ve 'Yeni'nin Kimliği*. Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Aksoy, A., Aysan, Ş., Beykal, C., Erkmen, B., Furtun, C., İnan, E. ve Topuz, S. (1988). Seçici Kurul Raporu. *Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Aksoy, A. (2007). Giriş. *Kamusal Alan ve Güncel Sanat* (s.10-17), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Akşin, S. (2014). Siyasal Tarih (1995-2003). S. Akşin (yay. yön). *Türkiye Tarihi 5 Bugünkü Türkiye 1980-2003* (10. bs.)(s.163-186). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Aktuğ, E. (12 Temmuz 2006). 'Görsel Sanatta Dünyayı Yakaladık'. *Radikal*, s.18.
- Aliçavuşoğlu, E. (19 Temmuz 2008). Deneysel Bir Platform: Günümüz Sanatçıları Sergisi .*Cumhuriyet Hafta Sonu Eki*, s.2.
- Aliçavuşoğlu, E. (04 Temmuz 2009). Gençler Bu İki Sergide. *Cumhuriyet*, s.10.
- Altan, Ö. (Temmuz 1984). Doyurucu Sergiler. *Hürriyet Gösteri*, 44, 57-59.

- Altan, Ö. (1990). 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu (s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Altan, Ö. (11 Eylül 1995). Yeni Sanatçılar Ne Olacak? *Cumhuriyet*, s.13.
- Altındere, H. (2007). Türkiye’de Güncel Sanat 1986-2006. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye’de Güncel Sanat*(s.3-9).İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Anılanmert, B., Başağa, F., İslimyeli, B. N., Mutlu, B., Özsezgin, K., Özşen, F. ve Taner, G. (1986). Seçici Kurul Gerekçeli Raporu. *Günümüz Sanatçıları 7. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Haziran 1980a). 1. “Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık hava Sergisi”. *Sanat Çevresi*, 20, 32.
- Anonim. (01 Temmuz 1980b). Müzede Çağdaş Dans Gösterisi. *Milliyet*, s.1.
- Anonim. (Ağustos 1980c). Yarışmalar/Ödüller. *Milliyet Sanat*, 7, 4-5.
- Anonim. (30 Mayıs 1981a). “Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi” 4 Temmuz’da Açılacak. *Milliyet*, s.4.
- Anonim. (Haziran 1981b). İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ve Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Günümüz Sanatçıları 2. İstanbul Açık hava Sergisi. *Sanat Çevresi*, 32, 18.
- Anonim. (16 Temmuz 1981c). Zengin Bir Sergiler Toplamı. *Hürriyet*, s.4.
- Anonim. (Eylül 1981d). Açık hava Sergisi. *Ankara Sanat*, 185, 18.
- Anonim. (Ekim 1981e). Yurt ve Dünyadan Haberler. *Ankara Sanat*, 186, 30.
- Anonim. (1 Haziran 1982a). İstanbul Resim ve Heykel Müzesi ve Resim ve Heykel Müzeleri Derneği Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi. *Sanat Çevresi*, 44, s.y.
- Anonim. (Haziran 1982b). Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi. *Milliyet Sanat*, 49,57.
- Anonim. (1 Temmuz 1982c). Günümüz Sanatçıları İstanbul Açık hava Sergisi. *Milliyet Sanat*, 51,42.
- Anonim. (Temmuz 1982d). Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi. *Sanat Çevresi*, 45, 25.
- Anonim. (Ağustos 1982e). İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Bahçesi. *Ankara Sanat*, 196, 26-27.

- Anonim. (1983a). *Günümüz Sanatçıları 4. İstanbul Sergisi Broşürü*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (1 Temmuz 1983b). Günümüz Sanatçıları 4. İstanbul Sergisi'nde Ödül Alanlar Belli Oldu. *Milliyet Sanat*, 75, 40.
- Anonim. (1984a). *Günümüz Sanatçıları 5. İstanbul Sergisi Broşürü*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mayıs 1984b). Sergi Duyurusu. *Sanat Çevresi*, 67, s.y.
- Anonim. (15 Mayıs 1984c). Sergi Duyurusu. *Milliyet Sanat*, 96, 63.
- Anonim. (18 Haziran 1984d). 2. İstanbul Festivalinde Bu Hafta. *Cumhuriyet*, s.5.
- Anonim. (19 Haziran 1984e). Günümüz Sanatçıları 5. İstanbul Sergisi Sonuçları Belirlendi. *Hürriyet*, s.11.
- Anonim. (1985a). *Günümüz Sanatçıları 6. İstanbul Sergisi Broşürü*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (14 Haziran 1985b). Festival'de Sergiler. *Milliyet*, s.11.
- Anonim. (29 Haziran 1985c). "Günümüz Sanatçıları" İstanbul Sergisi Açıldı. *Hürriyet*, s.7.
- Anonim. (1986a). *Günümüz Sanatçıları 7. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Nisan 1986b). Günümüz Sanatçıları 7. İstanbul Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 65, 54.
- Anonim. (Haziran 1986c). Günümüz Sanatçıları 7. İstanbul Sergisi Sonuçları Belli Oldu. *Sanat Çevresi*, 32, 67.
- Anonim. (24 Haziran 1986d). Festival Kapsamında 14 Sergi Var. *Cumhuriyet*, s.4.
- Anonim. (Ağustos 1986e). Günümüz Sanatçıları. *Sanat Çevresi*, 94, 17.
- Anonim. (1987a). *Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1987b). Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi, *Hürriyet Gösteri*, 76, 44.
- Anonim. (Mart 1987c). Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi, *Sanat Çevresi*, 101, 65.
- Anonim. (05 Haziran 1987d). "İstanbul Festivali"nde Bu Hafta. *Milliyet*, s.10.
- Anonim. (16 Haziran 1987e). Festivalde 16 Sergi Var. *Cumhuriyet*, s.4.

- Anonim. (1988a). *Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Nisan 1988b). Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 114, 50.
- Anonim. (29 Haziran 1988c). Günümüz Sanatçıları. *Cumhuriyet*, s.4.
- Anonim. (11 Temmuz 1988d). Haftanın Sanat Çizelgesi, *Cumhuriyet*, s.5.
- Anonim. (18 Temmuz 1988e). Sizin İçin Sanat. *Hürriyet*, s.13.
- Anonim. (1989a). *Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Nisan 1989b). Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 101, 83.
- Anonim. (28 Temmuz 1989c). Seçicilerin Seçtikleri. *Tempo*, 27, 77.
- Anonim. (31 Temmuz 1989d). Sergi. *Cumhuriyet*, s.8.
- Anonim. (Ağustos 1989e). Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 130, 51.
- Anonim. (13-19 Ağustos 1989f). Resimde Yenilikçi Eğilimler. *Tempo*, 33, 76.
- Anonim. (18 Eylül 1989g). Sergi. *Cumhuriyet*, s.5.
- Anonim. (06 Ekim 1989h). Günümüz Sanatçıları. *Cumhuriyet*, s.5.
- Anonim. (1990a). 11. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (01 Nisan 1990b). Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi. *Milliyet Sanat*, 237, 52.
- Anonim. (Nisan 1990c). Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 138,27.
- Anonim. (25 Haziran 1990d). Sizin İçin Sanat. *Hürriyet*, s.17.
- Anonim. (02 Temmuz 1990e). Sizin İçin Sanat. *Hürriyet*, s.11.
- Anonim. (15-21 Temmuz 1990f). Resim Sanatının Genç Fırçaları. *Tempo*, 29, 76.
- Anonim. (21 Temmuz 1990g). ‘Günümüz Sanatçıları’ Köşk’te. *Cumhuriyet*, s.5.
- Anonim. (1991a). 12. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1991b). Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 149, 19.

- Anonim. (Mart 1991c). Günümüz Sanatçıları Sergisi Yarışması. *Hürriyet Gösteri*, 124, 97.
- Anonim. (05 Temmuz 1991d). Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi. *Hürriyet*, s.15.
- Anonim. (11 Temmuz 1991e). Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi. *Güneş Gazetesi*, s.9.
- Anonim. (Ağustos 1991f). Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi. *Yapı*, 117, 27.
- Anonim. (1992a). 13. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Nisan 1992b). Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 162, 19.
- Anonim. (15 Temmuz 1992c). Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi: Sanatımızdan Esintiler. *Milliyet Sanat*, 292, 3.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos-Eylül 1992d). Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi ve Ödülleri. *Anons*, 16-17-18, 37.
- Anonim. (Ağustos 1992e). Günümüz Sanatçıları Sergisi ve Ödülleri. *Hürriyet Gösteri*, 141,95.
- Anonim. (Ağustos 1992f). Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi. *Yapı*, 129, 23.
- Anonim. (14 Eylül 1992g). Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi, Şimdi de Ankara'da. *Tercüman*, s.5.
- Anonim. (1993a). 14. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1993b). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 173, 85.
- Anonim. (Mart 1993c). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Anons*, 24, 4.
- Anonim. (Mart-Nisan 1993d). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Türkiye'de Sanat*, 8-9, 69.
- Anonim. (Mayıs-Haziran 1993e). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi Jüri Özel Ödülü Sahibi Ayfer Kalsın. *Seramik Dünyası*, 2-3, 14.
- Anonim. (01 Haziran 1993f). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Milliyet Sanat*, 313,58.
- Anonim. (Haziran 1993g). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi Yarışma Sonuçları. *Sanat Çevresi*, 176, 65.

- Anonim. (Haziran 1993h). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Yapı*, 139, 25.
- Anonim. (01 Temmuz 1993i). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Milliyet Sanat*, 315,3.
- Anonim. (07 Temmuz 1993j). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Milliyet*, s.18.
- Anonim. (09 Temmuz 1993k). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Hürriyet*, s.17.
- Anonim. (29 Temmuz, 1993l). Günümüz Sanatçıları. *Sabah*, s.20.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos-Eylül 1993m). Üç Sanatçı 1 Ödül. *Anons*, 28-29-30, 16.
- Anonim. (Temmuz 1993m). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 177, 57.
- Anonim. (1994a). 15. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1994b). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Anons*, 36, 7.
- Anonim. (Mart 1994c). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 185, 31.
- Anonim. (Haziran-Temmuz 1994d). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Anons*, 39-40,3.
- Anonim. (15 Temmuz 1994e). Günümüz Sanatçıları 15. Sergisi. *Milliyet Sanat*, 340, 59.
- Anonim. (21 Temmuz 1994f). ‘Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi’ 15 Eylül’e dek Sürececek, 90 Yapıt Sergileniyor. *Cumhuriyet*, s.14.
- Anonim. (21 Temmuz 1994g). ‘Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi’. *Milliyet*, s.14.
- Anonim. (24 Temmuz 1994h). Çağdaş Sanata Destek. *Hürriyet*, s.17.
- Anonim. (Ağustos 1994i). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Tasarım*, 45, 94-96.
- Anonim. (Eylül 1994j). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Genç Sanat*, 1, 27.
- Anonim. (Eylül 1994k). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Art Decor*, 18, 158.
- Anonim. (1995a). 16. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1995b). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Anons*, 48, 7.
- Anonim. (Mart-Nisan 1995c). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Türkiye’de Sanat*, 18, 11.
- Anonim. (Nisan 1995d). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Genç Sanat*, 8, 16.

- Anonim. (Mayıs 1995e). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Tasarım*, 54, 122.
- Anonim. (22 Mayıs 1995f). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Yeni Yüzyıl*, s.21.
- Anonim. (20 Haziran 1995g). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi Ödülleri. *Milliyets*.19.
- Anonim. (Haziran-Temmuz 1995h). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Anons*, 51-52, 4.
- Anonim. (10 Temmuz 1995i). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Hürriyet*, s.19.
- Anonim. (Temmuz 1995j). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 201, 49.
- Anonim. (Ağustos 1995k). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Yapı*, 165, 34.
- Anonim. (1996a). 17. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Mart 1996b). Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi. *Genç Sanat*, 19, 16.
- Anonim. (Mart/Nisan1996c). Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi. *Türkiye’de Sanat*, 23, 4.
- Anonim. (Mayıs 1996d). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 186, 12.
- Anonim. (15 Haziran 1996e).”Günümüz Sanatçıları” İstanbul Sergisi. *Milliyet Sanat*, 386, 59.
- Anonim. (08 Temmuz 1996f). Bugünün Sanatçıları, Günün Eğilimleri. *Cumhuriyet*, s.13.
- Anonim. (15 Temmuz 1996g). “Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi.” *Milliyet Sanat*,388, 3.
- Anonim. (16 Temmuz 1996h). Bugünün Sanatçıları, Günün Eğilimleri. *Milliyet*, s.21.
- Anonim. (16 Temmuz 1996i). Genç Sanatçıların Güncel Eğilimleri. *Yeni Yüzyıl*, s.19.
- Anonim. (17 Temmuz 1996j). Genç Sanatçılar İlk Eserlerini Sergiledi. *Hürriyet*, s.23.
- Anonim. (02 Ağustos 1996k). Genç Sanatçıların Sergisi. *Sabah*, s.4.
- Anonim. (1996l). Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi. *Antik ve Dekor*, 36, s.y.
- Anonim. (1996m). “Günümüz Sanatçıları” Tüm Renkleriyle. *Tombak*, 9, 80.
- Anonim. (1997a). 18. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Ekim 1997b). Günümüz Sanatçıları 18. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 218, 21.

- Anonim. (Ekim-Kasım 1997c). Günümüz Sanatçıları Sergisi Aralık'ta. *Hürriyet Gösteri*, 201,8.
- Anonim. (1998a). 19. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (14 Ekim 1998b). 19. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Cumhuriyet*, s.13.
- Anonim. (2000a). 20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (01 Nisan 2000b). Günümüz Sanatçıları Beyoğlu'nda. *Milliyet Sanat*, 477, 56.
- Anonim. (03 Nisan 2000c). '20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi' Başlıyor. *Cumhuriyet*,s.15.
- Anonim. (05 Nisan 2000d). Güncel Sanatın 20 Yılı. *Radikal*, s.23.
- Anonim. (09 Nisan 2000e). Sergi, Film ve Panel Bir Arada. *Sabah*, s.19.
- Anonim. (Nisan 2000f). Günümüz Sanatçıları Sergisi 20 Yaşında. *Hürriyet Gösteri*, 218, 4.
- Anonim (2001a). 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Şartnamesi. Resim Heykel Müzeleri Derneği Arşivi.
- Anonim. (2001b). 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Nisan 2001c). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 227, 4-5.
- Anonim. (24 Ekim 2001d). İmgenin Egemenliği. *Cumhuriyet*, s.15.
- Anonim. (2003a). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (13 Şubat 2003b). Günümüz Sanatçıları'nda Heyecan Başladı. Erişim: 13 Nisan 2014, Hürriyet Gazetesi:
<http://webarsiv.hurriyet.com.tr/2003/02/13/248493.asp>
- Anonim. (20 Şubat 2003c). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Yarışması. Erişim: 13 Nisan 2014, NTV Kültür Sanat:
<http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/202601.asp>
- Anonim. (Mart-Nisan 2003d). Resim ve Heykel Müzeleri Derneği 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Türkiye'de Sanat*, 58, 79.
- Anonim. (24 Haziran 2003e). Güncel Sanatın 22 Yıllık Geleneği. *Radikal*, s.20.

- Anonim. (01 Temmuz 2003f). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Cumhuriyet*, s.14.
- Anonim. (09 Temmuz 2003g). Günümüz Sanatçıları Sergisi. Erişim: 13 Nisan 2014, Sanat Portalı: <http://www.sanathaber.net/haber.asp?HaberID=1654>
- Anonim. (14 Temmuz 2003h). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Açılıyor. Erişim: 13 Nisan 2014, Milliyet Gazetesi: <http://www.milliyet.com.tr/2003/07/14/sanat/san04.html>
- Anonim. (Yaz 2003i). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Antik Dekor*, 77, 210.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2003j). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 297-298, 12-13.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2003k). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 250, 95.
- Anonim (2004a). 23. Günümüz Sanatçıları Uluslararası İstanbul Sergisi Bildirisi. Resim Heykel Müzeleri Derneği Arşivi
- Anonim. (2004ab. 23. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Temmuz 2004c). Aksanat'ta "Günümüz Sanatçıları"ndan Eserler. *Genç Sanat*, 119,4-9.
- Anonim. (Temmuz 2004d). 23. Uluslararası Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 260, 96.
- Anonim. (Temmuz 2004e). Sanata Güncel Enerji. *Milliyet Sanat*, 544, 52-54.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2004f). 23. Uluslararası Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Arredamento Mimarlık*, 100+71, 24.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2004g). . Uluslararası Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 309-310, 40-41.
- Anonim. (2004h). 23. Günümüz Sanatçıları Sergisi. Erişim 21 Nisan 2014, Diyarbakır Sanat Merkezi: <http://www.diyarbakirsanat.org/23-gunumuz-sanatcileri-sergisi/c380/default.aspx>
- Anonim. (2005a). 24. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2005b). 24. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Genç Sanat*, 130, 6.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2005c). Sergiler. *Hürriyet Gösteri*, 272, 94.

- Anonim. (2005d). İstanbul Yaya Sergileri. Erişim: 18 Kasım 2013, Arkitera Ağ Sayfası:
<http://v3.arkitera.com/eventfile.php?action=displayEventFile&ID=85&year=&aID=1878>
- Anonim. (29 Eylül 2005e). Kentin Cevabı Şiddet Oldu. Erişim: 03 Şubat 2014,
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=165379>
- Anonim. (2006a). *Günümüz Sanatçıları 25. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (Temmuz-Ağustos 2006b). Günümüz Sanatçıları 25. İstanbul Sergisi. *Genç Sanat, 141*, 9.
- Anonim. (2007a). *26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: İstanbul Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (t.y.). 26.Günümüz Sanatçıları Sergi Duyurusu. Erişim: 15 Nisan 2007,
<http://manuelayar.devinart.com/journal/26-g-uuml-n-uuml-m-uuml-z-sanat-ccedil-ilari-ista-241698099>
- Anonim. (01 Temmuz 2007b). Günümüz Sanatçılarından İstanbul Çeşitlemeleri. Erişim: 15 Nisan 2014, Zaman Gazetesi:
http://www.zaman.com.tr/pazar_gunumuz-sanatcilarindan-istanbul-cesitlemeleri_796235.html
- Anonim. (02 Temmuz 2007c).26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. Arkitera Mimarlık Yayını. Erişim: 15 Nisan 2014,
http://v3.arkitera.com/sanat_18042_26-gunumuz-sanatcileri-istanbul-sergisi.html
- Anonim. (09 Temmuz 2007d). Çağdaş Sanata Genç Yaklaşım. Erişim:15 Nisan 2014, Milliyet Gazetesi:
<http://www.milliyet.com.tr/cagdas-sanata-genc-yaklasim-plastiksanatlar-534177/>
- Anonim. (21 Temmuz 2007e). Sanatın Geleceğine Dair Bir Sergi. *Radikal*, s.23.
- Anonim. (2007f). *Sanat Akmerkez'de*. Erişim: 18 Kasım 2013, Arkitera Ağ Sayfası:
<http://v3.arkitera.com/news.php?action=displayNewsItem&ID=22218>
- Anonim. (2007g). santralistanbul. *Kamusal Alan ve Güncel Sanat, s.20-23*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Anonim. (11 Ocak 2007h). Sokakta Sanat Partisi. Radikal Gazetesi Web Sayfası:
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=209692>

- Anonim. (10 Ocak 2007i). Sanat Sokağa Taştı, Durup Bir Bakın. Erişim: 09 Mayıs 2014, Zaman Gazetesi Web Sayfası:
http://www.zaman.com.tr/cuma_sanat-sokaga-tasti-durup-bir-bakin_485115.html
- Anonim. (2008a). 27. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (2008b). 27. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Şartnamesi*. Erişim: 15 Nisan 2014, <http://www.turkishpaintings.com>
- Anonim. (2009a). 28. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (25 Haziran 2009b). Günümüz Sanatçıları Tanıyalım. *Radikal*, s.21.
- Anonim. (29 Haziran 2009c). Günümüz Sanatçıları Akbank Sanat'ta. *Cumhuriyet*, s.16.
- Anonim. (2010a). 29. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (19 Temmuz 2010b). Genç Sanatçıları Akbank Sanat'ta. *Hürriyet*, s.7.
- Anonim. (24 Temmuz 2010c). 29. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi*. *Radikal*, s.20.
- Anonim. (02 Ağustos 2010d). Genç Sanatçıları Vitrinde. *Radikal*, s.19.
- Anonim. (Ağustos 2010e). Bugünün Sanatçıları Tanıyalım. Erişim: 19 Nisan 2014, Timeout İstanbul:
<http://www.timeoutistanbul.com/sanat/makale/1682/Bug%C3%BCn%C3%BCn-sanat%C3%A7%C4%B1lar%C4%B1n%C4%B1-tan%C4%B1y%C4%B1n>
- Anonim. (2011a). 30. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (2011b). *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Anonim. (2011c). 30. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Katılma Duyurusu*. Erişim: 25 Mayıs 2014, <http://sanatkop.com/index.php/30-gunumuz-sanatcileri-istanbul-sergileri/>
- Anonim. (30 Haziran 2011d). 30. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi*. Erişim: 25 Mayıs 2014, Sabah Gazetesi,
http://www.sabah.com.tr/kultur_sanat/sergi/2011/06/30/30-gunumuz-sanatcileri-istanbul-sergisi

- Anonim. (11 Temmuz 2011e). 30. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. Erişim: 25 Mayıs 2014, Milliyet Gazetesi, <http://www.milliyet.com.tr/gunumuz-sanatcileri-istanbul-sergisi-plastiksanatlar-1412901/>
- Antmen, A. (20 Temmuz 1996). Gençlerin Hevesiyle Süren Gelenek. *Cumhuriyet*, s.15.
- Antmen, A. (20 Aralık 1997). Sanatta Geleceğe Dair İpuçları. *Cumhuriyet*, s.13.
- Antmen, A. (1998). Günümüz Sanatçıları Üzerine Birkaç Söz. *Günümüz Sanatçıları 19. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Antmen, A. (2001). Yeni Öneriler/Yeni Önermeler 7. Erişim: 18 Kasım 2013, Borusan Kültür Sanat Ağ Sitesi: <http://www.borusansanat.com>
- Antmen, A. (20 Temmuz 2005a). *Günümüz Küratörleri*. Radikal, s.18.
- Antmen, A. (2005b). Yeni Öneriler-Yeni Önermeler 14. Erişim: 18 Kasım 2013, Borusan Kültür Sanat Ağ Sitesi:<http://www.borusansanat.com>
- Antmen, A. (2005c). Türk Sanatında yeni arayışlar:1960-1980. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Antmen, A. (12 Temmuz 2006). 25. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi: Temiz, Titiz Bir Gençlik Sergisi. *Radikal*, s. 18.
- Antmen, A. (02 Temmuz 2008). Küratöryel Manifestonun Eziciliği. *Radikal*, s.23.
- Antmen, A. (2010). Sunuş: Beyaz Küp ve Ötesi: Postmodern Dönemde Galeri Mekânının Dönüşümü. *Beyaz Küpün İçinde* (s.15-28). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Atagök, T. (Ağustos 1982). Bir Serginin Ardından. *Sanat Çevresi*, 46, 22-23.
- Atagök, T. (8 Temmuz 1983). Günümüz Sanatçıları 4. İstanbul Sergisi. *Somut*, 49, s.y.
- Atagök, T. (Ağustos 1986). Günümüz Sanatçıları 7. İstanbul Sergisi. *Sanat Çevresi*, 94, 14-15.
- Atagök, T. (Mart 1987). Resim Heykel Müzesi'nin 50. yılında Resim Heykel Müzeleri Derneği. *Sanat Olayı*, 58, 41-43.
- Atagök, T., Belli, L., Hızlan, D., Koçan, H. (31 Temmuz 1989a). 'Günümüz Sanatçıları'nın Amacı Dışa Açılmak. *Hürriyet*, 11.
- Atagök, T., Aysan, Ş., Aytemür, R., Bubi, Aksüğür Duben, İ., İslimyeli, B. N., İskender, K., İnan, E., Köksal, A., Paksoy, D., Sadak, Y., Taktak, Y., Tansuğ, S., Tekcan, S. S., ve Ünver, B., (Ağustos 1989b). Onuncu Yılında "Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi". *Hürriyet Gösteri*, 105, 18-25.

- Atagök, T. ve Nirven, N. (1991). Doç. Tomur Atagök - Nur Nirven Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin İlk Günleri Üzerine Konuşuyor. *Sanat Çevresi*, 154, 74-75.
- Atagök, T. (Haziran-Temmuz 1993a). Günümüz Sanatçıları 14. İstanbul Sergisi. *Artist Plastik Sanatlar Dergisi*, 21, 8-9.
- Atagök, T. (Temmuz-Ağustos 1993b). Yarışmalı Sergiler ve Kendini Yenileyen Bir Sergi: Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin Düzenlediği Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Anons*, 28-29-30, 14-15.
- Atagök, T. (Temmuz-Ağustos 1995). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi. *Genç Sanat*, 12, 22-23.
- Atagök, T. (1996). Gençlere Göre Sınırlar ve Ötesi. *Genç Etkinlik 1: Sınırlar ve Ötesi*, (s.9-10). Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği.
- Aydın, S. ve Taşkın, Y. (2014). *1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aysan, G. (15 Nisan 2000). Sanata Yirmi Yıllık Destek. *Radikal Cumartesi*, s.14.
- Batkova, İ., Heide, v. d. B., ve Yıldız, A.(2008). 27. Günümüz Sanatçıları Sergisi İçin Ortak Bir Önerme: "işçisin sen, işçi ol!". *Günümüz Sanatçıları 27. İstanbul Sergisi Kataloğu*, (s.4-15). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Batmankaya, M. (12 Temmuz 1995). Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Hürriyet*, s.21.
- Bay, Y. (01 Temmuz 2008). 'Bugüne Dair Cümleler'. *Milliyet*, s.19.
- Baykal, E., Graf, M. ve Ven, v.d. S. (2005). Projeye Önsöz. *Günümüz Sanatçıları 24. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.7) İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Baykam, S. (Aralık 2001). İmaj Her Şeydir (Midir?). *Skala*, 8, 56.
- Behramoğlu, L. (08 Ağustos 1990). Günümüz Sanatçıları 11. Sergisi, Resim ve Heykel Müzesi'nde Hareket Köşkü'nde 50 Sanatçı. *Cumhuriyet*, s.5.
- Behramoğlu, L. (Şubat 1993). Uluslararası Olmak İçin Adımlar Atıldı. *Hürriyet Gösteri*, 147,98-100.
- Behramoğlu, B. (06 Nisan 2000). Sanatçılardan Yirmi Yılın Zengin Özeti. *Cumhuriyet*, s.14.
- Bek, G. (2000). *Bienal Etkinlikleri ve Türk Sanat Ortamındaki Etkileri*. Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bek, G. (2007). *1970-1980 Yılları Arasında Türkiye'de Kültürel ve Sanatsal Ortam*. Doktora tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

- Bek Arat, G. (2012). 1960'lardan 1990'lara Sanatın Değişen Görünümleri. Z. Yasa Yaman (Ed.). *Ankara Resim ve Heykel Müzesi*, (s.371-525). Ankara: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Belli, L. (Eylül 1985). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Üzerine. *Sanat Çevresi*, 83, 46.
- Belli, L. (1998). 19. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 19. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2001). 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 21. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.3-4). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2003). 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 22. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.7-8). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2004). 23. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 23. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.7-8). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2005). 24. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 24. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.2). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2006). 25. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 25. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.2-3). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2007). 26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 26. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.2-3). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2008). 27. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 27. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.2-3). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2009). 28. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 28. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.2). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2010). 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 29. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.5). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Belli, L. (2011). 30. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 30. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.3). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Berkman, B. (15 Haziran 1985). Yıldönümü Sergileri, Öncü Sanatçılar ve Konuklar. *Milliyet Sanat*, 122, 11-12.
- Berkman, B. (15 Haziran 1986). Festivalde Sergiler. *Milliyet Sanat*, 146, 16-17.
- Berkman, B. (15 Haziran 1987). Plastik Sanatlar: Festivalde 16 Sergi. *Milliyet Sanat*, 170, 15-16.

- Beykal, C. (Ağustos 1983). Müze'nin Yeni Görünümü ve Günümüz Sanatçıları 4. Sergisi. *Sanat Çevresi*, 58, 30-32.
- Beykal, C. (11 Ağustos 1994). Ödüle Değil, Geleceğe Yönelik Bir Yapıt. *Cumhuriyet*, s.12.
- Beykal, C. (18 Temmuz 1995). Rekabet Baştan Ayrımcılıktır. *Cumhuriyet*, s.12.
- Beykal, C. (1996). Sınırlar ve Ötesi. *Genç Etkinlik 1: Sınırlar ve Ötesi*(s.11-12). Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği.
- Boyacı, M. (2009). *Çağdaş Türk Sanatında Küratörlük Olgusu: Beral Madra*. Yüksek Lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Bucak, Ş. (Ağustos 1985). Günümüz Sanatçıları 1985 Sergileri Seçici Kurul ve Düzenleme Kurulu Üyelerine. *Sanat Çevresi*, 82, 64.
- Bunulday, S. (Temmuz-Ağustos 2006). Günümüz Sanatçıları ile Çeyrek Asır. *Hürriyet Gösteri*, 282, 60-62.
- Bursalı, E. A. (2013). *Sanatçı İnisiyatifleri ve Sanatçılar Tarafından Yürütülen Mekânların İstanbul Güncel Sanat Alanındaki Rolü*. Yüksek Lisans tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Büyükcinal, F. (15 Ağustos 1995). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi Üzerine Genç Anlayışlar. *Yeni Yüzyıl*, s.21.
- Cezar, M. (1995). *Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi*, c1, c2. İstanbul: Erol Kerim Aksoy Kültür, Eğitim, Spor ve Sağlık Vakfı Yayınları.
- Çağ, B. (Eylül 1996). Günümüz Sanatçıları Ne Durumda. *Hürriyet Gösteri*, 190, 32-35.
- Çakaloz, O. Z. (09 Temmuz 1980). 1. "Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık hava Sergisi". *Cumhuriyet*, s.7.
- Çakaloz, O. Z. (07 Temmuz 1981). Festival Sergilerinden İzlenimler. *Cumhuriyet*, s.4.
- Çakaloz, O. Z. (10 Temmuz 1982). Günümüz Sanatçıları 3. Açık hava Sergisi... *Cumhuriyet*, s.5.
- Çalikoğlu, L. (Ağustos 2006). 25 Yıllık Bir Olay. *Milliyet Sanat*, 569, 50-51.
- Çalikoğlu, L. (2009). *Yeni Yapıtlar, Yeni Ufuklar Sergi Kataloğu*. İstanbul: İstanbul Modern Yayınları.
- Çalikoğlu, L. (Ağustos 2010). Yeni Sanatçılar, Dünyalar Keşfetmek İçin. *Milliyet Sanat*, 617, 52-53.

- Çebi, 2008. STT. İ.Duben ve E. Yıldız (Ed.). *Seksenlerde Türkiye’de Çağdaş Sanat: Yeni Açılımlar*(s.74-84). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Çobankent, Y. (27 Ekim 1998). Günümüzün Sanatçıları. *Hürriyet*, s.8.
- Danon, E., Lederer, A. ve Şenova, B. (2004). Jüri/Küratörlerden Parçaları Bir Araya Getiren Bir Metin. *Günümüz Sanatçıları 23. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.10-15). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Dolmacı, S. (2006). *1939-1950 Yılları Arasında Devlet Resim ve Heykel Sergileri*. Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Durbaş, R. (14 Temmuz 2004). Günümüz Sanatçıları. *Sabah-Günaydın Eki*, s.11.
- Durschei, V. ve Colombo, P. (2000). Güncel ve Çağdaş Sanat. *Önermeler/Arguments*(s.y.).İstanbul: İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları.
- Erdemci, F. (2007). Büyüyü Bozmak, Yeniden Yön-Vermek. *Modern ve Ötesi*(s.255-305).İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Erdemci, F., Şenova, B. ve Yayıntaş, A. (2011). 30. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 30. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.5-6). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Elvan, N. (2004). 50’ler Dönüşüm Yıllarıdır. *Resim Tarihimizden: “İş ve İstihsal” 1954 Yapı Kredi Resim Yarışması* (s. 17-32). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Erentürk, İ. (1996). ‘Sınırlar Ötesi’ne Doğru. *Genç Etkinlik 1: Sınırlar ve Ötesi*(s.18-19).Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği.
- Erkmen, A., Kabaoğlu, C., Kortun V., Sönmez, N. ve Tunalı, İ. (2000). 20. *Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi s.13-20*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Erzen, J., Germaner, S., Özer, B., Özsezgin, K. ve Tansuğ, S. (1987). Seçici Kurul Gerekçeli Raporu. *Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi Kataloğu*. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Evren, S. (2011). 101 Referans Yapıt Aracılığıyla Türkiye Güncel Sanatı’nın Kırk yılı: İzleksel ve Kavramsal Bir Harita. H. Altındere ve S. Evren (Ed.). *101 Yapıt: Türkiye Güncel Sanatının Kırk Yılı* (s.11-36).İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Gezgin, Ü. (Aralık 2001). 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi: “İmaja Güveniyoruz”. *Sanat Çevresi*, 278, 32-33.

- Giray, K. (1997). *Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği*. İstanbul: Akbank Yayınları.
- Girgin, E. Ç. (11 Temmuz 1984). Günümüz Sanatçıları 5. İstanbul Sergisi Üzerine. *Cumhuriyet*, s.5.
- Girgin, E. Ç. (22 Temmuz 1985). İki Ayrı Salonda Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri. *Cumhuriyet*, s.4.
- Girgin, E. Ç. (Ağustos 1986). Günümüz İstanbul Sanatçıları Sergisi'nin Düşündürdükleri. *Sanat Olayı*, 51, 76.
- Gloede, M. ve Paynter, N. (2010). Küratörlerden Önsöz. *Günümüz Sanatçıları 29. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.7-9). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Gökçe, G. (1988). Sunuş. *Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Gökçe, G. (1994). 15. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.3). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Gökçe, G. (1995). 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.5). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Gökçe, G. (1996). 17. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.5). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Graf, M. (2007). Uluslararası İstanbul Bienali 1987-2007. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye'de Güncel Sanat* (s.64-72). İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Günyaz, A. (Ağustos 1985). Uluslararası İstanbul Festivali ve Günümüz Sanatçıları 6. İstanbul Sergisi Öncü Türk Sanatından Bir Kesit. *Sanat Çevresi*, 82, 28-29.
- Günyaz, A. (Ağustos 1990). "Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul sergisi" Üzerine Düşünceler. *Sanat Çevresi*, 142, 6-7.
- Günyaz, A. (Eylül 1991). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Üzerine. *Sanat Çevresi*, 155, 64.
- Günyaz, A. (01 Eylül 1996a). Fuar Öncesinde... Ve Ya Sergileri. *Genç Sanat*, 25, 10-11.
- Günyaz, A. (Eylül-Ekim 1996b). Yarışmalar... Yarışmalı Sergiler... *Türkiye'de Sanat*, 25, 33- 35.

- Gürbilek, N. (2011). *Vitrinde Yaşamak: 1980'lerin Kültürel İklimi*. (6. bs.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Gürdaş, B. (2008). *1960-1970 Yılları Arasında Türkiye'de Kültür ve Sanat Ortamı*. Doktora tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Hızlan, D. (30 Haziran 1985). Günümüz Sanatçıları Yarışma Dışı Yapıtlar Sergisi. *Hürriyet*, s.11.
- Hızlan, D. (26 Temmuz 2006). 'Günümüz Sanatçıları' Nerede? Erişim: 15 Nisan 2014, Hürriyet Gazetesi:
<http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/4814193.asp>
- İskender, K. (Ekim 1991). Çağdaşlığın Güncel Konumu ve "Bir Sergiden Tablolar Üzerine. *Sanat Çevresi*, 156, 40-44.
- İskender, K. (Eylül 1996). Dernek Bu Haliyle Müzenin Yakasından Düşsün Artık... *Genç Sanat*, 25, 2-3.
- İskender, K. (Mart 1997). Ayın Deyişi: "Evet, Müze Bizim Çöplüğümüzdür Burada Bizim Borumuz Örtür...". *Genç Sanat*, 31, 6-9.
- İskender, K. (Kasım 1998). Sanat İçin Sanat ya da Para İçin Sanat. *Genç Sanat*, 51, 12-14.
- İslimyeli, B. N. (01 Eylül 1996). Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi "Sanatta Gençlik, Gençlikte Sanat". *Milliyet Sanat*, 391, 32-34.
- İyem, E. (16 Ağustos 1996). Gençler, Sanata Bakıyor. *Yeni Yüzyıl*, s.18.
- Kahraman, H. B. (1992). Günümüz Sanatçıları ve Günümüz Sanatı Kavramı Üstüne Küçük Bir Değın. *Günümüz Sanatçıları 13.İstanbul Sergisi Kataloğu*, 4-5. İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Kahraman, H. B. (1998). Günümüz ve Sanatı Üstüne Bir İm. *Günümüz Sanatçıları 19.İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Kahraman, H. B. (2000). 20. Sergi Yarışması Hakkında Bazı Gözlemler. *20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi* (s.21-23). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Kahraman, H. B. (03 Temmuz 2003). Günümüz Sanatının Belleği. *Radikal*, s.21.
- Kahraman, H. B. (2006a). Günümüz Görselliğini Algılamak. *Günümüz Sanatçıları 25. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.4-9). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.

- Kahraman, H. B. (Temmuz- Ağustos 2006b). Günümüz Görselliğini Algılamak. *Hürriyet Gösteri*, 282, 62-65.
- Kahraman, H. B. (2007). Bugünün Sanatında İz Sürmek. *Günümüz Sanatçıları 26. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.4-10). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Kahraman, H. B. (Temmuz 2011). Günümüz Sanatçıları: Öznel ve Nesnel Bir Tarih. *Art Unlimited*, 11, 31.
- Kahraman, H. B. (2013). *Türkiye’de Görsel Bilincin Oluşumu*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Kanmaz Serter, G. (28 Haziran 1986). Sergiye Kabul Edilen Tablo Ortadan Kayboldu. *Cumhuriyet*, s.4.
- Karaesmen, E. (Haziran 1985). Festival’de Plastik Sanatlar. *Hürriyet Gösteri*, 55, 80-82.
- Kartal, A. (Temmuz 2011). 30. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Art Unlimited*, 11, 30-32.
- Koçan, H. (Ağustos 1991). Günümüz Sanatçıları 12. İstanbul Sergisi’nin Düşündürdükleri. *Sanat Çevresi*, 154, 76.
- Koçan, H. (1996). Sınırları Zorlamak. *Genç Etkinlik 1: Sınırlar ve Ötesi*(s.6). Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği.
- Kosova, E. (2007). Dışarı Çıkma Cesareti. S. Boynik ve P. Tan (Der.). *Olasılıklar, Duruşlar, Müzakere: Güncel Sanatta Kamusal Alan Tartışmaları* (s.79-82). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Köksal, A. (Ağustos 1980). İstanbul Sanatçıları Karması. *Milliyet Sanat*, 7, 120-121.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1983). Günümüz Sanatçıları. *Milliyet Sanat*, 76, 37-38.
- Köksal, A. (Temmuz 1984). Günümüz Sanatçıları 5. İstanbul Sergisi. *Milliyet Sanat*, 99, 32-33.
- Köksal, A. (22 Temmuz 1985a). Yarışmalı Bir Sergi. *Milliyet*, s.9.
- Köksal, A. (1 Ağustos 1985b). Günümüz Sanatçıları Yarışmalı Sergisi. *Milliyet Sanat*, 125,39-40.
- Köksal, A. (10 Temmuz 1986a). Kimliğini Arayan Bir Sergi. *Milliyet*, s.8.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1986b). Festivalden Üç Sergi. *Milliyet Sanat*, 148, 48-49.
- Köksal, A. (02 Temmuz 1987a). İstanbul Sergisi. *Milliyet*, s.10.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1987b). “Günümüz Sanatçıları”, Bizim “Avant-garde”lar ve İki Karma Sergi, *Milliyet Sanat*, 172, 47-49.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1988a). Üç Yaz Sergisi. *Milliyet Sanat*, 196, 54-56.

- Köksal, A. (18 Temmuz 1988b). “Günümüz Sanatçıları”. *Milliyet*, s.10.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1989a). 49. Devlet Sergisi ve “Günümüz Sanatçıları”. *Milliyet Sanat*, 220, s.56-59.
- Köksal, A. (17 Temmuz 1989b). “Günümüz Sanatçıları”. *Milliyet*, s.8.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1990a). Üç Yaz Sergisi: Morandi, “Günümüz Sanatçıları”, Arasan. *Milliyet Sanat*, 224, 50-52.
- Köksal, A. (16 Temmuz 1990b). “Günümüz Sanatçıları”. *Milliyet*, s.10.
- Köksal, A. (15 Temmuz 1991a). “Günümüz Sanatçıları” ile “Gençler”in Yapıtları. *Milliyet Sanat*, 266, 47-49.
- Köksal, A. (29 Temmuz 1991b). Günümüz Sanatçılarının 12. Sergisi. *Milliyet*, s.12.
- Köksal, A. (27 Temmuz 1992). Günümüz Sanatçıları Üzerine. *Milliyet*, s.12.
- Köksal, A. (26 Temmuz 1993). “Günümüz Sanatçıları Üzerine”. *Milliyet*, s.14.
- Köksal, A. (01 Eylül 1994). “Günümüz Sanatçıları” ve Genç Heykeltçiler. *Milliyet Sanat*, 343,52-53.
- Köksal, A. (14 Temmuz 1995). Günümüz Sanatçıları. *Milliyet*, s.9.
- Köksal, A. (01 Eylül 1996). Günümüz Sanatçıları 17. İstanbul Sergisi Geleneksel Algılama Sınırlarında. *Milliyet Sanat*, 391, 34-35.
- Kulin, A. (8 Mart 1995). Günümüz Sanatçıları Sergisi On Altıncı Yaşını Kutluyor... İnatçı Savaşçılar. *Yeni Yüzyıl*, s.20
- Külahlıoğlu, C. (Ağustos 1985). İstanbul Festivali’nde “Sergi Festivali”. *Hürriyet Gösteri*, 57, 50-51.
- Madra, B. (23 Haziran 1984). “Günümüz Sanatçıları” Sergileri Üstüne. *Cumhuriyet*, s.4.
- Madra, B. (Haziran 1986). Festival Sergilerine Bir Önbakış. *Hürriyet Gösteri*, 67, 97-98.
- Madra, B. (Temmuz 1987). “Günümüz Sanatçıları” ve “Öncü Türk Sanatı” Sergileri. *Hürriyet Gösteri*, 80, 50-54.
- Madra, B. (15 Temmuz 1988). Kavramsal Sanat Gündemde. *Cumhuriyet*, s.4.
- Madra, B. (Ekim 1990). Çağdaş Sanatla “Uğraşanlar”. *Hürriyet Gösteri*, 119, 12-16.
- Madra, B. (1992). *SANAT, TEXNH “Ondört Türk ve Yunan Çağdaş Sanatçı”*. İstanbul.
- Madra, B. (2001a). *İmajı Güveniyoruz Sergi Kavramı*. Resim Heykel Müzeleri Derneği Arşivi.

- Madra, B. (2001b). İmaja Güveniyoruz. *Günümüz Sanatçıları 21. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.4-8). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Madra, B. (2002). İmaja Güveniyoruz 2. Erişim: 13 Nisan 2014, BM Çağdaş Sanat Merkezi: <http://www.beralmadra.net/exhibitions/in-image-we-trust-21st-exhibition-association-of-painting-and-sculpture-museums/>
- Madra, B. (2003). *İki Yılda Bir Sanat: Bienal Yazıları 1987-2003*. İstanbul: Norgunk Yayıncılık.
- Madra, B. (2007a). Bir Karmaşa Alanı Olarak Görsel Sanat. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye’de Güncel Sanat (s.28-42)*. İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Madra, B. (2007b). Sınırlar ve Yörüngeler 01-02. Erişim: 18 Kasım 2013. Siemens Sanat Ağ Sitesi:http://www.siemens.com.tr/web/813-3304-1-1/siemens_sanat_-_tr/genel/sergi_config/sinirlar_yorungeler_01
- Madra, B. (2008). Küresel Sanatın Sıcak Noktası. G. Bal (Ed.). *Türkiye’de Dün Bugün Dönüşümleri*(s.63-81). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Mengü, N. ve Öktülmüş, B. (13 Temmuz 1992). “Günümüz Sanatçıları 13. İstanbul Sergisi” Açıldı: Çağdaş Yorumlar. *Hürriyet*, s.17.
- Mercan, E. (12 Temmuz 2006). Görsel Sanatların Aynasında Dünya Hali. Erişim: 15.04.2014, Zaman Gazetesi: http://www.zaman.com.tr/cuma_gorsel-sanatlarin-aynasinda-dunya-hali_306564.html
- Mutlu, B. (1987). Günümüz Sanatçıları 8. Sergisi Hakkında. *Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Mutlu, B. (1988). Sunuş. *Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Mutlu, B. (1989). Resim Heykel Müzesi 50. Yıl Kutlama Haftası. *Mimar Sinan Üniversitesi Resim ve Heykel Müzesi Bülteni*, 3, s.y.
- Mutlu, B. (1990). 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi Kataloğu*(s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Nirven, N. (27 Temmuz 1988). Yaşamla İççe Geçen Resimler. *Güneş Gazetesi*, s.10.
- Nirven, N. (Ağustos 1991). Günümüz Sanatçıları-12. *Sanat Çevresi*, 154, 72-73.
- O’Doherty, B. (2010). *Beyaz Küpün İçinde: Galeri Mekânının İdeolojisi*(A. Antmen, Çev.). İstanbul: Sel Yayıncılık.

- Onat, A. (09 Temmuz 2007). Çağdaş Sanata Genç Yaklaşım. *Milliyet*, s.21.
- Onur, H. (Ağustos-Eylül 1994). Günümüz Sanatçıları 15. İstanbul Sergisi. *Anons*, 41-42, s.26-27.
- Orhan, H. (2011). On'lar Grubuyla Geleneğin İzinde. K. Giray (Ed.). *Sanat ve Estetikte Etkileşimler* (s.27-34). Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Osma, K. (1990). *Yeniler Grubu*. Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ödekan, A. (2014). Sanat ve Mimarlıkta Gelişmeler. S. Akşin (Yay. Yön.). *Türkiye Tarihi 5: Bugünkü Türkiye: 1980-2003*(s.351-381). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özayten, N. (1992). *Türkiye'de Obje Sanatı, Kavramsal Sanat, Post-Kavramsal Sanat ve Türkiye'de 1965-1992 Yılları Arasındaki Benzer Eğilimler*. Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Özayten, N. (2007). Türkiye'de Obje Sanatı, Kavramsal Sanat, Post-Kavramsal Sanat Eğilimleri. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye'de Güncel Sanat* (s.10-26).İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Özsezgin, K. (15 Ekim 1988). "Günümüz Sanatçıları" Ankara'da. *Milliyet Sanat*, 202, 49-50.
- Özsezgin, K. (1997). *DYO Resim Yarışmalarının Katkıları ile Türk Resim Sanatında 30 Yıl*.İzmir: Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları.
- Pamuk, Ş. (2011). 20. YY. Türkiye'sinde İktisadi Değişim: Bardağın Yarıdan Fazlası Dolu mu?. R. Kasaba (Ed.). *Türkiye Tarihi 1839-2010, Modern Dünyada Türkiye* (s.275-314). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Pekçelen, S. (Eylül 2011). Onur Gökmen Röportajı. Erişim: 25 Mayıs 2014, Timeoutİstanbul: <http://www.timeoutistanbul.com/sanat/makale/2380/Onur-G%C3%B6kmen-r%C3%B6portaj%C4%B1>
- Pelvanoğlu, B. (2009). *1980 Sonrası Türkiye'de Sanat: Dönüşümler*. Doktora tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Rajchman, J. (2013). Çağdaş: Yeni Bir Fikir mi? A. Artun ve N. Örgü (Ed.). *Çağdaş Sanat Nedir? Modernlik Sonrası Sanat*(s.27-40). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Resim Heykel Müzeleri Derneği Yönetim Kurulu. (Mayıs 1997). Resim Heykel Müzesi ve Müze Derneği Üzerine. *Sanat Çevresi*, 223, 44-45.

- Robins, K. (2008). Sevgili Avrupa, Sevgili Türkiye, Neden Canımızı Bu Kadar Sıkıyorsunuz? G. Bal (Ed.). *Türkiye’de Dün Bugün Dönüşümleri*(s.45-62). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Sadak, Y. (Haziran 1989a). Açıklama. *Sanat Çevresi*, 128, 45.
- Sadak, Y. (27 Temmuz 1989b). Ödüller Benim İçin Sürpriz. *Güneş Gazetesi*, s.10.
- Sadak, Y. (1998). Güncelin Kaynağı. *Günümüz Sanatçıları 19. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Sebestyen, A. (14 Ağustos 1988). Günümüz Sanatçıları 9. Sergisi: İngiliz Gözüyle Çağdaş Sanatımız. *İkibine Doğru*, 34, 51.
- Siemens Sanat. (t.y.). Erişim: 03 Şubat 2014,
http://www.siemens.com.tr/web/808-3311-1-1/siemens_sanat_-_tr/genel/ust_menu/siemens_sanat_hakkinda
- Sönmez, A. (04 Ağustos 2006). Çeyrek Asırlık Genç Sanatçılar. Erişim: 15 Nisan 2014, Sabah Gazetesi:
<http://arsiv.sabah.com.tr/2006/08/04/cm/yas104-20060721-103.html>
- Sönmez, A. (2007). Türkiye’de Güncel Sanat 2000-2007 Tespitler ve Olaylar. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu: Türkiye’de Güncel Sanat*(s.136-142). İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Sönmez, A. (Haziran 2008). Yeni İsimleri Keşfetmek İçin! *Milliyet Sanat*, 591, 78-80.
- Sönmez, N. (Temmuz 1987). Festival Kapsamındaki Sergiler. *Sanat Olayı*, 62, 5-8.
- Sönmez, N. (31 Temmuz 1988). Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi: Türk Resmi ve Çağdaşlaşma. *İkibine Doğru*, 32, 60.
- Sönmez, N. (Ağustos 1989). Ölçütsüzlüğün Ölçüt Olduğu Bir Sergileme. *Argos*, 12, 34.
- Sönmez, N. (2003). Alışılmış Söz Diziminden Sıyrılmaya Önerisi. *Günümüz Sanatçıları 23. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.10-15). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Sönmez, N. (2004). Çoksesli Bir Görsel Sanat Ortamına Doğru ilk Adımlar. *Resim Tarihimizden: “İş ve İstihsal” 1954 Yapı Kredi Resim Yarışması*(s. 41-54). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Şerifoğlu, Ö.F. (2003). *Resim Tarihimizden: Galatasaray Sergileri 1916-1951*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Yayıncılık.

- Taktak, Y. (Ağustos 1988). Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Hürriyet Gösteri*, 93, 64-66.
- Tan, P. (2007). Sanatçı Kolektifleri, İnisiyatifler ve Sanatçılar Yönetimindeki Mekanlar. S. Evren (Ed.). *Kullanma Kılavuzu:Türkiye’de Güncel Sanat* (s.130-134). İstanbul: Art-İst Prodüksiyon Tasarım ve Yayıncılık.
- Tanör, B. (2014). Siyasal Tarih (1980-1995). S. Akşin (yay. yön). *Türkiye Tarihi 5 Bugünkü Türkiye 1980-2003* (10. bs.)(s.27-161).İstanbul: Cem Yayınevi.
- Tansuğ, S. (Ağustos 1980). 1. Açık Hava Sergisi ve Akademi Günü. *Sanat Çevresi*, 22, 16-17.
- Tansuğ, S. (2012). *Çağdaş Türk Sanatı* (9.bs). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Tayanç, T. (Temmuz-Ağustos 2010). Kamusal Alanda Heykeller ve Türkiye’den Görüntüler. *Sanat Dünyamız*, 117, 50-54.
- Tenşi İnal, E. (22 Ağustos 1991). 38 Sanatçının 41 Eseri Hareket Köşkü’nde: Günümüz Sanatçıları Sergisi. *Tercüman*, s.5.
- Topaloğlu, M. (12 Temmuz 2011). 30. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. Erişim: 25 Mayıs 2014, <http://www.trendus.com/30-gunumuz-sanatcilari-istanbul-sergisi-/12441>
- Tunalı, İ. (1983). Günümüz Sanatçıları 4. İstanbul Sergisi Broşür Yazısı. *Günümüz Sanatçıları 4. İstanbul Sergisi Broşürü* (s.y.). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- Turay, A. (Ed). (1993). 3. *İstanbul Sanat Fuarı*. İstanbul, Tüyap.
- Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği. (t.y.). Erişim: 02 Şubat 2014, <http://www.upsd.org.tr/>
- Uşar, İ. M. (2006). *1990 Sonrasında Türkiye’de Video Sanatı ve Kimlik Sorunsalı*. Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ülkü, R. (Eylül 1991). Bir Jüri – Bir Sergi. *Sanat Çevresi*, 155, 65.
- Vidmar, S. ve Yücel, D. (2009). 28. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi. *Günümüz Sanatçıları 28. İstanbul Sergisi Kataloğu* (s.4-10). İstanbul: Resim Heykel Müzeleri Derneği.
- White, J. B. (2011). Çağdaş Türkiye’de İslam ve Siyaset. R. Kasaba (Ed.). *Türkiye Tarihi 1839-2010, Modern Dünyada Türkiye*, s.379-406. İstanbul: Kitap Yayınevi.

- Wu, C.T. (2005). *Kültürün Özelleştirilmesi: 1980'ler Sonrasında Şirketlerin Sanata Müdahalesi* (E. Soğancılar, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları. (2002).
- Yardımcı, S. (2005). *Kentsel Değişim ve Festivalizm: Küreselleşen İstanbul'da Bienal*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Yasa Yaman, Z. (1992). *1930-1950 Yılları Arasında Kültür ve Sanat Ortamına Bir Bakış: d Grubu*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Yasa Yaman, Z. (Mayıs/Ağustos 1993). Tavanarası Ressamları. *Türkiye'de Sanat*, 9, 60-63.
- Yasa Yaman, Z. (1996). Yurt Gezileri ve Sergileri ya da "Mektepten Memlekete Dönüş". *Toplumbilim Plastik Sanatlar Özel Sayısı*, 4, 35-52.
- Yasa Yaman, Z. (Kış 1998). 1950'li Yılların Sanatsal Ortamı ve "Temsil" Sorunu. *Toplum ve Bilim*, 79, 94-136.
- Yasa Yaman, Z. (Güz 2003). Değişen Manzaralar: Kültür ve Modernite. *Sanat Dünyamız*, 89,216-233.
- Yasa Yaman, Z. (Bahar 2005). "Tartışma: İş ve İstihsal"e Bugün Bakmak. *Sanat Dünyamız*, 49-64.
- Yasa Yaman, Z. (2006). *d Grubu: 1933-1951* (2.bs.) İstanbul: Yapı Kredi Kültür Yayıncılık.
- Yasa Yaman, Z. (2011a). "Siyasi/Estetik Gösterge" Olarak Kamusal Alanda Anıt ve Heykel. *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 28, 69-98.
- Yasa Yaman, Z. (2011b). *Suretin Sireti*. İstanbul: Pera Müzesi Yayınları.
- Yasa Yaman, Z. (2012a). *Başka İzlenimler, Değişen Gelenekler*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası.
- Yasa Yaman, Z. (2012b). İmparatorluktan Cumhuriyete Sanat. Z. Yasa Yaman (Ed.). *Ankara Resim ve Heykel Müzesi*, s.91-370. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Yıldız, A. (18 Temmuz 2004). Allah Rızası İçin Sanat. *Sabah-Aktüel Pazar*, s.3.
- Yücel, D. (10 Temmuz 2005). Sanat mı, değil mi? *Radikal-Pazar*, s.12.
- Zeytinoğlu, E. (Eylül 1995). Günümüz Sanatçıları 16. İstanbul Sergisi ve Mekan Sorunu. *Hürriyet Gösteri*, 178, 32-33.
- Zeytinoğlu, E. (Eylül 1996). 17. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Üzerine. *Arredamento Dekorasyon*, 84, 44-46.

Zürcher, E. J. (2013). *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi* (28. bs.). İstanbul: İletişim Yayınları.

EKLER

EK-I. RESİM KATALOĞU

EK-I.I. Ödüllü Eserler

GÜNÜMÜZ İSTANBUL SANATÇILARI 1.AÇIKHAVA SERGİSİ

(28 Haziran – 15 Temmuz 1980, İstanbul Resim Heykel Müzesi Bahçesi)

Resim 1: Mustafa Aslıer, İnsanlar, 1973, gravür, 30 x 38 cm.

(Özgün Baskı Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.

İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 2: İpek Aksüğürdüben, Şerife, 1980, t. ü. yğb., 80 x 110 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.

İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 3: Şükrü Erdiren, Göç, 1970, t. ü. yğb., 82,5 x 97 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.

İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 4: N. Fehmi Erdoğan, Boşluk, 1980, seramik, 65 x 32 x 10 cm.

(Seramik Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.

İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 5: Ayşe Erkmen, Adsız, 1980,
metal, 500 x 200 x 150 cm.

(Heykel Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 6: Özer Kabaş, Köy Postası,
1979, gravür, 35 x 50 cm.

(Özgün Baskı Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 7: Erol Kınalı, Abdi İpekçi
Anısına İnsanlar, 1980, t. ü. karışık
uygulama, 100 x 150 cm.

(Heykel Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 8: Zekai Ormancı, Siluet, 1976, t.
ü. yğb., 100 x 100 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

GÜNÜMÜZSANATÇILARI 2. İSTANBULAÇIKHAVA SERGİSİ

(04 – 31 Temmuz 1981, İstanbul Resim Heykel Müzesi Bahçesi)

Resim 9: Mevlut Akyıldız, Talkıncı,
1981, renkli lito, 65 x 50 cm.
(Özgün Baskı Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 10: Mete Demirbaş, Kadın Erkek,
1981, metal.
(Heykel Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 11: Tayfun Erdoğan, Adsız,
1981, renkli gravür, 16 x 17,5 cm.
(Özgün Baskı Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

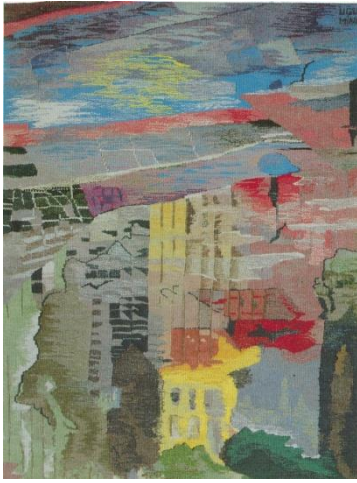
Resim 12: Hüsamettin Koçan, Adsız,
1981, t. ü. yğb., 130 x 130 cm.
(Resim Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 13: Azmi Sekban, Gerilim, 1980,
metal, 46 x 46 x 23 cm.

(Heykel Başarı Ödülü)

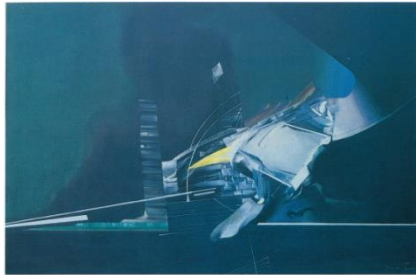
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 14: Uğur Mine Tamay,
Soyutlama, 1981, goblen, 84 x 61 cm.

(Halı Başarı Ödülü)

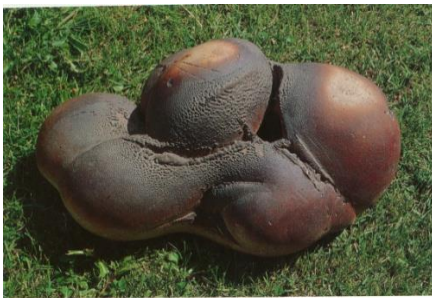
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 15: Güngör Taner, Fantastik
Tutku, 1981, t. ü. yğb., 80 x 119 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 16: Mehmet Uyanık, Doğurgan
Form, 1981, pişmiş toprak, 34 x 18 x
21 cm.

(Seramik Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

GÜNÜMÜZSANATÇILARI 3. İSTANBULAÇIKHAVA SERGİSİ

(03 – 23 Temmuz 1982, İstanbul Resim Heykel Müzesi Bahçesi)

Resim 17: Mevlüt Akyıldız, Fayton Sefası, 1982, yağ. , 100 x 81 cm.

(Hisarbank Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 3. Açıkhava Sergisi Broşürü, 1982.

Resim 18: Aydın Ayan, Ay Karanlık, 1982, t. ü. yağ., 140 x 160 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 19: Güngör Güner, Çözümü Güç Bir Durum, 1981, seramik, 60 x 30 cm.

(Seramik Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 20: Mümtaz Işingör, Soyut, 1982, polyester, 106 x 42 x 8 cm.

(Heykel Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11. İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 21:Ergin İnan, Yazıt II, 1982,
renkli gravür, 22 x 28 cm.

(Hisarbank Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 22:Gülcan Sagun Karadağ,
Kompozisyon, 1982, halı, 127 x 67 cm.

(Halı Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 23:Zekai Ormancı, Görüntü On,
1982, yğb. , 100 x 100 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 24:Erkan Özdilek, ...'dan Sonra,
1982, renkli litografi, 60 x 40 cm.

(Baskı Başarı Ödülü)

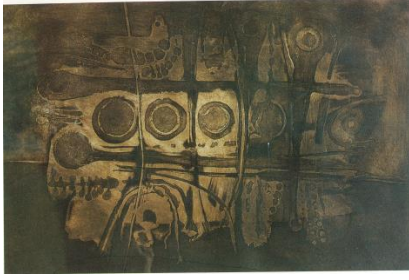
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

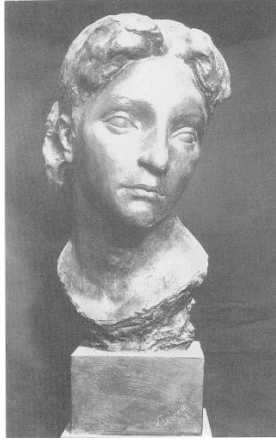
Resim 25:Tuğrul Selçuk, Serbest Form,
1982, mermer-ahşap, 100 x 100 cm.

(Seramik Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 11.
İstanbul Sergisi, 1990.

Resim 26:Süleyman Saim Tekcan,
Ustaya Saygı, 1982, garvür, 33 x 49 cm.
(Baskı Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

Resim 27:Haluk Tezozar, Büst, 1977,
alçı.
(Heykel Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

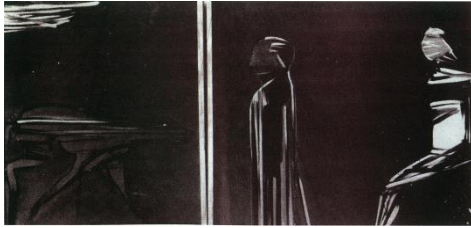
Resim 28:Burhan Uygur, Ölü Doğan
Çocuklar İçin Şarkılar.
(Resim Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

Resim 29:Aydın Ülken, İsimsiz Bir,
1980, yağlı pastel, 70 x 100 cm.
(Hisarbank Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 4. İSTANBUL SERGİSİ

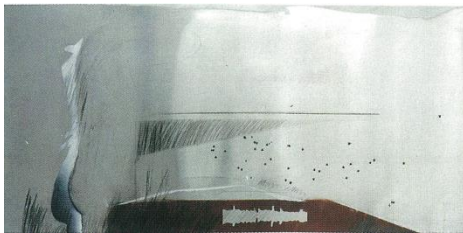
(02 Temmuz – 28 Ağustos 1983, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 30: Mustafa Ata, Denge, 1983, t. ü. yğb., 81 x 63, 63 x 50 cm.

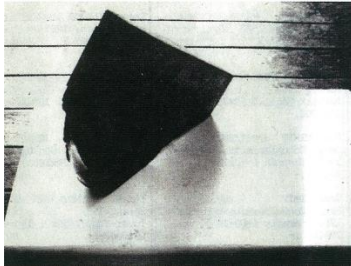
(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 31: Tomur Atagök, Yıldızlar, 1983, karışık gereç ve uygulayım, 100 x 200 cm. (Başarı Ödülü)

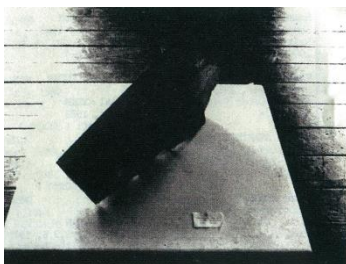
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 32: Tuğrul Selçuk, Gelişim I, 1983, seramik, 40 x 32 x 10 cm.

(Başarı Ödülü)

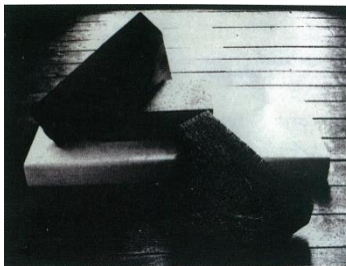
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 33: Tuğrul Selçuk, Gelişim II, 1983,

seramik, 60 x 38 x 10 cm.

(Başarı Ödülü)

Resim 34: Tuğrul Selçuk, Gelişim III, 1983, seramik, 85 x 48 x 10 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 5. İSTANBUL SERGİSİ

(25 Haziran – 31 Ağustos 1984, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 35: Oktay Anılanmert, Sanatçılar, 1984, t. ü. yğb., 22 x 16 cm.

(Resim Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 36: Çetin Bilgin, Küçük Kadın, 1983, gravür, 100 x 70 cm.

(Özgün Baskı Başarı Ödülü)

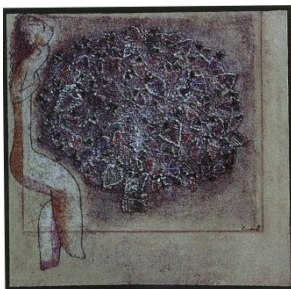
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 37: Atilla Galatalı, - Yuvarlak Pano, 1969, seramik, çapı 100 cm.

(Jüri Onur Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 38: Can Göknil, Dut Ağacı (Adak), 1984, t. ü. akrilik, 50 x 60 cm.

(Jüri Onur Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 39: Ahmet Kuseyrioğlu,
Yabancılaşma, 1983, akrilik, 26 x 26 cm.
(Jüri Onur Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20.
İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 40: Kadri Özyayten, Anılar, 1983,
t. ü. yağb., 45 x 60 cm.
(Resim Başarı Ödülü)
Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20.
İstanbul Sergisi, 2000.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 6. İSTANBUL SERGİSİ

(22 Haziran – 22 Ağustos 1985, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 41: Rafet Ekiz, Hitit'li Dostum Teşup'tan, Koordinatsız Bir Ölüm Duyarlığında Cennetlenmiş Hepet'lere Kurşuni Lagün Gecelerinden Yitik Bir Cehennem İçin Sevi Ezgisi, 1984, yağlıboya. (Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 42: Gülsün Karamustafa, Sıradan Bir Aşk Halısı, 1985, duvar halısı (tekstil kolaj).

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

Resim 43: Şeyma Reisoğlu Nalça, Yaşam Örtüsü, 1980, seramik.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 20. İstanbul Sergisi, 2000.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 7. İSTANBUL SERGİSİ

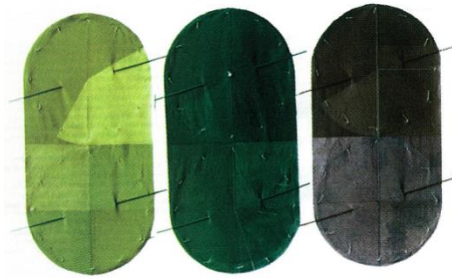
(21 Haziran – 21 Temmuz 1986, İstanbul Resim Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü)

Resim 44: Mustafa Ata, Siyah/Afrika ve Sonsuz Yolculuk, 1985, t. ü. yağb., 97 x 210 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

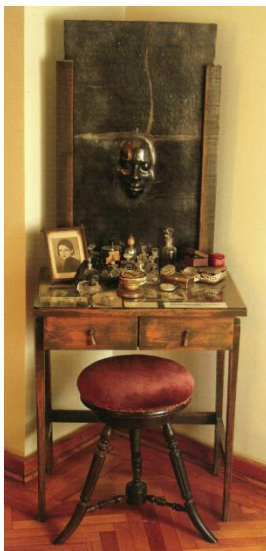
Resim 45: Şükrü Aysan, Urbi et Orbi No:9, 1985, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.

Urbi et Orbi No:11, 1985, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.

Urbi et Orbi No:14, 1986, karışık gereç ve teknik, 146 x 90 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

Resim 46: Mine Çobanoğlu Yılmaz, Son Perde İçin, 1986, karışık gereç, 147 x 60 x 40 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

Resim 47: Atilla Galatalı, Örgensel Bağlantı, 1986, seramik, 15 x 66 x 86 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

Resim 48: Ergün Kurdoğlu, Cinsellik I, 1986, karışık gereç, 77 x 55 x 43 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 8. İSTANBUL SERGİSİ

(20 Haziran – 20 Temmuz 1987, İstanbul Resim Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü)

Resim 49: Hayri Karay, İsimsiz, 1986,
Ahşap, Demir, Lastik.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

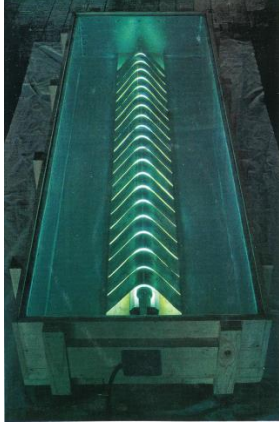
Resim 50: Yavuz Tanyeli, ?

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi 30, 2011.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 9. İSTANBUL SERGİSİ

(20 Haziran – 31 Temmuz 1988, İstanbul Resim Heykel Müzesi; 16 – 30 Eylül 1988, İzmir Resim Heykel Müzesi; 13 – 29 Ekim 1988, Ankara Resim Heykel Müzesi)

Resim 51: Cengiz Çekil, Süreklilik, 1988, karışık gereç, 200 x 90 x 22.5 cm. (Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu, 1988.

Resim 52: A² Ann Dorsay (Aksel), Ayakkabı Satıcısının Keçeci Tezgahı, 1988, karışık gereç, 250 x 450 cm. (Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu, 1988.

Resim 53: Nur Özalp, Adsız, 1988, karışık gereç, 100 x 140 cm. (Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 9. İstanbul Sergisi Kataloğu, 1988.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 10. İSTANBUL SERGİSİ

(27 Haziran – 30 Ağustos 1989, İstanbul Resim Heykel Müzesi; 16 – 30 Eylül 1989, İzmir Resim Heykel Müzesi; 13 – 29 Ekim 1989, Ankara Resim Heykel Müzesi)

Resim 54: Mümtaz Demirkalp, Duygu ile Yüklü ama Duygusal Değil, yerleştirme, 1989.

(Jüri Özel Ödülü)

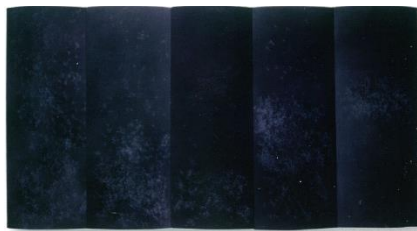
Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

Resim 55: Server Demirtaş, İsimsiz, 1989, 162 x 90 x 65 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

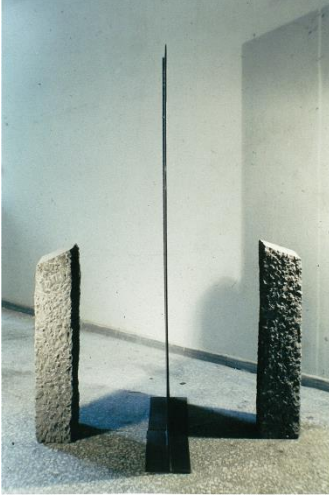
Resim 56: Tülin Onat, Hareket Serisi, 1989, t. ü. akrilik, 80 x 200 x 5 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi 30, 2011.

Resim 57: Bünjamin Özgültekin, Paralel Process, 1988, yerleştirme, 100 x 80 x 40 x 35 cm.
(Başarı Ödülü)

Resim 58: Bora Türkkkan, heykel, metal, taş, 1989, 200 x 128 x 100 cm.
(Başarı Ödülü)

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 11. İSTANBUL SERGİSİ

(22 Haziran – 31 Ağustos 1990, İstanbul Resim Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü)

Resim 59: Elvan Alpay, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 130 x 200 cm.

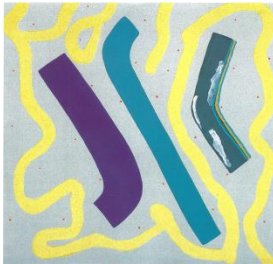
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1990.

Resim 60: Tanju Demirci, Sistemantik Soyut, 1990, kağıt ü. karışık uygulama, 100 x 210 cm (üçlü). (Jüri Özel Ödülü)

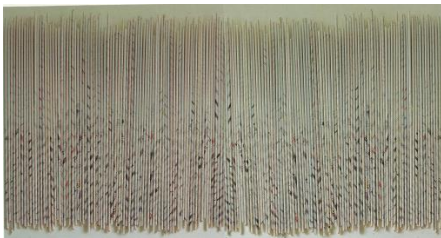
Kaynak: 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1990.

Resim 61: Burcu Or, Adsız, 1990, t. ü. akrilik, 135 x 140 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1990.

Resim 62: Hakan Pehlivan, Düzenleme, 1990, kağıt, 100 x 97 cm (ikili).

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 11. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1990.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 12. İSTANBUL SERGİSİ

(05 Temmuz – 24 Ağustos 1991, İstanbul Resim Heykel Müzesi; 03 – 30 Eylül 1991, Kadıköy Kültür ve Sanat Merkezi)

Resim 63: Cem Çaltuluoğlu, ---, 1991, bez ü. karışık teknik, 260 x 460 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 12. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1991.

Resim 64: Ahmet Öner Gezgin, 'Ve Birgün Gökyüzü Büsbütün Kararacak',
1990, karışık teknik, 106 x 106 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 12. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1991.

Resim 65: Zafer Mintaş, Düzenleme,
1991, karışık gereç, 270 x 220 cm.
(PSD Özel Ödülü)

Kaynak: 12. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1991.

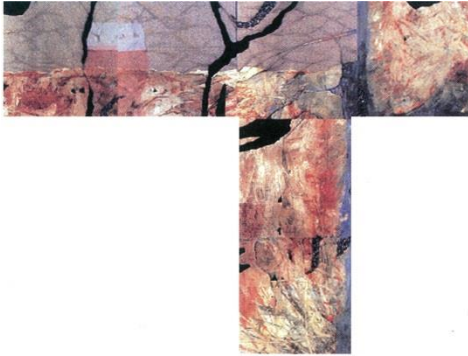

Resim 66: Hakan Onur, 'Sessiz Film',
1991, karışık teknik, 145 x 145 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 12. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1991.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 13. İSTANBUL SERGİSİ

(07 Temmuz – 24 Ağustos 1992, İstanbul Resim Heykel Müzesi; 01 – 19 Eylül 1992, Ankara Resim Heykel Müzesi)

Resim 67: Nur Gökbulut, Deniz Yırtılınca, 1992, karışık teknik, 50 x 50 cm. 6 parça.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 13. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1992.

Resim 68: Sibel Karaçoban, Düzenleme, 1992, alçı, ahşap, karışık teknik, 181 x 41 cm.

(Başarı Ödülü)

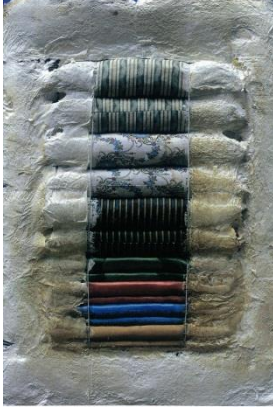
Kaynak: 13. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1992.

Resim 69: Mustafa Karyagdi, Adsız, 1991, t. ü. karışık teknik, 140 x 420 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 13. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1992.

Resim 70: Zafer Mintaş, Zaman, 1992,
karışık gereç, 200 x 130 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 13. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1992.

Resim 71: Ayşe Topbaş, Zamansız,
1991, t. ü. yğb., 192 x 157 cm.

(PSD Özel Ödülü)

Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 14. İSTANBUL SERGİSİ

(07 Temmuz – 15 Ağustos 1993, İstanbul Resim Heykel Müzesi Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü)

Resim 72: Fatma Başoğlu, Öznenin Nesneye Bağımlılığı, 1992, metal, düzenleme.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

Resim 73: Ayfer Kalsın, Adsız, 1992, seramik, 200 x 30 x 25 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

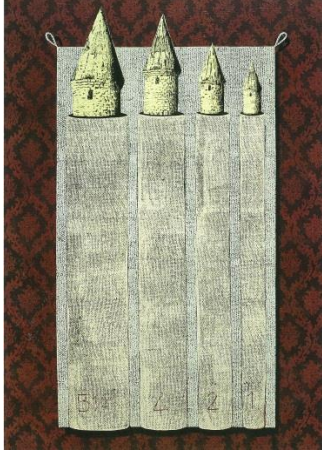
Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

Resim 74: SuzyHugLevy, ahşap, Sabah Gazetesi, Hürriyet Gazetesi, 2 x 174 x 84 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

Resim 75: Aydan Murtezaoğlu, 1992, t. ü. serigrafî, 170 x 120 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

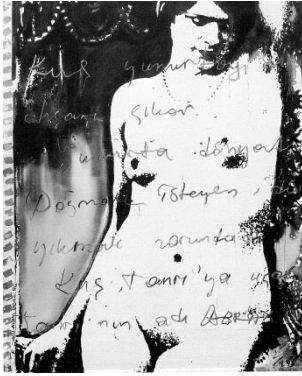
Resim 76: Figen Uslu, Güler Kosovalı,
Beyhan Selçuk, t. ü. karışık teknik, 10 x
150 x 110 cm.

(PSD Özel Ödülü)

Kaynak: 14. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1993.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 15. İSTANBUL SERGİSİ

(18 Temmuz – 15 Eylül 1994, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 77: Füsun Çağlayan, 1994, bez ü. akrilik, 200 x 145 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 78: Atalay Elpe, Bosna – Hersek, 1994, karışık gereç, asamblaj.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 79: Sevilay Erdoğan, Kitsch Üzerine Bir Proje Dosyası, 1994, karışık gereç, 70 x 110 x 130 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

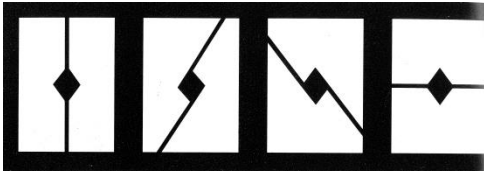
Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 80: Ahmet Müderrisoğlu, 1994,
karışık gereç, 220 x 50 x 30 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 81: Nurdan Özşeker, 1994,
Kaplamsal Formların Yerçekimli

Tasarımları, 1994, t. ü. akrilik,
(70 x 50 cm) x 5.

(PSD Özel Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 82: Gülay Semercioğlu, İlkbahar,
1994, ahşap ü. akrilik, 80 x 320 cm.

(Nejat F. Eczacıbaşı Sanat Müzesi
Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

Resim 83: Gamze Tekin, 1994, karışık
gereç, 180 x 210 x 35 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 15. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1994.

GÜNÜMÜZ SANATÇILARI 16. İSTANBUL SERGİSİ

(10 Temmuz – 10 Eylül 1995, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 84: Elif Çelebi, 1995, t. ü. karışık teknik, 110 x 170 cm.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1995.

Resim 85: Tuba Ersen, Kimlik, seramik, alçı, 300 x 200 cm.

(UPSD Özel Ödülü)

Kaynak: 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1995.

Resim 86: Nur Gökbulut, Zamanı Yarına Saklamak, 1995, kağıt ü. karışık teknik, 100 x 250 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 1995.

Resim 87: Nihat Murat Işık, Impossible,
1995, t. ü. akrilik, 150 x 150 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi Kataloğu, 1995.

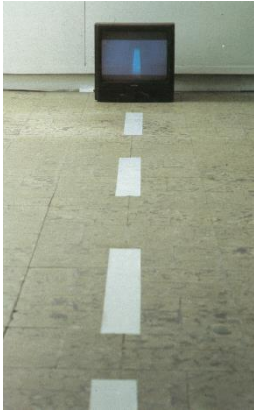
Resim 88: Gönül Nuhoglu, Utangaç
Mavi Kralları, 1995, alüminyum, 240 x
255 x 50 cm .

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 16. Günümüz Sanatçıları İstanbul
Sergisi Kataloğu, 1995.

17. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

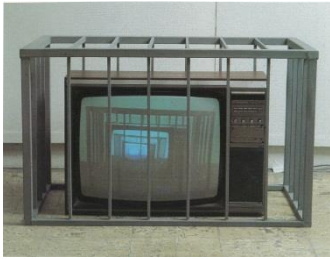
(15 Temmuz – 15 Eylül 1996, İstanbul Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonu)

Resim 89: Süheyla Çağlayan, Yol, 1996, video kaset.

(Başarı Ödülü)

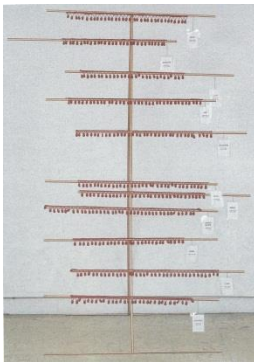
Kaynak: 17. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1996.

Resim 90: Mehmet Özen,,
1996, video kaset .

(UPSD Özel Ödülü)

Kaynak: 17. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1996.

Resim 91: Birsen Şenoğlu Canbaz,
Yoklama, 1996, düzenleme, 200 x 100
cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 17. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1996.

Resim 92: Mohaç Yücel,, 1996,
karışık teknik, 80 x150 x 200 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 17. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1996.

18. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

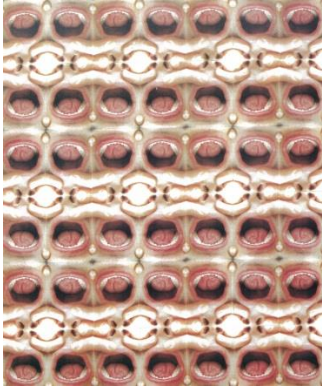
(10 – 27 Aralık 1997, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

Resim 93: Yasemin Aydın, Döngü,
karışık malzeme, 65 x 40 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 18. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1997.

Resim 94: BaşırBorlakov, Söz, karışık
teknik, 174 x 150 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 18. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1997.

Resim 95: Mehmet Özen, İsimsiz, video.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 18. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1997.

Resim 96: Güneş Savaş, Meşk, karışık
teknik, 140 x 300 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 18. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1997.

19. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

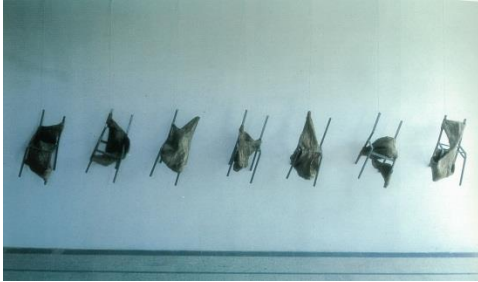
(17 Ekim – 06 Kasım 1998, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

Resim 97: Zeliha Burtek, 2001
Hermafrodit, 1998, kaşık teknik, 200 x
200 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 19. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1998.

Resim 98: Yasemin Erengezin, 1998,
karışık teknik, 600 x 50 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 19. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1998.

Resim 99: Betül Merkan, Taşıyıcı, 1998,
preslenmiş varil, 385 x 100 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 19. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 1998.

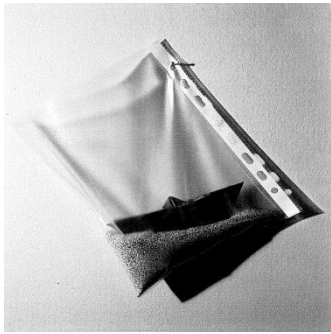
20. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(03 – 20 Nisan 2000, Maya Plastik Sanatlar Merkezi, İstanbul)

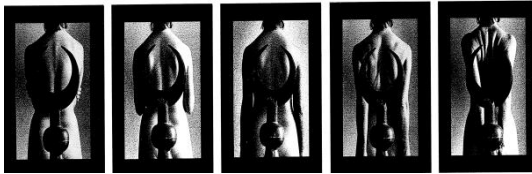
Resim 100: Derya Altinel, Pullar, 1999, karışık malzeme, 95 x 102 x 80 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 101: Burcu Arısoy, 'Amiral Battı' Serisi, 1999, karışık malzeme, yerleştirme, 30 x 180 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 102: Füzuzan Erkuş, Medcezir, 1999, fotoğraf, 40 x 150 cm.
(Garanti Bankası Ödülü)

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 103: Şinasi Güneş, 1999, yerleştirme, 250 x 250 x 250 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 104: Kurucu Koçanoğlu, Akşam Yemeği, 1999, karışık malzeme, yerleştirme, 100 x 100 x 100 cm.
(Başarı Ödülü) Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

21. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ: İMAJA GÜVENİYORUZ

(25 Ekim – 10 Kasım 2001, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul)

Resim 105: Başir Borlakov-Sefer Memişoğlu, Adsız, 2001, karışık gereç, yerleştirme.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2001.

Resim 106: Burak Delier, Adsız, 2001, pleksiglas, süt, projeksiyon, 133 x 200 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2001.

Resim 107: Mehmet Erdener, Arapsaçı, Extramücadele, 2001, karışık teknik, 5.5 x 4.5 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2001.

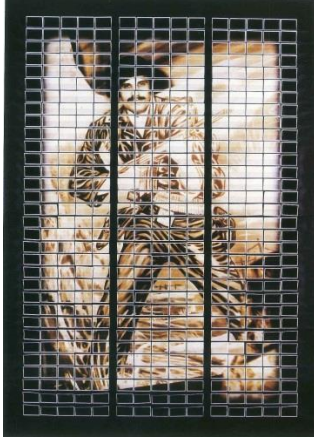
Resim 108: Yasemin Özcan Kaya, - Yasemin Senin Adın Ne? –Ayşeciik, 2001, yerleştirme, 120 x 180 cm..

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 21. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2001.

22. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

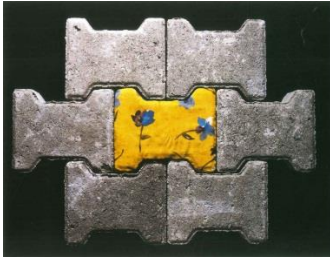
(26 Haziran – 26 Temmuz 2003, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 109: Derya Altinel, Lunaparkta Empati II, 2003, 100 x 140.

(Başarı Ödülü)

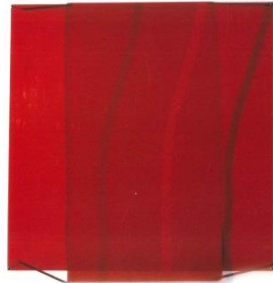
Kaynak: 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2003.

Resim 110: Ragıp Basmazölmez, Yoz duruş, 2003, düzenleme.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2003.

Resim 111: Nurdan Karasu Gökçe, Platin Çivi Düzenleme, 2003, pleksi.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2003.

Resim 112: Yıldız Şermet, Kerpiç Kayıklar, 2002, düzenleme, kerpiç ve porselen.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 22. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2003.

23. ULUSLARARASI GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ (24 Haziran – 30 Temmuz 2004, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 113: Bengisu Bayrak, Fast-İman, 2001-2003, belgesel video, 14' (loop), 2001 – 2003.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 23. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2004.

Resim 114: Evrensel Belgin, Anti-pop.com, 2003-2004, yeni medya, net-art.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 23. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2004.

Resim 115: Berat Işık, EyesWideShut 2001, video.

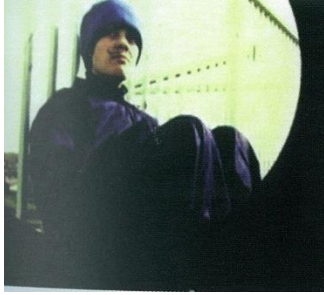
Resim 116: Berat Işık, Psycho, 2001, video.

Resim 117: Dancer in the Dark, 2003, video.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 23. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2004.

Resim 118: Özgür Özlem Sulak, Wright in Time, 2002, video.

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 119: Özgür Özlem Sulak,
Rocinante, 2003, video.

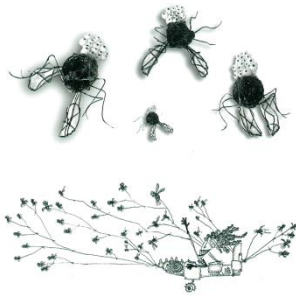
Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 120: Özgür Özlem Sulak, Kabuk
Deniz, 2004, video.

(Akbank Özel Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 121: Banu Taylan, Can Türkinan,
Sinekliler, 2004, mekan yerleştirmesi,
anlatı, duvar resmi: Banu Taylan, ses
tasarımı: Can Türkinan.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 122: Can Türkinan, Sinekliler ve
tüm sergi için ses tasarımı.

(Jüri Özel Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

25. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

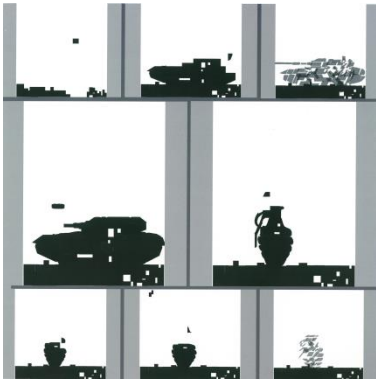
(06 – 30 Temmuz 2006, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 123: Bahar Arı, Ne Giyse Yakışır,
2006, fotoblok ü. baskı, 150 x 150 cm.

(Başarı Ödülü)

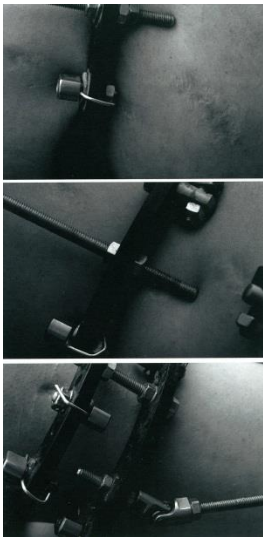
Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 124: Bülent Bulduk, Tetris, 2006,
video, 3'54".

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 125: Çınar Eslek, İlizorof, 2006,
dijital baskı, 70 x 100 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 126: Çınar Eslek, *Beden-mekân*, 2006, video, 2'58".

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

Resim 127: Altuğ Katmer, *Kontrol Altı/Dışı*, 2005, video, 3'06.

(Akbank Özel Ödülü)

Kaynak: 25. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2006.

26. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(27 Haziran – 28 Temmuz 2007, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 128: Ebru Adıyaman, Sonbahar, 2006, t. ü. akrilik, 40 x 40 cm.

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007.

Resim 129: Ebru Adıyaman Sokak, 2006, t. ü. akrilik, 40 x 40 cm.

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007 .

Resim 130: Ebru Adıyaman Gece, 2006,
t. ü. akrilik, 40 x 40 cm

(Akbank Özel Ödülü)

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007 .

Resim 131: Kerem Ozan Bayraktar,
İsimsiz, 2007, video, 30 sn., 03,53
dkloop.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007.

Resim 132: Burcunur Şanal, Taşınma, 2006, yerleştirme, 18 adet beton kaplanmış koli.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007.

Resim 133: Mehmet Vanlıoğlu, Çöpler, 2006, video, 16'9''.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007.

Resim 134: Bahadır Yıldız, N1, 2007, duvar kağıdı ü. mürekkep, akrilik, 161 x 53 cm.

Resim 135: Bahadır Yıldız, N2, 2007, duvar kağıdı ü. mürekkep, kalem, 140 x 53 cm.

Resim 136: Bahadır Yıldız, N3, 2007, duvar kağıdı ü. karışık teknik, 220 x 53 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 26. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2007.

27. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(25 Haziran – 31 Temmuz 2008, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 137: Seçil Alkış, İsimsiz, kağıt ü. guaj, 26 x 40 cm.

(Akbank Ödülü)

Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 138: Mehmet Dere, Blog Action: Think Your Environment!

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 139: Nejat Satı, Kuklalar, 2008.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 140: VironVert, İçine
Karıştırmak, kağıt ü. tükenmez kalem,
kuru boya, akrilik, 38 x 101 cm.
Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 141: VironVert, Gece Hayatı,
tahta ü. serigrafi, 50 x 200 cm.
Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 142: VironVert, İmparatorun Yeni
Elbisesi, HansChristian Andersen Masalı
için illüstrasyon, kağıt ü. kolaj, tükenmez
kalem, 72 x 50 cm.
Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

Resim 143: VironVert, Kuğu, 60 x 43
cm., Bit, 60 x 43 cm., Çekirge, 60 x 43
cm., HansChristian Andersen Masalı için
illüstrasyon, kağıt ü. tükenmez kalem,
kuru boya.
(Başarı Ödülü)
Kaynak: 27. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2008.

28. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

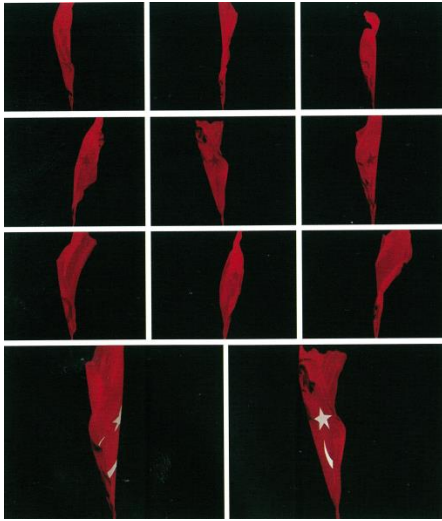
(24 Haziran – 31 Temmuz 2009, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 145: Reysi Kamhi, Albüm, 2008, defter ü. yğb., 14 x 9 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 28. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2009.

Resim 146: Ali İbrahim Öcal, Pound Along, 2009, video, 03' 57'' .

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 28. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2009.

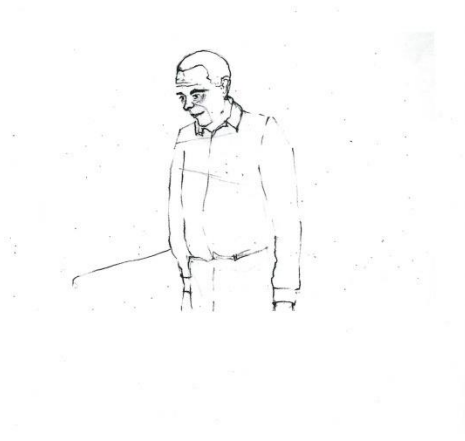
Resim 147: Yağız Özgen, Michael.4.0. (dammedface), 2009, video, 2'58''.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 28. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2009.

29. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

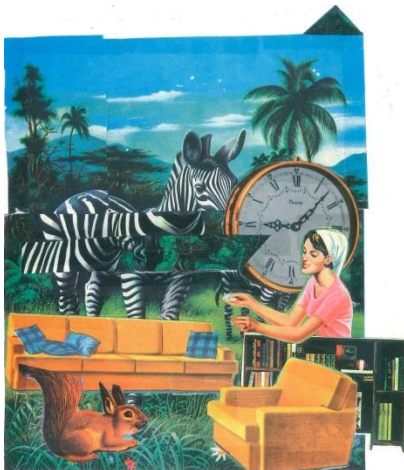
(22 Temmuz – 28 Ağustos 2010, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 148: Nermin Adanır, Sen Doğmadan Önce Birçok Şeye Karar Verilmişti, 2009-2010, DVD video, 1'58".

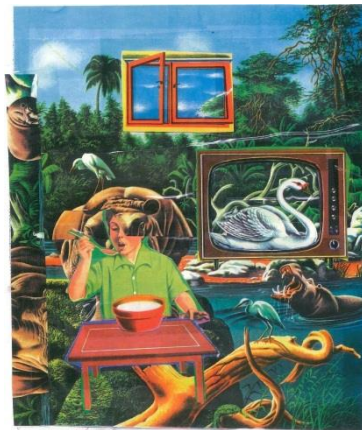
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2010.

Resim 149: Aslıhan Özdemir, Cangıl Saati, 2009, kolaj, 25.4 x 30.5 cm.

Kaynak: 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2010.

Resim 150: Aslıhan Özdemir, Cangıl Öğle Yemeği, 2009, kolaj, 25.4 x 30.5 cm.

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2010.

Resim 151: Deniz Üster, A Machine or an Ifrit, 2009, manivelayla çalıştırılan makine, peruk, metal, silecek motoru, kablo, kablo tutucuları, yanıp sönen ışık, 165 x 124 x 96 cm.

Kaynak: 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2010.

Resim 152: Deniz Üster, Being an EarGuestto a Gossip, 2010, video, 2 armut koltuk, taşlar, HD CAM, 19'51". (Başarı Ödülü)

Kaynak: 29. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2010.

30. GÜNÜMÜZ SANATÇILARI İSTANBUL SERGİSİ

(06 – 30 Temmuz 2011, Akbank Sanat Galerisi, İstanbul)

Resim 153: İlgen Arzık, Ruh Kapanı,
2011, kağıt ü. mürekkep, 24 x 34 cm.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 30. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2011.

Resim 154: Ali Bozan, Üçüncü Göz,
video, 2'18".

(Başarı Ödülü)

Kaynak: 30. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2011.

Resim 155: Onur Gökmen, İvedik
O.S.B. Buluntuları, 2011, yerleştirme.
(Başarı Ödülü)

Kaynak: 30. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2011.

EK-I-II. Fotoğraflar ve Arşiv Belgeleri

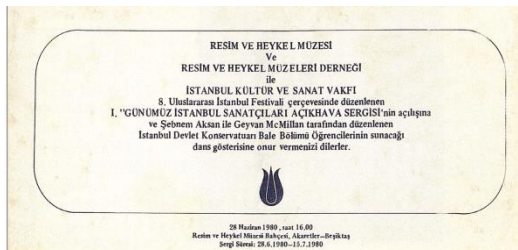
Resim 155: Günümüz Sanatçıları 1.
İstanbul Açık hava Sergisi, Ödül Töreni.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 156:Günümüz Sanatçıları 1.
İstanbul Açık hava Sergisi, Bale
Gösterisi.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 157:Günümüz Sanatçıları 1.
İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi
Davetiyesi.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

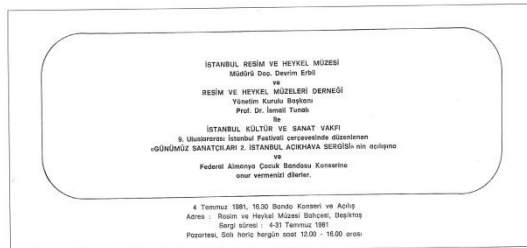

Resim 158: Günümüz Sanatçıları 2.
İstanbul Açık hava Sergisi, Açılış.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 159:Günümüz Sanatçıları 2.
İstanbul Açık hava Sergisi, Katılım
Belgesi.

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 160:Günümüz Sanatçıları 2.
İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi
Davetiyesi.

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 161: Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi Broşürü Kapağı

Kaynak: Günümüz Sanatçıları 3. İstanbul Açık hava Sergisi, Sergi Broşürü, 1982.

Resim 162: Günümüz Sanatçıları 8. İstanbul Sergisi, Sergi Afişi.

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 163: Günümüz Sanatçıları 10. İstanbul Sergisi, Sergi Açılışı.

Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000 .

Resim 164: Günümüz Sanatçıları 13.
İstanbul Sergisi, Sergi Açılışı.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

Resim 165:Günümüz Sanatçıları 13.
İstanbul Sergisi, Sergiden Bir Fotoğraf.
Kaynak: 20. Günümüz Sanatçıları
İstanbul Sergisi Kataloğu, 2000.

EK-II: SÖYLEŞİLER

EK- II.I. Yusuf Taktak Söyleşisi

29.03.2013. Sanatçının Atölyesi.

Özge Gençel: Derneğin kuruluş sürecindeki rolünüz neydi?

Yusuf Taktak: Ben Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin kurucu üyesi olmadım hiçbir zaman. Hatta Dernek'in üyesi de olmadım. Çünkü Resim Heykel Müzeleri Derneği sanatsever olanlar ve Resim Heykel Müzesi'ni destekleyenler arasından seçiliyorlardı. Gerçi ben de destekliyordum ama ben nasıl olsa elde var birim, zaten Müze'nin çatısı altındayım, o yüzden ben her zaman yardıma hazırım dedim, üye olmadım. İlk baştan başlayarak hep yardımcı oldum Dernek'e. Örneğin bir dönem Dernek'i ve Müze'yi desteklemek üzere kurslar yapılmıştı. Sabri Berkel, ben ve bir takım diğer sanatçı arkadaşlar resim çalışmaları yaptırıldık orada, sırf demin dediğim amaçlar doğrultusunda. Bir de bu Dernek'in sanatsal aktiviteleri de vardı tabi ki. İlk zamanlar, Devrim Erbil dönemindeydi sanırım, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi, İstanbul Günümüz Sanatçıları Açık hava Sergisi niteliğinde başlamıştı. Ben bu fikre hiçbir zaman sıcak bakmadım. Her defasında bunu gündeme taşıyıp böyle bir etkinliği Müze'nin yapmaması gerektiğini vurguladım. Çünkü müze demek, bilindiği gibi belli koşulları olan bir ortam demektir. Oysa Açık hava sergisi yapılmaktaydı. Nitekim birkaç kez söyledim ama lafım dinlenmedi. Sonunda başımıza bir bela gelmesi gerekiyordu, o da geldi. Bir gün, gece yarısı İstanbul'da bir yağmur yağdı fırtınayla beraber. Müze'nin bahçesinde bulunan bütün panolar yere devrildi, bazı pişirilmemiş seramikler kayboldu tamamen yağmurdan ve Müze'nin gerçekten başına büyük iş açıldı ondan sonra haklı olduğum, serginin Müze'nin içine taşınması gerektiği ortaya çıktı.

ÖG: Bu 3. sergi esnasında mı oldu? Yanılmıyorsam 3. sergiden sonra kapalı mekâna taşındı diye hatırlıyorum.

YT: Evet, o zaman da İsmail Tunalı'yımış Dernek'in başkanı. Sonra sanırım Adnan Çoker'in müdürlüğü sırasında – biliyorsun Müze'nin müdürlüğünü de yapmıştı o- ona defalarca söyledim ve sonunda niceliğinden çok niteliğinin önemli olması üzerinde duruldu. Bu sergiye katılan kişilerin ödül almış olması gerektiğini anlatmaya çalıştım.

Yani 1, 2, 3 ödülü vermek değil; diyelim yirmi beş kişi katıldıysa yirmi beş kişinin başarılı olabileceği bir ortam olsun, buraya katılabilmenin son derece önemli olduğunu anlattım. Sonunda dediğim oldu ve çok mutlu oldum. Giderek azaldı sergiye katılmak. Ama o denli de iyi sanatçıların, genç sanatçıların kendilerini göstermek istediği ve çaba gösterdikleri bir alan haline dönüştü. Bu sistem hala bugüne kadar sürüyor. Gerçi son zamanlarda küratör seçkisi üzerine dayandırılan sergiler olmuş ama özü itibariyle devam ediyor kanımca.

ÖG: Bildiğim kadarıyla siz sergilere eser de vermişsiniz, katılmışsınız. O dönem için Günümüz Sanatçıları Sergileri nasıl bir yankı uyandırdı? Ya da bir sanatçı olarak size ne ifade ediyordu? Siz tabii çok içindesiniz bir yandan ama genel sanat ortamına baktığımız zaman nasıl bir yankı uyandırdı?

Y.T: Bir çeşit sanatsal etkinliğin çok uç noktasında olduğu bir durum gibi değil de daha çok biraz sanat bayramı havasında yapılan bir etkinlikti. Zaten o dönemde Akademi’de Sanat Bayramı da oluyordu, biliyorsunuz. Bunun amacı çok kişiyi bu sergiyle kucaklaştırmak, herkesi katmak amacı taşıyordu. Ben hiçbir zaman benimsemiyordum bu sergiyi ama Müze çatısında olup da buna katılmamak tuhaf gelir diye baskıda bulundular, zorunlu olarak katıldım ben yani. Zaten hatta koyu armonili bir resmimdi benim, lekelenmiş falan hatırlıyorum. Çünkü biliyorsunuz müzede bir yapıtı sergilerken gün ışığından uzaklaştırmak gerekiyor hatta perdelerle kapatmak ve onun, o mekânın ışığının hangi ayarda olduğunu iyice hesap etmek gerekiyor. Ancak bu sergide hem suluboya vardı, hem desen vardı ve bunu Müze düzenliyordu. Böyle bir şey akıl alır gibi değildi. Bu yüzden ilk sergiye katıldım ama ondan sonra sanırım katılmadım hiç. Bir de sergi düzenleyicisi pozisyonundaydım ben. Ben 9. sergiye kadar devam ettirdim. 10. sergide Zekai Ormancı aldı galiba. Arkasından tekrar bir ara verdim uzunca bir süre Dernek’le aram iyi olmadı; bazı çelişkiler, bazı gerilimler oldu. O yüzden ayrıldım. Daha sonra, 15’te sanırım, yeniden devreye soktular beni, birkaç sergi daha yaptım. Ancak Dernek yönetimi ile aramızda yine uyuşmazlık vardı. Ben de zaten bunu meccanen desteklemek amacıyla yapıyordum, beğenmediğim bir ortam olursa neden durayım deyip ayrılmıştım o zaman.

ÖG: Siz sergilere epey emek verdikten sonra fikir uyuşmazlıkları nedeniyle bu sergilerin düzenlenmesinden ayrıldınız değil mi?

YT: Fikir uyuşmazlıkları, jüri oluştururkenki tartışmalar, detayların ne olduğunu şu anda ben de unuttum. Ben de ilkeme ters düştüğü zaman orda durmamın anlamı yoktur diye ayrıldım, ‘siz kendi başınıza yaparsınız bunu’ diye karar verdim. Ama en azından 20’ye kadar götürmeyi arzu ediyordum. Çünkü bir çeşit kendi kendime öyle payeler vermiştim. Yani bu sergiyi oluşturan birisiyim ben, bu hale getiren, bunun iyice tadını çıkarmak istiyordum çünkü sözüne ettiğim gibi bazı katalog kapaklarını falan ben kendim yaptım. Öyle bir grafik tasarım yanımda var, onları da yaptım. Çok emeğimin geçtiğini hatırlıyorum, yani orada sadece sergi yapımcısı değil, her şeyini saptayan birisi olarak çok çaba gösterdim.

ÖG: Sergi düzenleme süreci nasıl işliyordu. Örneğin jüri nasıl belirleniyordu?

YT: Dernek yönetimi belirlemiş gibi oluyordu ama sergiyi düzenlemek deyince bir çeşit küratöryel bir işleyiş oluyordu. Kimlerden olsun diye saptıyorduk. O dönemlerde, hele de ilk dönemlerde biraz demokratikçe saptamaya çalışıyorduk. Örneğin, Güzel Sanatlar Akademisi’nden, Yıldız Teknik Üniversitesi’nden birkaç tane, Marmara’dan, Eğitim Enstitüsü’nden, Ankara’dan vesaire, farklı yerlerden birer ikişer insan çağırarak daha yaygınca bir jüri oluşturmaya çalışıyorduk ki söylentileri kesebilelim. Çünkü söylentiler biliyorsunuz, bizim ortamımızda son derece yoğundur. Danışıklı dövüş yapılıyor diye çok dertlenilir, o yüzden böyle bir yöntem izlemeye çalışıyordum ben.

ÖG: Peki, başlarken bir takım amaçlarla başladı sergi etkinliği, -siz her ne kadar farklı fikirler beyan etmiş olsanız da- bunlar neydi ve sizce zaman içinde değişime uğradı mı?

YT: İlk zamanlar gerçekten şimdikiyle hiç benzeş tarafı olmayan biçimde sergileme isteniyordu. Demin de bahsettiğim gibi amaç orda çokça insanın katıldığı şenlik havasında bir açık hava sergisi bekleniyordu. Bazıları orda teatral oyunlar yapıyorlardı, bir yandan müzik çalınıyordu, bir yandan resimler-heykeller, herkes Müze’nin bahçesine girsin, sanat kokan bir ortam falan diye tarif ediliyordu. Dolayısıyla ben de istiyordum ki biz madem Müze’nin çatısı altındayız sahiden sanat kokan bir şey olsun şenlik kokan değil de, öyle arzu ediyordum. Bu ikilem sürekli benim kafamda vardı. Yani orda bulunduğum için zorunlu olarak bazı konularda yardımcı oluyordum ama etkin olamıyordum. Neden sonra bu düşüncemi söyleye söyleye etkinleşmeye başladık ve Müze içerisine, iç mekâna aldık sergiyi. Ondan sonra, bence sanatsal ağırlığı hiç

kuşkusuz çok daha yoğunlaştı. İç mekâna aldıktan sonra, nitekim önemli sanatçılar katılmaya başladı, bu da çok önemli aslında.

ÖG: İlk sergilere katılan sanatçılar listesine bakıldığında uzunca bir liste karşımıza çıkıyor. Hatta ilk yıllarda katılan sanatçı ve sergilenen eser sayısının çok daha fazla olduğu fakat yıllar içinde sayının azalması söz konusu.

YT: Amatörler de katılıyordu oraya. Örneğin Resim-Heykel Müzesi Derneği'nin düzenlediği kurslara katılanlar da katılıyordu o yüzden sayı çok fazla gibiydi. Ama dediğim gibi önemli sanatçı dersiniz yok gibiydi aynı zamanda.

ÖG: Evet ama örneğin 1. sergiye baktığımız zaman Resim Başarı Ödülünde İpek Düben, Şükrü Erdiren, Zekai Ormancı; Heykel Başarı Ödülünde Ayşe Erkmen, Erol Kınalı; Özgün Baskı Başarı Ödülünde Mustafa Asher, Ergin İnan, Özer Kabaş ve Seramik'te Fehmi Erdoğan gibi aslında Türk Sanat ortamında önemli yerler edinmiş isimler katılmış. Peki, bu sergilerin sanatçıların üretimine yansıdığını düşünüyor musunuz?

YT: Ben o dönemlerde, açık hava sergisi dönemlerinde, özel olarak bu sergiye hazırlananların olmadığını düşünüyorum. Elleri ne varsa, bir karma sergiye resim verir gibi, heykel verir gibi davrandıklarını biliyorum. Hatta bazılarının 'illa bu sergiye katıl, sergi güçlensin' demelerine tanık oldum o dönemde. Yani bu sergiyi yapanlar tarafından ısrarla insanların katılması istendi. Çünkü ödül deyince de çoğu kez plaket yöntemi ile ödüllendiriliyordu. Öyle bir sorunu da vardı Dernek'in.

ÖG: Bildiğim kadarıyla maddi yetersizlik nedeniyle ilk sergilerde katalog da basılamamış. Özel sektörün, özellikle bankaların sponsorluklarıyla daha sonraki yıllarda katalog basılmaya başlanmış.

YT: Evet sanırım öyle. İlk başlarda çok ilkel vaziyetlerde kataloglar yapılırken Akbank'ın eline geçti ve Akbank'la birlikte daha ciddi kataloglar yapılmaya başlandı.

ÖG: Sergilerin Ankara ve İzmir'e taşınması nasıl gerçekleşmişti?

YT: Çok zorluklar çekildi. Resimlerin götürülmesi başlı başına bir sorundu, şimdiki kadar organize değildi o dönemde sanat yapıtlarını taşımak. Herhangi bir yük niteliğindeki adeta, onları çok iyi ambalajlamak gerekiyor. Eğer bir problem olursa, yapıtın başına bir şey gelirse, yapılan iş çok baş ağrıtan bir duruma geliyordu. Bizler zaten meccanen çalışıyorduk, yani bütün zamanımızı ayırıp koşturuyorduk bunun için. Çok fazla parası olmayan bir dernekti tabi ki. Ama her şeye rağmen bakın Türkiye'de

hiçbir şey uzun soluklu olmuyor ve sergi açıldıktan sonra, çoğu sergiler giderek aşağı doğru bir ivme gösteriyorlar, Devlet Sergisi gibi örneğin, en nihayet içeriğini kaybediyorlar. Ama Günümüz Sanatçıları öyle olmadı, giderek büyüyen; içeriğiyle, niteliğiyle büyüyen bir sergi olarak gösterdi kendisini.

ÖG: Döneme baktığımız zaman devam eden Devlet Resim Heykel Sergilerinin yanı sıra 1967’de başlayan DYO sergileri, 1977’de başlayan Yeni Eğilimler, 1980’lerde Öncü Türk Sanatı’ndan Bir Kesit, A, B, C, D sergileri, 1990’larda bienal etkinlikleri, sanat fuarları gibi sanatçılara kendilerini ifade olanağı sunabilecek başka bazı sergiler ve etkinlikler de var. Bunlar arasında Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

YT: Devlet Sergisi vardı. Devlet Sergisi çok kişinin katılması arzu edilen bir şeydi ve demin dediğim gibi ondaki ivme aşağı doğru gitmekteydi. Ama oraya katılabilmek önemseniyordu yaygın sanatçılar kitlesi tarafından. Çünkü son derece dedikodu ortamına ait bir etkinlikti. Bilhassa ödüller konusunda çok şeyler söyleniyordu. Yeni Eğilimler Sergisine gelince o da çağdaş arayışlar içerisinde olduğu bilinen ancak Akademi’nin çerçevesinden çıkamayan, daha çok Akademili hocaların isteği doğrultusunda gelişen bir sergiydi. Şimdi baktığımız zaman Yeni Eğilimler Sergisi’ni falan çok abartıyoruz ama gerçekten de iyiydi bir dönem, hiç kuşkusuz, hiç yoktu çünkü öyle bir şey. Şöyle birkaç fotoğrafa baktım ve katılanlara baktım, yeniyle alakası yok, o dönemde kimler varsa Akademi hocaları ana duvarları kaplamışlar, birkaç tane deneysel çalışma vardı ortada yani ana duvarlarda onların hâkimiyeti vardı. Ondan sonra bizim Öncü Sanat Sergisi vardı ancak sivil bir girişimdi bu, devletin desteklemediği, herhangi bir kurumun bize el vermediği... Biz kendi kendimize örgütlenip yaptık bu sergiyi, o bakımdan iyiydi ancak buraya da girebilmek geniş çevrelerce mümkün değildi yani ancak bir grubun yaptığı bir sergi niteliğindeydi ve nitekim daha sonra gelen sergiler de öyleydi. Günümüz Sanatçıları Sergisi herkesi kucaklayabilen bir niteliğe sahipti, ilk başlarda hele. Sonraki dönemlerde de anlaşıldı ki durum, başarılı bir iş yaparsa genç birisi Günümüz Sanatçıları’nda kendini gösterebileceğine inanmaya başladı. Nitekim yeni mezun öğrencilerin sanat piyasasında, sanat ortamında kendilerini var etmek için bu sergiye katıldıklarını görüyoruz. Hatta bunu söylemelerinden de duyuyordum ve ben de salık veriyordum öğrencilerime. Yani ‘siz bu sanat ortamında kalacaksınız, kalmak istiyorsunuz o zaman sizlerin katılacağı sergilerin en başında Günümüz Sanatçıları

Sergisi var. Mutlaka gidip orada başarı kazanmanız gerekir.’ diye öneriyordum. Nitekim bu bağlamda çok faydası oldu, birçok genci ortaya çıkardı. Galerilerle ilişkiye geçtiler, sergi yüzünden, resimler satabildiler. O yüzden diğer sergilere ölçütle daha etkin bir sergi oldu. Sonraki yıllarda niteliği arttı, katılamayanlar çoğaldı. Biraz yılgınlıklar olmadı değil doğrusu. Yani ‘biz oraya giremiyoruz bir türlü. Neden böyle oluyor? Neden jüriler şöyle?’ falan diye söylentiler oldu. Ama her şeye rağmen kendini iyi hissetmek isteyen, kendini iyice göstermek isteyen gençlerin katıldığı bir sergi kimliğinde oldu şimdilerde.

ÖG: Peki, Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri ile Akademi arasında nasıl bir ilişki vardı?

YT: RHMD, Resim Heykel Müzesi’ne destek amacıyla kurulmuştu ancak GSİS Dernek’in yürüttüğü bir şeydi. O ortamda olduğu ve o mekânda sergilendiği için kan bağı vardı kuşkusuz ama Yeni Eğilimler Sergisi kadar fazla bağlantılı değildi. Çünkü o dönemlerde sponsor kavramını ortaya çıkarmaya başlamışlardı ve dışarıdan destek almaya başlamışlardı çünkü Akademi hiçbir zaman ne katalog konusunda ne sergileme konusunda yardımcı oldu. Sadece ortamı açtı, hatta kokteyl bile yapamıyordu. Bunları yapmak bir tarafa Dernek’ten bir şey beklemeye başladı. O dönemde Müze’nin hali içler acısıydı. Şimdi de tabii içler acısı halde devam ediyor da, bir çivi, ip alacak parası yoktu Müze’nin. Bu pratik güncel hayatını sürdürebilmesi için, ne bileyim bir yer boyanacak, akademiyle yazışmalar olacak, aylar sonra cevap gelecek falan, onları beklemek yerine Dernek pratik çözümler getiriyordu. O bakımdan Dernek’i de bir yandan destekliyorlardı. Ancak 12 Eylül’den sonra devlet kurumlarında dernek gibi yapılanmaların yer almalarına izin verilmedi. Sonra çıkartıldı oradan. Şimdi dışarıda etkinliğine devam ediyor.

ÖG: 17. sergiye kadar hep Müze’nin salonlarında ya da öncesinde bahçesinde düzenlenmiş. Fakat daha sonra sergi farklı mekânlara taşınmış.

YT: Sanırım demin dediğim döneme denk geliyor. Yani Dernek kapı dışarı edildi. Kemal İskender dönemiymiş sanıyorum. Dernek’in orda olmaması gerekir diye kapı dışarı edildi. O zaman Dernek’in Akademi’yle yani Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ile bağlantısı kopmuş oldu. Şimdi daha özgür, adı Resim Heykel Müzeleri Derneği ama... Bu sefer de diyorlar ki ‘Biz Resim Heykel Müzeleri Derneği’yiz, her müzeye yardımcı olmamız gerekir.’ Zaten ilk başta da öyleydi aslında. Sadece İstanbul

Resim Heykel Müzesi değil, ‘Biz yardım ihtiyacı hisseden her müzeye yardımcı olmalıyız.’ diye çok duygusal ve çok idealist bir kavram öne sürmüşlerdi.

ÖG: Evet ama yine de Dernek kurulurken temel amaç İstanbul Resim Heykel Müzesi’ni desteklemektir. Dolayısıyla 90’larda Dernek Müze’yle bağlarını kopardığında Dernek’le birlikte sergilerin amaçları da değişmiş olmalı. Eskiden Müze’ye de katkıda bulunmak isterken artık sadece sanatçılara imkân tanır hale mi geldi?

YT: Evet, dediğiniz tamamen doğru. Sadece sanatçılara imkân tanımak durumuna dönüştü. Bırakın müzeleri desteklemeyi kendi yaşamını zor sürdürür duruma dönüştüler.

ÖG: Başlarken bir seçici kurul, daha sonra küratörlü sistem ve aslında daha sonra yabancı küratörlerin de katıldığı bir sistem gibi farklı yöntemler denenmiş süreç içinde. Bu yıl sergilerin 31.si düzenlenecek, başladığı günden bugüne kadar sergilerin izlediği ivmeyi ve sergileri 80’lerden itibaren sanat ortamındaki tartışmalara paralel olarak değerlendirirseniz, neler söyleyebilirsiniz? Sizce bu sergiler nasıl bir yer edindi?

YT: İlk önce İstanbul çevresi düşünüldü, sonra Türkiye’ye doğru, Ankara, İzmir sergileri bunu gösterdi, daha yaygın sergiler niteliğine kavuşmaya çalıştı, sonunda küratörlerle güncel sanat eğilimlerine paralel yürümeye başladı. Bu benim yorumum. Arkasından da daha evrensel boyutlara ulaşmaya çalışıyorlar bence. Bence bu olumlu bir şey, ben çok doğru buluyorum bunu. Genç Türk küratörü de kullanıldı, kendi ülkemizden de kullanıldı, yabancılar da çağrıldı. Yabancı bir gözle ne olabilir, o araştırılıyor, o da iyi bence. Yani iyi gidiyor şu anda. Çok benimsiyorum, çok önemsiyorum doğrusu bunu. Çünkü bizlerin yaptığı Yeni Eğilimler Sergisi kaldı bakın. Biz Öncü Sanat Sergisi’ni beş sergi yapabildik, o tamamen kendi zamanımızdan, her şeyimizden vererek oluşturduğumuz sergilerdi. Sonraki sergiler yine kaldılar. Bu devam ediyor hala, o yüzden başarılı bence, başarılı bir sergi. Aradan otuz sene geçmiş, otuz birincisi olacakmış. Epey uzun bir süre tabii ki, otuz bir sene ayakta kalabilmek de gerçekten çok önemli. Hele hele bir takım sergileri de düşünürsek yanı sıra, onlarla kıyaslarsak eğer, daha da önem kazanıyor kanımca. Son dönemlerdeki uluslararası olma çabaları da çok önemli bir durum. Şimdiye kadar Günümüz Sanatçıları Sergileri nedeniyle ortaya çıkan çok sanatçı var, orada kendilerini var eden, adını duyuran birçok

sanatçı var, o bakımdan da çok faydası var. Yani farklı bir kimliği oldu Günümüz Sanatçıları'nın. Ben bunu çok önemsiyorum. Yani var olan, kendini gösteren sanatçıları sürekli desteklemek yerine, yeniden yaratmayı önemsediydi, bu bakımdan çok iyi giden bir sergi bence. İlk başlarda var olan durumu, içlerinde çok belirgin olan sanatçıları alıp biraz gösteri yapan bir sergiydi. Sonra sonra azalarak katılım sayısı, nihayet sanata daha çok vurgu yapılmaya başlandı ve oradan daha özgün sanata girmeye çalışan gençleri bünyesinde toplamaya başladı ki bu da çok önemliydi bence, şu anda durum onu gösteriyor.

ÖG: İlk sergi 1980 Ağustos'unda düzenlenmiş ve hemen ardından 12 Eylül Türkiye'yi hemen hemen her konuda derinden etkilemiş. Ancak sergilerin her yıl düzenlenerek gelenekselleştiğini görüyoruz. Bu dönemde bunu gerçekleştirmek, böyle etkinlikler düzenlemek zor muydu?

YT: Çok zordu. Türk sanatının seyrine bakarsanız eğer bu darbelerle oluşan onar yıllık sosyo-politik durumla sanatın çehresinin de değiştiğine tanık oluyoruz. Her bu onar yıllık dönemde farklı anlayışlar egemen oluyor. 80'den sonra önce daha gerçekçi olan, daha toplumsalcı olan sanat ortamının soyuta doğru döndüğünü görüyoruz, soyuta ve soyut dışavurumculuğa arkasından da figüratif dışavurumculuğa döndüğünü görüyoruz yani soyutlamalar oluyor ve sanatçı içine kapanıyor. 70-80 arasındaki dönemin özellikle ikinci yarısında sanatçıların tamamen sokaklarda resim yaptığını tanık oluyoruz ve atölyesinde resim yapanlar da sokaktaki zihniyetin devamı niteliğinde işler yapıyorlardı. Oysa 80'den sonra içine kapandı sanatçı ve bu dönemde alabildiğine zorlaştı. Otosansür olayı çıktı, herkes korkudan kendi kendini sansürlemeye başladı. O yüzden sanatçı atölyesine kapandı. Benim de sergi düzenlemeler konusunda bu dönemle ilgili gerçekten iyi olmayan anılarım var. Bir tanesinde kendi resmimi sansürlemek zorunda kaldım 12 Eylül sürecinde. Örneğin Nazım Hikmet'in portresi vardı resmin bir tarafında, resim yağlıboyaydı, onun üzerini akrilikle kapattım, daha sonra dökülüp gerçek Nazım çıksın diye.

ÖG: Bu durumda Günümüz Sanatçıları Sergileri gibi aslında sanatçılara kendilerini ifade imkânı veren sergiler ve etkinlikler dönemin koşullarını göz önünde bulundurduğumuzda daha da değerlendiriliyor herhalde...

YT: Politik olmadığı için, suya sabuna dokunmadığı belki de bu tür sergiler kalabildiler. Sanat nosyonunu daha ön planda tuttukları için yaşamlarını iyi sürdürdüler

bugüne kadar. Yani bu tür rüzgârlardan, fırtınalardan fazla etkilenmediler. İyi yapıldı bence öyle olması. Çünkü hepsinin bir anda aynı şeyi düşünmesi ve yapması büyük bir ülke sanatı için anlamsız da olabilir. Bir grup sanatçı böyle bir şey yapar, başka bir grup başka şeyler yapar. Çoksesliliktir bu aslında. Bir yandan politik savaş verilirken Resim Heykel Müzeleri Derneği de sanat ağırlığı olan sergiler yapıyordu ki bu çok önemli bir şeydi bence.

ÖG: Değerli paylaşımlarınız ve vaktiniz için çok teşekkür ederim.

EK-II.II. Leyla Belli ve Gönül Nuhoglu Söyleşisi

01.04.2013

Resim Heykel Müzeleri Derneği

Özge Gençel: Derneğin kuruluş hikâyesinden bahseder misiniz? Kurucu üyeleri kimlerdi? Amaçları, yola çıkarken planlanan etkinlikleri nelerdi?

Leyla Belli: 1979'da Müze kapalıydı. Yedi yıl kapalı kaldı. Çünkü Hüseyin Gezer, o zamanki Müze müdürü, haklı olarak bir takım elektrik ve ısıtma olasılığının kötü olduğunu kabul etmişti. O zaman Devrim Erbil Müze müdürüydü ve biraz faaliyet göstermek istedi. Tomur Atagök de müdür yardımcısıydı. Kafa kafaya verip konuşunca, 'toplanalım, bir dernek kuralım' dediler. Sonradan, zannediyorum otuz- otuz beş kişi toplandı. Bu üyelerin listesi derneğin tüzüğünde mevcuttur.

ÖG: Derneği kurarken hedefleriniz, planladığınız etkinlikleriniz nelerdi?

LB: Günümüz Sanatçıları Sergileri etkinliklerini hiç o esnada düşünmedik. Maksat kapalı yeri bir hareket yapıp kamuya duyurmaktı. Örfi idare vardı o zaman, baştaki insan çok uyanık ve zarifti, hak verdi ve bize destek oldu. Maksat Müze'yi açmaktı. Çünkü kapalı bir şey, örtülü kaldıkça kusurları kayboluyor; açığa çıkınca belli oluyor. Amaç Müze'yi yaşatmaktı, tabi bu ancak bir sene uğraşla yaşamaya döndü, ancak 80'den sonra. 1979'da bahçe açtı ama bahçe bir felaketti, açtı dediysen otlar içinde bir yerd. İnsan akıl etmiyor ki, onları tespit etmek lazımdı, nereden nereye geldik, vatan-millet diye çok özveriyle çalışıldı. Hiç onu ne hale getirdik diye öncesini-sonrasını belgelemedik.

ÖG: Yani Müze'ye destek verme amacıyla başladınız.

LB: Evet. Günümüz Sanatçıları ismi altında bir açık hava sergisi yapıldı bahçede. Sadece üç beş bir şey değil, ne varsa, her şey gösterime sunuldu.

ÖG: Çok planlanmadan başlayan bir etkinlikti öyleyse?

LB: Evet, sonra sonra yerine oturdu. Çünkü zaten o durumda, kilim, yazı, hat, eski sanatlar, Osmanlı sanatları hepsi vardı. Sanatçı arkadaşlardan kim ne getirdiyse sergilendi, o sene katılanların isimleri hakikaten aklımda değil.

Gönül Nuhoglu: Dernek kurulurken ana amacı Günümüz Sanatçıları Sergileri ya da başka etkinlikler değildi, ana amaç öncelikle Müze'yi ayağa kaldırmak, Müze'yi iyileştirmektir ve hatta yeni bir müze kurmaktır, daha çağdaş bir müze kurmaktır.

LB: Evet, ama İstanbul Resim Heykel Müzesi 50'lere kadar klasik bir şekilde kalsın; elliden sonrası için yeni bir müze kurulsun istenmişti.

GN: Yani başlangıçta hedef yeni bir müze kurmaktır ancak süreç içinde Günümüz Sanatçıları Sergileri gündeme geldi.

LB: Doğrusunu isterseniz ilki çağrılı bir sergi oldu. İlan edilip, jürinin kurulup beğenilerin dile getirildiği bir süreç yoktu.

GN: Sanatçılar da destek için kabul etmişler.

LB: Evet, sanatçılar bizi sayıyorsa, fikrimize inanıyorsa getiriyordu. Tamamen amatör bir topluluk oldu. Tabii açık havada olunca maalesef hava biraz etkiledi ve bir iki yapıt da bozuldu.

ÖG: İlk sergiden itibaren açık hava koşulları eserlere zarar vermiş buna rağmen 2. ve 3. sergiler de açık havada düzenlenmiş. İlk kez dördüncü sergiyi Müze'nin salonlarında düzenlemeye başlamışsınız, değil mi?

LB: Evet. Zaten benim tam olarak birinci sergiyle bir alakam olmadı. İlk toplantıda yaşanan bazı tatsızlıklar vardı, yanlış anlaşılma vardı. O yüzden ben kurucu üye değilim, ne yapıldı ne edildi bakmadım bile. Beni daha sonradan ikna ettiler derneğe girmem için.

ÖG: Kurucu üye değilmişsiniz ama yine de bu oluşumun yakınındaymışsınız, o yüzden belki bizi aydınlatabilirsiniz. Günümüz Sanatçıları Sergisini İstanbul Festivali'ne nasıl dahil oldu?

LB: Biraz kocamın etkisiyle dâhil oldu. O yönetim kurulundaydı, zaten Nejat ve Sebla Eczacıbaşı da öyle... Sebla ve ben biraz baskı yaptık. Pek parasız olduğumuz için broşür ve davetiyeye onlar yardım etti. Yani aynı anda biz de sergi açtık. Ama sonra kendileri de plastik sanatlar yapınca biz çekildik. O zaman onların öyle bir şeyi yoktu, sade müzik hatta caz bile yoktu. Sade müzik, tiyatro falan, sonra sonra bu sanatsal etkinlikleri ilave ettiler. İlk başta yapıldığı zaman sade klasik müzikti daha ağırlıklı olarak.

ÖG: İlk yıllardaki şartnamelerden sergilenen işlerin satışa sunulmakta olduğunu da anlıyoruz. Piyasanın ilgisizliğinden bahsettiniz ama o dönemde satışa ilgi var mıydı?

GN: İlk sene zaten sanatçılar işlerini getirdi, Müze'yi desteklemek için. Belki satılırsa da derneğe bir şey kalsın diye düşünüldü.

LB: Böyle bir vaziyete geleceğimizi tabi ki düşünmedik. Birkaç kuruluş kazanıyorsak Müze'nin Akademi'den talep edemeyeceği bazı ufak masrafları oluyor. Bir takım şeyleri biz devamlı karşıladık. Kokteyller oluyordu, kokteylleri, açılışları karşıladık. Eğer bir sefaret yahut resmi bir firma orada sponsor olup da Müze'de sergi açmadıysa ufak tefek kendilerinin açtığı sergileri hep dernek karşıladı.

ÖG: Ödül alan yapıtların kartpostal ve reproduksiyonlarının dernek tarafından yaptırılacağına dair bir bilgi okumuştum, bu gerçekleştirilebildi mi?

LB: Hayır, yapılmadı.

ÖG: Serginin diğer şehirlerden yapıt kabul etmesi ve başka şehirlere taşınması söz konusu olmuş. Mesela 9. sergide Ankara ve İzmir'den de eser teslimi sağlanmış, yine 10. sergi İstanbul'un ardından Ankara ve İzmir'de sergilenmiş. Fakat buna devam edilememiş...

LB: Sponsor bulamadık çünkü oraya nakletmek için. O zaman yönetimde Ayşe Kulin vardı. Ayşe Kulin buldu, Ankara ve İzmir'e taşıdı bunları iki defa. Ama o da ayrıldı. Ayrılınca, sponsor bulunmayınca bir sergiyi getirip götürmek çok zor.

GN: Bir de 23'ü Diyarbakır'a götürdük. Hep niyetimiz oldu ama sponsor bulamadık.

LB: Bakın şimdi aklıma geldi. Ankara dönüşü... Maalesef anlaştığınız firmaya dünyanın parasını veriyorsunuz nakliye için ama yine de bazı şeyleri engelleyemiyorsunuz. Buraya geldi yapıt, tahtadan da kamufle edilmiş baya güzel kutusu var, içi şingır şingır kırık çıktı, seramikti, Server'indi (Demirtaş). Bizim ne kadar canhıraş koştüğümüzü bildiği için zarar ziyan bizden katiyen talep etmedi. 'Olsun Leyla Hanım, ben onu öyle yaparım, bir daha yaparım, ben zaten artık bu tip şeylerle uğraşmak istemiyorum' dedi, çok anlayışlı karşıladı.

ÖG: Müze'yle olan ilişkileriniz nasıldı? İlk 17 sergi çoğunlukla Müze'de yapılırken sonraları farklı sponsorlar eşliğinde farklı yerlerde düzenlenmiş.

LB: Bazı şeyler mantık harici yürüyor. Yüzde yüz olması icap eden şey ancak siz onunla dostonuz oluyor veyahut kafa dengiyseniz. Böyle bir takım, Müze müdürüyle

dost olmanız, rektörle – Müze oraya bağlı olduğu için- dost olmanız lazım, tanışmanız lazım yani maddi değil manevi de bir baskınız, sempatiniz olması lazım, birbirinizi tanımanız lazım. ‘Evet, haklıdır bu, bu işi yapalım’ diyen ben pek nadir insan gördüm bu yaşa kadar. ‘Biz Hak Ediyoruz’ diye çocuk projesi yapıyorduk, üç belediyeyle yapabildik ondan sonraki belediyelerle yapamadık bunu. Bizim bir şeyimiz yok. Maksat o belediye de onunla alakadar olsun, hocalarımız var, hocalar gidiyorlar ama evvela o belediye reisinin o işe aklının yatması gerekiyor ki size izin versin, onun hududunda hocalarla çalışılsın. O da güzel bir programdı, hocaları çağırıyorduk, seminer, çocuk parkları gibi şeyler yaptık, onu da üç kere yapabildik. Bazı şeyler çok zorlukla elde ediliyor, özellikle karşı tarafın menfaati yoksa.

ÖG: Ödülleri dağıtırken, yapıtları değerlendirirken başlarda seçici kurul tercih edilmiş. Daha sonra 21. sergide Beral Madra küratörlük yapmış. Bu kararı nasıl aldığınızdan bahsedebilir misiniz?

LB: Küratör vaziyetine dönelim dedik. Hep yenilemek istiyoruz. Bazı şeyler aynı şekilde devam eder, eder ama bir kanıksama olur. Biz de onun için bir hamle yaptık. Fakat orda Beral Madra seçmedi de, şahısları biz tespit ettik.

GN: Yanlışlık olmasın Leyla Hanım, ödül kısmını öyle yaptık. Normal seçimi Beral Hanım yaptı. 15 kişi falan belirledik, gazeteci, sanatçı vesaire bir liste yaptık. O liste geldi ve ödül alanları onlar oyladı. Yani ödülleri Beral Hanım seçmedi.

LB: Yani seyircilerin oyu değildi, halka açık bir oylama değildi. Burada şahsiyeti olan, sanatta bir takım tanıdığımız, ağırlıklı insanları davet ettik, onların oylamasıyla seçildi.

ÖG: Seçici kuruldan küratörlüğe geçilmesinin sergilere nasıl bir yansıması, nasıl bir etkisi oldu? Bunu yaparken hedef neydi?

GN: Ben buraya başladığımdan beri sistem değişti. Bu durum da o döneme denk geliyor. On altı, on yedi senedir çalışıyorum ben bu dernekte. Bence sanatçı zaten seçici olmamalı. Çünkü geçmişte baktığınızda sanatçıların kendi izdüşümünde olan işler daha çok seçilmiş. Artık küratöryel sistem dünya üzerinde oturdu, bienaller böyle gerçekleşiyor, dünya artık böyle çalışıyor. Sanatçı seçici pozisyonunda olmamalı diye karar verdik. İlk zamanlarda şöyle yapıyorduk, bir tek bir galerici alıyorduk, üniversiteden birisini alıyorduk, sanatçı oluyordu listede. Daha sonra sadece küratörlerle çalışmaya başladık ve hatta iki yabancı küratör bir Türk küratör olsun ki gelen bütün işleri de en azından iki yabancı küratöre göstermiş olalım. Nitekim daha sonraları

mesela o küratörlerden bazıları o çocukları aldı, yurtdışına taşıdı. Hani öyle de bir açılım yapma şansı sağlansın bu çocuklara diye düşündük.

ÖG: Bununla ilgili isim olarak örnek verebileceğiniz, şu anda hatırladığınız kimse var mı?

GN: Ragıp Basmazölmez vardı mesela onu götürdüler. Necmi Sönmez bir iki kişiyi götürdü öyle.

Aylin Kartal: Bahar Oganer, Emre Baykal'ın Apartman projesine bu şekilde dâhil oldu.

LB: Bundan evvel de sekiz dokuz kişi oluyordu galiba. Mimar Sinan'dan, Marmara Üniversitesi'nden, plastik sanatlardan isimler davet edilerek çeşitlilik yaratılmaya çalışılıyordu. Ancak hoca-öğrenci ilişkilerine ya da sanatçılar arasındaki ilişkiler düşünüldüğünde insan bunun çok sağlıklı olmadığını görüyor.

GN: Şunu söyleyebilirim ki ben de sanatçyım ve kendime yakın işleri daha çok beğeniyorum. Objektif olmak kolay değil bu konuda. Onun için tek doğru sistem bu mu bilmiyoruz ama dünyada bir sürü şey böyle yapılıyor. Seçmek zorundaysanız bir sistem koymak zorundasınız, şu anda da en uygun sistem hala daha bu gözüküyor. Ama şöyle söyleyeyim size. Geçtiğimiz seneyi atladık, Akbank'ta bir tadilat olacağı söylendi sonra o da gerçekleşmedi. Bu sene başka bir şey yaptık, Akbank kendi adına veriyor bizim ödülümüzü, Akbank Günümüz Sanatçıları Ödülü olarak veriyor. Daha farklı bir jüri yaptık, dernekten birisi olacak, Akbank'tan birisi olacak, bir gazeteci-eleştirmen Hasan Bülent Kahraman olacak, İKSV'den birisi olacak, bir de genç bir küratör olacak jüride. Ama önümüzdeki sene için daha farklı projelerimiz var. Nasıl bu işi daha farklı yapıp katılımı nasıl daha fazla artırıp ve gelecek işlerin daha farklı daha heyecanlı olmasını nasıl sağlarız diye de projelerimiz var. Seneye başka şeyler yapacağız yani.

ÖG: Günümüz Sanatçıları Sergileri bugün baktığımızda uzun soluklu ve gelenekselleşmiş sergiler. 2011'de yapılmamasının nedenini zaten açıkladınız ama geriye doğru gidecek olursak, 2002 ve 1999'da da gerçekleştirilmemiş.

GN: O yıllarda sponsor ve sergi salonu bulamadık.

ÖG: İlk sergilere göre yıllar içinde katılan sayısında bir düşüş gözlemleniyor. Bu konuda ne söyleyebilirsiniz?

GN: Ben 16.sına katılmışım 358 kişi vardı o sene. Eskiden katılım daha fazlaydı çünkü böyle bir şey hiç yoktu, onun muadili olan bir yarışma hiç yoktu. Son senelerde

Siemens sanat falan da yapıyor yani gençlerin bu tip yarışmalara katılma olanakları daha arttı, kendilerini gösterebilecekleri alanlar, inisiyatifler oluştu, kendilerini çok daha fazla gösterebiliyorlar. O zaman böyle bir şey hiç yoktu daha fazla katılım vardı. Açıkçası biz de şimdi sorguluyoruz, niye katılım düşüyor, jüriye göre mi düşüyor, nereye göre düşüyor, nasıl arttırabiliriz diye biz de onun nedenini araştırıyoruz hala.

ÖG: Katılanların içinden sergilemeye de daha az çalışma seçiliyor artık sanırım...

GN: Küratörlü sistem bunu birazcık etkiledi. Serginin bütünü de düşünüyor artık küratörler seçerken. Arada bir şey de olabiliyor – bu benim şahsi fikrim – daha iyi bir iş olabiliyor ama serginin bütününe uymadığı için onu elimine edebiliyorlar sergiden, gördüğüm kadarıyla bu. Ama sergilenen işin az olmasında bir mekân problemi, Aksanat'ın ölçeği belli, maksimum otuz-otuz beş sanatçı alabiliyor orası.

LB: Bir de zannederim biraz isim yapmaya başlamış sanatçılar artık iştirak etmekten çekiniyorlar, 'ya reddedilirse' diye.

GN: Evet, öyle bir şey de var.

LB: Yani bir iki mesela ismi tanınan genç ama daha şey olanlar da çekiniyor, o sınıf da çekiniyor. O zaman talebelere, daha genç kendini duyurmak için çaba gösteren bir ekibe kalıyor. Sonra tarzlar da değişti, eskiden tuvaler geliyordu, yapıtlar geliyordu, koyacak yer bulunmuyordu. Şimdi dosyayla iş bitiyor.

GN: Bir de bence gerçekten her ne kadar sanatçı adayları ya da sanatçılar şikayet ediyor da olsa şimdi biraz daha olanakları fazlaştı. İnisiyatifler, galeriler filan derken onlar biraz daha 'buraya başvuralım ama seçilmezsek' diye düşünmeye ya da farklı yerlere başvurmaya başladılar. Ve bence gittikçe de gençlik tembelleşiyor, biraz da bundan diye düşünüyorum.

ÖG: Hisar Bank, Türk Ekonomi Bankası, Vestel, Akbank gibi pek çok çeşitli kuruluşun sponsorluğunda gerçekleşmiş bu otuz sergi. Özel sektörün sanata ilgisinin sergilere yansımaları nasıl oldu? Özel sektörün bu sergilere yaklaşımı nasıl?

LB: Akbank bize kokteyl veriyor, davetiye basıyor, katalog basıyor. Çünkü biz Müze'den ayrılınca yersiz kaldık ve onlarla anlaşmaya girdik. Müze'den ayrılmamızın sebebi artık anlatmaya değmeyecek kadar hoş olmayan şeylerdi. Zaten bir derneğin çok iyi yaşaması için ya fevkalade arkası olacak ya da siyasi niteliği olacak. Bizim hiçbirimizin siyasetle bir ilgisi yok, ne düşündüğümüz kendimize kalmış; maddi güvencemiz, arkamız da yok.

GN: Bizim derneğimizin en büyük eksisi, yapamadığımız en büyük şey bence iyi bir PR'ımızın (halkla ilişkiler) olmaması bugüne kadar. Kendimizi, yaptığımız işi yeteri kadar tanıtamadık. Sponsor bulmak da tamamen bununla ilgili bir şey. Ne kadar görürseniz o kadar iyi sponsor buluyorsunuz. Ama genel olarak hep bankalarla çalıştık çünkü mesela özel kurumlarda herkes kendi koleksiyonunu yapmak çabasında, kendi bir şey yapmak istiyor. Başka hiçbir şey yapmak istemiyor. Yani sanata yatırım yapanlar, alıcısı ya da galeriler, sponsorlar, sanatın geri dönüşümü için hiçbir şey yapmıyorlar. Bunlardan bir tanesi de bize sponsor olmak. Sonuç olarak biz gidip sponsorlara diyoruz ki 'geleceğin sanatçısını bulmaya çalışıyoruz, genç sanatçıya destek oluyoruz'. Biz dört senedir uluslararası baskı yarışması düzenliyoruz. Türkiye'de baskı çok tanınmayan ve çok eksik olan bir şey ve yurtdışından inanılmaz katılım oluyor. Güzel sergiler de yaptık, yabancı küratörlerle çalışıyoruz, iyi sergiler yaptık. Fakat şimdi beşincisini yapamıyoruz bu sene çünkü sponsorumuz yok.

ÖG: Sanırım Günümüz Sanatçıları Sergileri'ni de uluslararası hale getirmek için bir adım atılmış ancak hayata geçirilememiş.

GN: İstedik ama olmadı. Çünkü yurtdışından iş geldiği zaman bir kere korkunç gümrük problemleri giriyor araya, taşıma maliyetleri giriyor. Yoksa artık iletişim çok kolay. Ama mesela hep istiyoruz bir tane uluslararası dijital yarışma yapalım. Onda her şey daha kolay, sponsor bulursak onu da yapacağız.

ÖG: Günümüz Sanatçıları Sergileri'nin başladığı dönemde DYO gibi, Yeni Eğilimler gibi bazı sergiler vardı hem de devam ettiği süreçte Öncü Türk Sanatından Bir Kesit, Yeni Açılımlar: A, B, C, D sergileri, yine ilerleyen süreçte Yeni Öneriler-Yeni Önermeler, Sınırlar-Yörüngeler, bienaller, sanat fuarları gibi aslında sanat ortamında yer edinmiş pek çok etkinlik var. Günümüz Sanatçıları Sergilerinin sizce bunlar arasında farklılaştığı nokta nedir? Çağdaş Türk Sanatı'nda nasıl bir yer edindi?

GN: Eski dönemleriyle ilgili bir şey söylemek için çok yetkin değilim açıkçası, çok iyi bilmiyorum o zamanını. Ama ayıran şey bir kere bu kadar uzun süreli olan hiçbir tane daha yok. Otuz senedir devam eden tek sergi.

LB: Yeni Eğilimler sekize kadar geldi, durdu, ilerleyemedi. Biz Günümüz Sanatçıları ismini koyduğumuz zaman Yeni Eğilimler vardı zaten. Biz bunu devam ettirebildik, bir takım insanlara, sanatçı arkadaşlara, dostlara da çok kapılar açıldı.

GN: Biliyorsunuz şöyle bir eğilim var şimdi: genç sanatçı avlamak, yeni sanatçı... Kimsenin bilmediği birisini değerlendirip, ona yatırım yapıp, sonra ‘bunu ben keşfetmişim’ deyip onun üzerinden kazanmak. Yine bizim sergilere galericiler ya da koleksiyonerler geliyorlar, bakıyorlar, seçip bir yerlere taşıdıkları sanatçılar da oluyor. Gene öyle bir şey üstlendiler. Bu ne kadar doğru tartışılır.

LB: Geriye doğru zaten bir bakarsanız İstanbul ya da Türkiye’deki sanat hareketlerine, ne galeriler vardı ne başka sergiler vardı ne yarışma vardı. Yani hiçbir şey yoktu, 80’lerden sonra yavaş yavaş oluştu.

ÖG: Gönül Hanım, siz aynı zamanda sergiye katılmış bir sanatçısınız. Bu sizi sanat üretiminizi etkiledi mi?

GN: Çok. Benim hayatımı etkiledi. Çünkü ben Akademi bazlı değilim, Boğaziçi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi mezunuyum. Marmara Üniversitesi’nde ek branşım resimdi, resimle öyle tanışmıştım. İlk sene girdim, sergilerin 16.sında, o zaman rektör Gündüz Gökçe idi. İlk defa Akademi dışından birisine ödül verdiler o sene, on altı senede. Benim için o çok büyük bir şeydi. Ben belki mesela biraz daha amatör olarak devam edebilirdim resme ama o bana inanılmaz bir güç verdi. Sonra da derneğe girdim.

ÖG: Yani derneğe girişiniz sergiye katıldıktan sonra...

GN: Evet. Makedonya ile bizim ilişkilerimiz var, orada workshop yapıyorlar her sene, Türkiye’den de sanatçı gönderiyoruz. 1997’de de beni gönderdiler. O daha da motive etti. Ben yolumu buna doğru döndürdüm. Bana etkisi çok ama bunu söyleyen bir sürü sanatçı daha tanıyorum, bu yarışmada aldıkları ödülün hayatlarını çok değiştirdiğini, onlara bir sürü yol açtığını söyleyen pek çok sanatçı var. Ve gerçekten de otuzuncu yıl kataloğuna bakarsanız seçtiğimiz isimlerin bugün gerçekten görünür olduğunu görürsünüz. Şuna inanıyorum ben, on beş senedir Günümüz Sanatçıları jürisinde her seferinde bulunuyorum. Jürinin yaptığı seçimlere baktığım zaman da şunu görüyorum, seçerkenki kıstaslarıyla gerçekten farklı olanı seçiyorlar ve o gençler gerçekten bir yere geliyor bir müddet sonra. Keşke daha çok seçebilsek. Mesela bana sorarsanız en büyük eksiğimiz şu, biz otuz yıl kataloğunu yaparken sanatçılarla çok iyi bir kontak kurduk ama biz gençlerle bir grup kurabilmeliydik, onlara daha çok olanaklar sağlayabilmeliydik. Bizim de olanaklarımız olsaydı keşke, ama olmadı. Son birkaç senedir ödül alanları yurtdışına gönderelim, senesine göre bir sene Venedik Bienali’ni

bir sene Art Basel'i görsünler diye düşündük. Bu çok ufak bir miktar aslında ama ona bile birisini bulmakta çok zorlanıyoruz. Kim böyle bir şeye ön ayak olmak istemez ki? Düşünün ki bir işe binlerce lira para yatırıyor insan, alıyor, diyorsunuz ki şu genç çocuğu da bir yere gönder ama ikna edemiyorsunuz.

GN: Tabi sadece sponsor yok diye ağlamak da çok doğru bir şey değil. Sponsor yok bir şey yapamıyoruz ama sosyal sorumluluk bilinci de çok eksik. Biz koca derneğiz ama kaç kişi çalışıyoruz burada, üç kişi ya da beş kişi, bir elin parmağını geçmiyor sonuçta. Onun içinde işler daha çok ve daha iyi yürümüyor. Sonuç olarak gönüllü olarak gelip burada vakit ayırıyoruz ama bütün ömrünüzü veremezsiniz derneğe.

ÖG: **Dernek aslında Resim Heykel Müzesi'ne destek olarak kuruldu ancak şu anda Müze'yle bağları kopmuş vaziyette. Derneğin şu anki amacı için ne söyleyebilirsiniz?**

GN: Çağdaş sanatı desteklemek en önemlisi. Bir de genç sanatçıları desteklemek. Derneğin ana hedefleri bunlar. Bir müze kurulursa yine elimizden geleni yaparız, adımız müze derneği çünkü.

ÖG: **Son olarak derneğin o zamanki ve günümüzdeki etkinliklerinden bahsedebilir misiniz?**

GN: Baskı Sergisi'nin yanı sıra çocuklarla projemiz vardı. 'Hak Ediyoruz' projesiyle önce hocalara seminer veriyorduk sonra okullarda çocuk haklarını anlatıyorduk çocuklara. Çocuklar geliyordu, Müze'deydik o zaman. Müze'de ortam çok güzeldi tabi, hem de çocuklar böylece Müze'yi görüyordu. Üç kez kağıt işler sergileri düzenledik, sponsor yokluğunda sürdüremedik. Ayrıca dijital bir yarışma düzenlemek istiyoruz, video anlamında değil sadece tuval de olabilir ama en azından yapımında dijital ortamdaki bir şey kullanmış olma şartı aranan bir şey olsun diyoruz. Bunlar dışında da Resim, Sanat Tarihi, Edebiyat, Felsefe, Fotoğraf dersleri veriyoruz.

ÖG: **Çok teşekkürler.**

EK-II.III. Derya Bigalı ile Kişisel İletişim

28.05.2014, email aracılığıyla.

1. Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri, 2003 yılından itibaren Akbank ana sponsorluğunda ve galerisinde yapılıyor. Akbank'ın Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni desteklemeye nasıl karar verdiğinden ve amaçlarından bahsedebilir misiniz?

Akbank Sanat olarak bugüne kadar genç sanatçılara desteğimiz hep vardı. Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin düzenlediği Günümüz Sanatçıları Sergileri, genç Türk sanatçıları destekleyen en uzun soluklu proje idi. Biz de bu aşamada mekan ve prodüksiyon desteği ile bu yarışmanın sürekliliğine katkıda bulunmak istedik.

2. Borusan Sanat "Yeni Öneriler/Yeni Önermeler" ve Siemens Sanat'ın "Sınırlar Yörüngeler" sergileriyle kendi görsel sanat etkinliklerini yarattığını görüyoruz. Akbank'ın yeni bir etkinlik oluşturmak yerine, 30 yıllık geçmişi olan Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergileri'ni desteklemeyi tercih etmesinin sebebi nedir?

Akbank Sanat olarak 20 yılı aşkın süredir sanatın birçok alanında desteğimizi sürdürüyoruz. Düzenlediğimiz sergiler ve diğer sanat etkinliklerinin hepsi kurum olarak bizim organize ettiğimiz etkinlikler. Sanatın her alanında genç sanatçılara destek oluyoruz. Günümüz Sanatçıları Sergisi'ne destek olarak hem Derneğin yükünü azaltmış olduk, hem de amacımız olan genç sanatçılara desteği sağladık.

3. 2013'te sergilerin ismi "Akbank Günümüz Sanatçıları" olarak güncellendi. Bu değişikliğin sebebinden ve sergideki yansımalarından bahsedebilir misiniz? Örneğin Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin ve Akbank'ın düzenlemedeki rollerinde değişen ne oldu? Sergilerin amacı, yöntemi, ödül sistemi değişikliğe uğradı mı?

Akbank Sanat olarak 22. Sergiden itibaren Derneğe mekan ve prodüksiyon anlamında destek verdik. Bu dönemde serginin adı "Günümüz Sanatçıları İstanbul Sergisi" idi. Yarışmanın organizasyonu, jürinin seçimi, jüri değerlendirmesi, eserlerin kabulü ve tasnifi vb. konular Derneğin sorumluluğunda idi. 22. sergiden 30. Sergiye kadar yarışma bu şekilde düzenlendi.

30. sergiden sonra Dernek ve Akbank Sanat olarak yarışmanın daha üst seviyeye çekilmesi konusunda neler yapılabileceği konusu tartışıldı. Bu tartışma ve değerlendirmeler sonucunda yarışmanın yapısında bir değişiklik yapılması uygun görüldü. 2013 yılından itibaren yarışmanın adı “Akbank Günümüz Sanatçıları Ödülü Sergisi” olarak değiştirildi. Yeni dönemde jüri tarafından seçilen üç esere ödül verilmesi kararı alındı. Yarışma sergisi Resim Heykel Müzeleri Derneği ve Akbank Sanat’ın ortak projesi oldu.

4. Akbank Sanat olarak serginin düzenlenişine hangi aşamada dâhil oluyorsunuz? Nasıl bir yöntem izliyorsunuz? Örneğin seçicilerin, şartname maddelerinin, verilecek ödüllerin belirlenmesi Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin önerileriyle mi oluyor?

Ödüllerin miktarı yönetim kurulu üyeleri, jüri üyeleri ise Dernek ve Akbank Sanat’ın ortak kararı ile belirlenmekte, serginin tüm maliyeti Akbank Sanat tarafından karşılanmaktadır.